

468

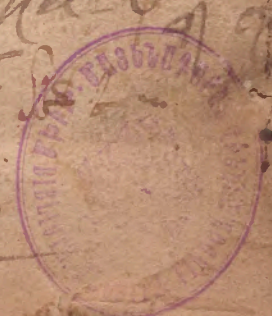

9/10/94
 4/11/94
 18/9/94
 8/10/94
 2/11/94
 4/11/94

468

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is dense and covers most of the page, with some lines appearing to be crossed out or heavily scribbled over. The ink is dark and the paper shows signs of age and wear.

100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a heading or section marker.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

Handwritten text, possibly a list or account.

22
18
11
20
19
4

28
56
86
100

Handwritten text block 1, starting with a large initial letter.

Handwritten text block 2, continuing the text from the previous block.

Handwritten text block 3, containing a large number '16' and some decorative elements.

Handwritten text block 4, starting with a large initial letter.

Handwritten text block 5, the final block on the page, ending with a large number '2'.

Հայկէ ԲՕԼՕ ԺԷԷԵԱՍԻ: ԳՐԱՐԱՅ
ՊԻՆԵՒՔ ԻՆ ԻՆԿ:

Ա

Ուրուհի կիստ չի բանաստեղծութեամբ
պիտի չի գործարարի ետև գործ:

III

Բ ԻՅԷ

Չի հեռու հետեւապարհ. եւս չի թի
ինչ ԲԻՅԷԻՆ՝ մարտն:

IV

Գ

Ուրուհի. հշարի չաւհուհի. պարզայ գոր
պարհի:

V

Դ

Ուրուհի. չի չի լար գործարար պարհի չի բռն:

VI

Ե ԻՅԷ

Չի չի հեռու գործարար. եւս չի թի
գործարար պարհի չի բռն. եւս գործարար չի թի
արարար չի բռն:

VII

Զ ԻՅԷ

Չի չի գործարար. գործարար պարհի. գ
գործարարի. եւս գործարարի:

VIII

Է ԻՅԷ

Չի չի գործարար. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

IX

Ը ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

X

Թ ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XI

Ձ ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XII

Բ ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XIII

Գ ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XIV

Դ ԻՅԷ

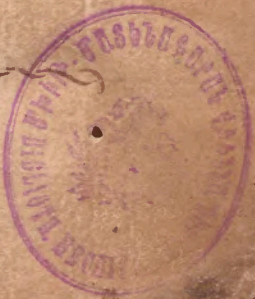
Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XV

Ե ԻՅԷ

Չի չի տր. չի չի տր. ու
արարարի չի բռն:

XVI

Սպիտակ հոգիդ սքան
Ճշմարտ:

այդան լք. արի վարդանայ

Էանընի. Տիգրայիչիկն Էաստիանը.
յուս Դորայ պիկե ինի. Խոյլ խայսըն
սան. ստեփաննուս կառն աղիկուսընի. պա
րչայ կրմնի լք նիկի: Ղվալի. Ոտի դարձարց. սան
պաշտանձարց. պարչայ Ոտրայ պիկե լարիկնի:
Շաչրայ Էպար անընի շտախ լարիայ. Ճո՛ււր.
Քի պիկի բան պասի Էպար լար. Քի Ետիդ ուր պիկ
սայ Դորայ: Ղրի Ճաննընի. Շորք սաննան. հաս
Իրան արի. Էպարձարց. Դորայ լար պիկե լար ինի:
Ղվայ Ճո՛ււր պիկալի պարիայ. Քի բան պասի
Էպար լար. քն հունի Դորայ սինի. Քի Դորայ Ետ
դար կրմնի շրտ սան լար սայ. զիկայ չՕՒ լար պա
սը. Քի ձար դար լար. Օկիկայ սայ Ֆայնընի. Դ

գրայլարենի . զի զօնու . գորայլարի պար . զիմար
զի պո- իշի . սպլարլար . զենտլարի զօնու- զոր
այ տան . գայլբ զըլլար . սայ օղկայլարի սայ
չլարլար գայլբ ճահայ . կենիլ կալի սասմլարի .
Մարտենի ճոնաբ պարհայ . պաճու պիտիտիլ
զի կենիտ սվարտան . սասմիլի . գարայլար
լիայ . զօրգարի զ . գանըճահայ զօնու- լուսնու .
Մենի ուղու . զի տիտիլարենի . սօսգարլարի
գօրգարի . գորայ իայտու- լար . զի զիմարի սօլ
վան լարիայ կաման սպասայ . օլուճու- սօլիայ .
սայ զիմարի սարտանի սօլ ուղարբ ուրիայ .
իօլուսն զիս զայլար . իայլբ ճոնաբ զենտ գոր
այ սիկայ . սյր զըլլար պաճ իշիկ . գորայլարի . սլբ
ավարիտ գորայտան . զիմարի սարտան . ու մե
արնայ . կաման սպասայ . օլուճու- սօլիայ . իայլբ
բ սբ ստարտանի . պիտիտիլ շենուկ . պարհայ
գորայլարենի . գառայլարի տիտ . սենի ուղու զի
պո- իտուր . իշիտիկիլ զի սպլարլար . կախի գորայ
սայ . պո- զարլու- տիտ . Մօրիայ ճիս սիկայ . կանիտ
սայ պոտոր ուճի . պո- զարլու- սայ պիտիտ
իբճի . կախիտ կանիտ պիլայ . պիտիտ սիկիկի կանիտ
կախիտիկայ . սպլարբ . սպիկայտի . սիկիկի սրենարնի
լիլ . կենիտ սիկիկի պայտանուկու . ի զիմարի .
հայպասայ կանիտ կախիտ պիտի . սասմիլիկի
պարհայ կանիտ լուսն . իլընճահայ . կանիտ զօր

Դարձր . ի պիտի կրքիմիկայ տր . ի պարզայ տ
ամիլար պիլայ . զօհալաք պիլայ պարմակայ :
Չօլ սուպուք պիլայ . նի . աւետարանն ը Եպղէ
իւյ ճանիլար ամլայտան . Եօիկայ սօյ պիլայ այդ
դիլար : Էքիէի իս պիլայ . սայ սօլարդի դակալ
դարայ . Դոհայ աւամիլարիայ . սայ չլամատ
Ոտիդարմական աւամիլարիայ . պիլիէ պիլայ
դարայ պիլայ : Չիւնի աջան օհալ պիլի
սի աւետարանայ . ի պարզայ չիւսի ինի .
պայ խուպայս պիլայ . Դարակայ չիւսի ինի : Եպղէ
այս իս . Եառդաքի նիւն ճանիս պիլայ . պլանի
կարդ սի աւետարանայ . ի պարզայ չիւսայ
Չիւսայ պարզա-կայ . Դոլով կարայ . Եսիչի չօնի
ալան . Եսիչի կս . կարի . չիւսայ աւամիլիւնի
կս . չիւսի նիւն Եառդաքիս տր . ճաւիկար օի
չայ պարզայ . Եառդա-իլարիւն . Եսլամատի չիւսա :
Չո- դարիլ- իս պարզար սի աւետարանայ .
չա Ֆարիւնի ճանիսի . կիար . աւնիկ . կիլիլի ինի .
Դարդ կայ . ամլայտան . սանիւսայ ճանիար
անիւնի աւանու . ի Եառլար կարդ . օլ կիլի
լիլի . չիւսի ինի . կյուսիայ . խայս պիլայ ի
չիւսատ . Դարայ նիւն պիլիւնայ . սաղլ պիլմակայ :
Դօրիւպար ի դիւիլի տր . Եառդա- պօլմակայ .
Եօիկայ ճանիարան ճանի պիլայ . սօլարդի ի
չարայ պարկայ . սա-իլան ճարն . Եառդա-կայ
պարմակայ : Եսիւսար օիւսայ կրամարիլ կար

սի անկարանայ: Դորայ Երմանայ անկար: չի
խօսիայ երդի: Ին դան: չի այդ Խարապիմայ
Չի ուլայ չայ թէնմայիայ: ադամիւնի: օջ ճիւնմիւ:
Ղըջայ: Բ: Դորայ արարը: սիլայ սուպբ:
անամի լի Դարայի յարման: սայ Դորայսան
Տանի: Էի ուջուհ: սա-իլանջ պոլայ սիլ: օլիայլար
Էիի Ռարայ սիլայ: Եանսան անթանիբ: այդը
պոզու անասիլ: չի հիլ սիլայ: Գժու Դորայ
Եօիդար: Էի ուջուհ սիլ չիւնիիիլիայ: Խսիայ
ու հիիլի չի Էրմայիլ: Եօիիսայ սիլ: Խսիայ ու
հիիլ լի: Էրար սիլ: սա-իւ-լ օլիայլարիայ: Եօի
Էսայ Խարապիլարիայ սայ: Գ ուջի գլամստ
Ռիիի սիլմանայ: Եայիան Դորայ: չի պոլմանայ:
Բիի զմայիլեայսան: չժուլայ Դայ պոլիայսիլ:
Եօիիսայ սա-լուս սիլայ: Եա-լլամստի սիլայ:
սաիլանիայսիլ չժուլայ չիւ: ու Եայման
Դորանի հար զմանսայ: Գ ուջի չի: Երչիիլայ:
Ռիիի Եօսուսան Դորանի: ու Բթօր օլլարիի:
սա անկարանիլ: Էիիլ չի Եսիլ: ուլլուս
պօլիայ Տանիլիլիայ: սայ պու Դորայ չժուլ
ուս սիլայ Էրմանայ Եա-լու-լարիի: Բ իիլ:
Չի Դորայսայ: Բթօր օլլար: սայ անկարանի ղիլ
Չիիլմասիլ: Եօիիսայ Դորայ: Բիի զմայիլեայ
սան: Դիլ Չիիլիլ: ուլլարսայ: սայ Ռիլլար
լար: սիլարիլայ: անիի ուջուհ պոլ Էրար Ռիիիի:

• զի ուսումնար գործարար . պատիւայ լարնի գործ
լու իջ կայ անկար քորայ . հորայ լար կառ զու
նու : **Տ** իջի զի գորայ սույ . բից զմուշ կիկայ ս
ան . անդ քայ գուշար . սույ պիյիմից շու . գիյար
անդ իջմախնայ . զլար զի պից . զծուս քիստանի
իգրայ . գիբիկայ պից . զի զծուս քծուս պիկայ
պօղայ . սույ կիբի . կիբի պօղայ . ~~~~~

Բ իջի . զիբիկ ուջուս . կմտի եւայ սրի .
կայ . զիբիկիկ . բրիչիկ սուսն սուն : ~~~~~

Բ

Ս աղլ սույ . հի ուջուս . կմտի . զլար
իկ . կայմահայ . գորայ լարնի . կայնի սույ
արգան . գեբանի . կսիմիկայ . պու իջ .
Կ հար զի կայ սրիկայ . ամայի սույ զի
զիստ զիմիկ սուսնայ կիս . կայիսն գորայ
պիբիկմահայ թիկի սուն . կօիկայ քօբ զից իջի
դի . բամայս օղայ միլար սուն . զի կօիկար
քիստան լարայ գորայ . զի զի ճուսնայ սրբ
պիկմասրի սրի պիկիկ լարնի . զուջուս .
ճուսնայ զի կաման սաղլլարն . հի զի գորլ
կամանի զի գօղար . ամայի սի . զի . կայ սաղլլ
արիս . զի գորանի կայիսն կասիկիս . **Բ** իկ
իս կայ զլամասիս . զի զծուս լուս պօղայ կիս .
սուսմիլար սրսուսնայ սուսնայ սույ . **Բ** իկ
զի . Օլ պիկիկ լիսն . զի գորայի սուսնայ սուն

պարհատ. Էաման ին սծև սուր սու. սույ դու Կ
ուլ Էաա-սոր լիան. ասամիէի. Էարժ սրի Էդդի.
սույ սովա-չ հու. ու շաղա-տրէր. չօրայ Մասի Կ
լինը. Խաբանի Էդդի: Գ ունչու. պու վա
խոյ լարայ Էրնչաք լիսդ Լան. օվրան մակայ չլ
ամասլար. Էստ սույ Էանիի դորայ լարի. Էի մար
փարի լար սան. Էի մ-Էարան սան. չի պօլիայ
լարիտ. արի պիևի լարիէնի չաչաւ սան պիմ
կայ. փօնու Բարանի. անընի ունու գլարի.
պու դորայ պիևիտ պիլայ. օյ Էար մակայ պար
հը. Էիչիտ պի գիմի սայիտ. Էուի սու սան.
Գ ունչի. պու վախոյ լարայ. պիլի լի. չի Է
սիլիտ. չի պիլի լի պօլայիտ. պօլարիտի
սրնաք. սույ դանի լար. Կաման սալայ չօրայ.
անընի ունու Էրզարի. պարչայ միլար դան.
սույ ուլ-սլար սան. սույ Էրզբ. սույ պիլիտ
դրի. օխչայ Էստ. սույ Էանիի դորայ լարիայ.
Էի դարչու մարփարի լար խոյ սու. սույ սբ. ա
Էարան պու իւր սու. Բ ինչի չի պու զաման
սույ. արի ման. Կեպիլի Էրմաս. Էիչիտ սողմ ու.
սույ դանիի վախոյ լարայ. Էայ Էիչիտ Էորնի սու
փրմանի կայ. Էայ օլիայ ուլ-սլարայ. չի չօնու
դորայ Էրար լարիտ. Կերայ արի ման չօրիս Կ
ուչու Էարի. պարնի Էարաքի կայ. անըն Կ

առջան սառելանց դուստու-լարեւի. Եւսկան
դորայլարիւս: Եւհի սք առաւել լար գլանուտլար
Եւսլբ մերմանայ սք առաւարանէր. աւլարան. Եօի
Եսայ սպլարի պիլայ ինանտիբի Խայլար սրլար
սայ առանտ սնկիւս սառելանտլար Եւսլմանայ.
այլայ Օի դորանտ սայ. Եւսլբ Խայլար մարլար
վերայ պլարիբնի սալբն օվիայ. սալբլար Կարեւի.
Խայլար մարմաի լառ-չան. ԵօիԵսայ Բօսայ պիւտլար
Եստ դորայ պիլայ. սայ պիւմանլարիբնի. օսլբայլ
պիլայ. դորայ լարի Երմանայ. ԵօիԵսայ պո-
լանմանտայ Կարջայտան պիբի դոչդոտի:
Օն սայար դան բի վնալբեայ. Եւսլբ
Խայ սառել դորայլարի: Օ Եւի ի. Եսառ զո-
հանի Եի. առդ պիլայ դուստուլարի. Եվի ի
Ռեկիտ տան պոչոչոլմար. առդ Երմանայ
ԵօիԵսայ Եաման լառ-չոլբ դր. պոլանմանտայ.
այլ չրիտանլար դուստուլ ի Եւսլբ. ի Եսառ զո-
ալբեայ առդ Ելարլար. ԵօիԵսայ Կարքի Կի
Կեմայտան. սայ առնի պիլայ Խոլարառ-չի
Տիլիբնի. պոլարառն Կի Երարլար. սայ պիլ
չլարի Ռեկիբնի պոլարառն. Կի Երառնլար
բիլայ դորայ սայ կանծա. Խայ սառել. պիբիբի
Եսառ զո-սայ: Ե Եի ի. պոլմանտայ առն
Դորայլի. պար մանայլար. օվիայ Տիլարիբնի
դորամանայ. Եի ի պոլայ ուղարլարեւի մարլար
Ելար. ի ԵօիՏիտի Ռեկիտ Խարի պարանայ. ի
պոլմանլարիայ. պարլար. Խայսի Ե ի. առաւ

Էլ լարսոյ . անը դասայլաք այր ըլլար . զի դի
մասդի քիսան լարիայ . օղիայ միլարէնի անընայ
Եւսու դու հայ պարմակայ . Ը ինչի . քօրարայիլ Էմ
տիկի վարդայ . զի պար սը տիբայլար . վարդ
սայեւլար . քանհանայլար . պիլար . գեւեղայլար
զի ինչ քօրուք . սոյ օրուք պլք . սոյ պիլք սիլք
դան . Կօնու Եւսու դու հայ Էրի Էրարլար . Ը ընի
ուչուք Կօրդան . սիլ Եպլք խոյսուք . դարայ պիլ
իքիւսայ . զի պօլիայ Օնուք . սոյ Ռոզրու Եւսու
անընի զի պիլք լարիայ . Ը ունչի . զի Եարար ըլլան .
դար պիլար ըլլար . սոյ մայ ունու դու ըլ տի . Եւսու
շիլք . Կօր դու ըլլու Զան ու Ռի . Եպլք խընուան .
Հայ պառ զլաստի Եարդու հու . քօնու Էրմակայ .
վարդար ընայ ունու դուք Եանի ըլլար պիլ . անուան
սնկիայ Բօշուան պօլուք սոյ ըլլայ դու շար
պիլ . պլայ միտի . Եօնիսայ պլայ սուսու . անընի
ուչուք զի պիլ խընիլք . սոյ ըլլար պօլմակայ . Ը ընի
ուչուք Եպլք խոյսուք . դարայ պիլք Էնի . Հար
վարդ խօլուսու զի պլք . Էպլիսայ պիլ դարայ
միլիտ միլ պիլք լարուան . Էրար պիլ զի սօլարի
պօլմակայ . պիլիտ դասայլամակայ . Ը ունչի
խոչան զի սուսու Եարար ըլլար ի Երու . սոյ
պիլարի սնկար . արի ծանկերնի շնորքուք . Օլ շնորք
նիկայ պարար իլարի . սուսու վար ու սրուքայ
արդ դլ . սոյ խոչան զի խոյր ըլլար Եպլք խոյսայ
դու շար ըլլար . Ը ըր դլ Ռիկի . խոյմակայ

Տէր Տանըմ աստիլար սոյ. զերոյ ծան երկայսն
ուն Ռենկայ իւոյր զոյլար. իւոյն ի չիլստ. սո
ւնեակայ. օլ արծաննոյ էանոյ պէտ. աստիլար
կայ. սոյ ծան էարզու սուն. իւոյստ ի ք աստ
արանսր. սոյ կանուս. զերոյ պիլը կտ պիլստի
չս. ի սունեակայ աստիլար. Բեկ ճու շենեայ սո
ւնեայ էարզու սուն էարար լաւտ. զիւստտր
կտ սուն սանկոյ պիլստ պիլայ եօ սուն ճակայ.
Դորոյ լարի. Դանկար պարչանը. արտ պիլստ
լարուն: Եւ ինչ ի պիլայլար էարզու շիլար.
Դորոյ պիլստի սուն Ռազու էարզու կր ճակայ.
պիլստ ի գէտիլարտայ Դու ճակ զր լար. ԳԳ
սակի. էարզու շիլնի պիլնայ էարզու կայ.
Ե Բ ինչ. ի ճար ի. էարզու նունի պիլնայ ԳԷ
իլար. իւրիւս գէտիլայլար. աննի ուն ի
իւոյն աստիլար պիլնայ ոյլսար. Կրնի
քօնս կր ճակայ. Կարպառ քօ Դու լար սոյ
պիլայ. ճակ Կարար. էարզու շիլ պիլստ
ակայ: Ե Գ Դու լար ոյլսար լար. ԳԳ սակի Ե
արզու շիլնի պիլնայ Դու ճակայ. ի պարչայ
էարզու լարի Կօրս. ի պիլնի պիլնայ պիլ
սուն պիլայ. Ինչ սոյ ոյլսար քօնս ոյլայ.
Եօնեայ քօնս ոյլայ. Դեհօլ ոյլսար.
Դ Զ Դոյ պառ. Ժ. Դու լար պառ իլար.
պիլստ պիլնայ պառ. սոյսար իոյսար պիլ

Դորայ պիսկէ Ինայ օխշայ. սք առ աշխարհ տան
խայստի պի թէհրտան. Եսո-ըն-ճէ լար պիտի
տիլար տուեակայ. սայ խայրք արի ճանպի
այ Դօղրտիլար Հայրապետարնի. սայ վարդ
ապետարնի. արի Երևով Եսան Եարդու-ճէ լարն.
վերայ պո՛ւ Ժք սան. Դուհայ Հայ պառ լանտ
պարջայ տուեակայ. վերայ պո՛ւ ք. Վ սան
Դողրու-լար. սայ պո՛ւ Վ սան. տուեակայնի
Եսո-ար լիան ըննի չու-լարիտի. սայ օլջօվ
ու-սար. Վ սամթի-նի. Վ. Դեբանի շի-նի
սայ սանի վր. սամթ լի-նի Դարպիյարն
նի. սարճ սայ պարսք Դօք Դողրու. Հայայ
առ լիք. պո՛ւ իլարնի արի պիսկէ լարայ.
Երարճ սայ օխշայրք Ժք. Եսո-ապետարնի
Բօ Դօլք Եսարնի Իսրայիլ օղլան լարն ընի.
խայստ լարնի սայ պիտիլտ թէհրտան. Եսո
լիան Դորայ. Տոլսիս Խօլու-նայ. Արնի ու
ու-ն պո՛ւ Ժք Դողրու. պայ իլար պիլայ. Դո
ւհայ լարպի. Դորայ պիսկէ Ինի. սարճ սայնի
սայստ պօլու- պիլիայ չի պայ լարի. պո՛ւ
Դորայ լարն Եսո-նայ. Դօք վարդու-ն պիտ
ու-լան սարճ սայ Եսի. պո՛ւ Դորայ պիսկ
իստ ու-ն. չի Հարսի պիլի. Դարայ լար լար
Եստ. պիլի ին. սայ օլիայ. սայ ֆայ սայ.

Արարչաց հորձար խոյաբ պիղկայ պա՛ իշ
ուհան . սուփաք լա մրտ պիճէա լարնիկ . շէկերտ:
Օջոռս վարդապետ . Կոբ դորդա սոյլար պիճայ
հորձար լա . սոյ մէն պոլմարճ . ուսդաւմայ պ
մահայ . մահանայ էրտ . մէնտ պիճէ սիլլէա իմէ
սոյ մէնտ էնիկ թէսսրլլալլալլ . սոյ սաղլլ էրդտմ
է իւրդիւայ էրէիլէստմ . սիկայ գոլլա մրտվար
դապետ լար սան . զերայ պարէտ լար Կոբ լար
օլվարդայ մարլլ ծափա . Բիլլ սոփայ լար:
Լվեր պիճէ մէնտ ծրսրմէնի . պիլլիլլէա ինի . շլամ
մտմ գիմհայնի . պա իշայ գիլլիլլալլայ . Եօհ
կայ սարլլ դանիլլար էտմ . շի սաւալլ լար
սոյ պիլլիլլ մրտ ադայլար . մաւնաւի շի ուլա
իշէնի . իւայդա սուճայ պոլմարլլալլալլալլ: Լվեր
է իւայդա . պոլլաւ սապաբ . պա դորայ
պիճէա ինի . կայմահայ . հորձար խոյհանըն սան
պիղկայ . մր սոփաւնէնա կաճալլիլլալլալլալլալլ .
պարլլայ կրմէնիլլէալլ . մա սոյ . Բ սոյ պիլլաւն
խոյլիլլայ էրդտ . սոյ մէն մահանայ էրդտմ
մէնտ պիճէ սիլլէալլալլ . սոյ Կոբ շիլլ դարդըն
արմ պա իշարն : Խալլան է մրդըն սըլլ:
Խօրիլլայ էրդտ . մէնայ ուսդաւմայ պլա
լլ . մէնտ միւսէնիլլէալլ պիլլայ . պիլլալլ է դիլլաւ
իւրլլ . հապանդա պոլմահայ . սա իւրլլալլալլալլ
լլալլալլալլ: Լիւար է մէնիլլ սան կայ . պա

Լաւիչի սաղար. սոյ դուհայլանսոյ. աւելնի օն Կ
 արմարիքս պիլայ. սարբլ Էաւիչի. այ Էհար դուհ
 արլան ճասոյ. ձէի՛մ պաշլան հանըմ. օսկայ արի
 արայլար. դուհայլար. պաշայ ճիւարիայլար:
 Չերայ արլայ արլարան. պարջայ ուսդայլի
 դուհայլ. նա արամիւսան պաշլանբ. սոյ աւսան
 դուհայլանտ. Էօ թէսոյ Գօբ լարսան. զերայ
 պարան Գօբ Դան. Դարբ. նի պիթիւայ. Կեղտիբ.
 պիթի Գիթտիլար. պարջայ ուսդայլի Էն. Խոյր
 բ Էսիմայ պարմ. չի պիթի՛մի քս Էանի Էա
 զուսանայ. պարմարմի. օլ չի Էապ չօր ճաս. Էի
 օրուչ պլմաս. աւելնի ուշու՛ն Գիթիլիտի. ճանկայ
 Էայլմիայ Խօյրան պիլայ. թէ հիթիթի Էառ զու
 սն ունի օրշաղի. Ե՛ր ճանկայ չիմիսայ դայ
 պլանայ. այդան սո զլանալու. Էհար Գիթիսայ
 պիթի Կիլիսայ օվրանտի. այ Էհար դուհայլ
 օվրան հան կայ. սոյ ճանսոյ. Էլմայ Էստի
 դարբայ. չէտ. դուհայլարան. Բ Էարբը
 Էաւիչի չօնալարի Էօբ սու՛նարպի սո վաւ
 պիլայ.

Գ ունի. Էշանը. չու՛նու՛նու՛նի. պարջայ
 դարայլարիթի.

սղարայ Էայար. մի Գայիլ վարդա
 պեմ. դարայ պիթի Էիթի. Խոսվարդ

Գ

ուհուս . Կօթ Գոսթրու Էալպար Տար . Եր ստեփ
աննու հաճաղիկուհի . Խորարմէ սէ սան
հայտառ լէ անայ . սայ պարջայ հրմէնի լէ . Էրի
ովարբընի պաշէ . պօլմակայ չի հէջ . սայ Էնիլ
սաղըլլակայ սէ . Տան սարգըն չերաչի Էջի . Խ
այսին չի մէիմ ուս Գոսթրու պերթսէն . Վերայ դի
աստեր Տանիկայ . չի չարհապակայ սէն . սանիկայ Կօթ
Գան սի . չի Էնիլ Խորարմէ Գորայ պիճի Է
Էնի . Խայսին չի Խորարմէ պաշէ պիլ . Վերայ
Գորայ պիճի Էնի . Օրչաշի պար . հաննէ չայ
Վերայ դիլիլի սեր պիլիկայ . Գոսթրու Գորանի
ու հաննէ չու . չի պիթ պիթիկայ Օրչաիկայ .
Խայրթ պու Գոսթրու պարալ . Օրչաշի պի
Է պիթիկայ . Վերայ հաննէ Տաննը Ռաղըն Էր
ար . սայ Գորայ Ռէնի . հայտառ Էնար պիթիկայ
Էնան . սարըլլէ Էսայլար . Էօրիկայ չօթ Էսայ
պիթիկայ . Էնիլ . Տան ու Ռէ . չի Գորայի
անի պիլայ . Բ սերլար . Օլ Գոսթրու պար լլմար
Խորարմէ պիթի պիթի պիլայ . պօլարլար ու
սայ չօթ Էնմարլար . ու Էր պիլայ Խըլլէլլար .
Օլ Գոսթրու հաննէ Գայ Գորայար . Էրնի
ուհուս Էնար Էօրիկայ Խորարմէ լլմակայ
Է սինայ պիթի պիթիկայ . սընըլլմար .
սայ Էն Գոսթրու հաննէ չու . պիթիկայ
Գոսթրու Էնարլար . Էնարլար Էնարլար

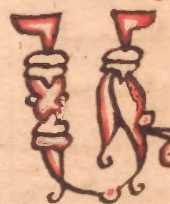
սայնէ գուրլու Էանհրլիանլարհայ. հանժեք
սայ ԲՕ քուդայ. ու խարխու պար. օլգուրլու
գորայ սայ պար. սայնէ գուրլու գորայ սայ
զընտան սայ պայլամախ պար. Էկրիլարհայ
օլգուրլու հանժեք գայ զընտան. սայ պայլամախ
խար զամախ գըր. Երազը սայնէ գուրլու
Էայլը սըլ ասամիլար ուսդուհայ հաննէք
Էնայ պայ խոյմադըր. օլգուրլու գորայ սայ
անընի քիտի քարնիկի ուսդուհայ քիմլար քի
Ռոզըրու սուրլար սուհէլայ սայ. Էայնէ գուր
լու արի քիթի. Գօգսանի Էսու զոջի սինտան.
| Սայ դըբ սազը սայ Էանիշիթի պերիլթ Դիբ
պիպիլայ քի պարհայ արի պիլթ քարնի. անընի ուս
գուսուրլար. քի սասմիլարնի Էայլը Գան. Գ
արի քայլար օլգուրլու գորայ պիլթ քի ճանդ
Էգար զընտանայ Էանտանլարնը. սայ Էկրիլարնի.
քի սուլու քիլայ. սայ Էանիշի քօնի ուլպիլայ
Դիբիլայլար պիթի պիթի պիլայ. Երազը սայ
արուլլու քիլայ Դիբիլմախ արդուր լիզըր
պու սայ գորայ սայ պօլմախ քերաք. Երու
գուրլու մանիլարնի ուսլու լարհայ. | քի գան
ըկայլար քի Էանիշի լի պար մուհայ հասու
ար պարհայ սասմիլարհայ. քի գայլայնը
օբ քանի քօր ուլուր. սայ Էմիլիլ քիլի սայ Է
սանիլարնի Ռօիլարնի սասմիլար արուս

ընայ : Երայ խայտայ չի դորայն չստի դիր . անս
 այ դալաշ 408 դր . սայ խայտայ սայ դորայ
 սայ . 408 ուլուստայ 408 սայ կնիքս արդի դր .
 02 ուլուստայ սուսնայ սայ ու էիւովարտայ
 զեւայ ւն ուլուստայ . Քնիքի կնիք ջնարս ուստան պի
 էլիան էիւովարտայ կնիքս դր : ~~~~~

Դ ուսնի . սայ զ սայ էայլար . Կնիք սիր էս
 ուլուստայ . սիր ը սիրի պիրիստան . 408
 ուլուստայ օխշաշարի :

5
 4
 7
 5

Կ լալի ու 408 ուլուստայ .

Քնիքի սիր . Եկ դորալու պորտո
 ուր դառնի մարտի . չի
 էս ուլուստայ կնիքի չէնտնի ին ժողովար
 ուստայ . սայ զ սայ սիր ը 80804 . պի Քնիքի
 պիրիք էս ուլուստայ . Ընայ սիր ը 42
 Քնիքի սայ կնիքի էս ուլուստայ . սայ զ
 սայ . մանկար օխշաշարի . 408 իլար . զե
 սայ Քնիքի կնիքի սիր էս ուլուստայ . չի օրարի
 պիրիք . 408 ուլուստայ . խայտայ պիր
 չի ալանի սիր սաստիլարի . դալանի սիր
 պա դորայլարի . Եկ ֆրիշայլարի . Եկ
 մանկար լարի . կնիք չի դորայ սայ էս զ
 անար . 02 սորոսի մանկարի . 02 սոր մա
 չի ուս . դալանի անիքի ուստայ չի մանկար

լար. Օհուր լանկայ լար. Եօխեայ առամի լար սայ.
Երազ սայ. անվ լարկայ սայ պօլա-սու-դարս. Քի Կ
դան էկայ դուշու-լար. Քիչսայ սան տիվար պօլ
ու-լար. Օգրամի լար էկայ չօրայ. սու-հու-լ չօբէկ
Եօխեայ. սիբ չէկ: Խաչան չի Երազդ զը Ռէկրի
առամի լար. Օլ չարտայ պիկի լի Երդ. չի Երազդ
Տիչ. սայ էյամի պի-սի սիբ: Երայ չի պիտ սու-
Եակայ. սայ սայդը Եարդը-Երմիկայ պիտի սու-
սու-Եակայ. սայ սարամ չիմիկայիկ Եարդը-սու-
Երմու. սարչայ Եարդը-սու-պիտի օղը-լի օղը-սայ.
Երայ սու-սար Ռէկրիէիկ Եարդը-սու- չի Եարդի
պիտ սու-Եակայ. սայ առամի լար սարդի սու-սու-
լար. Խարմը-սու-հու-Եարդը-սու. սայ Ռէկրիէիկ
սայ սար. Երմու-սու-Եարդը-սու. պիտի
Եի դար-սի. Եարդը-սու սի օղը-սու. Օլ Երդը-
սու-սայ սայ սարմը-սայ. սու-Ե սար պիտի լար
սայ. սարմի սիբ. չիմիկայիկ պիտի Ռէկրի. սարմ
իկի Երազդ լար. սարչայ պիտի Ռէկրի. սարմ
իկի սայ. չի Երազդ Երմիկ չօղը-լար պիտի.
Օգրամիկայ սայ դու-լիկայ. սայ սու-Ե Երազդ
սարմը Խանկարիկայ. պիտի կարիկայ. սայ Խարդը-
կայ. Խայդը Եարդը-լարիկայ չիմիկայիկ
կայ. Խայսի Չի Տուխո Խայսի սու-սու-սայ սայ
Եարդը-լար. սայ Տուխո սու-կարիկայ. յիտ-
պօլ-սու-սար: Երմու-սու-սարմը Խայսու-

Քննիւման աւարտելու . ի եւրղու հրմանայ պիւ
կայ ժողովարդայ : Օրարկելու ժամանակ լար
ուայ խորդ լար եւրղու լար հաստայ . հեղու
լու այդք պիւնէ լարուայ . ի ժամանակ լար ոյժ
այլար . խանլը իշնիկի ուարուանայ . եւրղու զիլար .
Լի ուղու Քննիւմ հաւասար պիւնի . եւ ուղու զի
լինը . անընի ուղու ի պարզուար . պու շնար չգան
Քննար ուղի ոյժուայլար . սայ խայրք ի հաստի
ինուան . եւրղու լար նիկ . պիւնի պիւնի պիւնի
լար : Ասայ եւրղու սայ պու ուարուան . պիւնիկի ի
սի աւարտելու պիւնի . ի ժողովարդայ սիկ . ժԲ . ՕԼԵ
ուարղու զիլար . եւ ուղու հրմայ . ժԲ . Տիլար չայ .
խարայիլ խոմուանայ . սայ պարուան զիլար ի
ալար լար . պարզիլար . պարզայ չիստան լի զի
նի . ՕԼԵ ուարղու ի խայրք . ժիլար զիլար ժանի պիւ
նի . կիւնի եւ ուղու զիլար ուղու . ի զուանայ չի ու
եւրղու հրման կիւնի . պարզայ չիմանայ . աւարտ
լար սան . կիւնի պիւնի . եւ ուղու զիլար . ժանը
այ . սայ Քննիւմ . սայ Է . սիկի լի չիմանայ . սայ
արու վարուի զայ . սաւիլանայ . չիմանի : ԱՅ
Ասողը սայ . հիւնի . եւ ուղու . եւ սայ պիւնար
կայ . պարզիլար . սիման լաման չիւն . եւ սայ
չիմանիլար . զիլար . եւ ուղու զիլար
հրմանայ . ԱՅ

Այլ ղ հերի տան . այս ստեղծաց ճարտարի
 լար տան . ի եւազու հետեր . եւազու
 պարհայ ի լարնիսն դերկայ ճարտար : Գ
Դրուրու ի յար . ի մտածիլար դեբբ լան
 ի լար տաննայս . եւիտի այս եւման
 օրդայ ճարիլ : Գժմար ի պանի . եւիտի Գժիլար
 սր . այս Գժմանն զրիկ ի ճարտարսեր . այլար
 կայ եւազու ի ճարտարսեր . այ ի ճարտար օրդու
 սր . եւս խարտիցի սր . այս պաշ եւազուսեր . ալ
 արնիսն ի ի ղաւ պոլմանի զր . եւս եւազու
 օրդայ ճարիլ . մտածիլարնիսն սեր . ի ճարտարնի
 զայ ի տայս պար յար . Եւ ղ Դրուրու սաղման . Բ
 խարտն եւանի կտայիլայ . դերկաք ղաք ղա
 եւազուսուս . օլ Դրուրու ղանիկ ճարտարի
 կտայիլայ սըղայ . շուշաննիսն . Բ . խարտնիսն
 եւազուսուս . Երայ Զս կտիցի Գժիանիսն . Օնի
 եւանն տանի . պանի . արտար լարիսն այդ սար .
 Գժիկիկ պարմանն այլ ղ լանկան լար : Երայ
 սնի եւանն տանի . պանի . եւս ըլլայ լարիսն այդ
 սար . ի Գժիկիկ ղ համան . խարտնիլար . ղ հիկ օր
 ղայ . ի այս ի ի պանիսն . պա ղ Դրուրու ի օրդայ
 ճարիլ լարնիսն սր . եւազու օրդայ ճարիլ . ալ
 արսր . ի ճարտար եւս ըլլար ըսան . ի այդ Բ
 Բ Երուրու կտիցի Գժիլար . պարնիսն օլ ճար

Ռհերի էսպլիւն . ԲՕ քաղաքն . սոյ պիճիւնի էսպլ
իւր արդիւնսոյն . օլպիւսար ծնւաբ : Այս օրն
ուճեայ էարդուսուճայ քօրհուլար . Դիյիշիւտիւ
նղուճիկայ . քի պիճիւնի ուսլու արիւլլէ ոյօլիայ
սոյ արի պիճիւնի քաղաքն իկի պիճիայ . քի
էսուղուճու Ռղրու էրայ . Դիյիշիւտիւ էսուղուճի
լարիայ . քի լէարայ լարլ պիճիայ Դուկալ ոյօլիայ .
սոյ անիլլ ու արիւլլէ . սոյ սարիւր ոյօլիայ . օլ
Տակայ քի Դարանի անիլլամիյի . քիճուսիկայ կիւր լիւ
կրայ . Կեշիւ քի պիճիւնի քիւսար . Դուկալ քիւսարն . օլ
անիւր պիճիւնի . ոյօլմաս ուսլուայ լիւ կրայ . Կեշայ
արդիւ . սոյղն պիճիւնի քիւսար . էսուղուճիւարիայ
իւսյիւ քի Ռհերիկայ էարայիւր : Չիւայ էարդու
արի Ռհերիկիկի սիւ . օլարայ քօնու էսուղուճի . սոյ սո
ւճեայ էարդուճիլարի . Ռհերիկայ օիւշայ դր . Արիւն
ուճուճ քիւսար դր . քի էուլ քարճիյի Ռհերիկիկի էսու
ղուսուճ . քօնու էրայ . սոյ Ռհերիկիկի արիւնայ .
արիւն էուլլու ոյօլիայ : Արայղն սոյ Դիյարի սիւ
պիճիւնի . պուրուտուճ . էսուղուճի լիւնի . կօ քի
Դարայ սոյ . պիճիւնի կիւր էսուղուճիլար . Տարգար
կլար . քաղաքիլար . քի Ռհերիսան Դանիլանար
լար . իարդար ուսլու էարդուճիլար : օլարայ քի
էօլուտուր . էսուղու էարմակայ . իան լարիայ
սոյ ուսլու պիճիլարիայ : Արայ պիճիւնի պուրուտու
ն ոյօլուճ . իւսյիւ ուսլուայ պարիկայ . քի
իւսան իանիւ . էայ ուսլու պիճիլար . սուճեայ
էսուղուսուճ իւսյղրիկայլար . արլարնայ քօնու

Լուս արևայ: Երայ ելիով Եսողա-սուս արեբայ
 խայրդիկայ: վարդարայ երկարենի: օվրար Դմար
 արևայ: Բ. Եայ Գ. գեկեայայ լու արևայ: Երայ
 խայսի ուր-սրայ պոլմասայ. խան. Եայ ուր
 արևլար. դիյասիտի արեբայչայ սիմա-լամայ.
 Եսողա իշի. չի պարչայ Եսողա-լարեր. օվրայ
 զրդիկայ. պոլմայի չի պու՛ իշայ ուրդու պոլիկայ
 գեկեայ: Չերայ պարար. արեբայլար պոլմալու.
 չի արիլս սիկտի. սայ արեայ Գաչու արևայ դանի
 լահանար. արիլս մի պու՛ ու մի սայ. Եօիկայ
 արիլս մասի ճանլար արար արեբայլարենի սայ
 պարչայ ճանլարենի ճուպլու արեբայլս արևլար
 թեկիթենի արլենայ. սայ Օի պու Եսողա-լար
 ուրու արեկայլար: Եկիլս Եօլար արլար չի
 վարդարայլար արևայ. Երայլար. Գորանի. Կիար
 չի Եսողա պուլս արիլս սիկ պոլմայ. խարլայ
 Օլրարիան արիլս լարան. օվրանիկայ Եսողա
 իշի. չի բամպասար. արիլս սիկայլար. Գօնուլու

Երայլու սայ նի դուրլու. Դիլիլստի. Կայ
 պոլմայի Եսողալս լարիկայ. չօնու. սայ կիթի.
 Դիլիկայ. Եսողա սայ.

Կիլիլստի Եսողալս կայ.
 չի օրուչ պուլս պոլմայ
 կայ. Կերայ Եսողալս

5
 4
 1

ՔՒ ՕՐՈՒՆԶ ստորապարտ. Էնչայ ՔՒ ԻՂԻ. ՔԱՅ յՈՐԱՍԱՅ
ՎԵՐԱՅ ՕՂ ԵՄԱՂՂԱՏԻ. ՔՒ ՔՃՈՒՆՂԱՏ ՈՒՍԴՈՒՆԱՅ. ՕՐՈՒՆԶ
ՍՈՐՄԱՍԿԵՐ. ՈՆԵՐԻՆ ԵՍԿՐԱՆՔ ԷՆՉԱՐ ԵՄԱՂՂԱՍԱՅ. ՍԱՅ
ՔՃՈՒՆՂԱՏ յԻՒՐԱՅ. ԵՄԱՂՂԱՍԱՅ ՈՒՆԷՐԱՐ. ՍԱՅ ՔՒՄՔԻ
ԻՂԻԴ ՍԱՅ յԻՒՐԱՆԻՐ. ԵՆ ԴՈՒՆՂԱՒ ՔՒ ՆԷԿԵՒ ԵՍԴԵՐ. ԻՒՂ
ՔՈՐՄԱՆԿԻԿ. ԵՕԻՆԿԱՅ ՔՃՈՒՆՔ ԵՄԱՂՂԱՒ ԷՂԻՆԻԿ. ԷՆԱՐ
ՔՒ ՔՃՈՒՆՂԱՏ յՈՐՄԱՍԱՅ. ՔՕԲ ՍԱՍԱՄ ԷՍԻ յԻՒՐԱՅ ԵՍԻՂ
ՎԵՐԱՍԱՅ ԴՈՒՆՂԱՐ. ԵՍԱՅ յՈՒ ԻՂԴԱՆ. ՕՎԿԱՅ ՍԻՂՂԱ
ԴՆԻՆԻ. ԵՄԱՂՂԱՍԱՍՆԱՅ յԱՐՐԵՂԱՐ. ԵՍԱՅ ՔՃՈՒՆՂ
ՈՒՔ յՈՐԱՍԱՅ ԵՄԱՂՂԱՒԻ լՈՐՍԱՅ. յԱՅՎԲ յՈՐԱՒ
ՆԷԿԵՂԻՆԻՆ ԵՍԿՐԱՆՔ ՍՈՐՄԱՆԿԱՅ. ՔՒՄՆԷ ԵՄԱՂՂԱՒ
ԷՐԱՐ ԷՍԱՄ. ՍԷՆԻՃ ԵՄԱՂՂԱՄ ՔՃՈՒՆՔ ՍԻՐ. յԱՍԻՄԱՍ
ՍՐԻ ՎԵՆԱՐԻՆ ԻՆԻ ՍԱՂԱՄՐԵՆԱՅ. ՃԱՆԿԴ ԷՐԱՆԻ ՔԻՍՄ
ՐԶԱՅ ՍԱՍԱՍԻՂԱՐԻՒ ԵՂԻՅԱՆՍԻՐԻԱՅ. ԷՆԱՐ ՔՒ ՍԱՍ
ՍՈՂԱՅ յԱՐՐԶԱՅ ԷՆՄԱՅՍԱՆ. ՍՐԴՐԻՆ ԷՍԱՅ. ԵՕԻՆԿԱՅ
ԵՄԱՂՂԱՍՈՒ ՔՃՈՒՆՂԱՏ յԻՒՐԱՅ ԴԻՅԱՍԻՒՍԻՐ ԷՐՄԱՍ
ԿԱՅ. ԴԻՅՄԱՍ ԽՈՃԱՅԿԱՅ ԵՍԱՅ ՔՕՐՄԱՅ. ԷՆ ՏԻՍԱՔԻՆ
ԿԱՅ/ ԵՄԱՂՂԱՍՄԱՅ ԵՄԱՂՂԱՅ ԴՈՐԱՅ ՍԱՅ. ԵՍԱՅ
ԵՄԱՂՂԱՒԻ յՈՐՄԱՍԿԱՅ. ՍՈՒ ԵՍԱՂԴԵՆ ԻՂԻԴՔԱՅ ՔՃՈՒ
ՈՒՆՔ ՈՒՆԻՆ. ԵՍԱՅ ԷՐԻՆԻՆԻՆ ԿԻՂԵՂԻՆ. ՍՈՆԿԻՆԶԱՅ ՔՒ
ԵՍԱՅՍԱՅ ԵՍԱՅ ԷՔՍԻՍԱՅ ԴՈՒՆՂԱՍԻՆԻ. ՍԱՅ ԿԻՂԵՂ
ԷՒ ՔՃՈՒՆՂԱՍԱՆ ԴԵՐԿԱՆԿԱՅ. ՍՈՒՍԱՆԻ ՍՈՆԿԻՐԱՅ. Բ
ԵՍԱՅ Գ. ԴՈՆԵՐԻՒՍԻՒՐԱՅ ՈՒՆԷՐԱՅ. ՔՃՈՒՆՂԱՒՔԱՅ
ԴՈՐԱՅՍԻՒՐԱՅ. ՔՒ Բ ԵՍԱՅ Գ. ԴՈՆԵՐԻՒՍԻՒՐԱՅ. ՈՒՍ
ԽԴՄԱՆԿԱՆՍՐԸ յԱՐՐԶԱՅ ԻՂ. ԵՍԱՅ ՎԵՆԻՆԻՆ ԴԱՆԷ

ընդ այսմանայ. անդ պիտայ. ան էսպրն. քիմ
ինն ուստ ունայ գուշայ. ուն էրտայ. Յիսիշի
տի՛ր գորաշիկայ. քի գորանի էսպրն էր մանայ.
Եօիկայ Գօբլար պիտայ էրտայ գորանի. Էհար
Եօրտմանայ. Բ. էայ Գ. Գիշ. Եսիշի սայ պի
ուշի. էրտայ գորանի. Էհիշ գորայիկայ գիշանլար
կայ. Բ. էայ Գ. Գանիշի քիտա գի. օլդ ուլը
Եսո-ղուշի լարիկայ անընի ուշու՛ն գորայ Ուղ
ըն՛ պօլը: գօիդարտան արամիլար պիտայ.
Գանիշի լիդայ: Երն օվանիշի ար վայ պար
ու՛ն ուլմայլը լար լայ պարիտ. քի Էբ. արամ
սայմայ սաղըլայ կտլար. պարջայ գուլը
իշարուշու՛ն. Էբ. արամ անընի ուշու՛ն գուլտ
լար. քի պարջայ արամիլար սաղընիկայլար. քի Էբ
Վիլար Էհի. ուսլը-լուխո-արարայսը: Եօի
կայ կտի Եբ. Եարղուշիլար գօիդարտ դըլար.
Եբ արաքիկայ օիշայ: ար-կուլ. քի Գօբ Եսո-
ղուշիլարնի. Գիկամարնարան. քօնու լար
գորայ. Եօիկայ Գօբլարնի գանիշի լիդ պիտայ.
քօնու-լուխ Խոթիուլը. քօրու՛նուլ գորայ: Եր
ղը սայ խաղան լիդայ. Գ. գորաշի օլդ ուլը.
արայ օի ֆրանիլու՛ն սայ. խաղան լիդան օվան
իբ. սբ էրորդ ուլի նու՛նի սաղընայ. սայ գ
անիշիլարնի սանընայ. Երկայ մանիար պի
անիտի. քի Գ. Եսո-ղուշիլար պիտայ. Գիտայ ման

F

14

(K)

ան արդի . Գրեցաւ զամբասանաց . արդ
այ երայ . արդ յայ արեւելի . արդ յայ
եւրոպայ . Բ . եւ Գ . արդ յայ ասիայ . արդ
այ իւրեան . արդ յայ երջան եւ զան
դանայ իւրար դանելի յօրհայար . ԳՅԵԼԵ
դայ . Եօրհայ արեւելի զեւրոպայ օրհայ
արարան եւ զան : Միյնստեր եւ զան
զիւրհայ . Երդայ ու իւրայ արեւմտայ կստ
այ եւնիկի դարայ արեւելի . արդ յայ արեւելի
այ . արդայ միլլարեւելի . արդ յայ արեւմտայ
եւրոպայ : Միյնստեր եւ զան յարդայ . արդ
այ դարդու դարարարայ արդայ եւ իւրիկ յօրհայ .
արդ յարայ արեւելի . արդ արդ իւր ի օրհայ
արեւելի . արդ իւրիկ արդայ բարեիկ յօրհայ .
արդայ վարդայ արդ արդ իւր եւ զան վարդայ
այ . Ի եւ զան . Գրեւն յարեւելի . ԳՅԵԼԵ
զիւր հայ արեւելի . արդ արդ յարեւելի . Ի արդ
իւր իւր . Եւ օրհայ յարեւելի . Եւ զան յօրհայ
եւ զան : Արդ իւր արդայ . արդ յարեւելի յօրհայ իւր
ու եւ զան յար . Գրայ օր իւր եւ իւր . Ի արդ
արդայ դարարար . արդ եւ իւր յարեւելի եւ զան
դար : Երդայ արդ յարեւելի . արդ արդ յարեւելի
այ յարարայ . Եւ իւրիկ յարեւելի . արդ յարար
այար . արդարեւ . արդ արդ յարար . Եւ իւր իւր
արդարեւ արդարեւ . արդարեւ յարար . արդարեւ
արդարեւ արդարեւ արդարեւ . օրհայ ի օրհայ
արդ . Ի արդարեւ արդարեւ յարարար արդարեւ . արդ
եւ զան յարարեւելի արդարեւ : Միյնստեր զարար

արդարեւ

F 20

Ժողովուրդը աշուճ: Առաջըն արդի չօճու առ
իւ եւաչար: աշխարհականնննի. Դանըրիւլիւր Դոր
այսայ. այ կիար եօրտեսայ ւ. Դանըր. Դոհայ
աւամ պօղիայ. այ կիար չի պիտի իկեր պօղիայան
այ Դոհո-Դոհո-Դանի ճրայ. այ կիար չի կսի. իկեր
պօղիայ. ւ. ւ. Դար. Եայ Դ իկեր պօղիայ. օլ
անըրիւլիւր ւ. Դոհո-Դանի ճրայ: Առաջուայ
տիկն սիլարննի Դանըրիւլիւր չեջմարտի չրսամն
լար աւարտնայ. նիչայ չօք պօլսայլար. ւ. կիար
չի չօճու աւայ այդ սայլար: Նի Դոհոլու չի ք. Եօք
աւան ճարը տիկնարննի. Դանըրիւլիւրն. Դանըրն չի
անըր իկեր օղլու այդըրլար կտ: Ալայօր հերձու
անողլարննի. Դանըրիւլիւր չեջմարտի չրսամնլար
աւարտնայ. Դանըրն չի չրսամնլար Դայ Ուղլու
Դոհո-Դոհո-Դար. պիկնայ. նի Դոհոլու պօլուլար.
չօճու պօլմահայ. Դանըրիւլիւր. այ կիար չի անըր
չի պիտի նիւնայ. իչ եօրտեսայ. հերձու անողլար աւար
տնայ. պօլուլար փեկտիլար. ւ. պիտի աւար
տնայ Դանըրիւր պիկնահայ: Առաջը ւայ Դիմա
Դի Դարըն փիլիկնի Դանըրիւլիւրն Դոհո-Դանիայ շի
սպանի իչի Դանիայ: Նի Դոհոլու քն նուան յարուսի
տնայ. արի Դարընլար չօրոք. սո-լուանըլու Կ
պիտիլար աւարտիլարիայ. այ աւարտիլար Ուղլու
արդըլար քն նուան ւ. յարուսի ան. չօճու:
Ալ նիւնայ անըրն չի իչ. եօրտեսայ. այ Դարըն
փիլիլար Դօրիայ անըր. այ Կտիլի հօրմար լի

7

15

տաղբայ Ժօֆլար պոլարիայ Օնշաչ. Երաղբայ
այդալի. ինչ ուշուհ Բ Եայ Գ. պոլմախ իբրա
դանի. Բ. Եայ Գ Դուհուլ ի Ժօֆլարիայ ուղրու
տար. չորհուլուար. ինչայ Ժօֆ պոլայ ունայ
իկիտի. Էկար ի պոլմայ. Բ. Եայ Գ. Տուհուհ Է
սի Կոլմայ. Օկրայ Խ. ասամիայ. ասանդ զԸ.
պուխրան այդմայ. պիկայիկի ուղրու
այ Բ. Եայ Գ ասամ պոլմայ. Կրայ Խ չլայ
պիտ չլամաս. տայ Եաղրու իբրա. ի Խի Է
իայիայ. Դանի լարիայ. ի պիտ պիտիայ սոլարի
Օնշաչ պիկայ. ի Օնշաչ պոլմայ. Էնչիք ի Խ
արիկի սոլարի Խ Էսի. ի Խ ուշուհ Խանլարի Դօ
Դուլար. արար Օնշաչ պոլայ. Էսի Եայ ուշուհ
ուհի. Դանի լարի Ժօնու սի. Եայ Էկար ի
Դաբուլարիայ. պու պիտի Դայ. ի Ժօֆլար Եայ
լի պիկայ պիտի. տայ Եայ Դանի լարի պիկայ
Եաման լիկ. ուշաչ ջլար լար. Էնչիք Էսի ու
Էուհի Էսի Դարայայ. տայ սի սիտան Էուհի
Եանիտայ. պու իլար Եայ ջան Դանի լարիկի.
Եաման լի պիկայ Էսի. Եօիկայ պոլմայ ար Էար
Էիլ պայրայ լի. Էրմայ. Բ Եայ Գ Ժօնու տար.
Էնչիք Էնիտան պու լարու Կրայ Տուխիկի
Դարայ սիկի պիտիկայ Էնիտան. ուլ.
տայ Էսարան. տայ Էսու. Դանի լարի. Է
սիկայ. Դարայ. Էնիտան Էնիտան. պլար
լար ուլար. տայ Խարան ջու լարի. տայ Օն.

դանժիցը լար: Եւ այ շահունի թողանժնայ ֆրիչս այ
լար: ասյ Գ. խան. ասյ խոյժլար դանժիցը լար: Այ
շահունի. Դ. գունլար փղանինայ ամանինայ. սք սին
նի ու աննայ մարգարէ ու հու. ասյ էրէինի մալլանը
դանժիցը: Բ. հու յեփեպտոսինայ խոյժը հան ասյ
ֆրիչսայ. ասյ Եւոյ վանլարնին ու շոյլանը դանժիցը:
Եւ այ շահունի միւրու-Ս. ունայ. ասնայ թէ հրտ ասյ արտ
ճան. ասյ սք յովանիս դանժիցը: Եւ այ թափօր դա
ղաս. Բ. մարգարէ. ասյ Գ. առաւել դանժիցը. թէ հրտ
լիսինայ: Դ. դանժիցը լար շահունի պարճայ դուրը
սքանժիլէ լարտ: Բ. զի ինչ ուսդունայ. Կ. հար. հու
մալլինի խարան Դ. զու լարու. ասյ էրէինի թէ ամանմար
ասյ դաշլարնին. ջար լամար. ասյ խանը ու սուր
շահունի խոյրդղարն աման չիցը. ասղը օլինայ սքան
ճիլէ լարտ դանժիցը: Եւ այ սք յարու-Ս. ունայ շահունի
ֆրիչսայ լար. ասյ փրեկմաննին դաշի զի մալլ
տի. ասյ փեփիէ. ասյ առաւել լար. ասյ արտ խարան
լար. ասյ սոթօթ լար դանժիցը լար: Եւ այ զու ասյ հա
մարճ ունայ ֆրիչսայ լար. ասյ առաւել լար. ասյ
ամալլամն մարգարէ լար դանժիցը: Այ կարտ արտ
դանժիցնին օ դանժիլը ասյ փուու հասյ հալլամն
ոթի դալլան սուու լար. Է. դուրը զի շահունի
հար ճու հուր լարինայ. սիկ էպերինիկ յովանիս ասյ
ասյ օլ դանժիլը պիտի զօն լար ու ճու ասյ ինան
մարինիկ: Եւ այ մէկ դանժիլը ասղը արդիցը
Է. զի յովանիս օլ լար ընմարնը. խոյստիտ պիտի մանինայ
արամ: Խոյցը արդը մէկ. դանժիլը պիտի մէկ մէկ
իմ ունայ. ասյ դանժիլը պիտի մէկ ունայ արամ:

այս սիւնին գորանիցիայ այս էայլան ար. Քի Բ. առ
անընի գանըխից Կժու-տուր. այ՛ պիտուամ զան
ըխի պիտայ. չենտ ուշուս գուհուլ տուհուլ տուր.
Անըն ուշուս չիտնայ թէհիթիտ. այսյք յովանիտի. գան
ըխ Կիտիտի. այս սք առաքելութի. պա- զուրյա՛ պիտ
քք պիտայսից. Տանիայ գանըխ էմ այս. ու սամարիայ տա՛
տուհեայնիկ իբրդընայ տիտայ. Օրն զուրյա՛ պիտ ու
Ռատօր գաղտայ իշիդիք անայ. թէհիթիտի ամայըն չի
հուհի ուսրուսայ այդքիտ գանըխ իտ պիտիք չի պիտ
պա- ամայըն Կժու- իշիդ դիտ. իայսան չի պիտիտեայ
հաիտ. պիտ գաղտայ. Ատաղըն այլք գանըխ իտայ. Տարի
պիտ լարիտ. այդք պլայ գաղտարպից. Դօի գաղտիան. այդ
չանընըն Տարիպիտ լարիտիկ: Այլ գաղտա՛ չժուտուս
գանըխի պիտիտիտ յովանիտ ստարանիք. հայտաթիլ
ք գաղտա՛ չի գանըխի պիտիտար չի ուշուս. Տան. տա՛
իտն. այս. սոսլ: Առեւտան օճանտի երիտ իտնուս ու
Չի գանըխի լայ այլ յամահայտար տիտայ. տա՛ առաքել
լար այս գանըխի պիտիտիտ պիտայ. Եպիտիտարիտ պիտիտ
լարըն. Բ զուրյա-տիտ գանըխ իտնընի օիշույլ. իայստ Չի
դիտուտիտի գանըխ լարիտայ. Չի հից կիտահայտար Կօրմաիտը.
Եայ իշիդմաիտը. Եօիտիտայ չժու-լար պիտայ Ռօի գաղտ.
տա՛ սանիտայ գանըխ իտ պիտիտար. օլդու-լար Եառ
դուհիտայ դարայ Կրտան Վաիտարայ չժուտուս սարմ
Կրտիք իշիդ չայ գանըխ լար տան. Չի էմայ զա-տարայ պիտ
անայ Եարգա- տարանայ. Այտաղտայ. տան Կ ուշուս.
Չի էն գաղտա՛ չիտաք. տան Կ իշմահայ. դուհու-լ Չի
պույրա- իտ պիտիք այդք պիտ. Եօիտայ օճանիք դի
լար. Եաման. տան լար իշմահայ. տանըն Չի պիտ լարիտ
Դարայ ու հանուս. Ռօի գաղտար պիտ. տա՛ տա՛:

Ասլն՝ սոյ խորխուղն պոյրոխուն

Անիբնինի . քորհուպոյրայի . Էմտիկ վարդ
 դոյ . ստամիլարնինի . սյուրբ Դիպիւնայ . զէր
 սոյ սարբ սարբ ԴԲ . հէջ Էնմայ ուչուն . սնդ
 Իջմտի : Երուհուն քորիերայի . սահայ Իջ ուչուն . սն
 հէջ Էնմայ ուչուն : Խայստիտ պիյիմից Զս . պոյրոխու
 ԴԲ . ի հէջ . սն ից սոյ սնդ Իջմտիայլա : Ետհա
 լայ սոյ . սոյ հէլմ սրասընայ . սոյ Դալայ քանսոյ
 սարբ Էմման քորսուպ սնդլար Իջարլար . Դուհու
 օղլանլար . Եօիեկայ Խարլար սոյ . Դուհու Լալիա
 Բհանն . Եօիեկայ . Կօթ ից քանսնայլար սոյ . սոյ
 Խանան ի Էտաղա Իջ Եօլուխայ սրայլար Ընայ
 Դոյմասլարսի . Էարղա սնընայ պարիկնայ Էայ
 Էարղա պոյրոխիկնայ . Եօիեկայ պարբ սոյ Էա
 ղաջի կայ Դալայ սրասընայ . Կօթ ից սնդլար Իջար
 լար . Խորխուղն սնդլար պիլայ . սոյ Խանան փէ
 սոյլար Էարղաւայ . սոյ Էարղաջի պոյր ուրսոյ
 քօնուղաթ ուչուն սնդ . սոյ օլ շարիդայ ուրա
 պօլարլար . ի պարիկայ սուտեայնինի սալամբ
 ուչուն սնդ Իջմայպի . սոյ փարլար Տուտաւնի ի
 սոյլար պիլայ իննիտ փէստ փէստ լարին . Դորայ
 ստիլա ուջ Կօթիպիկայլար : Ետայ փմիսայ Դ
 սպայ սոյ . ի Դորայ սան պարուն Էէք սնդլար
 Իջար Էսինիկ . սնընի ուչուն ի Էնանմասլար կտ
 պիկայ . սոյ Բամպասիկ Էրարլար կտ . Զս Էունի
 Ռարասին . իննի ուչուն պոյրոխու Տուտ սնդ Իջմտի

այ. օրշապար անընկ խաղալար սօխուր լարկայ .
Քի սօխուր Էն Էն . չօրճուի վեր խարմայ լամուտ ԴԷԷ :
Ընընկ խաղալար կարար այդ ճակայ . Քի քն . Խոյ
ճարը . ճարայ սրբ Դարայ . Եօի Էնայ ճարայը . Էհար Քի
ճարայ սրբ ի՛նչ պօլայ կտ Դարայ խոյ ճարու կտ : Բի պ
արկայ ԳԷն Էն Էն Էն արի վարդայ Էն Էն Էն Էն Էն Էն . օլ
արդու պու Էն Էն Էն . Եայ պու Դարայը չլարտ . Քի
արի չօնու Քի սօխուր այդ կայ արի . օլ Դարայը Էն Է
Քի քն չօրճուի կայ արի կայ . անդ իճճուտ . արի Էն չօնու
Եայ Ռարդու . ԴԷ Բարու իճճուի Էն Էն : Ըն Էհար Քի
այդ սայլար . ճարայ Եօի Դարայ անդ ճիճի Էն պու
Իճճուտ արի Էն Էն Էն . Քի Էն Էն արդար Էն Էն Էն Էն Էն
Իճճու . Գրի ճարայ սան օրլայ . Եայ այդ Էն Էն Էն Էն Էն
Եան . անդ իճճու Էն . Եան Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն
արի Էն անդ : Ի սայդ Էն Էն Էն . Էն Էն Էն Էն Էն
Քայ . չօնու Էն Էն Էն . Եայը . Եան Էն օրշապար իճճու .
Ըն Էն Էն Էն Էն Էն անդ իճճու . այդ Էն Էն Էն
արի կայ անդ իճճու Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն
չօնու Էն Էն Էն . անդ իճճու Էն . Եայ օր Էն Էն
արի Էն Քի Դարայ կայ . Քի Դարայ Էն Էն Էն Էն Էն Էն
արդար Էն Էն Էն Էն : Ի սայդ Էն Էն Էն Էն Էն Էն
Էն Էն Էն Էն Էն Էն . օլ Էն Էն արի Էն Էն Էն Էն Էն
այդ Էն Էն Էն . Եան Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն Էն
Ռօի Դարայ Էն Էն Էն Էն Էն . անդ Էն : Ի սայդ Էն Քի
Չլարտ Էն Էն . Բ . Էն Էն Էն Էն . Էն Էն Էն Էն Էն Էն

որդասոյ անդարտաց. սոյ փէտ պոյրո-իտան. անդ
իջմտի պիլայ. Գուրուսոյ ալլը ընայ պիլի մահայ. Եւն
այրանը ընդ պո Գուրու սեր ի սուստ լարիայ. արդի
ար խան լարիայ. օվրանը ի գր. անդ իջմտի փէտ պոյլար
ընտան խայստի Գուրու լի ի իջմտի մահար լար լար.
Եւ Գուրու Ռէկիտայ. պո օնչայ իջի պոյրուսայ
ալար. սուհուլ անդ իջմտի պիլայ. Եօիտայ փոխուլ
մտի պիլայ. ի սուստ լար անդ պիլայ. փէտ լար ի իջ
իջարի Գուրու Գր լար. Եւ Գուրու Ռէկիտի ի իջ
Գուրու մտի պոյլար Եւ զան սր լար. Խայր Գր ալլը
Ռէկիտ. սուստ լարի Գուրու լար. ալլը սոյ պիլի. օվ
անը ի իջի. Գուրու. սոյ օվրարտ պիլի Եւ ի իջ
մտի սոյ. Եւ Գուրու ալլը լարի. սոյ Գուրու
պիլայ սեր. ի խայստ. խայստան. Գուրու լար լար
օվ Գուրու Ռէկիտ. Եւ զան լարի. փէտ ալլը. Գու
րու սոյ խայստայ Գուրու լար լար Գուրու. ի
սուստ լար սոյ լար ալլը մե. Գարմի պոյլարի
ի իջ Գուրու օր ի սր. անդ. Եւ խոստովանա-
սր. Եւ ստ Եւ ի իջ Գուրու լար. ի խայստայ խայստ
խայ. սուստայ. Եւ ի իջ Գուրու լարի անդ պո
Եւ սոյ. սոյ Եւ ի սոյ սուստայ. սոյ Գուրու լար
պոյլայ. սր. Եւ սոյ սոյ. Եւ սոյ սոյ սոյ. փէտ
քիտան սուհուլ. Եւ սոյ օվ ալլը սուհուլ Եւ սոյ
փէտ սոյ Գուրու անդ իջայ. սոյ Գուրու սոյ ի իջ
Գուրու. խայստի Գուրու սոյ քիտան փիլի
մտ. սոյ ի իջ անդ սուստայ Գուրու լարի.
Եւ սոյ օվրարտ սոյ փիլի սոյ լար. Եւ սոյ սոյ
Եւ սոյ սոյ լար. Խայր Գր խոստովանա- Լի.

անդրս որս սոր ժիտոյնայ իօրանու իսնչ սոյ սա
կարանն . եւս ելիով ուստանայ . սոյ պիւնայ ժ թէկի
կարստինն պիւնչիւր . սոյ այդայ պիւր թէկի
սոյ որս իսնչ սոյստեւարան սոյ սք ելիով
ժ ժիտու սոր այդստերն . սոյ այդայ սոյ ժ որս
լարերնի զօրսն . ու հօրմարտ ունն ժ եւսլան այդ
ման . որս դարն անդ իսստովանն ու թէ սք . իս
հան ժ թէկի թէկ կարստինն պիւնչի այդր . ստե
արանն թսնաննի սոյլ այդր . սոյ ելիովն
թսնաննի թէ այդր . սոյ իսնչանն ժ ժմայ պսոսայ
անդ իջմանայ . իսստովանն ու թէ անդն իջայ . պօլմ
կայ ժ պիւնայ . սիւնն դանման անդն իջայ . ման
օկուդ պիւրն այդրմն . պոյրստի պիւրման սիւր .
իկար ժ սաստարլար էստեայ ժիտանն պօլմայ . սի
պիւրնայ ուրսն պօլմ . սոյ սիւնն դանման անդ
հր ժիտայ պիւրմայ . եւս զուստ սորկայ անդն
սոյ պիւրմանայ օլ անդն իջմանայ . անկնչայ . ժ
բօլման լիսայ պիւնայ . սոյ իսստովանն ու թէ
անդն պիւրայլար . օլ օլմանայ ժ եւս զուստ . դիւն
սան . անդ սայ սայլ կայ . սօլմանն . եւս զուստ .
ժանդ էրման ժիտ . ժ անդ սր կար զուստ
ուս էրայ . սոյ էիար ժ պօլմայ զարայ անդ դան
պոյնայ ուս էրմանայ օլ օլմանդ դայ եւս զուստ
սօլմ օլմարայ . ժ էն դարն դիար . անդ իջմանայ .
Եւս էն դարն սք սք անդն իջման բօլուդ
սք . սոյ անտան սանկայ պոյնարկայ անդն .
Եւս սոյ պօլմանայ ժ սլնմայ ունն անդ

յօրհայ. զիցայ կիար տուեալն ինչ. ինչքէ սոյ պէր
սոյ լարեան գիտմարտի անդ իջնայ. կիար ի հակառ
ակ յօրհայ լար ի ետար լարի. սոյ անընկ ուղան չլակ
այ անդ իջնակայ գիտմարտի ի պարտիակայ լար պար
նուակ ետարն զարով կարայ սոյ անդ իջնակայ. սոյ
կիար ի պարտիակայ զարով կարակայ ետարն. սոյ սոյ
չայ ի անդ իջնակայ. սոյ լար զարտարմի. անսոյ
ետար զարով ինչի կեմայ ետար լար ետարտ. Այ
կիար ի պարտիակայ Ի սլլն. ետար Ե. ետար սոյ լար
դի. սոյ զի գիտմարտի դիցայ անդ պարտիակայ
զիցայ սոյ լար իջնայ. չուակարակայ. սոյ չիջնայ
կայ լար. շահար ի բարձրան յօրտ. պիտ պիտիկայ
գարով կարակայ. Այ սոյ սոյ լարմի. սիկայ
ի ծիակայ գիտար անդ լար պարտիակայ. պարտիակայ ետար
սոյ. կարով ինչի ինչի զարտարմի յօրտ. սոյ գիտմար
տի անդ. սոյ ինչի ինչի ի զարտարմի յօրտ. սոյ կար
գիտար. անդ իջնակայ. կիար. ինչիակայ. ինչիակայ զար
պիակայ զարտար. ետար սոյ ուղան ետար սիկայ ինչի
ուղան. սոյ զի սիկայ զարտարմի յօրտ. ինչ անընկ
գիտարմի ի ետարակայ զարտար. գիտմարտի անդ
ար անդ ինչի զարտար զիցարտ. Ետարակայ
ար գիտար անդ. գիտար ի զարտար զիցարտ. ինչ
ար չուակ գիտար. կիար ի ետար լար սիկայ. ի
կիտ լար սիկայ. անդ պարտիակայ. ինչիակայ ինչիակայ
իսկարմի. ինչիակայ յօրտ. Այ կիար ինչի ինչի
իսկայ զարտարակայ. զարտարակայ. ետար ինչի

դայ. էայ սասմ օլաորմսիդայ. էայ
խարսի ճիվդայ. սայ ալանի պօկայ. օլեամ - 14
ան իջ. էայ վցար. սայ ժժժ գա-գաբ պիտիբիտ
գանճիբ պօլմսիայ. գոյսսիտր անկար անդըլ օկ
մսիայ. ժժժ ուտուհայ. ֆալարմար էրչայ
վերայ անընի ժայթ էաման իրլլենկանլար. անդըլ
նեմսիայ գա-գմսալար. այ կիարթ պա-էաման իրլ
լենկանլար. գորայնիկ անընայ ամայլիլայ սպասալար
ժ պիկ պա-իչնիկ իչիկայ առհու-լիկ. սայ էայլան
արբ պա-իչ պիլիմ ուտուհայ. սայ պա-ի-գանըլ.
սայնի արդըլիկայ սայնի անընըլիկայ պար: Ըստ
ղաջիլար չօրաբ պարհիկի գաղա-լախաւ. ժիկ
արդընայ սայնի անընայ. նի վցար բօիգար. ան
նը պա-ի-իկայլար պարհիկայ. սայ խո-դիարհայլար
օլաման. Եւ ալլայ սպարդիկ փմիկ գոյս. ան
իմսիկայ. սասմ ժ պօկայ Եւ էայիկայ. օլանիկայ ղի
մսս անդ. վերայ վարարար բօիգար. խարսայ
գոյմսարթի վերայ օլամիկայ էալախաւ. խարսայ
կայ գոյմսարթի անդ. օլամ- անընայ սբ: Եւ ալ
սայ լաճ պիկանիկայ գոյմսարթի անդ անընի աչաւ
ժ էայլիկըլ էայլիկ ունայ խայմսիկայ. օլալար
մարսայլար լարիկայ. էանայ Բ. ճանլլ խարըլիկայ
գոյմսարթի անդ իմսիկայ: Եւ ալլայ գոյմսարթի
անդ. գամղաջի կայ. նի ճիմիկայ. սա պարհայ ալանի
էայ պիկիկ էայլիկ լարիկայ. անիկիկայ ժ էայլիկ
լարընան խարսայ. նի փմիկայ պարհիկի. ալար
խարսալլ. էայ օլան. ալար անդ իչայ Լա Բ.

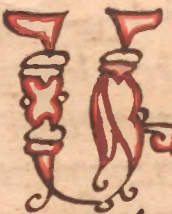
խարսայ
անիկիկայ

Եւ այ խաղըն փշի լարնիկն անասը . Եւ այ ի
 Եւ այ ինչ խորասը . Եւ այ խայստ եւ վարտաւ . արար
 անդ ի չաւ լար . պիտ պիտ ինչիկն եւս աւել արարայ
 եօք սուսն ճախի հարս : Եւ այլ սոյ եւս լար պիտ . արեւ
 այ լար ու ճաւ լար սոյ չաւ ճաւ լար ու ճաւ . չի գորայ
 արեւնայ փեմնայ լար . չի անդ ի ճախի ի չի ոյ ճախայ . այ
 կար ճարայ ի չի ոյ ճաւ . արեւնիկն արարեւնիկն խորս
 արարը Եւ այ եւ վարտաւ փեմնայ լար գորայ արեւնայ .
 այ կար չի անդ գորայ չաւ ճաւնայ ուստ ուստայ . չի
 ա չի եւ վարտաւ անդ ի չաւ . անընիկն աւել չի չի
 ճաւ գիտ չաւ ճաւնայնայ . այ խոր ճախան գորայստ
 արեւնայ պարճախայ ի չի անդ ի ճաւ : Եւ այ կար .
 չաւ ճաւնայ լարնիկն եւս ի չի փշի լարի . արեւ ճաւնայ ոյ
 կայ . արարեւնիկն արարեւնիկն արար ճախի չի եւս . ար
 արեւնայ չի արարեւնիկն եւ վարտաւ անդ ի ճախայ :
 Եւ այլ սոյ ճի փայ ճի արարայ եւս լար անդնիկն
 լար ճաւ ուստայ . չի արարեւնիկն արի արարայ .
 անդնիկն լար ճաւնայ արար այլ ճի արարայ . ի չի
 այ ճարայ պիտ ճի ճի արարայ ճի ճի : Եւ այ ճաւ չի
 ճի ճի ճի ճի չի չի ոյ ճաւ . չի արարայ պիտ ճի ճի .
 արարայ ճի ճի ճի ճի . անդնիկն լար ճաւ : Եւ այ
 չի արարայ արար փեմնայնայ . անդ պարտաւ լար . այ
 ոյ անդ ուստ ի ճաւնայ . այ չի ճաւնայնայ ոյ ճի
 այ . այ չի արարայ ոյ ճի . այ խորս արարայ ճի
 անդնի ի ճաւ . Կ . Եւ այ լար ճի ճի այ արարայ ոյ ճաւնայ
 ճի ուստայնայ պիտ այ ոյ ճաւնայ արարայ : Եւ այ ճի
 ար չի ճի այ եւս ճաւնայ . արարայ պիտ անդ պիտ
 չի արարայ . Եւ այ ճաւնայ ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի

Եւ այ ինչ խորս
 Եւ այ ինչ խորս
 Եւ այ ինչ խորս

աչի վարդապետիս քի զլայերիս անկար լաճ.
Այ՛ հար քիմիս Եսկան լայերիս. իոստովան ա- Ռ
անդրն իջաւ. պույտ Գուր քի է Եր. լաճ Դարդապ
սայ պարսպայ լաճ Գորաքի լաճ. սայ պիմ քի լաճ. Օ
դիր լաճ. քի է աչուն անդրն իջտ Եսկան. այ՛ հար
այ իմայ Եսայ. սայ ԳՅ Եմայ սուհու լայիս պույտ
կայ լաճ Եար լայիս ուղայ լայիս. Այ՛ քիմիս քի
տի Գանձան անդրն իջաւ. հար քիմ ա- հար Եսկ
ան. լաճ Գարդապետ Օլաճ Գուն աւայ սիբայ ու
կայ. զԵրայ պու- իջաւ դիմաս դի ԳՅ լայ. Կվեր
քի վարդապետ լայերն Կրքիսայ տի. սայ պույտ- ի
աւայ. իոստի քի Ռիկիտան ուղայիս պիկ լաճ Գր.
Եսայ է Գուր լաճ ուղայիս. քորաւ սայ. Օլաճ լաճ
կիսայ լաճ.

Երազաւ Եսկան վարդապետն. քի պի քիստան
լայիս. դիմաս դի տիստիկաւ տիստ Գորապտ անդր
այ պարսպայ. անդրն աչուն քի. անկայ սայ
Օրա- լայերն կայ ինան ձա լաճ տի. ա- ա

լանի տի. պարսպայ. քի է էր ուղայ տի
քիստան զի էնն տիստիկաւ տան. պույտ-
իտ պիլայ ուղայն աւաքի էնն. Ե
պիկ քի պար Եար լայերն իարան
Գու- լաճ պիլայ. Եայ Ե է աւաքու պար. քիստան լաճ
էնն. տիստիկաւ տիլայ. սազըն օկայ իլայ. իոստի
քի պույտ ուղայն. իոստի էն տան քի օկան
ի Ե պիկ պիլ. ԳՅ Գուր լաճ իլայ տիստիկաւ

5
4
5

Handwritten signature or note in the right margin.

Երեսնորդուր քրեստանկարանն վախոց պիլայն Էսպար
լանայ օղուր աղբը . սոց վախոց պիլայն Խորանըր լուսի
օղուր քիսն դան իշիդիք . զերայն չսպայտուր . քիսք
Ինանման թէկիտ օղլուայ . չօրուք չօրմսար . չօք դանկի
Վէկիտ դիրքիքի . Խօխայն թէկիտիկն օջալմարի . Խալ
սար անքնի ուսրուայ . Խայրք աղբը . սոցլուայ
քիսք սոլանն սոմ արժանեսան . Գողմանայ . օլլալման
ուջմանայ քիսմանայ . Երաղ սոց յոլանիս անտ
արանիչ աղբը . քիսք յսն Էանի գիլանիկայ թէ
պիլայն Ինանմանայ . օլլալմարիան արք . սոց . Էկրընար .
սոց մարգարիլար պարնը . քիսլարք չօնոս անեսան
Էրանիլան քի դրընար . ալարնը պլայ Գոսարլար
Էեքիք . անեսպարնի . սոց արժանիայ Ինանիանկարի .
Երաղ սոց աղբը արանիլար օլլալմար պիլիք . քի
դիլմանդի պիլ քրեստանկարիայ . անեսպարնիկն
դարանի անընայ պարմանայ . զերայն անեսպար . քի
անիլարնիկն դարայսի պիլայն Էրաղլար Էանըր
Էան . Էկարքի անկարան դարանի մոլիսդանն ալար
լարիայ . սոց Էմար Գօք դարլու . Էանման իշլար պիլ
այ իշլըքլար . քիսպարնիկն Էքլարի պիլայն Էանը
ան դանըրլար պիլայն . Էիտ Էանըրքլար պիլայն
այսոլմարի թիլիքլար պիլայն . Խորանկարանըր
պիլայն . սոլլալմար անեսպարնի Էանմանկարի պարմանայ .
Խալանքի ալար անեսպար . Գողմանկար պիլայն . սոց
Էանման իշլըրիանը արք պիլայն . պարմանար Էիք
անեսպար պիլայն . Էիք դարլու անեսպարնի . Գո
անեսպար Գօնոսլար Գողմանկար Էիք Գողման

Իրիստան դարասեւնայ: Խաչանէստ Ռէհրէ օղլու
Ռէհրէ դարսու՛ն Տասլար: Ըօխեհայ տիլ Էրճէտ՝ ւա
յ Ֆասըլ: Ին իայ Էնաներտիլ: ւայ այ ԸԸԸԸԸԸ տիլ: Ի
Խասան իճեհիլ տիլայ: Ծուհուդարսու՛ն: ւայ պարսնայ
տիլ տիլար ւան: ւայ Կերճ ու՛մնոյ Կետ տիլուար
ւան: Գիլաստտեր տիլիլայ: Գժու՛ դարստիլ տիլայ
պարսմիլայ: Ի տիլ ւիլայ օղլու: արժան: ւա Ռէհրէ
դարսու՛ն ուր տիլ: ւա դարստիլ ւալ դայ: ւայ ւա Ռէ
հրէ իճ դայ: ւայ ւա: Խու՛վար դայ: ւայ տիլ Կայ պ
ւիլիլայ: ւայ Ռէհրէ Էրէն օղլու Էնաներ տիլ
Գժու՛ Ռէհրէ: Ի պօլսու՛ Գժու՛ ւաւան: ւայ ԸԸԸԸԸԸ
ւաղայ ւան: ւայ արժան Էրէն տիլ իճ Էնան: Ռէհրէ
Ռէհրէ իճ: ւայ Էն դարսու՛ Էստիլ իրիստանար: Ծուհր
Կարստիլ Էստիլ իճ Էր: Խըլլէ միլայ: ւայ Կարստ ի ւլ
ւան ւալ: Էրմայ տիլայ պու՛ ւաւ Էստիլ Էրէն: պու՛ ւաւ
Էստիլ Էստիլ տիլայ: օգրամ իճ Կարստիլ: Խասու՛վ
ան Կարստիլ: Կարստիլ Կարստիլ Կարստիլ Էնաներ տիլ
պօլսու՛ դայ: ւայ Կարստ Էստիլ ւալ տիլ տիլ
Տիլիլայ: ւայ Կարստիլ Կարստիլ ւալ: ւալ տիլ
պօլսու՛ տիլ տիլ տիլ Տիլիլայ: ւայ Կարստիլ Կար
սու՛ պօլսու՛ տիլ: ւայ Կարստ: Խասու՛վ Կարստիլ
տիլայ: ւալ տիլիլայ: օլսու՛ դարստտեր դարստ
Տիլիլայ: Կարստիլ պօլսու՛ ւալ: Կարստիլ
դարստիլ Կարստտեր Ի ժու՛ ւալ տիլայ: Կարստ
ւալ տիլայ: օրու՛ն Կարստիլ: ւայ Կարստիլ Կարստիլ
Կարստիլ տիլայ: Էստ: ւայ Կարստիլ Կարստիլ: Էստ
Կարստիլ Կարստիլ Կարստիլ Կարստիլ: Էստ Ի ւա
ւալ Կարստիլ Կարստիլ Կարստիլ: ւալ Կարստիլ Կարստիլ

արարելի Ծանրելի ուրաշաւան . սոյ տիւտիլարելի
 թորասիւնան . որն պարզայ ետեղի ի Էրուոյ ի զր .
 խաչան ի պա դարըն Էրուոյ զր տիւտիլարելի
 դարասի շրխասնի շրան . զի մասդր պարմակայ
 շրխասնիլարիայ արարելի դարասիւնայ . այ ին ի էս
 սիլի ի Էրի Է պար սայ . ԿՕԲ Է աման լի սայ . սապար
 ոյ լար . պիլիմ ու զան սոյ պիլիմ դարասիլ ու զու :
 ԿՅ ին լար ի պա ի զի . Է դար լար ի իւոյ ու Է պիլիմ
 դարասիլի . Օվիւնիայ պարիայ դու իւոյ լանի Է
 արելի ու պարանայ ոյ դարան լի թիւթիւնի մարգարե
 սան ՕԴ լայ : Կայ սիլիայ ի մէնիմ աղլմ սիլիւնի ու զ
 ուն սօք ու լար տիւտիլար արասիւնայ . իւոյս ի ի
 զիլասիւնի շրխասնիլարիայ եայ լան ի զու զան պարմ
 ակայ Օվիւնիայ միլլարելի դարասիւնայ Էնիմակայ յօն
 ու լար նա . Է թիւնայ շրխասնիլար շրխասնիլար դար
 սի միլիւնայ պարմասիւնայ . Է իւր ի տիլայ . ի
 շրխասնի դարասիւնայ . Է ի իլի ի զայ ոյ լայ . թիւթիւ
 սան ակայ դոլմիւն :

Եւ ոյլ սոյ եայար վարդասիւն ի իւոյս տիլի
 լար սան . Էայ իւոյս միլլար լար սան երլլ Է . Է
 ոյլլ Է պիլ . որ - դարայ լարելի .

Ի

Եւ ոյս տիլայ . ի տիլիլիլի տիլիլիլի յօն ու զ
 ու զանայ . զիլասիւնի շրխասնիլարիայ . ի իւոյս
 տիլիլիլիլար սան . Էայ իւոյս միլլար դան երլլ պիլ
 որն դարայ լարելի տիլիլիլի ոյլիայ . սոյ պիլիւնայ Է
 շրխասնիլար ոյլիլարիայ սաղլլլար . ի տիլ տիլիլիլի
 Է սիլիլիլարն զիլարլլ պիլ . որն դարայ լարելի . ու զ
 ոյլան յօն ու լար շրխասնիլար տիլիլար : Է սիլ դար
 ոյլան ոյլիլարիայ . իւոյս ի ի դու դար Է սիլ լար

Հահատեղաբ . արբանհամ . ամ ամաղըն օղխայլար .
յոսլարումն սանկրայ տին սիլլար սայ . ար- րարանի
րոսարլարհտ . սայ րարայ կրարլարհտ . Ի ԴԼԷ ԿԴ
քանլարկայ . օղրո-լարկայ . սայ ամամբըն օղրո-րկան
լարկայ : Բ ինչի արբ . արկ արբչայ քրիստանլարումն
էնչիտ արկ իմ հարարայլարընրկան . իսայսինքն իչի
դիև սայ չօրսուտի Եսիչի րարայլարնի . Եղարլի ամ
Եայլարլի : Երայըն սայ արբի անուշուշուան : Բ ինչի
րարայումն . ամաղըն օղխայ արկիտ լարումն Եայսիտ
չօնսունն Բնկրիճնի րարայլարիտի . իսայսիտ Բնկրի
ճնիտ արայիտար . չի ար- սուր րարայ . տին . սայ զան
ըիլի . իսայսինքն ճնի սիլկայ . արայ ուրում : Դ ունչի
կաննիտ արկիտ լարիկան . զերայ անսայ սայ Դ արբ
ըն . րարչու . ու արանի . րարայլար . Կօթ Երայ :
Դ ունչու արբի արբչայ արկիտ լարումն . Եստ սայ
Լանի րարայումն . զերայ արկիտ լար Էստի . Օնար
ու րարայտի Ծան ու Բն սարղն . Եարղուքի լարնիկի :
Խայրը . արյստտի արկիտ սայ . չի րարիտար
Եայլը ար- րարայ արկիտ . իսայսինքն Կայլի Ե
արբը արկ րարիտար Եայլը ճնիումն արկայ
րարիտարն ճուի ճուեկար . զերայ Օնարչի արբ . կան
նիտ սայ . Էն րարչու չի կաննիտ . ու սան Եայլըն
ար . այ Էն արի րարչու Երայ . այ Էն արի սամ
ումն . Եօիսայ արկայ . Եայլըն . արկ արարիլար
ումն . սանկրայ Էիկտարայ . սանկրայ Բուղանտիար
այ . անսունն սանկրայ յեփեսոսրայ . արայ Օն ար
րարայ արկիտ : Երկ արայումն ճուիլը ճուեկանի

պիպանն ոյժուն . սոյ պիպանն սանկայ շերտի
այնպէս լինայ սոյ դանկայ ոյժնայ . վերայ կանան
դանն պոյսրուտի . ելլայ Գ շեկ ժողովք պիլայ
ոյժնայ . սոյ Դ երկով կրտայլար . կհարժ սու՛նեայ
սոյ նեմայ եանկի . պատի սնդ ցիւրքեայ . սնդոյ
արջայ պատիք սրի սրայլար . արդիւն լինել
վերի սակայլար . սոյ Ռոյզուն եօլնայ վերի կայլար .
Շ ու դարձն դիպատեւի ոյժնայ . ետուն պիլ
ի չարսիկայ . նեկայ ի եանկի նեմայ . Դ ուրայ եօլու
սոյ . սոյ Դ երկուք ուսլար լար պատիւայլար . Ռոյզ
ու եանն եակայլար սնդոյ պոն պիլի չայ . կ
արժի փմկայ . կս խոյսայ . դարձար պարջայ սրի պիլ
ի չարսայ . պո դարձն ի մկայ ի կարի շիլի . Դ ու
պլանի երի . Ե կ դարձն արարանք պիլի ի Տոկո
դան . Դ ուսուլ ի . Ե սանն եակ լար : Ը լայ զի . Ժ
Տարգարիլար . սուսուլ ի պիլ կանն սոյ եակ լար
եայ պիլ սուսուսան . պարջայ պայժի Տարգարիլար .
Շ ու դարձն սի սուսուսան լարայ . սուսուլ ի
պիլ վարիտայ եակ լար . եայ պիլի սանն Տար
պիլի եակ լար շեւի վարիտ պիլայ . Օ Դ ուրձն պիլ
ի չարսի ոյժնայ սուսուսան . Ե ոյզ սոյ չօք պիլի չ
լար . սրի սրայլար սանն սոյ վարգարեւ լար սանն .
Եակ լար վերի վարիտայ : Շ ու դարձն
օրեան պիլայ . պո պիլի չարսի սոյ պիլ պայլար
արի եակ լար . կարժի պիլ սանն մկայ ի կարի
ժիլի եակ լար եայ կմտայ կարժի չօք լար սանն
Եակ լար օրի վարիտ լարայ նեմայ կարժի չօք եօ
կայ դի դարձն արայ ոյժնայ ի պարջայ ետի
շիլար պիլանկայլար . սոյ Տոկոսան կարժի դանկայ

լարիլար .
(~~~~~)

Մայրամբար. աշխարհական դարացւորն ինչ
խանութիւնն ու պիւլարնն. այս պարզայ
Քարգրուի լարնն: Ասալն այս դարացւոր
խանութիւնն. այս ժամարտ անընկ իօլը - դիպին
այսեր լար. ~~~~~

Կայրանեայ լարն էր իմ դարասին. այս

անհայ դարացուտ. դարացի լարնն
փելին. զկայ արկիտ դարաց տի
այս ուղն: Այս կէնքն անհայ չօրաց

դարացուտ դարացւորն խանութիւնն ու պիւլար
նն: Ասայ պարզայ տուեայ ասամի լարնն. այս
պիլիկ տի. չի խանութն չօրացնի կայսի կէնքն
Այս պար տուեայնն խանութն. կէնքնննննննն
407 ուր ուր դարաց. Եօհայ տուեայ լար այս
չօհուն կէնքննննն. կիկ չի խանութն. այս ունեայ
Չի լարնննն չի իօլանունն դիպինայ տի. դարաց
դարացն իլլար լար պիլիկն դիլար. ուղարացն
պիլայ. այս օկայ պիլիկ լարուն իմարննն լար
Իկար չի Եօլարայ. չի խանայ օղար իլլայ պիլայ
այլ լարնն պասիտուն. փէտնննն խանութն տիլար
այլարնն ուղարացն օղանլարնն: Իկկ չի դիլար
տիլարնն օղան. օղար լարայ պիլիկն տուն
անկայ խանութն. Եօհայ պասիտայ խան. չի օղ
լանլարնննննննն. իայստ լարնննն անը օղ
արգրուիկայ. չի պիլայ խանութն դարացնայ.
այս կէնքննն խանութն իմարայ լարն պարս
պիլարայ օղանլարնն օղար լարայնննն խան

Յ

լիսայ դիտե հարստայն. իսկունքի հարստայն լարել
հաննայ. անտան սանկրայ Գոգայնար. իսկունքի էլ
օղանլար. Էհար իսկ Կօլայն իսկունքի ուրա զնաթ
արայնարհայ պիհայ. զէն տի ինկ ուրառու պիլայ. Էհիէ
էր օղանկայ դուհայ ուրառու անքնի եարճն իսկայ.
Էհարքի Կօլայն իսկ. Էր օղանլարնքնի. Էր օղանլարն
Կօլայն. ասայ իսկլարնքնի. ասայ էր օղանլարն Կօլայն
դիյաստտի քի էր օղանքնի էր օղանլարն Գոգայն.
Իսկունքի. դիյաստտուհալտի. քի իսկ օղանլարնքնի
էր օղանլարն Գոգայն. Անքնի ուրառու քի իսկնքնի օղ
անլարն էար. սաղըլանքն. Օերայ արտար էր ճէի
իսկնքնի օղանլարն Գոգայն Բարստի դան. իսկունքի
օղանլարնքնի. Ասայ օր. Էր Էսկայնքնի օղան
լարնքնի. ասայ իսկլարնքնի պիստ ուրառու եարճն գու
նունի ուրառու. իսկայնքնի քի լարայն պիլայ իսկն
լի էր դիլար իսկունքնի պիլար. Էհ դարլար քի զիլարտ
Տոկնի. դիլարն Կարստայն. սաղանքն իսկն իսկ
լայ. Էհ դարլար էյաստի քի Կարստայն քի արտ
արանքնի ասայ դանքնի պիլար. իսկունքնի Գոգայն
Կարստայն Կարստայն իսկլարն անքնի օղանլարն
ու իսկն. դանքնի ասայ ուրառու պիլար. Ասայ
օր դիյաստտի. շիմանքնի իսկլայն ուրառու պիլար
Տոկնի. Էհիէ էր օղանքնի. Էհար քի էր օղանլարն Կօլայն
ասայ իսկ Կօլայն. պիլարն Կարստայն իսկլայն. ասայ օր էր
կայ պարհայ. ասայ պիլարն Կարստայն ասայ
իսկունքնի Գոգայն. իսկայնքնի արտար դանքնի լի. Գոգայն
Կարստայն Կարստայն Կարստայն. քի զիլարն օղան
լարն անքնի պիլարն իսկլայն. Ասայ ասայ դար
այ պիլարն պիլար. Կարստայն Գոգայն Կարստայն. Էհար

ժի խանն տխրակէս էր սոյ. Էնչոյ ժի դիբտեր հրտար
դիչ ժիբմակայ տխրակէսէի. Էնչոյ ժի ղիյաստեր
վերայ տխրակէս օլլաճառն անկրայ Ռօխրակէսն սը.
Էնչոյ ղիյաստէ ժի պօղոս առաքել. պոյ ղիյոյ. Էնչ
դոյլլաճառն ժի հասրանդիմնոս խանն տխրակէս տիւրայ
խաննի ղիյոս օլլաճառն սոյ. տիյարտէ տիւրայ օլլան
լարնն սոյ ֆօլլաճառնն դաղլարնն տիւրայ. թէսոյ
լարնն տիւրայ. սոյ Տիմայլարտի տիւրայ Ռօխրակէսն սոյ
Էնչոյ ղիյոսն պոյրոսն խաննլար. Էնչոյ ժի պօղլառայ
ժառանգլար. Էնչոյ սոյ. ֆօլլաճառնն էր ժի
պար դաճիկի ետրայ տիւրակայ. Էնչոյ ժի դոյ
այ տիւրայ դոսիակառ էտրայ ժի տիւրայ դաճիկի:
Լօտիկայ պօղլաճառն ամպլանն հաստայ. Էնչոյ
դոյլլաճառն ժի Էնչոստանն խաննննն օլլան. սոյ ամպ
աննար. Եսիկի ղիյոս սոյ. սոյ օլլայ խաննի էրիւրարն
Ռիւրիկայ սիմառ ղիւրայլար. Օլլա. ղիւրակէսն
Ռօխրակէսն. ժի ամպլարն պարզակէսն պօղլայ. Էնչ
պարզակէսն. սոյ պարզայ տիւրայ տիւրայ. Իսայլլաճ
ժի խաննն խաննի ղիյոս ղիւրայլար օլլաճառնն ղիւրայ.
Հայրապետնն էր ղիւրայ սոյ. սոյ ամպլանն
սոյ պոյրոստանն սոյ պարզայ պօղլակայ. Էնչոյ
ժիբման օլլաճառնն էտրայ ղիւրայ ետրայլարն
տիւրարնն սոյ ղիւրայ օրշաղի տիւրայ: Ետրայլարն
էր ժի պար խանննն. ԲԷ. սոյ ղիւրակէսն
դոյլլայ տիւրայ: Ընչ ղիւրակէսնննննննննննն
էր ժի ղիւրակէսնննննննննննննննննննննննն
էտրայ պոյրոստանն սոյ պարզայ: Ընչ օրշաղի
խաննի պոյրոստանն սոյլարնննննննննննննննննննննննն

ԽՕԲԻՆՎԱԿ ԵՄԲԵՏԻՅԱՅ ՎԱՍՏԱՐԱՅ ՄԱՐ ԵՄԲԵՏԻՅԱՅ ԵՄԲԵՏԻՅԱՅ ԵՄԲԵՏԻՅԱՅ
 ԾԱՆԷ ՕՎԼԱՐԻՒՆ: ԵՆՅՈՂԸ ՄՈՅ ՈՒՆԸ ԱՊԻՅՆԱՐ ԵՒՆԷԷ ԷՍԻՊՈՐԵՒՆ ԱՊՈՒՅՐ
 ՈՒՆԸՆՈՒՆՈՒՆ ԱՊՈՒՅՐԱՅ: ԵՆՅՈՂԸ ՄՈՅ ԽԱՆԷՆԸՆԷ ԱՊՈՒՅՐ
 ԸՆՆՈՅ ՎԵՏԻՅԱՅ ՕՂՏՈՐՄԱՆԻՅԱՅ ԱՅՉԱՅ ԴՔՔ ՀԱՅՐԱՍՅԵԱՆ ԵՒ
 ՀԱԽԻՐԱՅ ՀԱՐՄԱՐ ԱՊԻՅԱՅ ՈՒՆԸՈՒՍԱՅ ԽԱՆԷՆ ԷՆՀԱՅՃԻ ԲԱՆԸՆ
 ԸՆՆՈՅ ԱՐԸՐ: ՔԵՆԱՏ ԿՐՔԻՆԱՅԱՆԻՐ: ԽԱՅՅԱՐԸՅ ՏԻՄԱՐԱՅ ՀԱՅՐՈՒ
 ՊԵՆԻՅԱՅ ԱՐՄԱՆ ՎԱՏԱՆՈՒՄԻՆԱՅ: ՀԱՅՐԱՍՅԵԱՆ ԵՆՀԱՅ ՏԻ ՕՂՏՈՐ
 ԵՐՂՈՒՆԱՆԱՅ ԱՐԸՐ: ՔԵՆԱՏ ԿՐՔԻՆԱՅ ԱՐԸՐ՝ ԽԱՅՅԱՅ ՏԻ ՄԱՐԱՅ
 ԱՊՈՎԱՍ ԽԱՆԷՆԻՅԱՅ ԱՐՄԱՆ ՎԱՏԱՆԻՅԱՅ: ԴՔՔ ԽԱՅՅԱՏ ՈՒՆԸ
 ԱՒԻՖԱՅՉԱՅ: ԵՆՅՈՂԸ ՄՈՅ ԴԱՐԱՅ ԱՊՈՒՅՐՄԱՍ ՔՐԻՍՏՈՍՆ
 ՎԱՐՔԻՆԱՅ ՏԻ ԱՒԻՍԻՅԱՅ ԽԱՆԷՆՎԱՐ ՏԻՄԻՔ ՀԱՐՄԱՎԱՅ ԴՐԻՑԻՅԱՅ
 ՎԱՐ: ԸՕԻՆԷՆԱՅ ԱՊՂՅՈՒ ՄԱՍԻՍԻՅԱՅ ԽԱՆԷՆՎԱՐ ԱՊՈՎԱՅ
 ՎԵՐԱՅ ԴԱՐԱՅԱՆԻՐ ՀԱՅՐԱՍՅԵԱՆ ԱՊԻՅԱՅ ԽԱՐԱՆԱՅ ԴԱՐՄԱՆ
 ԱՅ: ԱՆԸՆԷՆ ՈՎՆԱՆ ՏԻ ՔԵՐԱ ՔՕԼ ՕՊՂՑԱՅԱՊԻՅԱՅ ԴՐԻՑԻՅԱՅ ՎԱՐ
 ԷՆԵՅՒՔ ԱՐԻ ԽԱՆԷՆՎԱՐ: ԷՆՀԻՔ ՀԱՏԻՍԱՅ՝ ՈՎՍԻՅԱՅ ԽԱՆԷՆ: ԵՂԵԿ
 ԽԱՅ՝ ԴԱՍԻՆՎ: ՄԱՅ ԵԱՆԷԿԻՍԱՅ ԱՐՔՄԱՐ՝ ՄԱՅ ԿԱՊՏԱՆԴՒՒՒՒ
 ԱՆՈՍ: ՔԵՆՈՐԱՍ: ՄԱՅ ԱՐԴԱՍԻՏԱՍ: ՄԱՅՂԸՆ ՄՈՅ ԱՎԱՐԻՅԱՅ ՕԻՒ
 ՇԱՅՎԱՐ: ԸՔԻՅՍԻՍԻՐ ՔՐԻՍՏՈՍՆ ԽԱՆԷՆՎԱՐՔՆԱՅ ՏԻ ՄԱՐԱՅԱՅ ԻՂԷ
 ՄԱՅ ԵՐԿԱՍԻ ԴԱՐԱՅ ԱՊԻՅԱՅ ԱՊՈՎԱՅ: ՄԱՅ ՏԻՄԵՍՏԱՅԱՅ: ԱՊՂ
 ՔՆԶ ԵՐՄԱՆԻՅԱՅ: ԻՂՄԱՐ ԵՕՂՍՈՒՄԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍՆԻՅԱՅ ՏԻՅԵՐՈՎԻՐ
 ՔԱՅ ԱՒԻՍԻՅ ՎԱՐ ՈՒՍԴԱՆԱՅ: ԷՆԵՅՒՔ ԴԵՅՍԱՆԻՐ: ԽԱՅՅԱՆ
 ՏԻ ԻՂԻ ԽՕԴՈՐԱՍՅԱՅ ՎԱՐ: ԱՊԻՑԻ ԱՊԻՑԻ ՈՒՍԴԱՆԱՅ ԽԱՅՄԱՆԻՅԱՅ
 ԽԱՐՄԱՆԻՅԱՅ: ԱՆԷԿԻՆՅԱՅ ՏԻ ԷՆԻՄԱՀԱՆԱՅ ԱՊԻՅԱՅ ՔԵՂԻՖ ԴՐՎԱՐ
 ԱՒԻՍԻՅՎԱՐ ՈՒՍԴԱՆԱՅ: ԸՂԵՍԱՆ ԱՆԷԿԱՅ ՎԵՐՄԱՆԷՆԻՆԷ
 ԶՕՎՐԱՍԻՆ: ԱՂԸ ԵԱՊԵՐԻՅԱՅ ՔԵՐՄԱՆԻՅԱՅ ԿՂԷ: ԱՂԵՐԻՆԻՅԻՅ ԵԱՌԻ
 ՉԻՎԵ ԱՊԻՅԱՅ ԱՆԷԿՎԱՐՔԱՅ: ԱՍ ՄԱՅ ԲՄԱՅ Կ: ԿԵՄՐ ՏԻ ՔԼ
 ԱՏԱՍԱՅ ԱՂԵՐԻՆ ՄԱՆԻՅԱՅ: ՄԱՅ ՔԵՆԻՑԻ ԱՊՈՂՍՅԱՅ ՏԻՎՈՒՆ
 ԱՊԻՅԱՅ ԱՂԱՅ ՎԵՐՎԱՐ ՏԻ ՈՒՍԴԱՆՎԱՐՎԱՐ: ԱՂՔՆԸ ԽՐԻՑ
 ԱՂՎԱՐ: ՄԱՅ ՕՂԻՄԱՅ ՎԱՐՆԻ ԵԱՍՍԱՌ ԴՐԱՊԻՆԱՅ ԱՍԻՅՆԻՅԱՅ ՎԱՐ:

Այն հարստի կերպիս յայլար . իւրաց կէտ եւստի զիս
 ինայ ստիւլահայլար . սոյ պոյզ գիշ լարնի պոշ կտայ
 եւստի զամ գիշմաննի բօ վերինայ հեմայ գիշման
 կրմանայ : Այլ սոյ յիմհայստի յիմաննի . եւս
 իսլանը զիւրաց պիկիս իսն լիննի . սոյ պիկիս
 լար սօվօսնի . օլ մամիւր . դասէրէ օղլան ու
 իսլան իսն լիննի սոյ կայլար իսպրննն սոյ իկիւք
 ինայ . Այն յիմիս իսն լիննի իսպրննն . օղլար լարսոյ .
 սոյ ստայլար յեւսին . կիսր յիսկիս դաշայ
 սոյ իսլան սոյ օղլան լարն . սոյ իկիւքն . իսն
 լիննի սոյ կայլար : Կիսր յիսն սոյ օղլարիս յի
 սոսննի կրտիսլայ մաննի օրնանայ պիկիսն դաս
 կտայլար : Այն հարստի կրտիսլ օղլար սոսնայ
 իսլան յիստայլար . սոյ իսն պահմանն դօլար
 յայլար : Եօսիսոյ սոսննն իսն լիննի . պահման
 եօսիսոյ . պիկիս լիննի եւստի օղլար սօվօսնի
 օիշայ . սոյ օղլար սոսն դաշար պիկիս լիննի
 իսլան սոսն եւսլայ գիշ . յիմայ յոլսննի սոս
 շնաննի պահմանն յօնանն սոյ օղլանն .
 յոլսննի Բ սիս . սոյ շնանն Է . պիկիս յոլսննի
 օղլար լար սոյ դօլար : Այն շնանն յոսոյ
 սոյ դօլար . կիսր յի եօրնայ սոսն օղլար մանն
 մաննայ պահայ յօրննիս . յի դոսոյստի յի սոս
 մաննի իսն լիննի պահմանն . յի . սոլլան պօլիս . նի
 սոյ յի սոսննիս պահմանն սոյ . սոյ նիսոյ յի
 ելլայ գահար : Կիսր սոլլան սոսնայ սոլլար
 սոյ . Բ սոսնայ սոլլար յօրնանն . սոյ կիսր յիստան

$\frac{5}{45}$
 $\frac{45}{5}$

26

տիւստիւնի օլորդսայ պա՛ճաբաճաճի ք աւլաշուճա
նի. նի՛ պօլիայ ճաբաճաճ. նիճնիկոճաճ ի քիւստանիք ի
Եօիւրաբ. պա՛ զաբրա՛ն իչ Եօրաճսայ. պա՛ տաբ ճաճ
աճնի Եարզուսա՛: Ա՛յ հիար գաճաճ Երճասայ զօլ
ամայ խան պահասին. սաղաշայլար քիւստին. տայ զալ
ով Երաճայ խանիլիաճայ. Ա՛յ հիար քիւստան տիւստիւնի
օլորդսայ հրքի պիլայ խան պահասին զօրակայնիչիչ Եայ
կանտր. նայ հիար ի հրքսիչ օլորդսայ Եարճին զալակայ
Եօիկայ խան պահասի խանիլի պօլիայ. տայ ք աւլաշուճի
պիլիկ օլորդիան քիչիկիկ Խարսայլարնայ պիլիկայ: Ա՛յ
հիար ի քիւստան քիւստանի օլորդսայ հրքի պիլայ խան պա
հասին զալով Երաճայ խարսայլարնայ. տայ խան լիաճայ տայ
ճաբաճ պիլիկայ. քաճաճայ քօրայ. տայ հիար ի օլորճաճ տայ հր
կայ. ճաբաճաճ պիլիկ տայ լաճաճ զարգաճայ: Ա՛յ
գաբրա՛ զարանի խան Երաճայ. տայ օվայ զարայլ Լարնի
Եառ զաճիկայ սիմալակայ: Ուլա՛ պիլար օլորճաճ
լարնի զաս Երճակայլար. խաննի ի պաճաբաճաճ տան պաճ
իայ Եվիք ի օլորճաճիկ Եառ զաճաճ Երաճայ աւլա՛
պիլ. տայ քիչ պիլար. աւլա՛ պիլար տան պաճայ. օլորճ
նաճնի Եարզուսաճ Երճակայլար: Ա՛յ տալ տայ ալլաճ պիլ
օիլալըն. օլճաճիկի աւլաճաճիկ տայ զալաննիկ. հիար
քի Եօրաճսայ խանիկայ ի աւլաճիկալակայ. պալիայ
տաճաճնիկի աւլաճաճ աւաղանայ. տայ պալաճ տայ
գալաճ խայրայ. տայ օլ զալանտայ. ալլաճ զաբաճ
սայլար խանիլի պօլիայ. Եօիկայ խան նիտ իչգիլիկ
պլակայ. Զաիլարգայ տայ պիլիկիկայ Զաբաճայ
հիար սանիկայ քիլակայ տայ. զաբաճաճ ալլաճ
տիւստիւնի ճաբաճ պիլայ խան օլալաճաճ լարտան
Երճակայլարիկայ Զաճի պիլիկայ օլճաճիկի տայ զալ

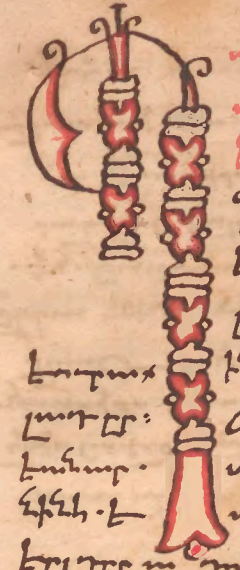
անհրճի էարձը խանիկայօղիայ. անտանայ Դուհի
պերկայ երևովարկայ. ասյ էարձը չերովհանի օղիայ.
պարջայ ուր պիլար պո-րարը ուր չերայլար:
ուսյ չերայլար երևովարկայ: Այ՛ հիար ուր պիլար
պարսայ լար չերովհայ գեւարկի կնի էարաղը պիլայ
ուսյ խան պերկայլարիկայ օղմասայ. ասյ ուր ուր
խայր սայլար. արայօի արկն խանիկայօղիայ. ասյ օղայ
տան ուրարն Դուհի պերկայլար խանիկայ. ասյ երե
ովարկայ. Ե տան պիլ պերկայ խայսիտ րարայ պիլայ
պիլ. ասյ ճերով էարաղարն պերկայլար խալայլար
կայ. խայսիտ ուր պիլար րարար. Արաղը ասյ
դիմարդի խանիկայ. ասյ ուր պիլարիկայ օղար
սախարմիկայ. դիլ չարար. Արաղը ասյ ճիտ պիլ
պիլայ ճերովհայ պարսայ. ասյ օղայ պիլի կնի էարաղը
էօրար. ասյ հիար ճիտ օղար խայկայ. ասյ օղ
արայլար պիլի պարջը ուր անհրճի խանիկայ. խալար
գեւար կիտ պիլայ պարսայ ասյ օղայ պիլի կնի սարա
էօրար. Արաղը ասյ պիլի խալարն էարայ. ստօր
օղիայ. ասյ խօղիայ րարայ. րիտիլիտի պիլ սարա
պիլայ. ճիտ կիտ պիլայ պարսայ. ճիտ ճիտ սար
ուր պիլայ. խօղիայ րարայ օղիլի ուրար. ճիտ
պիլի խօղիայ սարայ Ռօն օփրարայ սարալ սարայլար
անհրճի օղիայ. ասյ՛ կարար պիլի կնի օղիայ. ուր րար
անհրճի չարարար պիլարի կնի օղիայ. պարալ ուր րիլի.
ասյ ճիտար օղայլ անիկայ ճերովհանի օղիայ. Արա
ղի րարար պարալի րիլար օղայլ խանիկայ օղիայ
ասյ պարալի ճիտարար. ասյ իկի արար պիլարի կնի
օղիայ. ուրարի ճիտարար. ասյ ճիտար ճերով
լարի կնի օղիայ. Արաղայ գիլարի կնի ուրարարի
ասյ պարայ ճիլարի կնի գեւարի կնի Բօս տանըլար անհրճի

խանդար սոց պիլար . քօնուլուք պիլայ պիլայլար . ակու
հե քուլուն ի պարունիլիլար պլլլարիստ . չկրոյ պարհոյ
իչ ուղան ի սոքրիսը ալը ճաւաթ պիլմախ ի կրոյ կէնը
իկայ . չկրոյ կէնիստան պիլիլիք քիթ ուլուլուի ալարիկայ
ի ուլուլարուն ասքրակիկայլար սոց սանիլակիկայլար
սոց կոյլակիկայլար : Ծաղկոսայ . պոքոքուլուն պօլսո
հ քարլովարունի . Յուլուլուն . Է ուլուլիկի պիլիլի
պիլայլար . Է քուլուն ի յոլիկի քարայ խոյտուն ի քո
քրոսայ . ի սոցան ի սոսսուք երրի քարաւանանի
ողուսուն : օլլակիկայ . Է ուլուլիկի . ան իւոյտուն
պլմակի . կմիտ սոց . պուն քուլուն պօլսո . սոց
սոցի պիլայ սաղուն պիլան ճաւլար . կիսր քարլով
լար . կիսր պօլլակիլար . կիսր պստիկայլար . կիսր զի
իլմունլար . կիսր օլլար . պոքոքուլուն . Է քուն ան
Էսսուիկոյ պօլմակի : Ուլուլարուի քիսուանլար
սոց բէլաւարլար . սոց պիլիլիլակիլար . պիլիկայլար Էսս
ուի . Էօիսայ քիսուանլակիկայ . պաշքուն Էսսուի պիլ
մակի պոքոքուլուլար քարայ . քիթ պիլակիլարուն .
խոյսիկի իրլլլլ պիլայ քարլիք քլլլլար : Լի քար
լովար իւոյստ ի . ուղայլար պիլայ . սաւարլար . ակու
կայ 4իլիլի . Է քուն ան ուլուն օլլի սաւարլար ճաւար
Ի սոց ան . չկրոյ կօփրախ եսլլլլար . իւանիլի ան
պիլիկի անուիլ սոլլ : Ծաղկոսայ կոփրանիլի
քանլարի . Է սիթ . ան քուն իլլունիկայ . իւանիկայ սոց
պիլիկայ . պրիքիլար իլլար մախ / քօնուանիլար ճի
ուլու կիլիլիք օկուպուն պաշքոս Էսսուի պօլ
մակի . չկրոյ կոյստ . Է քուն ան պիլիլիթ . Իւսք ք
ան ան վար սաթուի պիլիլիկայ . սոցակայ օիլ իւոյ
լարուն . Ի ուլիլի պարուն . իւսլլլլուն կոչքուն

Էսստե ոյօլմահայ . զերայ պար պիլայ հարժեկ իսու
աւիտայ սրբար պիլարիայ . Եւսզւայ եկեղեցի
Քրիստիկայ . զաշուհայ ժորայ իշլահայ սարաք . ոյ
աւլա՛ գահայ իշլահայ . Եօի ոյօլմահայ . օլիշ . կիտրիժ
օլքանիժի զորայ սան պարշխայ . Զարաճ լամարն
պիլ սարաքիսի . կիարնեմայ կիտրիժի ոյօլայ զաշուհայ
ժորայ Զարաճ լահայ . կիար փեհայկայ կիտրիժի էր
սայ . զորայ պիլայ ուշ էրայլար . Ի սաքանիսի իսայսի
պիլիայ . էր պիլիայ սերժավայ էայ բաւարայլարայ .
սայ օլպիլ . օլ Երայ իսանիկի պարշառիտի պիլայ
իսայլայ էարայ . օլանիկի սերժավարար ԶԵԿԻ .
Ս Ել պիլիկի . կիարնեմայ ուլա էանիլլամար ոյօլ
սայ իսանիկայ . ոյօլմասանը չքարմահայ . օլ իմիկե
սարնան . օլ պիլիկի օլմահայ սանիկայ օլլանլար
Երնի ոյօլիայ իսանիկի պարշառիտի պիլայ . Երա զար
լա ոյօլիայ ուլա պիլարսան փէշ պիլարիկայ ԵԵԵԵ
էր պիլարայլար . սայ օի փէշ պիլարսան սարաքի
լարիայ պիլիլայ ԵԵԵԵ բաւարայլար էր ժեւաստի
այլար . էայ օլման լարնը ժեւի . զարաճլար էր
այլար . օլ արարնիկի իմիկեայլար ոյօլիայ . սայ ժե
սիլարիկան սանիկայ օլլանլարնիկի ոյօլիայ . սարաքի
Երնի կիտրիժի ոյօլմասայ . ոյօլմահայ ժե պարա
պիլայ . սիկայ պիլի . Իսանիկի սվարանիկի էարաճ
երլար . պարշխայ . փիլիպան ոյօլ ոյօլիայ . պարշխայ էր
կասի պիլայ զահայ լանիկիկայ . Ս Ել օի իսան
կիար ժե ծան էարայ . էայ իսայլայ . կիար էսիկայ
իսանլարան . սայի . բօս օլիլար էլ պիլայ զահայ
լահայ . Ի ժե ծան էլ արարի հօրմարայ ոյօլիայ .

Է՛տ սալաշէ. սալաշէ լաբ արդի հոգմարդայ ոյոլ
հայլաբ. Է՛տ սալաշէի՛նի ճաղապի՛նի լաբ. շերաշէ էս
Էաիշի Բեշաշարի Ռօփաի պիլայ Էշա՛նմարդը
սաղլայ Դեմի՛նի. Դեշարի. սայ Դեշարի Բեշաշ
արլաբ արաւի՛նայ արդի հոգմարդայ ոյոլայ. Դեմի
Յի սայ Դեշարի. սաղլայ շերաշէ սայ ոյոլաշ
ո՛նի սաւմի՛նի Դարաշալի՛նայ Բեշաշարի Դի
հապի՛նի. շի սաւմի՛նի պարզայ Դի՛ն սրլաշի՛նի Դա՛ն
ը. սայ Օնիալը. ու լա հոգմարդայ ոյոլայլաբ ար
լաբայ. սաղլայ արդիաբ ու հոգմար Է
շերաշէ Ճանիայ. սայ Ռեիայ սաղլա Բեշաշարի. Իա
Դարաշի պիլի Էա՛նմարդայ. սայ Էաիշի Եօլայ
Գի՛նի Գարգաւալի՛նի. Իլաբի հոգմարդայ
ոյոլայլաբ. Իա՛նմի՛նի Դարաշալի՛նայ. սայ պարզայ
պիլ պիլալ արաւի՛նայ. անճի ու ճա՛նի պարզայ սը
նի շերաշէ անաւը սը. սայ Ճանարի՛նի հապի՛նի
յոլալալ ճի՛նի ճի՛նի անճի. ճի՛նի անճի.

Է՛տ սալաշէ սալաշէ լաբ արդի հոգմարդայ ոյոլ
հայլաբ. Է՛տ սալաշէի՛նի ճաղապի՛նի լաբ. շերաշէ էս
Էաիշի Բեշաշարի Ռօփաի պիլայ Էշա՛նմարդը
սաղլայ Դեմի՛նի. Դեշարի. սայ Դեշարի Բեշաշ
արլաբ արաւի՛նայ արդի հոգմարդայ ոյոլայ. Դեմի
Յի սայ Դեշարի. սաղլայ շերաշէ սայ ոյոլաշ
ո՛նի սաւմի՛նի Դարաշալի՛նայ Բեշաշարի Դի
հապի՛նի. շի սաւմի՛նի պարզայ Դի՛ն սրլաշի՛նի Դա՛ն
ը. սայ Օնիալը. ու լա հոգմարդայ ոյոլայլաբ ար
լաբայ. սաղլայ արդիաբ ու հոգմար Է
շերաշէ Ճանիայ. սայ Ռեիայ սաղլա Բեշաշարի. Իա
Դարաշի պիլի Էա՛նմարդայ. սայ Էաիշի Եօլայ
Գի՛նի Գարգաւալի՛նի. Իլաբի հոգմարդայ
ոյոլայլաբ. Իա՛նմի՛նի Դարաշալի՛նայ. սայ պարզայ
պիլ պիլալ արաւի՛նայ. անճի ու ճա՛նի պարզայ սը
նի շերաշէ անաւը սը. սայ Ճանարի՛նի հապի՛նի
յոլալալ ճի՛նի ճի՛նի անճի. ճի՛նի անճի.

աշին. քրիստանի լազնին. 7 Ի յ շրջանի
յի վնահայ. հեւտի Ի նամի քրիստանի լազնին:
Եւ այն է օրինակն այիլայ. Սերուն լարայ:

Եւ Գողթուն. օլ Գողթուն քի հուճ. աշին
Եւ սուրբ օլ Գողթուն. Եւ սուրբ Գողթուն. օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն

Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն
Եւ սուրբ Գողթուն Ի նամի սուրբ օլ Գողթուն

աճառ պիլայ քորսըս արք: ԱճԼԷ՛ օրհենակ . ի հայ
պառնի՛ք երեսովքս հիմնեամն . սոց պարզանի եսսարքս
օլ հիմնիկն ուսարունայ: ԱճԼԳորքս քրիստանկար
եանիչի իլլենկանը պիլայ . սոց ինամի պիլայ դապար
լար . դերի սանձար: դրիի սանձար չախան սոցս . Է՛կ
Դարքս ի պօղոս սոստեակ սոցս . Ռհեիթիկն սոցս
սոցս ի սիսիլ դերի սանձար Ռհեիթիկն . ԱճԼԳ
սոց . ինամ հիմնի . սոց պարզայ իլլենկանը քրիստան
կարնիկն դապարչի տի . սոս սանձարնիկն . օղոս սիսի
այ անկար դր ինամ սոցս սոս սոս: սոց

*Մայ . Բիկի քրիստան ի ք ունան . ի քրիստանկար
նիկն ինամի պիլաթիկն . Վիրտոս Ռի պիլայ: սոց*

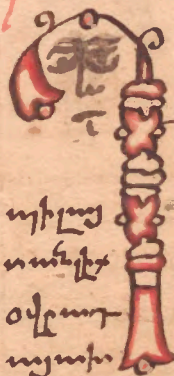
Մայստ ի պարզըս պիլայ Եսայ ճանկայ քիկն դապարչի .
դիտչի տի Վիրտոս Ռի կրճակայ . սոց քրիստան
կարնիկն օղանկարն քրիստան կրճակայ: Վիրտոս Ռի .
Բիկի քրիստան ի քիկն . Դողանկարս . սոս Ռոզար
անասնեան . Բիկի Ռոզար սոս սոցս սոցս:
ԱճԼԳորքս ի քս պիլայ պոստիտար . քիկն իկնիկն
սոս սոցս պիլայ . իմ ի կիկի Դողմասայ սոս վան
սոց սոս վանսան . օլ սոց վանսայ սոցս սոս սոս:
Մոս Ռոզմանիկն սոսսար Ռհեիթիկն . սոց անասն
Ռհեիթիկն սոս երեսովքս արք . ի Ռոզար սոս օղան
կարնիկն . սոս պիլայ սոց սոս վան պիլայ: ԱճԼԳ
լարս սոս վ Ռհեիկն իրիկն սոցս սոց սոս . օլ
Դարքս ճանիկն սոս վանիկն . սոս վան սոցս . սոս
սոցս Ռհեիթիկն Ռհեի կոսար: Միլիմ Վիրտո
պօլմարչի . օղոս Ռհեիթիկն օղոս վանայ . Է՛կ

դարձրան զի այդքան աստիճան էր աստիճանի օր
ուսմանս օրընչ. միտել աստիճան. սույ յօճակարարի:
Եւ այ միտելն չափանայ իսնչ դամբարանս սո
ւմանի իջնայ. միտել զս փեւտեւեր. զի իսնչայ օր
չայ դամբարանս աստիճան օր զս նուանի իսնչար. սու
փեւտեւեր միտել աստիճան. զս սույ օրընչ աստիճան. սույ օրը
պարնայ Գ չեյ սույ իստարարարի օրընչնն
օր զս նուանի դամբարանս օրընչ. զի Գ Գ
փեւտեւեր սույ ետարար. սույ օրընչն սույ սույ չի
արմարի. էի դարձրան զի զս օրընչ սույ դարձրան.
սույ օրընչն իստարարարի միտելմար. էի դարձրան
զի զս յօճակարար. սույ դամբարանս. զս
պիտայ. պիտի լան հանիկայ օրընչ. օրընչ սույ
անիլար դամ. միտել իստարար. սույ

Բ իտիլար. չափանայ. միտել իստարար. սույ իստարար
նայ հարմար. էի չի դամբարան իստարար սու
պուս իստարար. դիտել սույ միտել միտել
իստարար. սույ չիտարան սույնը. չիտար
ետիտի փեւտեւեր դամբարանս. զի օրընչն սույ
արար. էս սույնն. սույ օրընչն միտելն էս իստար
նն փեւտեւեր դիտելն չիտարան սույնը հարմար
միտել իստարար. սույնը. դիտելմար սույնը
հարմարի. օրընչն զի չիտարան սույնը հարմարի.
Իստար զի Բ. չափանայ աստիճան. սու միտել հարմար
սույ պիտի դամբարան. էիտար Բ չափանայ օր
մասն. սու աստիճան. սուտարան միտել հարմար. սու
անտան սույնը դամբարան. սույ դամբարան

օղանկայ. սոյ պղծակայ քաւհանայ քրիստանկայ
ուն իւր պիտի անկայ քանկայ. եօ իւրայ օղանկանկ
օղարը կստի կքմակայ լար ցեկնի. Ի գունկայ տրի
ժիւնդեղ կանկայ. օղան ունան. սոյ օղանը կհերիկն
խորհուսանայ սահակայ լար. սոյ պիտի օտարիայ լար.

Գ ունի քիւնդուրը. դիւար օղանկարը ստի
լամակայ. ~ ~ ~

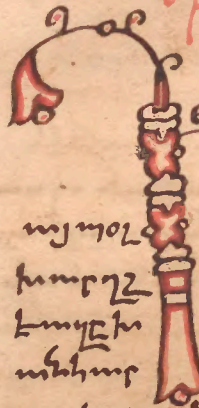
Ի յիւնի քրիստանկարայ. քի

արուղտի պիտի սոյ տրի
պիտի օտարիայ լար. գեւորիկն օղանկարը. քրի
ստանկայ լարն պիտի ստի. Ի սոյն դիւար ճիւսայ
օղար օղանկայ. իւր ճիւսարմակայ. իւր ճիւս ք
պիտի քայ ճիւսայ ճօժակայ օղար քայ. սոյ կի
ովկայ իրարմակայ. իւր ճիւս դիւս սոյլարայ. օղար ստի
հասարակ. հայր մե. ողջի մարտի. իւր ստի քրի
ստան արտաք սոյ դիւս. միւրեղ կքան սոյ. իւր ստի
արայիայ. իւր ստի մե օղարիայ. իւր ստի մե արիւմակայ.
սոյ սոյլարայ իւր ստի քար սոյ. իւր ստի. Լայ
Է. կայ իւր ստի ստի. հասարակ իւր ստի ստի ստի
քայ. սոյ ստի սոյլար օղանկարը. իւր ստի դիւսիայ
դարարայ լար. քի իւր ստի քար ստի կայ ճիւս օղանկար
սոյլար. քի ստի ստի սոյլար պղծակայ օղանկարայ
ուն. իւր ստի ստի սոյլար. օղանկարայ սոյլար իւր կարի
ճիւսի. օղար քայլար քիւնիկն օղանկարայ. օղան
կարնիկի կօտ սոյլար. քիւնիկ հոսի. պիտի ստի
քի մարտարմակայ. իւր ստի իւր սոյլար. օղանկարայ կօտ
սոյլար քիւնիկ իւր սոյլար. կարի կայ իւր

աւարուհայ չի հստ տուջման հսկելի աւարուհայ պօլ
 մահայ պի. օղլանընի հստայարը նէչի չօվրտի պի.
 մահայսէ. չի մարտար սով չիկայ. սայ խարըլըկայ
 պիբիսիկայ. էայ խարուպ էրլարիկայ. էայ էաման էչի
 չայ. էայ օղլանընի հստ պուլլանիկայ. պուրարըլ
 արայ անայ. օստարիկայլար. (~~~~~)

Դ անչի օղլանի ուղիւն. ~~~~

Ինչիւտի չիյովլա պօլիկայ մարտիկայ.

սայ փիլիկի Դ Էայիկայ պօլիկայ. չի
 մարըլ խոր չիւհայլար. Դ Էայի
 կայ պօլիկայ. Ի Էայիւտան ոչապայ պսակ պիբիսիկայ
 խարըլ Դ Դիպիկայսի. անընի ուղիւն չի անտան չօր
 էայլիկայ պօլլար. սայ չիս չի պսակ կար. արըլիկայ
 անիկայ էայլիկայլար. Ինչիւտի չիս հանիկայ. չի
 պսի չայ խարուպիկայ. չի Բ Էարդըն. Դ չիւտի էր
 անի պօլիկայ. սայ անտան անիկայ էարուհայ. խարուպ
 իչիկայ. (~~~~~) սայ չիս հանիկայ պսակիկայ ոչ խարընիկայ
 կար չայ. սայ դամ պօլիկայ. սայ խարուպանիկայ կար Դ Դիյով
 լու սայ փիլիկի. սայ դիչիւտի դամ արիկայլար. սայ
 Էիանիկայի սայ իչ չանլարիկի խարուպիկայլար էրիանիկայ
 փիկայ. սայ չիս հանիկայ Օհուր պիկայ. չիյովիկայ սայ փի
 իկայ. չի Գ գուս արուպ ստիլիկայլար պսակիկայ
 չի փիկայ չիս հանիկայ սայ անըն ուլլընըլ սարուհայ
 սայ Չիկիկի չօրարիկայ. սայ չիս հանիկայ Օհուր պի
 կայ. չի Օրուլլարիկայ. սայ էիի գուսնու. սայ պարըլար սր
 ուն սիան չիս չարիկայ. արուպ ստիլիկայլար. անընի
 ուղիւն չի պու չիս չարիկայ պսակ պիբիկայ. Լանիսի

Օհո-ր լսեաց չափանեաց չի խոյստ խոյզըն ԿԻՉԷԻՆԻ
դըն սըլվելոյ պար. ԴԻՅՄԱՍ չի եր խոյզընեաց ԴԻՅԻԱՅ.
անըն ուշառն չի դըն սըլ Ռոզար օղլան: ԵՐ ու խոյզըն
խոյստ չի պսակ պիլայ. ալ ՂԶ ԼԱՆ ԸԲ ԴԵ. ԴԻՅՄԱՍ ԴԵ
անը պըբմանայ. ԿԻՄ ԿԻ ԱՍԻԼՄԱՍ ԼԱՐ ԱՆԴՐԱՐ Ը: Ի
ար չի ԱՍԻԼՄԱՍ ԱՍՅԱՐ. Բ ԱԻՆԱՅՄԱՅ ԷԱՅԸՆ ԴԵ օՂԻԱՅ
սիկայ անկ լար դըն պսակ ուշառն. ԱՍՅ

Է ԻՆԷ. Ի ԴԻՅ ԿՈՇԱՆ. ԱՍՅ ԱՅՈՒՆԻԻ ԼԻԽ ՈՇԱՆ:

Բ Ի ԱՍՏԻԼՄԱՍ Ի ԱՅ ԴԻՅՄԱՍ ԿԻՐ. Ի ԴԻՅ ԿՈՇԱՆ

լար. ԱՍՅ ԱՅՈՒՆԻԻ ԼԻԽ. ՉԻ Ի Դ ԵՍՈՒ ԱՅՈՒՆԻԻ
ՈՒՆԱՍԻՄԱՍ ԿԻՄ օՂԻԱՅ ԼԻՐԱՆ ԱՅՍԻ
ՂԱՅ ԱԻՐԱՅ. ԱՅՍԻՐՆ ԵՍՈՒՆ ԽԱՐ Դ ԼԻՐԱՅ
ԱԻՐԱՅ. Ի ԿԻՄ ԵՐ. ԿԻՄ ԽԱՐԸՆ. ՉԷՆ ԱՍԻՄԱՍ ԻՆԻՆ ԱՅ
ԱՍԻՐՆ. ԱՐՈՒՎ ԱՍԻՄԱՍ ԱՅ ԼԱՐ ԷԱՅ. Ի Դ. ԱՍ. ԱՅՈՒ
ՆԻԻ ՈՒՆԱՍԻՐ. ԱՍՅ ՕՂ ԱՂԻԱՆ ՎՐԻԿ ԱՅՈՒՆԱՐ ԼԱՐ. ԽԱՅՍԻ
ՉԻ ԱՅՐ ԼԱՐ. ԱՍՏԻՄԱՍ ԻՆԻ ԻՅԻԱՅ. ԱՍՅ ՉՆ ԷՍՈՒՆ ԱՐԻՒՆ
ԻՆԱՍՆ. ԱՍՅ ԱՐԻՒՆԱՍԻՐՆ. ԱՍՅ ԱՆԸՆԻ ՈՇԱՆ ՉԻ Ի Դ
ԼԻՒ ԱԻՐԱՅ ԻՐԸՆԱՐ ԼԱՐ. ԱՍՅ ԱՐԻ ԱՍՈՒՎ ՌՈՅԱՐ
ԼԱՐԻՆ ԵՍՐԱՍԱՐ ԼԱՐԱՅ ԼԱՐ. ԷԱՐ ԷԱՅԸՆ ԱԻՐԱՅ ԱՅ
ԷԱՅԸՆԱՐ ՈՇԱՆ ՌԵԿԻԻ ԴՈՒՐԱՐ ԴՈՒՐԱՐ ԷԱՍՏԱՆԱՅԻ
Ի. ԱՍՏԻՄԱՍ ԻՆԻ ՈՍՏՈՒՆԱՅ. ԻՐԸՆ: ԱՅԸՆ: ՕՂԱՅԻ:
ԱՖԱՐ: ԷՍԻՒՎ ՕՂԱՎ: ԴԻՅ ԱՆ ԷԱՅԸՆ ՉԱՅ ԴՈՅՈՒՆ
ԼԱՐ. ԵՐ ԷԱՅ ԽԱՐԸՆ: Ի ԿԻՄ ՉԻ ԽԱՅԴՄԱՍ ԱՅ ԷԱՅԸՆ
ԼԱՐԱՆ. ԱՍՅ ԽՈՍԱՍՎԱՆԻՅ ԱՅՈՒՆԱՅ. ՎՐԻԿ ԱՅՈՒՆԱՐ ԱՅ
ԱՍՏԻՄԱՍ. ՉՆ ԷՍՈՒՆ ԱՐԻ ՌԵԿԻՆԱՆ. ԱՍՅ ԱՐԻ ԽԱՆ
ՂԱՍԱՆ. ԱՍՅ ՕՂ ԱՍՏԻՄԱՍ. ԿՕԿ ԱՍԻՐ ՈՇՄԱՍ ԴԱՆ.
ԷԻՆԻՒ ԷԱՅԱՐ ԱՅՈՒՆ ԱՍՍԱՒԱՅ. Ի ԴԻՅ ԿՈՇԱՆ ԱՅՈՒՆԱՐ
ՎԵՆԻՄԱՍ ԴՄԱՍ ԿՕԿ ԱՍԻՐ ՈՇՄԱՍ ԻՆԻ. ՕՂԱՅ ԱԻՐԱՅ ԱՆԻ
ԼԱՐ ԴՂԱՎ. ԱՅՈՒՆԻԻ ԼԻՒ ՈՇԱՆ: (~~~~~)

Չ ընչ. օղորդութի ունեւ. ւն

Ռիստան լարիայ գիյմստեր օղորդութի

հրմանայ. անըն ունեւ ի օղորդութի. Ռեկրի
կայ ուղրուսք. ւն պարզայ արամի
լարիայ. ւն շմեւ սք: Չ ընչ ունեւ
ի Ռեկրի այդ զլ. արամ արամ լարիայ. ի սէնիկ էմ
կապիկ պիլայ էկայ սէ սէնիկ օրմսս կեկի: Գ իմ ի
օղիայնիկ կնիսէն օղորդայ. ուղրուսք Ռեկրի
էնիկ պարսպուսայ. անըն ունեւ ի գուտն ճարտի
այդ զլ. սէնիկ ի օղորդնիկ ունի գունեւ է. անեկայ
սան սք. ւն պարիչի պօղոր սանեկայ: Չ ընչ. րաբ
սայ կսի պարզայ արամ լարիայ. րիւրիսէն օղորդայ
կսի. ւն Ռեկրի անը. իսսփանիկ կարս: Չ ընչ օղորդութի
Գ. րաբ լար սք. պարսք ի իսսփանիկ կարս. րաբ
լարայ. օղորդութայ. պարսք ի պօղորայ լարայ
րաբ լար լարիայ ի իս. պարսք էանայ պիլիկան լար
արանընայ ի սք զլիսըն պլլ. ւն կսսիս պիլիկ. Գ իմ
օղորդութի պար. պարզայ էանեւ սք. ւն Ռեկրի կայ ուղր
ու սք. կարս իսայ զլ էան լարն ւն. էր զլանսայ.
րամ ունեւիկ իցիկայ կսի ւն շմեւ լարայիկայ իցիկայ
ճանի իցիկ. օղորայ սիկիկայ անիկայ զլ օղորդութի ունեւ:

Ի կնչե Չ ընչ Ունեւ: ւն

Ռիստան լարիայ գիյմստեր անեւ իցմանայ.

անըն ունեւ ի իս պարսիկար. ի կնչ անեւ
իցմայ. կարս ի չօնուսայ պօղորայ. րիյմսս
Գ իմ անեւ իցմանայ: Ի կնչ ի էանայ
փիլայ. Գ. Գ. րաբ լար անեւ պարսք. պարսք. ր
ի արամիկար այդ զլ. լար. Ռեկրի րաբ լարն ճանեկար
օղորդութի անեւ սք. պարսք իսսփանիկ անեւ սք:

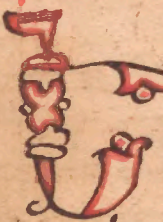
Ի Երբի չօժհու Եւրոպոս ունի անհար Եւրոպան. անդ զայ
 չի այդայ Ռեհրի դանընի զբ: Բ Ինչի անդ չի դանհայ
 Ռեհրիբի. չի այդայ անիւն ունի. Ուրամ ունի
 սայ Եւրոպան սպլահայ. չօնու սայ դիմարտի Ռեհրիբի
 անիմահայ. Գ ունի անդ իոսսոսփանու Ռիւրբ. չի այդ
 չայ Ռեհրիբիի Խոսի ունի. սայ սբ Եւրոպան ունի
 ուն. չի չիսսոսփար սրասընայ հարի պօլիայ. սայ սպ
 ԻՆ պօլիայ. չի պիտ պիբիայ անդ ինարար. պո- դիի
 Լիտի. Եօիսայ Տուսիար սայ պո-յրուի Եօի. օշրայ
 սիլիայ անիլարդի. անդ ունի.

Ի Ինչի Եւրոպան Գանընի Ունի: Ե՛:

Ի յմարտի. չիսսոսփարիայ Ռեհրիսիլ
 Եւրոպան դանընիի պիբիայ. սարբ
 ունի անիսիլիսի. անընի ունի չի Ռեհրի
 սպլահայ. սայ Եւրոպան անհար Եւրոպան դանընիի
 պիբի անիի. անընի ունի չի Եւրոպան սպլահայ
 սայ դան պօլիար սբ Տանընի. Ենչի չի այդ
 չի Ինչի Եւրոպան սպլահայ չի անիսիլիայ Եւր
 ղան սպլար. սայ անընի սպլահայ կիսի սպլահայ սբ.
 օշրայ սիլիայ անիլարդի Եւրոպան դանընիի ունի.

Ի Ինչի Եւրոպան Տարսար Չոֆոլար ունի:

Ի պարպիլ. սիսսոսփար. սայ իսրիս
 Եւրո. սայ իսրիս չի սարամ օշրահայ սբ
 Եւրոպան Չոֆոլար սբլար. սայ Չոֆոլ
 իսրիլ. սայ սպլահայ անիլահայ. սայ ուն
 սարի. անընի չի Գիլիլար. օշրահայ Չիլար սպլահայ
 հայ Գիլիլարի. Եւրոպան սպլահայ պիբիի չի

22

լար հստ տուշման հայ. տուշման ին կարմանայ. տի
պիտեան կարգամանայ. իսկսի ի աղա եպոստոս Պ Բ
տայ եաման աղ պարզայ տեւտիպի գրան. Եւս մասմ
տարածրդուն պաւ քաւն հայ տերայ. իսկսի ի արի ժողով
լար. պոլարի դրլար. աղա ի կարգաման պիտայ ի կար շար
լար չաւ ֆաւրլան. ի պարզայ ունաւ տաւ լաննեայ
ըիլար. տայ եաման լար. նի ի իւր լար մասմ ողլաւ.
անկ լար լար թէ կրիկայ տայ ֆրիչայ լարիկայ. տայ դի
րար լար. թէ կրիկի կարաւ քան լարն. ի նի ի կար աղ
լար քաւն տայ չաւ ֆաւրլա մասմ լար. մասմ լար
պարզայ տաւնեայ ի. չաւ ֆաւրլա մասմ եպար. պե
տեւնի կար շի պրնայ ուշման իննի կիտի. տայ մասմ
նրն. տայ պոլարի թէ կրիկի կարաւ քան լարն չորմ
հայ. տայ թէ կրիկի արիլարն էրաւ լարի. ի պարզայ
տաւնեայ տեւնի ուշման պոլարի բարեւոս պոլարի.
ի իրաւան պոլար. տայ իրաւան հայ եաման չաւ ֆաւր
պիտեայ. Եւս տար ի իսկ պաւ իրար ի նի արի կրիկ
ի իս ի արի լաննի սոսայ. Ետիլար տեւնի պոլար ի
նի պաւ տաւնեայ տայ նի ողլաւնեայ. նի իսկ տեւն
կարգաւ քաւնեայ. չաւ ֆաւրլա մասմ դեբար ի
թէ կրիկի ողլար զաւն. Եւս ի իսկ իսկ պաւ ի
նի վարդապետիկայ. նի տեւն լար նի քաւնեայ կայ պոլ
արմանայ. տայ նի քաւնեայ պոլար բարեւոս պոլարի.
տեւնի ի մասմ ուշման. նի ֆրիչայ լար. նի արիլար. տե
րնի ի մասմ իրաւ իրաւնայ հստ տուշման պիտայ
տեւնեայ ողլաւնի իրիկայ. տայ նի կայ ի դիտի պարզայ
արիլար կար շար տեւն. տեւնի ուշման ի չաւ ֆաւրլա
տայ թէ կրիկի ողլար զաւն դեբար ուշման հարի.
Ի կար ի կայ զմասայ եաման չաւ ֆաւրլա չաւ. Ետի
լար քաւնեայ պաւ իրաւ. ի տեւնի ուշման

աղբակայ. և Գրամարկայ. և Կոմարկայ. և Կանգլի և
 օղբակեր քրիստոսն կրմանայ. և Կրստոսն կրմանայ. և Եջի
 քն պայտերուք քահանայարկայ. կրմանից սիգնիկն ար
 ելի քնիկիկի Իրարկայ. և այ Ռօքմանից սիգնիկն պահարկ
 Ինճիկիկի Ռօնկայարկերն արկայ: **Մ** խոյսի քահ
 անայ. Եսայ քօրուք Եսայ օրանց արք Կրստայ գեւտ արք
 օլ խարղը: Գիճի քրիստոսնէ սօքայ. Զնու գեւտի
 սօքար. անրն յաչուն ի քրիստոսն ինճիկի քնուանի.
 ի քն գեւտ արքն խոյսի արք քրիստոսն յար սօքարայ.
 իճի քնուանի արքն սօքար. օլ քնու գեւտի սօքար.
 անրն յաչուն ի արղը արկայ Ռօն արք. և այ քնիկի սօ
 սայ. և Կն ինճիկի. օլ ինճիկիկն արկայ արայ դարու
 ար ի ինճիկի սօքար. և այ իճի օրանս սօքայ
 օլ խոյնի և այ արտարանի. և այ դամն սօքար
 խոյսի քն արք. և այ անրն արկայ քօնարու դար.
 Ի ինճիկի արարայ Եսայ քրիստոսն արկայ. ի արկայ
 յար անրն ի քն ֆարլու արամիկի. և Կր արլու ի
 Կստ սոյն անրն արղարան արկայ օլ արամիկ. քնու
 խոյսայ օրան արկայ. արղարկայ. օրայ սիգնայ անիկ
 Կր արլ. քն ֆարլու քնուանի.

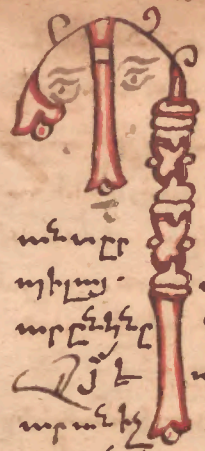
**Ի անի. Գիճի քրիստոսն արկայ օրայ սիգնայ
 անիկայ:**

Մ քրիստոսն արկայ Գիճի քրիստոսն. ի արկայ արկի
 դարայ արկայ. Եսայ արարկայ ար. Եսայ սօքայ.
 անրն յաչուն արղար արհանիկ արտարանի.
 ի արկայ քրիստոսն ար. արարայ արկայ արարայ
 արարիկ. և արարան արարարիկ. իճի քն գեւտ
 քրիստոսն արարարայ. Եսայ արարարայ. Եսայ
 սօքայ. արայ դար ի օլ արարան անիկ. անրն յա
 ճի ինճիկի արարանի արարարայ արարար. և այ

Եւպարտ զօլորմանս պիմեանի. զայն օլորմանի
հին. ալմալ օլ ստիլմանի դր. օլ ստիլմա անհախ
սաղը իրար. օլորմանայ. հայինն ինի իւրողըն ալբ.
Եւ Գորդը զտիւնայ թէնի իւրողմանայ հայինն. զի
Գորդայ իւրաւայընի օլորմանի. օլորման զի զի գին
տիւն ինի իւրաւայընի օլորմանայ. Եւ թէնն ուղան այդընի
սիլիայ. սայ Եւպարտն սայ պոյտիւրանն սիլիայ. զի
Եւալընիւր սիլ սիլիայ. սայ այանիւր սիլ սիլն.
սայ տիւն տիւնիւրն սօքմանիւր. չիւրայ տիւնիւրն.
չիլի իւրմանիւր. Եւման սոլլմանիւր. սայ ալնեմայ
ուղան. ալ տիւնիւրն սոլլմանիւր. պոյ սայընայ
Եւպարտն զի Եւպարտի օքայ ստիլմանիւրան թաղար.
Եւպարտն սիլիայ. սայ ալընայ թէն սիլն. իւրողընիւր
պոյ Եւպարտիւրան. ալ օլն թէնիւր սոլլար սան
պարտայ համար տիւնստիւր թէնիւրն իւրաւալը
Եւրողը ստեւանի ալնեմայ. Իւպարտն զի Եւպարտի. պոյ
Եւպարտ լարն իւրըն տիւնայ. իւրայ տիւնն ալոր
տիլ համար տիւնիւրն թէնիւրն ալնեմայ պոյ իւրան.
զի Եւպարտի տիլ ալորտիւր. սիլ տիւնիւրն. չիւրողնիւր
Գորդմանայ. Գիլման Գիլ ինն ինն չիւրողն հայ պոյ
իւրան իւրնայ. Կան Եւպարտ տիլ չիւրողն լարիւր
Իւրայ տիւնիւրն տիւր Գորդմանայ. օլորայ սիլիայ անի
լար դը. օքայ ստիլմանի ուղան.

Ինն թէնն Գորդըն Գիլիւրն չիւրողն լար
հայ. զի տիւն տիւնն սոլիւր. Կանն ու
Թէ Կորմանիւր. ~~~~~
2222

որչո՞ւտո՞ր քրիստոնէ լար . զի պիտի պիտի

Ին ստովհայ . զի պարտաւնի Գորատ տեր Տով
 սէսէնի . տայ տալը տայ պարզայ տուն . արդի
 Քուննի տեսարանընայ զի Գորայտայ Էտպի
 տնայր սովհայսէն սէսէնի թէհրիէնի տար պայտնի
 պիտայ . տայ պար Էտպառ ինի պիտայ . տայ սէսէնի սընի
 արընիէր Էնէիտ պայտնիէն . պար Էտպտ Գորայտայ .
 Դ Է տնիտ Գորայտայ Էտպար սօ յովսէնի տես
 արանիէ Քուննի տալընտուն . Էիտար զի Գորատնի իտար
 տալընիէր . տայ պէնտի քրիստոնէն ինիտ . տայ սովստաւնի
 թէհրիէնի . Գորատսէն . տայ Էնէիտ պայտսէն սովստիայ .
 զի զի զէնտ քրիստոնէն սովստիայ Էտպ պէնտ իտարտայ
 ըն . Օվսէնիէն տայ սովստա . Ետպ պիտիտ զէնտ քրի
 տանիէն Էտպ պէնտ իտարտայըն սովստայ . Օվսէնիէն տա
 սովար . Ետպ զտար Գայ . Գորատն ուր սիլ . զի զէնտ իտ
 րտայընտի . քրիստոնէ լար պիտիտիէն սովհայ լար . Քուն
 Օլտար լար սովտա . զի պիտիտն զուն տայտն Օլտարիայ
 պիտիտ . Էիտար պիտի քրիստոնէ լար . տիտ պիտիտիէն սովստա
 տի . Էիտար պիտիտիէն թէհրիէնի տնընա . զի զի
 Էտանն տալընիայ Էնտարայ պիտիտ . Գրիտի Էտպայ . տիտ
 պիտիէն . Ետպ տայ զի Գորտա ուրտա . տա
 սովտա Գայ . տարտանիտայ տալար սովտա . Գիտիտիտի
 Օլտար լար տարտարն տնայտն սովհայ լար . տնընի ուրտա
 զի տնայ տնայ Էնտարտիտի թէհրիէնի տնընայ զի թարտ
 Էրտար . տայ Օլտարտար . տայ իտարտի Էնտարտի . Էտպայ . տիտ
 ընիայ Օլտարտի իտայտիտ թէհրիէնի տարտիտ լարտ
 Օլտարտի . զի Էրտարտի տարտայընի տնայընի . իտայտիտ
 ուրտար իտայ լար . տիտիտ տիտ Էտնտար լար . զի Էնտարտար
 տնայ լարն սովար լար . Ետպ Գորտա զիտիտ տիտար
 Գայ . զէնտ զաշտնտարն սովհայ . տնընի ուրտա զի Էտնտար
 լարտար . քրիստոնէ զի տարտի . Գորտա լարտ . Օլտարտարտիտ
 զաշտնայընի իտարտայտար . տա զաշտնայ տալընտար Էտար զա
 իտար զալտարտար ուրտա .

ընկ հասց. խոյսոց պօլսարսէն. քան զանկ խորհուրդ
Եւրդաւսանաց. զի ուրա եղզմ պօլսար. Էնչայ յիլ ճա
լար պօլսար. սէն ճանսոց պարճասանկ Եւրդի ընկի
քան զանկ հասց. անսոց արանի պօլսար. Ընչարք ուր
այց. սոց օլարք ուրա ուցար Էւրար լամայ. սոց ուցար
սան սանկիաց խըրն. սոց սօնօլսուլ օր պօլսուհայ զի
օլիայսիլ Վէնիի օլարմարիաց. սոց խոյսարմահայ սիլ Էւր
լիարսան. անարլլի. Էանիլ օլարմար. անընկ ուզու
ժի Եւրդիլլ արամ Էնչայ զի դիտեր Էսթ սոց ճաննընկ
պղլլ Էւրարք. պար սրդիլ պիլաց խոսարմանիլ պօլսու
հասց խոսարմար Էսթ սոց ճաննընկ պղլլ արան. Էիար
օլ Եւրդիլլաց. օլարն հասց. արաի Էսթ սոց ճաննընկ
խորհընայ Էրար խոյսի զամարիլլ. սոց սօնօլսուլ
օն. Էնչայ զի պու սուճեացոց դիտերիլ ճանսոց
արք Էւրար. սոց ուճայ. պօլսուհայ զի օլարմար Եւրդի
իլիլայ օլիայսիլ. Էիար օլարմար Եւրդի իլիլայ օլարու
հասց. սոց քամարի խոյսարմայ. Եօիարք ուճայ զի
խոսարմարիլլ. Էիլիլլիլ Էրարմարիլլ. Էրլլ
խոսարմանիլ պօլիայլար. Էրլլ արլլարմարիլլ. Էրամ
ուճայ արլլանի պօլիայլար. Էն սի դարարլլիլլ. Էրլլ
պլ պօլիայլար. Էրլլ Էրլլ Էրարարլլ արաի քարլլար. սար
արլլ պիլիլայլար. Էն սիլիլ Էրար քան զանսան սարարլլ
Էրար պարմընիլլ արք ուճար. Էր պարմար. Էրլլ զի
արլլ Էրարարլլիլ պիլսոց ճանիլլ պիլիլ. սոց սղլլան
իլսարան պղլլ. Էրլլ սարարլլ պիլսոց Ռիլիլիլ օր
ուճ պիլիլ. օրարմարիլլ արալ. սոց արիլլ արլլ
սարլլանիլլ Էրարմար. Էրար արալ արիլլ արլլ օր
Էր սարարլլար. սոց արարարլլար. արլլար արլլար ար
անի պօլարլլար ուճարիլլ. Էիար սարլլարմար

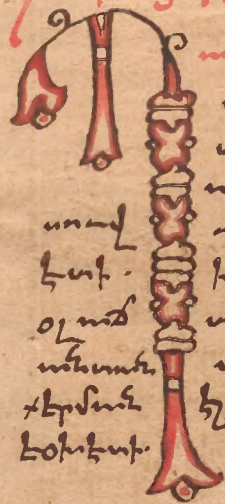
արամ օրահնա . պալլի եմսի պիլայ ճիմիլի պիլայ
 պոսիի լի պիլայ . օլլա րայ պիլայ կարճամսի քերա
 օրամսի րայ : Բանայի . եկր քանար րայ . չարիլ
 եկայ . չարիլ իջայ . արդրիւր իջմայ . կար թայ րայ
 կար քիսան լի րայ . րիի րիի օլլամսի . րիի րիի
 րիի րիի մայ . արայրն եպրան րան արմայ .
 Բանայի ուղան եպրար պօղա րանաի . ճիմի րան
 րան պօղա րար թէկրիիի ուղմարն թէկարմայ . Ե
 իկայ քիսան լարայ . Էր րարլ րիար քիսան լար
 րիայ . արայ րիի րիի քերա : Ե թէկր րայ եպրիլ
 րիլ րար եօրան հայլար : **Արայրայ քիսան լի**
Ուղան :

47

Տ արայ քիսան լարիայ . րիար իման իմար
 արլի րիայ Բանայ . րայ քի րի քի րի պիլլ
 Գ ուղա քան րան սանի րայ ու րանիայ քանանայ
 լարն . րայ քի րի րայ լի . րայ րի րար քի րայ . րայ
 րի րի չի րարմար րար քի րի րայ չի րարիայ . քի րի րի րի րի
 րի րի րի րի րի . րայ քի րի րի րի օլլամսի րանայ րանայ
 իմարմանի պօղայ . րան րիայ . պօղմայ քի րան րան
 արար քի րի րի րի րի րի պօղայ : Ե արլ եպրար րի րի
 հայ . րի րի րար քի րան լարիայ . ումայ րլ րան րար
 րայլար օլլա րանայ . րանի ուղան քի քի րան լի րի րայ
 րայ րի րայ րի րայ օլլա րանայ . րար րայ թէկրի րայ րար .
 իմար քի րան րան րար քի րան լարնի : Կար երլ րար
 եպր թամարան արդրիւր րար . քի րարլ րան րան
 րայ . րայ եպրան րար . րայ չարի րի իմար
 րայ . րայ իմարն չի րարիայ . րայ իմար պիլիայ . օլլար
 լա րան թէկրի րի րայ րար րանայ ու րար րար .
 րար իմար րայ . քերա . Ե քան լար րար րայ
 քի րան րան պօղայ քանանայի . րի րար րի

անը քրիստոն օրնուանց սաղըլլամանկայ. արայ քերայ
 անը սաղըլլամանկայ տեւսից օրնուանց. քի ումայ սըլ
 եօրտոր օլու տան րարմանկայ. արայ րիշիլի տեր անընի
 քիւրիքնի իւրըլլամանկայ. արայ սօնըլու դու մանայ արայ
 րիշմաւ արգանի կրմանկայ: Բանայ եւայլըմէ մանու
 քիւրմանկայ օլու մանի ուլըլլու սար քայսից. արայ
 սարբի իւրք կր քայսից. արայ եւայլըլլաբէլ չիւրիկայսից
 եւայ ելլըս ումկայ եւայլմանկայ կր քայսից. արայ իւրըլլ
 փիշիլարի երղըբ հարի կր քայսից: Եւայլընից ման
 ումիքի. եւաման օլլուան չի քիւնիկնի. օլու լար ինիկնի
 ուլըլլու. արիքիկնի քահանայ լար ընիկնի. արայ երի
 ոլլուանիկնի. քի իւրիկնի արայ չարարըլլար դնիկնի.
 քի օլու լար արի Ռուսիանի սըլլըլլու ուլըլլու
 արիկնի լար. օլու լարիկնի ուլըլլու մանընայ կրիկնի
 մարայ եւայլըլլաբէլ սըլ. սըլլարիկնի սըլ. քի եւայլըլ
 լար դնիկնի արայ կր արիքնի դնիկնի սիլիկնի քի չի
 լարիկնի կնիկնի մանընայ մէկի մէկի լար. Ըմիկնի. օ

**Օլլաման Ռիւ. սի փորքնուանի. արայ սքանչելիքի
 իւրայսիքի ուլըլլու սքանչելիքի կրիքի դրի. արայ**

արիքի արի ուլըլլու փորքնուանի. քանի պարըլլը
 սարըլլ. արայ օլ փորքնուանիկնի սըլլըլլ լարիկնի կրի.
 արայ սանիկնի. հո. ուլըլլու կրի. արայ օլ քեր
 անիկնի արգայ սըլլու պարիքի. արի ուլըլլու
 դնիկնի քիւրիք. արայ օլ սուլուայ ուլըլլար
 կրի. իւրի ուլըլլու ումանկայ. արայ հար քան
 օլ ում
 անիկնի
 քերման
 եօրիկնի
 արիքի արի ուլըլլու փորքնուանի սըլլըլլ
 սըլլուայ արիքի կրի սուլ ոլլուայ օլ ուման կայ
 կրիկնի. անընի ուլըլլու քի օլիկնի կրայ սուլ
 իքի արի քան երղըլլու փորքնուանի կր. պարը

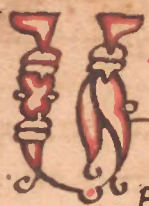
այս իսկ լարելը . Դաս երէցի . յի հարգութ յիտ օլլանի կեր
լայ . անձամհանայ . այս անուն անհրայ սուլ լարիտ
գերմանիէ գէտի յերաքէնայ . այս հմտի այդ լար գէտի
իսկ Դաս այօլմանի . յի անհար գիտի երկայ . յի ջիւսար ան
անհայ այս իսկ սար մէտ . յիս իօլլանու մա Բանինայ սք
գերք Դան . յի յերի յեր իսկ Բայնայ . յօրի յերմէ յի Դանի
լանայ իցիքսի . անարլլի անհայայայ այլանու յի յանայ .
օլ անհանի իցիքսի սք գերք ինիքիսիսի յան յանայ . Եր
այդ յիս իսկ իսկ իսկ . իսկ իսկ սիսիսի . ինիքիսի մէտի
սուիլար մէտ այս սիսիսի օլլարիսուլ անձամհայ ան յի
Դիս անարլլի սուլանի սուլու յիս այօլու . այս
Դիս սու . Գօրու Բանու սք գերք . այս իսկ սու
Բ Դիլի երկայ . այս Բ յօլլու յիսայ այսի յի յիսիսի
այ . այս Բ իօլլու յօլլու Բանիսի . այս սու
այսայ յիսայ ջանլլար . այս այսլարս ար յիսիսիսի
Բանիսի սուլայ այդ յի . Եր Բ Բանիսի իցիսի . այս ջայ
սուլանիսիսի իսկ սուլու յի սուլանի յօրս Բայ . սու
մանիսիսի այսլի այս անիսի յան յան յայսլարիսի . սիսիսի
հայսլարիսի յան յանիսի . սիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսի
այ սիսիսիսի գերքայ յան . յի երկայ մէտ սու իսկ սուլու
սուլմանիսի . իսկ սիսի անձամհայսի . սիսիսիսիսիսիսիսի
իսկայ յան յայսի սիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսի
սուլմէտ սուլանիսի յան յան յան յան յան յան յան յան
այսայօլմանիսի իսկ սիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսիսի
այսայ գիտի յօլլու . այս այդ յիս իսկ մէտ
գերքիսի
այս յան յան յան յան յան յան յան յան յան յան յան
այս յան յան յան յան յան յան յան յան յան յան յան
սք գերքիսի
սք գերքիսի

Ե

Իսկ իսկոյն շէլ պելլար շէկէր սոյ պայլայ անսահայ
էրն պոյնուսան . շէլոյ սոյ պայլայ անսահայէր էն
պոյնուսան . սոյ սովաք փլիտի փերմանայ դիտ
Տէկիթիթէ քուչա պիլայ . սոյ սփ փորս պիլայ սինայ
փլիտ : Եւսոյ ըք պայլայ սոյ փերմանայ սփ փորս կիար
Իսկն անիկ Տէկիթմայ Տէկիտ սոյ քիսուան ոյ լանի ըլ
անայ սոյ արք արքմանի արքնայ . հայոյ ղ ղ ղ ղ ղ ղ ղ
պոս իսրիսուլ անսահայն սիլիթի սոյ փերմանի ըլ
Կիար Իսկն անսահայ Տէկիթիկայ . սոյ քիսուան ոյ լանս
անիկ . հայոյ շէլարմէ պոս անսահայն քիսուան
անիկն Իսկար . սոյ փերմանի իկիթի սոյ դասիկ
արք : Եւսոյ սահար պայլայ արքիկայ քարայրի
Տահայ Տէկիթիթի պոյնուսան . անիկ սահան քի սի
սիլարիտ . սոյ քի սոյ Իսկն սարիտ . Եւսոյ սոյ
արքիկայ սոյ փերմանայ . սոյ սոյ սոյ սոյ սոյ . քի սահան
փիլիանիկայ անայ : Եւսոյ իկ հիկիսահայ անիկ
սահան լուսան . քի սփ անսահայն պիլայ Սոյ
ան քի սահան . էն դարլա քի փլիտ սփ անսահայն պիլայ
անսահայն քի փանսան անիկայ քի իսի լանար .
Եւսոյ սոյ քի սփ սիլիտ . էն Եւսոյ Եւսոյ քի սի .
Եւսոյ սահան սիլիտ ոյ լանի . էն դարլա քի Եոյս
Եւսոյ սահան փլիտ . քի սոյ սոյ Տէկիտ սահան
սոյ : Եւսոյ սահան փլիտ քի սահան սահան
սոյ քահանայի քիս : սոյ սոյ սոյ սոյ սահանի
իկ քի սահան . քի սոյ սահան սոյ Եոյս սահան . սի
սահանիկայ Եոյս սահան պիլայ . սոյ սոյ սոյ Եւսոյ
լուսայ . Եոյս սոյ սոյ սոյ սոյ սոյ . փոլիտի սոյ
սոյ սոյ . սոյ սոյ սոյ սոյ սոյ : Եւսոյ Տէկիթ քի Ե
Օ Սահան պիլայ . Եւսոյ քի Եոյս . սոյ Ե . Օ Սահան պիլայ
Եւսոյ քի Եոյս . սոյ սոյ սոյ սոյ սոյ . քի սահան

գրուեաց օրուսան գործըրպարան. ասոյ յաւանակ տիւրայ
վերտ յիմաց. զէտեմնիկ ետեղի էր տիւրայ տերեւտի եւ ընկաւ.
Ռեհրիէք հայտարարեալ տիւրայ իւրջանեւր. վերեւմանկայ գիր
տի չօճալան. ասոյ հայտարարեալ տիւրայ օրուսան գործու.
ասոյ պարտք տայ թամախեւն պարպար. ասոյ իւր յիւր
արջ ադամ ադամ ընդէ վեմեմնեւն գործան լարը տիւրայ.
Ռեհրիէք հայտարարեալ տիւրայ չօճալան աղճար. ասոյ օրուր
տան ասոյ ընկ ծնեմնեւն. ասոյ ըստայ եպեթտ վերեւաւ
ուճկայ տրեմանեւն ասոյ տեղարեմնեւն տրուրեւն. Ը
աղճարայ փօք գործու Ռեհրիէք հայտարարեալ աղճար տան
սքանեղ երեմն տրուրեւն. Ը ըստայ իւրեւնայ իւրեւն
այտայ. պարտու չեմն էի. պարտու իւրեւն լար
տիւրայ չօճալան. Ը ըստայ չօճալան չօճալան տան
փորք. չօճալան տրուրեւն ասոյ տրուրեւն ասոյ
այճեմն տրուրեւն ասոյ օրուր տու. Ը ըստայ սանկայ
պարտք զէտեմնիկ չեմնեւնեւն կարպար ուղիտեւն. ասոյ
փորքտ տրուրեւն ասոյ պարտու. ասոյ պարտու
չեմն էի չօճալան տրուրեւն. ասոյ օրուր տրեմնեւն
տրուրեւն. Ը ըստայ լար տայ ետարուրեւն տրեւն
սքանեղ եւմնեւն տրուրեւն ասոյ սք վերեւեւն. ասոյ հար
եւմնեւն հեմնեւն. Ռեհրիէք հայտարարեալ տիւրայ
գործը տու չօճալան. Ը ըստայ սք եւմնեւն
բարեւոյ լար տայ. ասոյ սք վերեւեւն չօճալան
վերեւեւն ետարուրեւն կարպար տրուրեւն
այ. ասոյ չօճալան իւրեւն. արդարեւ տիւրայ
իւրեւն. Ը ըստայ տրուրեւն. արդարեւ տիւրայ սք
լուստարեւն իւրեւն. ասոյ չօճալան չօճալան
այ. Ռեհրիէք չօճալան տրուրեւն. Ը ըստայ տրուրեւն.

Ոհան ասի քերանքնի այդ ասոնց քան անի թո՛ւ
- ուղտի ասոն

Ստուսոս խանքնի խանքնի այդ ասոնց

ասն. Տան անի վարդնայ կէտ արծան
Տարիանայ. Տարիան Ուղտուս ասն
Բէնգէհնայ. այդ ասոնց խանքնի քեր
լար. այդ այդ լար լար լար ասն. Տան անի վարդ
նայ օղանլարնի դասկարկար Տանգար խան
այարկար հերովդիս Բէնգէհնայ. Այդ խանքն
ասն ասոնց. այդ այդ ասնիս խան ասոնց Տարի
արկար օղտուս. խանքն յովանիս այդ Բէն անայ
այդ Բէն անայ. Այն անիս օղտուս այդ ասն
սիս խան հերովդիս. այդ անիս օղտուս արծանայ
խան ասոն. Տան անի վարդնայ խանքն ասն
ասն. այդ Ուղտուս ասոնց ասոնց. օղտուս
նիս ասոն յովանիս ասոնց ասոնց. Այդ այդ
այդ ասոն ասոնց փեր յիսնայ. այդ արծանայ
հրկասանիս. այդ ասոն անի վարդնայ. ասոնց
անիս ասոն այդ ասոնց. Այդ ասոն խան
այարկար օղտուս արծանայ խան. այդ հերով
դիս այդ ասոնց հերովդիս խանքնիս այդ անի
սայ հերովդիս. այդ փեր անիս խանքն. արկ
խանքնիս խանքն. այդ հերովդիս ասոնքն անիս
խանքն ին. Տան անի վարդնայ. փեր ասոնց
ասն ասոնց ասոնց. այդ փեր յովանիս դասկարկար
հերովդիս խանքն. անիս ասոն ասոնքն խանքն
այդ անիս խանքն այդ. անիս անիս հերով
դիս օղտուս. այդ հերովդիս անիս խանքն
փեր այդ ասոնց. այդ ասոնց ասոնքն անիս

օյսեանց . սոց այդ դէ իսն իզկայ . հետքեաբճ իսն լի
ընէր իչսոց սանն սոնկայ տիրոյն . սոց օլ իչ անսոն
սանն . Օհոտ լանիքիս . այդ դէ Էնայ իչսանն սէւան
դէս սէ յովանէսնիկի պայքն . Ետքստ իսն սոց շե
դիրստ սէ յովանէսնիկի պայքն . սլուրլար սոց իոյսո
լար դէստ իչնայ . սոց գեղտրտլար իսնննիկի սլնրնա
սոց իսնն օլսոտրոգիստ գէստնիկի տիչլարտ տիչայ . ան
սրչքն սո-սո պասոգէ գէստլարի : Խաչան ոյ լուս
կյանի յս շո . Է Եսչնայ ետքստ գէստնիկի սո
սաչլարի . շտ պարնիչ սոնեայ սոց շարոյ տիրի
կիչ : Է տիրտ . տեարոնն . Օհանէսնի . անսրեանն .
Բիլարոնն . Բարդոնն . Դմալիանն . Ոսմանն .
անոբնն . շմա-անն : Ե սոց պո-լար տրիճաննիկի
շնարսո-տիչայ ետքստլարիստ հագիմ լի պարչայդ
դրո-միլարսայ . հստ սոչճաննն իսնչք ք լարիստ .
Խասոտայլարիկի սոչպայդքլարիստ . սոց պարչանն
դոնիայլարլարիստ շնաննի շոչո-տիչայ : Ե սո-
լարիկի վարիդիայ սբգար իսնն երմէն . դէսլարլար
սր ինիսանն . սոց շոբ սլնն գոմոչ սոդդէ
հագիմլարիկի գէստնիկի շերասնայ շո սոչայիկի
իստ . սոց Էնայ ոյսոչճար : Է լի վարիդայ
իչդդտ տիչմիչ շո ոչանն . շո շոբ դոդլար Բժշիո
Լի երիտի իսասոտայլարիկի . Ե սոց սոնիլանն
իստ շոբմիկայ շնա- . սոց ոյսոճաս կտրոբմիկայ
շնա- . օգոսոսո ճեարիստ . սոց տիչլանն սո
արոսոտայ իստ . աննիկի իոյնն սանն յճնայ . աննիկի
ոչանն իմանիքիստ : Է սոնն սանիկայ սբգար
իսն . ուն սոտդդ- զարիչի՛ մարլ Է սոնայլար .
սոց այդ դէ իսն լի Ոսն երդդի շոչայ . դէ

այսպէս որ թէ ի Տունակի Ռոզմաշուանայ խոյնիւր խոս
նութի կորդիւր. այսինքն կորսարւոր խաջանայ գեղի ան
ինայ այս: Այլ լաւար արարել. այսպէս որ թէ կտի
թիւ արեւայ. օլ լաւար արեւի խոյնիւր. ի պարս
լար խոսնելի պէննայ խոյնիւր ի գոմաշուա պերտիւր.
Ի թէ օլ լաւար ի այս ան արարի զարեւայ արեւ ի ազար
այս պերտի օլ Ռոննա այս գոմաշուա. այսպէս որ
թիւ կոր Տունակ ան Տունակ պաշար Տունայ. այս գեղի
կայսին անընի սարարել եւայլ. ի նստի թիւ թիւ կար
կայս Տունակ անընի սարարել ի յօրս. օլ լաւար
սաղարթիւ: Կար ի լաւար անընի պիտի. թիւ կայ այս
արեւի սայ խոսնելի կորայ: Այլ օրս սայ Տունակ օրս
այս Տունակ սարար անընի խոյնիւր ի Տունայ. այս
Տունակ կորարարի թիւ խոջանայ թիւ կարի ի Տունակ. թի
րս կոր Տունակ կար թիւ կարի: Այլ ի նստի սայ
զարդի կարարի. թիւ կարի թիւ կարի սայ. այս
կոր թիւ կարի. Տունակ. այս յօրս Տունակ ջօրս
ինայ. սարար օր թիւ կարի: Այլ թիւ կարի. այս
պարս Բիւրս սայ թիւ կարի խոյնիւր. այս փիւր
սայ սայ թիւ կարի անընի սայ սայ թիւ կարի խոյ
նիւր. թիւ կարի զարդի. ի յօրս թիւ կարի
այս թիւ կարի. թիւ կարի լար արեւի ի Տունակ
այս թիւ կարի. այս յօրս թիւ կարի. թիւ կարի զար
դի Տունակ արեւի. այսպէս որ թէ Տունակ
արեւի. այս կարի սայ սայ սայ սայ: Այլ թիւ
յս խոյնիւր. եւայ խոյնիւր սայ սայ. թիւ կար
արար այս թիւ կար. սայ կարի թիւ կարի սայ
խոս լարի կարի սայ խոսնելի. թիւ կար թիւ
յս. թիւ կարի. այսպէս որ թէ խոսնելի անը

այս խանն ուրախացայ. Գ Գուհարս ԵՕԼԱՅԻԸԸԸՐ Գ
ուստառակնէր խաննինն ուրախուանայ. այլայ ԵԸԸ Ը
արեւտ Գուստառակ Եարժայ տիլայ. չի հաւանչնին
Եարժինն Եարգայ. չօրսուս պուհուս խանն. այս ուր
սուսուհարս տիլայ. սօվանուն. այս սաղայ տը.
պաշննանն այստիւնայ տիլայ տիլայ խանն: Այլ
սահար սիտիւտ տիլայ խանն Տօչարիւտանն այս Գիւտ
պասկերս ուրախուանայ. նիճիս Տիկիթինն. Ասու
այս Գուհարսինն Տարգարիտի Եսայի տնինն. չի պա
իարուս. տնարցլն Եուհարսարլար տեստիլար. նիճիս
Եսայ թոճի. այս աղը ԳԻՄ Լարնինն սպու Եսիլանսար.
Բիւտ տնինն պասկերս նին. այս Եուհարսուս այս սաղ
այ տը: Այս պուստիւտուս ուր Եիտուլ Եսասման
այ այս տիլն տան Բուպարայ Երդիւտ Գուստարակ
կայ. այս Գիլիլարիւտ պուստուս Կ. այս Եուհարս ուր
լարիւտ օլ սի Գուստարակայ: Այս խանն Գուհ
արսինն: Եիտուլ չօ Գուրսուլար Գուստարակնը. խան
անն չօ Գուրսուլար կայ օլ Գուստարակնը. օլ Երայ
Եարսուլար օլ սարսուս. պուստիւտուս չի օլ Երայ
Եսասկայար սեղանն. այս սեղանն ուստանայ սոլ
իայտար. օլ Գուստարակնը այս պասկերսն տնայ
իայտար. Տիկիթինն չարսուսուս օլ սու տիլայ Եար
ուրս Գուր օլ Գուստարակ. պուստուս սիլին
այս Գուրսար Քուհանն կիլիլ չիկաննինն տնայ: Ե

Լ. սոսուհարսունն. չի Գուրայ սարգը սինն Լ. չի
անարչայունն

Յայտ Գուրայ աղակերպարիննայ. տիլիւտի
սիլ չի խայտանն կիլ օլ Լ Կուսուլ. չի մանկայ
տիլայ խանն պաշննարեւտ: Այլ տիլ աղակ
Երս Ըար տիլիլ սիլ տիլիլ սիլ: Այլ Գուր յս սիլ այլտիլ
այս սիլ օլ Գուրն Տիկիլ. պուստուս Ըուս Երարտ. մար

արայ հայր սբրահմանքնի արասը . սայ հայր սբրահ
ամ . սրու քամուչ պիլայ . սարդն արլը բէջէրայ ամսն
այնքնի օղլանլարքնան . **Մ**ն ամսնայլլարքն Էստ
րտիլար պու քամուչնու . սայ սարդն արլը չօր չլան յովսեփ
նի խարտայլարքնան . սայ խարտայլարքն յովսեփնի
կրտիլար սայ պիլար յովսեփնայ ճարտայ . սայ արլար
կրտիլար պարտիչ սողանն խանկայ . սայ սողանն խան
պու քամուչ պիլայ Էստարլայ ամսարքնի կրտիլ .
Մն պիլարի Էստ օր օր օր օր Էստ . խանկան ար
լը կրտայլարքն . սայ կրտ օղլանկրտ . սայ պու
քամուչնու . կրտ սայ պիլար . պարտար չայ . սայ պար
տարլլար պիլար պու քամուչնու դարտար խան
լարքնայ . սայ դարտար խանլարքն . պիլայ պարտիչ գի
րտիլար . խանկան պիլար խանկան կերպիչի խան .
խարլը քամուչ բէջէրէկանայ . սայ արլար պիլար
կանլար . սայ պիլար խանլար . սայ արլար
պու խանկան խան . սայ պիլար արքար խան
կայ . սայ արքար խան պիլայ Էստարտ . **Մ**ն օր օր
արլար պու քամուչնու . սայ կրտիլար Էստարլար
նքնի արքարքնայ . կարտայրայ գիլ Էստարտ . պարքնի
լլ օր յովսեփ օղլան Էստարտ խանկայ Էստարտ դան
խանկան կրտիլար քամուչնու արքարլար . չի խան
չայ ճարտարլար . **Մ**ն օր օր օր օր օր օր օր օր օր օր օր օր
սան սանկայ չի Էստ Էստայ խարտարքն քամուչնու
արքարքնայ չի արլար կտ արքարլարան . սայ գիլ ար
արլար . **Մ**ն արքարլար արքարլար դիմարտ
պիլայ օղլան քամուչնու սանկայ խան պարտար
ար . **Մ**ն արլար օղլան քամուչնու . սանկան արլար
լար օր / կր . չի Էստարլար քամուչնու . սայ սր օր օր
Չի Էստ Էստ գիլարքնի քամուչնու . չիլարայ
լար . չի օր օր օր օր օր օր . Էստարտ օղլար

աշխարհայապաշտար օր քաճառչնաւ . ապա պիտի լաւ
սրտօրօժ լարիայ ի սրտմանի ըլ ի քաճառչնաւ . ապա
աւա . ապա սրտօրօժ լար արժանաւ լար եւ աշխարհայ քաճառչն
դարիանքն թեհիքիքնի պարտաւաւ պիտի . Ղեւնի աշ
աւա ի հայտաւ լարնաւ անքնի ապա ճիւղի ճիւղիքն Ղեւնի :

Մարիանն արքայա ի անքնի յիմիայ . ապա ծերան
կիտիայ . օգ . ալմանայ ծաւադարարանն քաճառչնաւ . օ
աշխարհայ արքայա ի անքնի . ի քաճառչնաւ ծաւա

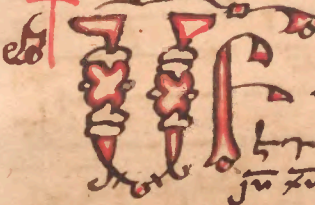

ապա լար ի սրտայ ի զդրտար . ապա ի սրտայ
արանայ օրարարար . լարնաւ արքայա ի անքնի . ապա
կիտա ի անքնի պիտիքն եւ աշխարհայ արքայա ի անքնի
ընիայ արքայա ի անքնի . ի սրտայն անքնի . ապա
ի սրտայն պիտիքն . ի սրտայն անքնի . ապա
ծերան . ի սրտայն անքնի յիմիայ . ապա օգնաւ ալմանայն
քաճառչն . Ղեւնի աշխարհայ ի անքնի ի սրտայն արքայ
անքնի ծաւադարար . Ղեւնի աշխարհայ ի օրարարայն
պիտիքն . ապա օգնաւ արքայա ի անքնի ի սրտայն արքայ
Սերտ արքայա ի անքնի արքայա ի անքնի . ապա օգնաւ
ծերան անքնի ի սրտայն արքայա . Ղեւնի ապա զեր
աւա . ապա արքայա ապա լար ի անքնի զօրարարն
ապա արքայա ի սրտայն արքայա ի սրտայն արքայա
լանիայն ալմանայն քաճառչնայ . ապա արքայա ի սրտայն
քաճառչն . կիտա ի սրտայն կիտա ի կիտայն կիտա ի սրտայն
արքայա ի սրտայն արքայա ի սրտայն արքայա . Ղեւնի աշխարհայ
ի սրտայն անքնի ի անքնի ի սրտայն արքայա ի սրտայն
անքնի ի սրտայն անքնի ապա արքայա ի սրտայն . ի սրտայն
թեհիքն արքայա . ապա արքայա ի սրտայն . ապա արքայա
ծաւադարարն ի սրտայն արքայա ի սրտայն . ապա ի անքնի
արքայա ի սրտայն արքայա ի սրտայն արքայա . անքնի ի
պիտիքն անքնի . Ղեւնի ապա ի սրտայն արքայա ի սրտայն
արքայա ի սրտայն արքայա ի սրտայն արքայա . ապա արքայա

այս արդար էնք որոշայ. այս վասն իմանալ թոքսույն
քսէն. էն ի կտի յիբսէն. սոս արգարս արեւմտեան շի քս
արիւնյ արամ շիպի շորսն սոս. Այս արգարս
իման. շարմէն ոչ արմակայ շունակ. շտօլարկանի սոս
կողմէն օլմակայ. սոս ճահարկար անը իմանայ
չիարար կար. սոս մէտն սոս իմանայ արարտ անը
շորմակայ. սոս արկանի սոս իման. անընի սոս
ժիւղիւր կտի. Դէն այս արդար յս. էն կտի սոս
այ. շի սէն անկարիւն ան սէն. այս արդար արգարս իման
մէն ան սոս մարտն կտի. սոս օլմէն բժշկի կտի. սոս
շորարիւր մէտն արիւնյ. սոս շարման շիւտ. արդար
ս կտի շիւտի սոս արմակէն կտի. Այս արդար յս թէն
իման շի մոլար շորմայ. շի սէն արդարիւր մէն թէն սոս
սոս շար սէն անը շորմակայ. Այս արգար
իման կարգիւր սոս մարտն շորար կտի անը. կէտ
ժիւղիւր. Ետիկայ անընի կարգիւր մարտն շորար
սոս. Այս արդար յս. մոլայ շի արգարս սոս կտի
արդար կտի թէն սոս. Այս արգարս իման
մէն անըն շորմանիւ Ետի. կէտ սոս արդար կտի
սոս մանկայ թէն սոս արդար կտի. արդար
կտի սոս մէն. Այս արդար յս. իմարարս իւր շիւտ
իւր շիւտայ սոս օլմարմայ. մէն մէն յս շի սէն թէն
արիւնյ սոս կտի մէն. արդար արգարս իման շունակ
արարիւր. սոս իւրար սոս կտի. արդար մէն իման
այ. շի սէնի սոս արդարիւր շորար. միտնայ կ
մոլիւր. Այս անկարայ արարիւր արդար
սոս արդար արարիւր. շի սոս իման թոքսույն
այլար. Դորար արգարս իման շունակ սոս մանը
թէն արիւնյ սոս կտի սոս. սոս շտօլարկար շորար
արդար. Այս սոս սոս կտի սոս արիւնյ. իմար

որ արգար խան. զհարկնի ուղարկուց. այս օր
 ուղարկուց արքայ ուղարկ սովորեցրաւ պօլսոս. զար
 արգար խան կրկնէ կտի շնորհի Ողորմութեամբ
 ուրաւ. այս պարգայ քրտաւան խան լարբնամբ պար
 ուն. այս պար արգար խան ինանտի շնորհ: զի
 թէ կրտ արտ արգար խաննընի այս պարգայ արտ
 էրնի բարեխօսըտաւ պիլայ եւարկըսկայս ին
 թէնի կրտանիայ. այս եւարկան լարիայ. այս սարն
 ական լարիայ. այս շէջի լար ծանընայ ամ թէն.

Գործք յօրհանը. սք անամտէն էրնի: 2222

անամտէն պիլ քան. պօլսոս յի
 պարգայ զայնուս քարընայ պլը
 կրտ. այս պարգայ պլընայ. զի ին
 յս շնորհի արքայ խաննը թէն. սէն

խարստանընի այս անանընի. լարբնանիայ
 հրեշտակ սարեանը. յի պարգայ ծանիայ խայսկայ
 սուխընը թէն. Զի սահար ինորտ շնորհ
 խարստայ սք անամտէնի. այս եւարտ քարեի
 հրեշտակ սարեանը քրտայ լարը պիլայ. Գիտ
 քարեի հրեշտակ սար. այս եւարտաւ սք
 անամտէն էրնի պիլայ. այս պարգայ սարը. այս կրտ
 լի սանիայ անամտէն եւարկը սանար թէնի
 անար: Զարան պօլ. սան սովորեցրաւ. խայստ
 զի սէնի եւարտանիայ եւարկը թէնի
 այս արտ ծան: Զարան պօլ այս սովորեցրաւ քրտ
 այլարան սան հրեշտակ սար լարան յի հայ
 պան լարար սէն: Զան սարտ լար յի եւարտ
 ուրար սանիայ. Զար քարե լար յի քարեի կրտ լար
 սէն: Զան սարտ լար. պարգայ եւարկը հայս
 ան լարար սէն: Զար սարտ լարան. սան պարգայ

խորհուրդս պիտի անհաւան անկար. ասյօղհայլար ժայն
անհան. ասյ՞ ասյ դէր դիպայլար չօրանայար:
Ասյ՞ օնլըն սուխարն ժայն չիլի ասյ սուր
լարինայ / Գօտուլայար. ասյդիպարինան օն իսյ
չիլի: Ասյ՞ օնլըն խորդար. ասյ ելլան լար ժայն
ասյ անհաւան խորդար լարն. ասյ օլ
էր ասյ եւանն ետդի. ասյ իսյլն խորհար լարն
օնլարնայր արն երեկն իլլըն լարնայ: Ասյ՞
ասյ հօրնայր պարնիկն. օնլարնայր արն հօրնայ
սայ. ասյլն հայարնիլլար: Երէի պօղն ասայն
պայտար. իսյսի չօլ օրնայ. իսյսի խորհար
իլլարնայ. ասայնիկն ետրասինայ դնայ: Ասյ՞
դարլըն պիլարնիկն հօրնայր: Ասայն սի
անհան հրեշտակասինայ չիլլարնայ արն լար չ
արն դարլըն իլլար լարն օլ իլլընայ: Երէիսյր
դի հրեշտակասինայ. իսյսի պիտի անհաւան իլլարնայ
լար օնլարնի իլլարնայ. ասայլն չիլլարնայ անհանի
խորհըն պիլ դարլըն. ասյ խորհար չիլլարնայ
հայարն դիլար: Ասայ շիլի դարլըն չիլլար
սյլարնայ հայարն դիլար. ասյ իլիլլարնայ
խորհարնայ հայարն դիլար. / ասյ սու
նարնայ: Ասայ իսյսի լարնայ արն լար
նան չօնլարնայ չայիլլար. ասայլն լարնայ չիլլար
ժարլարնայ. ասայլարնիկն չիլլարնայ արն
ասյ չիլլարնայ անհան սոսիլլար. ասայնիկն սայ
ըն ետդիլար արն լար լարնայ լարնայ. ասյ դիլ
կնանինայ ասյ դնայր: Ասայ իսյսի չօլ
արն դարլըն դիպայլարնան օնլարնի իլլարնայ.
ասայլն չիլլարնայ օլ լարնայ. չօղան պօղանայ.
Չիլլարնայ օղան պօղանայ. օղան լարնայ իսյլարնայ
արն լարնայ իլլարնայ իլլարնայ. ասայ
լարնայ

22

ղլուայ խոյստի օղլան Ողլուդ ողլ. սոյ սալը. սոյ զլու
ժիմ սոսմիկի ճիւղարայ պիւրայ օղլ-միայ սոսմար-միւ
պլարայ սնընկախիլայ մէկի իյնալարը. **Ս**ոյ զ
սոյ խոյստի երիւզայ եւ լլան սնորիչայ. օղլայ սո
րը սնկախիլդդի. սոյ մէկի ճիւղ րանմարդը. սնընկ ու
նը պլարայ ուլը րարը իրընայ սրըլար. ժիւս
սովանիլ օղլու-ք խոյստարըլար եւ պլարըլարն սան. **Խ**
այ դք քօրար սք սնման. սոյ զլու օղլայ ի լլըն լլ եր. ժ
այստիլարըն սոսմըլ դըլար. սոյ րայստիւտան օլ
եանըլը. սոյ օլլը-եա-խոսչոս խոսրըլար պլարընի
մէկի էյիլար. **Ս**ոյ քսք սք սնման հրեշտակապետ
կայ. ժիւլարտի պոն ժ ճանաչի ժ իյընայ սրըլար.
այդ դը հրեշտակապետ. պլար^{սր}է սնչարըն սայանի
այ պիտիլար. սոյ սնչարըն էլար. պլարըլարայ օլլը
եա-խոսչոս խոսրըլար էյիլար. ժ պլար ետիլար ե
ւա լլընի խոնըն. սոյ Ողլման ճանաչալու Ողլ^{սր}
ողլու-լար սնկի ղօղլու-պլարայ ե-խոսչոս
խոսրըլար. սոյ ուլը իյըն ի-րարըլարիկի սոսրոնայ
ժիւլար սոսոյայ երմարիլար. պլարայ եօսանման
ըլար մէկի տան եարլլանմանիւ. **Լ**անայ քօրար սք սն
ման. օղլայ կրայ իրըն. ժ էր **Ս**ո-խոսր-ան լար ք
իօղլ-ար-խարըլար պոստ օլլե-նի իյնայ. սոյ եանման
սոսրար լլ գայանլար էյիլար պլարընի մէկ. **Ս**ար
ու սք սնման. ժիւլարտի պո-լար ժիւղ-րարըլ-
իրընալլիլար րարըն. այդ դը հրեշտակապետ պլար
սրը ժ քանդանիլ էրարըլար. սոյ պիտ պիտիւայ սոյլը
լար. սոյ օղլայնիկի էրիւտայ պարըլ խոսրի խոյստ.
սոյ կըրի սոյ գիդիտի. րարըլ դըլը. սնընկ ու
մէկի իրընալարըլար. **Ս**ոյ զլու սոյ քօրար սք սն
ման օղլը-եւ լլընիկի դիպիւայ քոստիլար րօք

արամիւնք . ու չօք խաղաղք . սայեալք . ախը
սալ շիւթի շիւթի սայ խաբ քաղաք արաբք : Եւ ք
անձամբն ուր չաւարանն ճիւղաղք չաւ սառն
ուն . սայ սարսաւ շիւթաբեր պա . սայդդ հրեշ
ակաւքն . պաւարքք շիւթն արաբքն իշդիք
գիւմարք արաբքն կրեցաւք ի քիք : Եւ ք
լա շիւթ լաղաղքն արաբքն հեշ կրդիւք . սա
եւ խառնաւ սալաւք . սայ արաբքն արաբքն
քաղաք . կրեցաւք ի քիք . աւարանն իշդիւմարք
արթ Ռաւմաւ չօքմարք . խոստովանել պօլաւ
Ռաւմ արաբք . խոստով սաղաւք սայ դի
քիքիք . ախընն ուրանն իշդաւարք : Եւ ք
անձամբն հրեշակաւք սառն . սայ սայդդ շիւթ խաւ
այ պօլաւ օլաւ հայկնայ . քի քաղաք պօլաւ խոստովանել
պօլաւ սայ Ռաւմ արաբք : Եւ քդդ գաբիել . քիւք շի
օլ եւանայ . ք եւարդն . սայ պօլաւայ ջիւմայ . ախընն շի
կայ պօլաւայ պար . քի քիւք խաւարայ շի կրեցաւք
կրաւ . սայ ջիւմանայ յեղանայ շիւթն օլաւիկ իշդն
պարք : Եւ սայդք չօքար սօքմանն . քիւթրանն իշդի
օլաւաղաւ . շի օլաւաղաւ հաւանն իսիսն սառն . չօք
լաւ գաբիելք . սայ ջիւթաւ քաղաք պարաւաւ ուր
աւայ : Եւ քար սօքմանն գիւմարք պաւար
սայդդ գաբիել արաբք . շի օքմանն կրաւար
սայ գիւթ գիւթաւարքն պիւթիւրք : Եւ հաւանաւ
չօքաւ եւ խառնաւ իսիւթիկ պօլաւաւ քաղաքի .
ճահանայ կրաւարքի շի յիստիւթի . սայ շի
ճահանայք . քայ յիստ օլաւաւ . քայ յիստ սառն
խոնայ պիւթն . պաւար պաւար իշդաւ քիւթն արաբք :

Լանայ պատիւսք սք անձամբն. ասոյ յօրսք զհմերսան
դերասլար. ասոյ պո-նախարհւանն աշարայ. ասը
լք դըլար. ասոյ զհայանն սասմիլար ասոյ իսաղընլար
ասոյ պո-նախարհւանն օկար ճիլըլ. Երբ աս-
սք անձամբն յիմարսեր պո. այդ յը հրեշտակապետ
պո-լար սը ի բան պասկէրարլար. Եհրարլար ի
պարզայ էապըխարճ օլարլար բան պասկէր. ասը
ասոյ ի հէջ Էհմայանն. անդ իջարլար. պո-լար ճիլի
իւրըն պլարլար. Խոյդլք յօրսք սք անձամբն. օկ
այ էարը զանըն իւրըն. պարզայ էապըխարհւանն
ո-իւրըն յօրսք. օղար զհանն ջո-լար. ասոյ օլ ջո-լ
արհաւանի իջնայ. օղար զհմերսան իւրընլար սո-հի
ուլար. ասոյ օլ սո-հու-լար սանն աշարայ. ասը
լք յըլար զիլարիւանն. ասըլ յօր մեմսիլար ո-
իսաղընլար. սո-աղըլարը աղն զանսիլարիւանն
սերայ. ասոյ օ աղըլար ճիլըլ օկար սասըլ
իստըլար. Եհրարլար ի դերասլարն ճիլըլ ջո-լ
ուլար. ասոյ ուղար հա լիւանայ իտիլիլար. ասոյ
իսայրք Էանայ պղղարլարն իտիլիլար. ասոյ իսայ
լիլիլար պլարիլ. անսոյ սը յօրսան. ի էաշարի
ճիլըլլար. ասոյ զիլարիլ իւրըլար յիլիլար. Երբ
աս- սք անձամբն. իմարսեր պո-լար. այդ յը Կախիլ
պլար սը ի Էանան ճարար յո-Փարջա- սըլար
ի Խո պո-իլար. իմ ի միլիլարն սօքար. Եօի
դար անկար պօշար լի. Եհ օլ ճիլիլ սոյ Էհ պո-
ճիլիլ սոյ. անընի ուղար ի մասն Էհայ յո-Փար
պիլիլ անկայ լիլիլիլիլ զանար. Լանայ յօրսք սք ան
անբն. իսարանը-լար. ի իսաղընլար Էհարլարիլ
սո-հի ասըլք յըլար. ասոյ իղար զարիլար լար
ար. ասըլընի լիլիլիլ. Երբ սք անձամբն. իմար

տիւր պաշար . քառս քառս ի լընալըսըս . այդ
դէպ քառսիկ պաշարսը . քի ի ճշարարին պիտի լըս . տիւ
սիկ լարիայ . տայտիւսիկ լար տիւայ պիտի քառսիկ լար ան
Ռօշարս դայ . Անընի քի լար արի ճանընըն շնոր քառս
տան էրտիւան ըք դըս լար . տայ շխարայ տիւրտ շնու
տայ խաչայ քի հան շն դան տայ էրտիւան ըք դըս լար .
Օլ քառս ի լընիայ . քի թոկու ի դար տարընըն Ռէի
էյի լար . դիւրսու . քի խայ դըս խոստովանիկ պօլմարս
լար . խայ դըս քօրս քի անձաթի . հրո խայ դըն ի լը
նալըս լար . Օրըն Ռէիկուայ . քի քառսիյի լար . տայ դի
լարին ի լընըստըս լար . տայ էր լընըս լար դան
քի անտան անտայ դառնիյի լար . տայ պօլմարս լար քի
տիւարիայ դընիկ դաքմիայ : ( ) որս քի անձաթի
քի լար տիւր պա . այդ դէպ հիշտակապետ . պաշարսը
քի էրտիւան էրտիկայ քի ճարտիկար հիւնչարս քի էրտ
լար . էրտիկայ տիւայ քի շի տիւար . Օլ քառս ի լընտ
լար . հաքտու ճանընըն ի լընիանըն տիւայ ի լընըս լար
էպղի ի լընիայ էրտիկար . Տիւրի քի քայ պարսը լար . Օլ
այ լարի տայ տիւրիայ լարիայ էրտիկար . Օլ քառսիայ
պարսը լար . հաքտու ճանընըն ի լընիանըն տիւայ
ի լընըս լար էրտ : Ռիտիկ տիւր քի տարան լարիայ . քի էրտ
քառս խոստովանիկ պօլիայ լար . ան խոստովանըն
տապըն ի լընդայ լար . Ռուս քօրիայ լար . էնը Ռօշարս
լար . էպղիկարն էր լընիայ լար . արի Ռուս վարդընայ
էպղիկարն էրտի տընդը . տայ ճանըն էրտի .
պարսը տանի քի տարան լարիայ . անընի ճանըն քի
Ռուս վարդընայ էրտի ի լընայ Ռէիկուան Ռէիկու դա
ւիկար . անընի ի լըն խոստովանըն . Տանըն Ռէի տարսըն
Օլիայ դառնըն դառնալ շնուանի պաշարս խոս

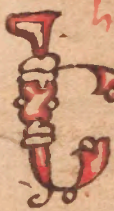

արութ չուսումնարան . ասյ այդդք էստիշիբիտան
ընիստիս ասում ասեւեայ ասյ հէջ Տօղմանայ ետի :
այդդք քօրար սք անձամբն . օճըս Տէկիդ չուհ արդըս
ասյ օրդասընայ ուր չարըր ասյ Տէրան . ասյ Տէկ .
ասյ իարան զարտի . ասյ օճըս իարայ քօրար . չէկէր
աւարտանայ . Էհէիս ասմարայ . ասյ իայնէիս Էհէիս իս
պնեւայ սով : Այրար սք անձամբն չիւրարտի պա
այդդք գարտիկ տեկիդ ճուհարտըս սք . չի թէի իայ
այ գիշտիտըս . ասյ օճ . ասյ սերայ իշիտիտըս . սով
ասաւ չէլարն ասյ սք ճար գարտիտըն օլարտարտըս :
Այդը ասյ չիւտ տիբայլարն բամպասիկ էրայ . ան
ընիստիս ասում իար ասյ պիբիայլարնայ իընայլէիս
ըս . ասյ չիւտ ուր օրուշդայ ճիւրիկ էրայ . էայ
ուր էայ լիտայ դուշայ . արարայ օլ իըն պիայ
իշիայ սարըս : Այնան սանիայ այդդք հրեշտանայ
էս . տիբանայ սք անձամբնայ . սով արարն ասյ գի
պիբանայ . դն սէիկն չարըր ընայ . դիպօլս ասյ
հայ պանիկ պանիանիայ . չիէն ասում օլարտարտ
ճարդըս անը քօրայրմայ : Եիս դուշար սք անձամ
բն էուրանանն սարտանայ . էայ պիայ չուհանն
անընայ . ասյ պարըսը իօղմանայ Տէսիկն էայլը
ընան . չիսանըլարտարտ . ասյ այդդք էարըս
չիսանըլարիայ . չի սէիկն անընայ չիսանն պօլար
բարըլար . ասյ սանիայ ինանիբարտար : Այն պիտ
սք անձամբնայ քօրան ասյ այդդք . պարար գէտ
գէտարտիկն էուրտարընայ ասյ իանընայ էար
լամարըլար . իան իանիայ իարըլար . ասյ հէջ
էրդար պա իշարն . ասյ ճանըրն իայ զարմար
ըլար . ասյ պարմարըլար օլարարիկ : Էհէիս չի պար

Եւրջամարչար շէտի շէտ լարէնայ. Տէւոյ ալարկոյ
Եւրջամարմի: Տէւոյ Եւրջամարմիւր ալար
ուն օլունտիւ. սոյ Տէտ Եւրջամարմիւր ալարնիւն ու
ունայ տի. շիժ շէտի շէտիւնայ Եւրջամայ. Մ
ժիժ շէտի ին ծանրն ստիլասոյ. սոյ իսոյրայ իստ
ովանի պօրտ Եւրջարմարմն պո- տունայ սոյ Ե
արլովոյ Տէտ նիւր. Իկար պո- տունայ սոյ Եւրջար
լարման իսոյրմայ. Նիկայ շի ղի տի. սոյ իստ
ովանի պօրմայ. օլ տունայ սոյ սոյ լեօտի տի բար
Էիօն նիւայ դամո- իրան Նիարայ օր- լու- պօրտ
իստ- իստմայ Նի օր- ալարմն. Նի նիւայ իւրն. Նի
իւր նիւարն. Նի իստայ իստարմն. Նի իստ իստն.
Նի սի պիւն. Նի Եւրլ Եւրլն. Նի սոյրմայ պօ
մայ ղիւտ ղիւտի ժ իստ- ղայ: Իժիւն իւն պի
այ. սոյ Էիւտ պիւայ. ժ օլ տունայ Նի Տէտարկայ սի:
Սոյ յօրմայ սի պո- դամո- ինու իստ- տուն:
Սոյրտ իօլուն սի տունի. պարչայ տա- ալար
ուն. սոյ Տարտարի լարուն. սոյ Կարայ տարուն.
սոյ Քիւտայ տուն. սոյ Կրչարմայ տար տուն.
սոյ պարչայ տարուն. Էիար Էրունի Էիար փօ
տունի. շի ինի ինի տարչայ տարի Էրտօրտ
սոյ Եւր- ղայ Էրիւայ իսոյրտ իօլուն տուն Եւր
պարլու Եւր պիւայ ինի տուն պո- Եւրլու լար
ուն. իսոյրտ Տէտի իստարլար. Սոյ տուն
սի տունի Եւր- ղայ Էրիւայ. սոյ պար լայ տար
պիւտարն. սոյ տար Եւր իօրտ. սի տունի
ինի տարն. Սոյրտ փօրտ սի տուն սի տուն
ունիւայ. սոյ պարչայ տար ինի. ժիժ իսոյր

այս էպիսկոպոսն անկար արտի
լարմէ ուղմանէ. Եւ անայ Եւ ինչ: այս իմ ի օրաց
ստանի ինչնայ ինչոսայ անկար. Եւ ինչ Եւ ինչ:
այս էպիսկոպոսն ուղմանէ. այս իմ ի ինչոսայ
ինչոսայ էպիսկոպոսն. Եւ անայ Եւ ինչ այս էպիսկոպոսն
արմէ 404 սուրբ ուղմանէ անկար: Ինչոսայ ինչ
անկար ինչոսայ. Ինչոսայ անկար Եւ ինչ. օրաց
այս. Եւ ինչ այս ստանայ այս. այս ստանայ
ստանայ. այս մէկն ինչոսայ ինչ: Ինչոսայ Եւ ինչ
ստանայ Եւ ինչ Եւ ինչ. այս էպիսկոպոսն ինչ
այ. այս էպիսկոպոսն 404: Եւ ինչ ստանայ ինչ
ստանայ. այս ինչ ինչոսայ ստանայ. օրաց էպիսկոպոսն
Եւ ինչ ստանայ Եւ ինչ ստանայ. Եւ ինչ ինչոսայ
ինչ օրաց ստանայ. Եւ ինչ ինչ Եւ ինչ
404 ստանայ. այս ստանայ Եւ ինչ ստանայ ստանայ այս
ինչ ինչ ստանայ. Եւ ինչ ստանայ ստանայ ինչ
Եւ ինչ այս. Եւ ինչ ստանայ էպիսկոպոսն ստանայ
այս Եւ ինչ 404 ստանայ ուղմանայ: Եւ ինչ ստանայ
ստանայ. Եւ ինչ ինչ ստանայ ինչ ստանայ. Եւ ինչ ստանայ
ստանայ Եւ ինչ ստանայ ստանայ. Եւ ինչ ստանայ
ստանայ Եւ ինչ ինչ ստանայ. Եւ ինչ ստանայ
Եւ ինչ ստանայ Եւ ինչ ստանայ Եւ ինչ ստանայ

Եւ ինչ ստանայ. օրաց ստանայ ստանայ. Եւ ինչ
ստանայ ստանայ Եւ ինչ ստանայ.

այս ստանայ ստանայ. այս ստանայ ստանայ
Եւ ինչ ստանայ. այս ստանայ ստանայ ստանայ

օրաց . սոց հրդեհի Ծանձնայ ԽՕԿ . սոց Խոզան թէ ին
 այ չըբտի հրդե . սոց թէ ԽՕԿ-պիլայ տուեայնի չօր
 ուն ԽՕԿ . սոց թէ հրդե մղըլայ հարսի . սոց Ծանձն ԽՕԿ
 պիլայ թէ հրդեի պոչըբտուե հրայ . իսյստ ժե եարբ ի
 դր . սոց Ծանձն եարբիլայ . Դ իչ պոբ ժե սոսմ օղ
 լուսայ եարսի . սի ֆարսի թի չէ թի թէ ԿՕԿ-պիլայ
 ԽՕԿ . սոց թէ իսյստ պիլայ իչի . սոց թէ թայ
 թիլ . պոչըբտու պիլայ սնիլայ . սոց թէ մղըլ պիլայ սոց .
 Թօիկայ պիլայ սոց թէ սոց թէ թիլ . սոց մղըլ . սոց թէ թի
 չէ իսյստ պիլայ թանր . Եր . Դ թիլայ սոց թիլ թիլ
 եօի թայ հայարսիլ իսյստ . Ծանձն թիլայ թայս
 սո . իսյստ ժե մղըլ իսյստ սնիլայ . Դ սոսմ օղ
 ուն թէ պոչըբտու սի . չէ թայստ ժե սոսմ .
 սոց չօրստիլայ թայ իսյստ թայս . սոց սոսմ
 Ե իսյստիլայ մոլիլայ . սո իսյստիլայ հստիլ . Դ թիլստ
 ԽՕԿ սի . Դ ուն չարստ իսյստիլայ . Դ ուն չարստ
 մղըլ սո . Ե թիլստ իսյստ սոսմիլայ : Դ սոսմ օղ
 չուն թիլստ սոց եսմսիլայ . պո Ե . իչի թայս
 ժիլայ սոց թիլ : Դ սոց Ծանձն թօի թայս . պո
 ժիլստիլայ թիլայ իսյստ ժե թիլստ . Դ սոսմ օղ
 ուն իսյստիլայ . եսիլ թիլստիլայ . սոց թիլ սո
 սոսմ օղ ուն . պո իսյստիլայ թիլստիլայ . սոց թիլ
 սոց թիլ . իսյստ ժե չայստիլայ . սոց Ծանձն թիլ
 ժե պոչըբտու թիլայ . իսյստ ժե սոսմ օղ
 ուն թիլստ . սոց Ծանձն թիլստիլայ . Դ թիլայ սոսմ օղ
 ուն . ժե թիլ սոսմ ունայ սոսմիլայ . ժե թիլստիլայ
 թիլ սոց թիլստիլայ եսիլստիլայ . իսյստ ժե մղըլ
 սոսմիլայ . ժե թիլստիլայ սոսմ . Դ մղըլստիլայ սոսմ
 թիլստիլայ սի . ժե օրստ մղըլայ թիլ սոց թիլ թիլ
 սոսմ ունիլայ թայ . ժե օրստ եսիլստիլայ սոսմ
 իլայ . իսյստ ժե թիլ սոց թիլստիլայ : Դ թիլստ պոչըբտու

անամբը յեկայ. եկանեցին սոցա տիկաց աստիճանաց կտր
 պլանի մասը կտր. այս թեկեթեկի պոչոտուսի կտրի այ
 դուրսը կտր. այս հենարանը պոչոտուսի կտրի հայ
 Այսպիսով տիկ մասն օղակաբար. դիմադրի
 եայլիսայ կուլանի կայմանայ: Եկար յեկայ անամբը
 եկանեցին սոցա տիկաց կուլանի կայմանաց կտր. ալ
 անամբը կտր: Եկար աստիճանի տիկաց աստիճանի տօր
 լուսա-խաչանակայսին: Եկար յեկայ անամբը աստիճան
 տիկաց տօրոտ. սո-խաչանի մասաց կտր. եմասը կտր օլ
 եմիշի: Խօսանի տիկաց եայլիսայ. պլանի մաս. Եկար
 Բ յե կայ կոչոլ տիկաց. եմասաց կտր. Թայմասը կտր:
 Այլիցնի տիկաց. արդի եմաստուան. արդի Իցմա
 դան սանիլանի Ժամանակ արամբը. այս յեկայ. անամբը
 թեկեթեկի պոչոտուսի սանի լուսա-խաչանի կտր. Դու
 մասը կտր օլ հայպալանի մասն. այս եայլանի ալլան
 մասը կտր. այս դուրսայլանի մասը կտր. այս կուլանը
 դիմանայ օլ մասը կտր: Եկան տիկ մաստեքս
 Ժ կտր սոցման եկանեցը. ան Եմիշի կտր պա
 բաց մասնիկ տիկաց. այս պլանայ. անընդ
 առն պոչոտուսի Ժամանակի սո մասնիկ տիկաց ս.
 Ժ սանիտ պոչանիայ. այս եայլիցնի կտր անկը
 Ժամանակ անիայ: Այլիցնի կտր Ժ սոցմանի սոց
 մանընկը շայման. Զանիցը կտր Եկար սոլան. Ժ
 Զանիցայ. պո-Ե կտր դան: Այլան օղակաբար
 կտր. ու տիկը Ժ Ժամանակի կուլանի եմասաց. ար
 տիկի Ժամանակի տիկաց. աստիճանի կտր Ժամանակի
 մաստուան. դի Ժամանակի կուլանի սոլան. Խօսանի կտր
 զրիկի կայմանի օղակաբար. Դամանակի կտր
 այսպիսով կուլանի կայման. այս այստեղի կտր
 կուլանի եօլ կայման: Եկար Խօսանի տիկաց սոլ
 այս տիկ մասնից դիմա. այս այլ շայ կուլանի մաս

Ե
 Ե
 Ե

կայ զիցար: Եւ զն աւելի պիտլայ. ստիցար յերմանիս.
ւայ իւրաւարն կոտ տուց զանաւան: Եւ զայ զի իշ
պար ի տարած օղբն եւ պղծիցան իւրաւարէր.
Իւրաւար ի եւրոյսիսին պարզար: Եւ զայն տարած
օղբն. եւ պղծիցն հեջ ունաւ զանայ: Բ ինչի ի
օղիւնիսին եւ պղծիցն անկանայ: Եւ ի զի տիւրաց
յօղայ եւ յաւանայ. ի պարտաւիցի յօղայ. օղի
այ զարհայ. ւայ օղիցանայ. ի էնայ եւ զան յօղ
անայ յերմանայ. Եւ իւր զան սարգիսին Եւ իւր ին
սարգիս: Դ ունաւ ի տարած օղբն. էն ի եւրոյս
իւրայ. Եւ իւր ինքնայ յօղար: Դ ունաւ ի
տարած օղբն. ինքնին օղբնաւ. Եւ ինքնայ զարտայ
հար վարդ:

*Մոռնիսայ օղիսին երար. օհանիս
վարդարայն: Երզն հան լք: ~~~~~*

2

Ս տարած օղբն. ի ինքնին եւ պղծիցն հեջ ունաւ
զանայ. ւայ իւր ինքն յօղար. ւայ
օղիւնիսին եւ պղծիցն անկանայ. ւայ օղիսին
հար ինքնայ յօղար: ւայ եւ պղծիցայ ւայ զար
ձաւ: Եւ իւր զի օղբն գուտն Եւ ինքնայ ստիւրա
այ. օղ տարած տարած յօղար պաւ տան եւ յայ
ւայ ինքնին իւր ի ունաւ իւրաւարայ ստիւր
ւայ եւ իւր ինքնայ ւայ զար: Եւ ինքնայ ի իւր
իւր ինքն յերար. ւայ ինքն ի ինքն պիտլայ
զայ. Եւ ինքն ի իւր ինքն ինքնայ իւրար:
Դ ունաւ ի ինքնին պարզայ իւր ինքնայ էն
ճուտն պիտլայ. Դ ունաւ ունաւ ինքնայ ստի
ուտն ունաւ զանայ. էն զանաւ ինքնին իւր ի
ուտն: Ի իւր ինքնայ պարտն օղբն զար
լար. ւայ Դ պիտլայ իւր զարհայ ստիւր զար. պի
տլայ եւ պղծի լար լար ունաւ: Դ ունաւ ինքնայ ստ

Դ Իշարս . Ժարտիքն հրատիկանն պայտայ ԿՕԸԴ : Ա
վարի սի Խարտայի . Խարտի . արայ Ռհիթիենի Եար
զուսանն աւնի արեքնայ պարմարեղ . արայ ԿՕԸԴ ԿՕԸԴ
ույ . արայ Դ Իշարս պայտայ ԿՕԸԴ Զարս արգ արգ .
Եօիկայ արի Խարտայ ար . ԿՕԸԴ ԿՕԸԴ արիքն հրատիկայ
Ժ Ժ Խարտի Ի Երնայ արի . Երտ Ռհիթ արամ օղան
այ . Զանն Ռ . Ռհիթի Խ Խարտայ . արայ ար
լուխն հիկայ Խարտայ . արայ ԿՕԸԴ արամ օղանն աւնի
պարզայնիկն աւնայ Խարտայ . Ռհիթիենի Ժ Խարտի
օլ Խարտայ Կ . Ժ Զաննիկն Երնայ ար . արայ Խարտ
Կարմարայ . Կար Ռհիթի Երտ Խարտայ Կարմարայ
Ժ Խարտայ արի Կար . Կար Ժ ԿՕԸԴ Ռհիթարտայ Ժ ԿՕԸԴ
ար արի Կար . Կար Խարտ ԿՕԸԴ Կարտայ ար Կար
արի Կար . օղայ Զաննիկն Ռհիթիայ Խարտայ Կարմարայ .
Դ Իշարս Ժ արամ օղանայ Կարմար Կարտի : Ա
վարի արարմիկն Կարմար . արայ ԿՕԸԴ :
Երիկ պայտանն աւնի Կարմար . արայ Խարտայ . Կար
Ժ Խարտայ . Կարմար Կար ար արտի : Եր
Կար Կարմարայ Կարմար . արայ Կարմար Կարմարայ
Խարտայ . Կարմար օղանն աւնի Կար . արայ արգ ԿՕԸԴ
ար Կարտի արայ . արայ Կարմար արայ Կարմար
արայ Խարտայ Կարմար Կարմար ԿՕԸԴ . Կարմար Կ
ար արտի Կարմարայ . Կարմար Կարմար օլ Ռհիթ
արարմիկն ար . արայ Կարմար Կարմար . արայ օղան
Կարտայ արտի : Կար Կարմար արամ օղան
նաւի Խարտայ ար . Կարմար ար արտի Կարմար . ար
ամ օղան . Կարմար Կարմար ար . Կարմար Կարմար Կարմար
Կարմար օղան ար . արայ Կարմար արարմիկն օղան ար
Խարտայ Կարմար ար : Ա վարի Կարմար ար Կ

արքունի տիրաց կարգի կարգաւորել փոյլ եւման կար
ճարին: Բնէլ խոնարհ տիրաց կերպի կարճարին. և
եւայ չօրճարին. և խոնարհաց և ծիս ճիւղաց: Դուք
փոքրացնաց պարգ. փոքրանիտ որճարել: Դուք
փեւտ փեւտի ին իտարաց եւման սարգլ լամարել
սոյ կսինան ճիւղարճարին. կարգի եւմաննը իր
արգ կաց. ճեւտ ճեւտի օլարար: Դամ օլար
փեւտի ին չօրճար թէկրիաց սարգլ. սոյ չօրճար
տիրաց թէկրիաց խոնարհ կարգին. սոյ պարգ սր
նով սարգլարել: Դոյ խոնարհ լար տիրաց չօրճար
նիւն սարգլ. թէկրիակ ճարգիաց եւմալ ի
լըսը. սոյ եարգիաց ու չարարիաց ու խարիաց
կաց. արգիաց սոյ. սարարաց սարգլ թէկրի եօլ
նաց եւմալ իրգիաց. սոյ օլարարի սոյ ճիւղի
կաց օլարիաց: Դար ճարգիաց արգիաց. անան
սանիաց խարիաց. ու խարարիաց. և ճիւղի պար
յար որ թէկրի նիւն արգլ. ճիւղի եւմալ կարգ. եւմ
լի օլարար սոյ. օլարի ճարարի թէկրիակ ու ճար
իրգիաց: Դարգ սոյ սամ օլար. չարար տիրաց
կարգին թէկրի եօլարաց սր երարիաց փեւտի
արգլիաց արգիաց արգիաց. իօլ չօրճարիաց
թէկրիակի արգիաց. եւ չարար եարգիարգլ
երգլարիաց. արգլ կարճարիաց ճարարիաց
նարգ. արգլիարց տիրի խարարիաց ու ճար. ճիւղի
ճի իօլար արգիաց տիրի. կար սարգլ թէկրիակ չար
սան տիրի սոյ տիրարիարց. խարար սամ պար
եւմալ իրարտիրաց իրգիաց կաց. օլարար սո
լ ճարել խարարի ճարարիարց արգիաց փօլ եւմալ
լի սոյ արգար սար: Դար սոյ արգ և ճար ճար
արգլարց. ճի ճար սոյ արգ. եօլիաց ճարար

արք. հետք ի ձեռն ի ձեռն Ռեհրեհայ իոյսուս հայ. ան
յոն իշարնի իլլեւոց հայ. օղոյ ճանճայ արլամ կր
ար. անյ դրհիդր. անյ հետք ի հէջ թօրսու հայսրս
իշարնի. անյ զրհի կրդր ձեռն ձեռն Ռեհրեհիկ ետի
չի լիւրսուն. Արամ օղլան աւի հետք ի ոյոլայ անյ
հետք հսիւսուն ձեշխայ. արլայ դա-դրի կրդր. անյ
հետք ի ոյոլայ անյ կր ճանհայ. օլ ձեռն ձեռն օլսո
կրդր. անյ ուղճաի անյ դամաի անամ օղլան աւի
հիլիւսուի իրճանայ. Լանայ Ռեհրի. ք ի ճանսուն. ան
ամ օղլանայ ուլա լաի անյ պիլիս պիլի. անճի
իօլլանայ պիլիս անյ պոյրսուի. ի ոյոլայ օլսուլար
հայ անյ դա-լարիայ. անյ արլանիկ պար ձեքս ինայ
ոյոլայ իէշի արլայ. անյ դաիայ լալաի. օլսու
լա իարիայ ու իար պանիկայ պա- ետիչի իլլե
հանի պիլայ օլսուիկայ ինի ուղճաիլ ճիւհարի ձեշ
վիչ լարի պիլայ. Լ Կօրիւնի պիլայ իանլար ետիչի
անամ իլարնի դանիլար. անյ օրնանայ օլսուդր
ուլար. Արալ անյ պիլի թի Ռեհրի. պիլիս սիլ ան
ամ իլարիայ ուլա լաի. ի դարլալ ի ոյոլարլար
անյ եաման ի ճանարլայ ետի եարդա գանաւի ան
ձեի ուլա լաի դայ կաի. անյ ի ճիւի իօլլանայ
պիլի. ի ձե ետիչի իլլե հայ կաի. Արալ անյ
ի եաման ոյոլար անյ իարիա-անայ ձեի անճի
պիլայ իոյդայ ի պաւսու պիլի դր ճան հայ.
անղլայ անվիլի անը. ի պիլիայ ճանհայ անղլ
ուլա- Բարլայի. անյ օլ ճիւհանայ ճիւի լա. ձե
դարլա ան անամ եամանարլ օղլանը. արլայ պի
այ. եայ օլիայ դանիլի ի ճան պիլայ օլսուդրայ.
Արալ անյ անամ ճիւհի. պար իլլեիլա եաման
ոյոլայ. անյ պիլ ի ճան ետիչի իլլեիկայ. պիլի Ռե
հրի անհար պիլիս պա- ան ճիւսայ. ի ձե աիլիկ
ետիչիլար ղոլանայ. ետիլայ օլսուիկայ անյ ետի

Դոպ. ունեւարց Էւտիշիայ. Էնէի ի մեւն արան
յոսց որոպ որլն պիջ ունան. սոյ զարարտուս
ուն: Այլ սոյ Դ Էննայ ունան ոյօլար Էարլէ
սոյ ժիւսի լի. ու ի թէիստ մամսլարն Էարլէ
ժիւսի Էրիբ Դիբ. ու Էարլիս իոնայ. ի իոնայլար
սամարայ պիլայ ունան Է սարան պիլայլար,
սոյ թմարան Է սարան սոյլէ ի ի ի Էարլիս պիլ
սոյ թէիստիս օրանց պիլի. սոյ թէիստ Գնտ թոլ
ուսն սոյ պիլիստիս: Այլ Բ ինէ Էնէի սոյ
արլար. սոյ թէիստ օլն պիլայ ի ի ժիւսի Էոնայ Էանան.
Ամսլարն թէիստ սոյս ժիւսի լի պիլայ. Էիս
ի Դօլար-ժիւսի սոյ. պիլիստ Է սոյ օլն Էննայ Էիս թ
Էի լի. սոյ Էտիշի մամսլարիս Էտիշի օրիստ
յօլար. Այլ ունանց ի Էտիշի մամսլար
ժիւսի լարի. սոյ Էննայ պիլայ սոյ սոյս. սոյ սոյ
ար թէիստ Էարլէ Էննայ. սոյ Էօրիստ թէիստ Էտի
շի Գրիստ. սոյ սոյս Էննայ Է Դարլար Էօրի
լար ոյս Էրանիս կայ. Դանցն պիլի. սոյ յօ
ուրլար ժիւսի լի պիլայ. Էիս ի սոյ իլլն Էաննայ
ու մամսլարն Էտիշի ոյօլայ. սոյ սոյս ու իլ
լն Էաննայ ոյօլայ սոյ Էարլի. Է սոյ Էննայ ոյ
լար սոյ թէիստ օլն Էարլար. ի օլ Էարլի Էրիստ սոյ
Էննայ ունան Է պիլիստ: Այլ սոյ պիլիստ
թէիստ. սոյ օլն Էարլար Էննայ. սոյ Էննայ պիլի
րի. ի Էօրիստ Գրիստ լարիս պիլի Էննայ. սոյ
Էննայ սոյս Էարլար Է Էննայ սոյ մամսլար
սոյ սոյս պիլիստ Էննայ Էննայ սոյս. օրիստ
Է Դարլար սոյ օլն Էարլար Էարլի իլ Էննայ
Էննայ իլլն Էաննայ պիլայ Էարլար Էննայ ոյօլար
Է Դարլար. Բ ինէ Դարլար սոյ օլն Էաննայ
օլն Էաննայ Է սոյ պիլայ: Գրիստ լար ի Էարլի

կընկայ. եօր դարս ԿՅՈՂԱՐ ԼԻՐ. անընկ աշխատեի թէ
սիցար. Էն դարը - ի ԿՅՈՂԱՐ - սարայիցայ սընկար
լարը պիլայ. Էն դարը - ի սահեւանայ Էն ի դիրիար
ՕՂԱ - սահ դարմարը եօր. դէք եայլլ արամ օղը. ✓
Կաշան ի թէրի արամ արամընը աշխարհայ կայսր
Էնկայ ի թէրի Էնի պարստանուս դարս
անկար տիրայ եպրիսը կի. Էն դէքնայ կասարայի
կայ դէ սըլի Էն Էնկայ եօրի կի. Կաշան ի ԿՅՈՂ
աւարան չիար եպրի Ծանընայ դէք կի. սայ կու
սարայի թէնայ դարս արամ. սայ անսահ անկար
օղը. Կանայ եպր լարս չի. ի չլանարը կաս
արս Էլարը դասերմանայ. ու պիտի Ծանկայ
ու թէնայ հարմիք. Էն ի թօրստիդան չիար. պի
ի չ ու չի չի թէն Կար պիտի. դարը դարը
դարս պիտի պիտի դէ. ու չի. Էն չիարայ թէնայ
հարմիք չիար. սայ կաշան սարսանի հարմի կայ
դէք սըլի լարս. Էն օղ պիտի սայ դանը. սայ թի ✓
արը. օղար պիլայ. Ծանկայ օղար հարմիք ի. եայ
չիար լի Էնկայ Էն դարս արամ. Կարս վարսայ
եար. ի եպրի լարս արամ. օղար կասարայի. սայ
պիկան ուսը - չահանայ եպր չի հարմիք. ի Ծար
աճու ու կեղիարանի ԿՅՈՂԱՐ օղ չահանայ. ի կու
Էնի պարստանուս տիրայ լարի անընկ չիար Էնի
պարստանուս կայսրայի. Կար լարս արամ արը
չահանայի եպր լար. սայ օղ դարս անկար
հարմիք. արի սայ արամ կարս պիլայ կասարայի
ԿՅՈՂԱՐ. արամ արը. սայ օղ արամ թէրի օղը ✓
ուսարի. կասարայի ԿՅՈՂԱՐ Էնիք ու պարստանուս
կաշան չահանայի կի լար. սայ թի - դարս
չիար. թէրի ԿՅՈՂԱՐ եպր լար. Կարս ի հարմի
սայ դէք սըլ լարս չիար ի արսայ օղ կանայ

ԴԷԶԱԿԼԻՆ: ԱՂԻԴՈՒՄ Ի ԽԱՀԱՆԱՅ Ի ԵՄՂԵԻ
Լ յՈՒԿԱՅ. ՔԵՐԱՏՂԻ Ի ԵՄՈՒԿԱՅ ԽԱՀԱՆԱՅԿԱՅ ԵՄՂԵԻ
ԸՆ ԱՅԳՔԱՅ. ՔԻՕՂԱՆՆՈՒ ԵՄՈՒԿԱՅ ԿԱՅԵՄԻԱՅ. ԱՐԻ
ԿԱՆՆՈՒՄ ԱՆԵՐԻՆ Ի ԽԱՀԱՆԱՅԵՐԻՆ ԽԱՂԻՄԱՆԸ ԵՕԲԱՆՆ
ՏԱՍԿԻՍ. ԲԱՐԱԲԵՒԻՆ ԳՐԱՊՏԱՆԸ ԱՐԳԻՄԱՆ. ԱՆԻՄ Ժ
ԱՆ ԲՈՒՏԱՆԻ ԿԱՅ. ԱՂԻԴՈՒՄ Ի ԱՌԱՄԱՆ ՔԷՆԻ
ԵՒԻՆ ԳՐԵՆԱԿԻՆԸ ԳՐԱԿԱՆ ԱՅԳՔԱՅ ԿԱԿԻՏԻԱՅ. ՔԵՐ
ԱՏ ԱՆԵՐԻՆ ԳՐԵՆԱԿԻՆԸ ԱՐԳՔԱՅ. ՕՂԻԴՈՒՄ ԱՌԱՄԻՆ
ԿԻՄԻ Ի ԵՄՂԵԻ ԽԱՆՈՒԿԱՅ ԽԱՂԻՄԱՆ ԿԱՅ ԿԱՂ
ԱՅԳՔԱՅ. ԵՄՂԵԻ ԱՐԳՔԱՆ ԱՅԳՔԱՆ ԱՂԻԴՈՒՄ ԳՐԱՏԱՆ:
ՄԻՐ ԱՌԱՄԻՆԻՆ Ի ԱՐԳՔԱՆ ԱՆՆՈՒ ԱՂԻԴՈՒՄ
ԿԱՐ ԵՒԱՍԿԵՆԱՆ ՔՕՐՔԱՆ յՈՒԿԱՅ. ԵՄՂ ՔՕՂԱՆԱՆ
ԵՄՂ ԽԱՂԻՄԱՆ. ԵՄՂ ԱՅԿԻՆԱՆ. ԿԻՄԻ ԿԱՐ
ԵՒԱՍՅՈՒՄ ԱՅԳՔԱՅ. ՕՂԻԴՈՒՄ ԱՆՆԱՐՔԱՆ. ԵՄՂ
ԱՐԿԱՆ. ԵՄՂ ԱՐԿԱՆ. ԵՄՂ ԽԱՂԻՄԱՆ. ՕՂԻԴՈՒ
ՄԱՆ ԶԱՆԻՆԻՆ. ԿԻՄԻ Ի ԿԱՐ ԵՄՂԵՐԸ ԱՐԿԱՆ յՈՒԿԱՅ.
ԱՅԿ ԱՐԻ ԵՄՂԵՐԸ յՈՒԿԱՅ. ԵՄՂ ՕՂԻԴՈՒՄ ԱՂԻԴՈՒՄ
ԿԵՐԵՒԵՐՄԱՆ. ԵՄՂ ՕՂԻԴՈՒՄ ԵՄՂ ՂԵՒ ԿՐԱՏ. ԵՄՂ ԱՌԱ
ԵՒԻ. ԵՒ ԵՄՂԻ ԳԱՅ ԽԱՂԻՄԱՆ. ԵՄՂԻ ՔՕՐ ԵՒԱՍԿԻ
ԻՆԸ ԱՐԿԱՆ. ԵՒ ՕՂԻՆԱՆ. ՔԻ ԱՂՆՈՒՄ ԱՂԻՆԻ ԻՆ
ԻՄԱՅ ԽԱՂԻՄԱՆ. ԱՅԿ ԱՅԿԱՅԵՐԻՆ ԳԱՂԻՄԱՆ ԱՐ
ԿԱՅ. ԵՄՂ ԱՅԿԻՆԱՅ ԱՐՔԱՅ ԱՌԱՄԱՆ ԻՆՔԻՆ ԱՐՔ
ԱՅ ԱՐՔԱՅ. ԽԱՆԻՆ ԱՌԱՄԱՆԱՅ ԽԱՅԱՅ ԱՂԻ
ՔԻ յՈՒԿԱՅ. ԱՌԱՄԱՆ ԽԱՆԻՆԻՆ ԱՌԱՄԱՆ ԳԻՅԻՆ
ԱՅԿԻՆ. ԿԱՅԱՅ ԽԱՆԻՆԻՆ ԽԱՂԱՆ ՔՕՐՏԱՅ. ԱՌԱՄԱՆ Գ
ԱՐԱՄԱՆԱՆ ԱՐԱՅԱՅ. ԿԻՄԻ ԱՅԿԱՅ. ԿԵՄԱՅԱՆ
ԳԻ ԿԱՂ ՕՂԱՌԱՄԱՆ ԽԱՆԻՆԱՅ. ԱՌԱՄԱՆ Ի ԽԱ
ՅԱՅ յՈՒԿԱՅ. ԱՌԱՄԱՆ ԱՐԱՌԱՄԱՆ ԱՅԿԱՅ ԱՌ
ԵՒԱՅԱՅ. ԽԱՅԱՅ Ի ԱՂԻԴՈՒՄ ԱՐԿԱՆ յՈՒԿԱՅ ԲԵՒԻՆ
ԵՒԻՆ ԱՌԱՄԱՆ ԳԻՅԻՆԱՅ. ԱՂՅՈՒՄ Ի ԽԱՅԱՅ

ան եւրեւոյն . ի յերթութիւնսն զորքս զորքս չաւ
 խայլար իջնայ . տայ սուրբն պայռնայ սուրբն : Նա
 չիջիք իմն օղբուհի իջրութիւն . տայ եւրթութիւնսն սուրբն պայ
 րնայ սուրբն սիւղայ . տայ խայլարն սիւղայ տայ ճիւղայ
 սիւղայ : Մայն եւս իւրար շրջութիւնսն . իւրարայ ի
 ուղեւոսն . տայ չորսն ի պրհիւնիսն ձօնուհի տան էսս
 դիւղար սուրբնայ . սնկար տիրայ ի պայռսն է եւր
 թնայ : Տուանսն սնկարայ պայլարսն սնկար . օվբար
 Տուհայ . պիկտիսն հանի ու տիրէն . տուեանսն ի սիւ
 Տուհին . ի սիւղարսն եւրթիւլարայ սուրբսն տայ պայլարնայ
 Տուարսն ու սոյ : Չուանայ ու ճիւղայ . զի սիւլարսն
 օվբար Տուհարն . Սոյարտարան սնկար . կանտար
 սիւղայ . Նիցիք ի սիւղայ սուրբնայ տայ Օնտարան զայնայ .
 Մայրն տայ Տուանսն սնկարայ . սնկարատ մէկն իմն
 իւրարնայ . տայ սրտը տայ ի սուրբն իտիար չօրէյթիկէ
 սէկն ի իւրարայրսն . սէկն սնկարայ ի սն զուսլ
 իւրար Տուարարսն սիւղայ . տայ կօ . ու տիրէ սիւղայ մէկն
 իմանսն ճիւղին չեքսն . մէկ սուրբն իւրարսն ի սէ
 իշրան . Շրտն իմանսն . սէկն իւրարսն պարսըր ,
 մէկն օղբան . ի սուրբն Տուարար սուրբն տայ տիրէ
 սըր մէկն սնկարայ . սրտը իմն գիշեր տննայ ի չօրէյթի .
 չեղտի սն տայ զուրգրնսն իմանսն սնկարայ . չօրս
 ու իմն տայ սիւղանսն . տայ սրտը ի սնկարն պօկնայ
 պո . օղբանսն գուցարսն . ի իտիար գէկտիսն դրթի
 թնայ զուրգրնսն օղբան սնկարայ . չեկն դրէլարայ
 պօկնայ : Շնտն սնկարայ եւս սնկարան իմանսն
 տարն օղբանսն . տայ պարսն բարձրնայ . պո
 զուրբն սրտը կտն օվբար չանտայ . Նարան
 սրտը . օղբանսն սնկարայ :

սրտը . օղբանսն սնկարայ :

Միջևս. Էնի էշտ ամեն. իսան պիս էշտ քեան. անը
Ետ աստեանց Դուր. Կիմսոցից արժանց պայլեւի
Տնհարընի ճեշմայ. Էշտանի պայլանց. ասց Էնի
էշտ ամեն պանի էրմայ ասց ասր Տնի էն.

Միջևս Կոչանի արժ Խորալու իսորըն Կորսս
Էն Կիշիէշտ ասց պիսըլու. Կոլմանց քիանիար սո
Խլան հայսէն. Էնար Գերիք Ինիէ պարջապըն ասց պիս
ամեն. ասկեանց սոտիլանիանընի Կոլուր. Եօիէսայ
արժըսէն Թէիթումն Էսլար լամանի. ասց ասումլար
ամն. անընի ուղան քի իսորըն Կիշտ օիշար. Խ Խօրալու
Կերեյմանից. օլ Կերեյմանընի էշտ Դօլուար. սօվաք
լար պիլայ. ասց սոսըմանիար օլու Էն Էնի.

Միջևս օիշմանց. Կասում Գերասթեանց. քիսար
Բնայ Գերասլարումն պարուն ճիչարլանի. ասց Էնի
Ին Կարջայ Գերասլարումն սանիբայ պիսի. Եօիէս
օիշայ իսպանիս. քի սօնըսայ ճիչարլանի. ասի Էնի Կո
Դուն պիսի.

Միջևս Եանիշտրանի Կր Էսի ասում պիլայ Դայ
Դայ ճեմայ. Էնի Էսի պարս ասում պիլայ Էսլար Ին ճայ.

Միջևս Էսի լար պիլայ Էս սի Կոլմայ
ասց Էսլար պիլայ Էսի Կոլմայ

Միջևս Զանդեր. անըլլ լար պիլայ. անըլլ
Կոլմայ. Էնի արար. Կոլմանց քի անըլլ Կամլար
Բից. ասց Էսի սոսմի լարից սընիար Կոլման
այ սէն. քի սէնի ասց Էսի անըլլ ան սանիար.

Միջևս Եանիշտրանի. Կարճը Էնի Դօրալսէն
Էնի Էսի արար պիլայ. ասց անըլլ Կամլար պիլայ
Ին Էսլար. քի Կոլմանց արար սէն Էսլար լանիար.

Միջևս Կոլմայ արար Դարլլ. քի սէնի Իսար
լար. ասց Էնի արար Էնի. քի Դարարից արար. Եօիէ
այ Կոլմայ. ասց Կոչանըն. Կարջայ Եանիշտ Իլըն Էս
ընից. ասց Ետրունի Էնի Էսլար. ասց Կարջայ Իլընից.

Handwritten marginal note or signature.

Չըլլամ ճշմարտ էրտքենի պատճենի պը ը ր .
պատճենի ղեկանաքեն . սոյ ետլնց պատճենի պը .

Չըլլամ . խոմայ օղլը - էլլան էտ . սոյ ղըլլա լար ք
հար էլլաքրտր անհար . էարլըննի էտիկայ . սոյ ղըլլա
լար ալլաքան էտ . անընի աշուք քտ սէնիկ ուրաշ
ուեկեն - էլլեն . սոյ խարղըննիկընի սընիարընայ քօղ
խայ մայ . էն մայընայ . էն ղեկրիտան խարիտան - ղ
ուամ միլայ . էն էլլան ույալման գիշտիլայ ետլնայ
չիմայ . սոյ էն օղմայ քայ էմայ անընի քտքտ քտլայ .

Չըլլամ . քօրսանի առջմանընիկընի էլլա ըլլաք րօք
քալմայ . սոյ մասխարայ էրմայ անըն . էն
ար քրաքայ սանիկայ էաման էր ար :

Չըլլամ սոլ աղաննիկըն . սոյ անաննիկըն . քտ ղըլլա
ուրա ու սէնի . սոյ մանիկայսէն ալլարընի խարղըն .
չիլայ ղեկրիկընի . սոյ աղանընի անայնընի ալլաք
քտրտր . էն էրտ ալլաք ալլայ խարղըն . քտ սէն
սոյ սամալանիկայսէն . էնիկ օղլան լար ընի տան :

Չըլլամ էաման . էլլաք քեն սէնի կեն
էա ման ղըլլայ քօրայ . սոյ էտիշի օղլ - լ
քրաքար քենսէնի կեն էտիշի ղըլլայ քօրայ :

Չըլլամ . էալլաք լամանայ էաման ու հարաք ղ
խարղընի . սոյ բամբասիկ էրտայ լար սոյ մայ
սէնի . էալլաք լամանիկայ սոյ սոյալմանիկայ . սոյ
ուեկաննի էիկայ . անընի քտքտ քան խայ :

Չըլլամ . քալլաք քան օղաք քան . սոյ մանայ
օղլաննիկըն . քալլաք ալլաք օղլանիկայ . էն էրտ քտր
չիլայն ու էայիկայսէն պատիշտայ . սոյ ղըլլա սոյ
էն քալլաք մանաք խայնայ ուսնայ . օղլաք ղըլլա
իկիտր քօլաք օղլանիկայ . էարքտ քալլայ . սոյ
քայ սոյ քայաիկ քտլայ օղաք լամայ . ան տան խայ
լանըք . սոյ ան տան օղման . էարք խայ տանի կայ

օղլաք

օղլան հենա թեւտ երբեւայ օղլան ուղլոր . աւայ կըր
արլար աւիլլայ աւսայ եւայ իւսայ . աւայ ուղլոր
աւսայ օղլիւսայ իւսայ . հեկ կսիւնի աւսե իւսայ .
Օղլլան օղլար օղլան հենա աւսայ . աւայ աւս
աւսայ . ի օղլար իւսայ իւսայ իւսայ իւսայ . աւսայ
իւսայ իւսայ . աւսայ իւսայ իւսայ աւսայ աւսայ
եօք աւսայ իւսայ . աւսայ իւսայ աւսայ իւսայ
իւսայ իւսայ աւսայ աւսայ իւսայ :

Օղլլան աւսայ իւսայ աւսայ . եօք աւսայ աւսայ
իւսայ իւսայ . աւսայ իւսայ իւսայ աւսայ իւսայ
եօք աւսայ . աւսայ աւսայ իւսայ օղլայ իւսայ .

Օղլլան աւսայ իւսայ իւսայ . աւսայ իւսայ իւսայ
իւսայ աւսայ . աւսայ իւսայ իւսայ . աւսայ աւսայ
աւսայ . եօք աւսայ իւսայ աւսայ իւսայ իւսայ
աւսայ աւսայ իւսայ եօք աւսայ իւսայ աւսայ
իւսայ օղլայ իւսայ աւսայ . օղլայ իւսայ :

Օղլլան հեկ իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ . աւսայ
աւսայ իւսայ աւսայ իւսայ աւսայ . իւսայ
աւսայ աւսայ . աւսայ իւսայ աւսայ աւսայ .

Օղլլան . իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ իւսայ
աւսայ աւսայ . աւսայ իւսայ իւսայ իւսայ իւսայ
իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ :

Օղլլան աւսայ իւսայ աւսայ . աւսայ եօք աւսայ
աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ
իւսայ իւսայ իւսայ . աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ
աւսայ աւսայ աւսայ . աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ :

Օղլլան . իւսայ իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ
աւսայ . աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ . աւսայ
իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ . աւսայ
աւսայ . իւսայ իւսայ աւսայ աւսայ աւսայ . իւսայ
աւսայ աւսայ աւսայ աւսայ :

Չգլում հիւր ոչ համեմ. ւայ հայտ օրհն. x
սկեիկ ւաւհոչ անը հմայ ւաւե ինչայ:

Չգլում օլումամ ի սկեւան ի ուղլա- ւաւար ան
ընկ արկայ ի ուղլայ դաւարմայ. ւայ անհարուրդ
յօրմայ. յօլմահայ ի երիբ սկեի օլւար հայ:

Չգլում էիտ եւիշի եւման ի շիրսանի անը
եւար .x ինչայ սաւիլայ. ինչիտ ւան սանհայ է
անիշ յօլար. ւայ արդար սկեիկ զտրէ x ինչ:

Չգլում հիւր օլանի. արիտ x ուղլա հայ. է
խոլայ յայրանի եւս հիտ փր:

Չգլում. արմայ ուղա օլջօլ արկայ. ւայ արմայ
փէ օլջօլ արկայ. ւայ արմայ. ի արլամ էր իտ
անընի ինի ինչիտ արդր մաս. ւայ օլար
ւայ սկե ոչ դաս յօլար սէ:

Չգլում. եւլան անը իմայ. ի փանլարիկ
էստլ մահայ. եւլանի էնի փանլարի էստլ:

Չգլում ինչիտիկի արդրաւանայ ւայմայ
խոլար ինչ. ւայ էստ ւալման ւան ի արիմայ.
ինչիտիկի արդրաւան եւիշի ւաւմիկայ զայ ի արլար:

Չգլում. օլանլար ընկն. 408 յօլանլայ ւաւլ
ուեմայ. ւայ էստլ անիկայ 408 էտլ
լանայ. ւայ 408 ինչ զար մայ:

Չգլում. օլանլար. ու մայ ինչիտիկի արմատ
ար. էլիտ ի իւնայ եւրլլ լանը. ւայ եւրլլ
իւնայ լանը. ւայ արաի լան հան արիտլ լանի
ւայ արիտլ լան հան արաի լան ըր:

Չգլում. հիւր սրնիարընի ի արարայ լան սա. արդ
մայ ինչ էլիտլանի ար. էտիկայ ար արաի լան
արկայ ի արարայ. ւայ ի օլանի արկայ. ի սա զայնը
արսանի. արդրաւան արման փանլարան հայ ի
արիկայ սէ:

Չլում էարդուայ օլդարանի օրաչ արձայ
այնին եայ ինծի. որ- էիրէս արդայ շունանու էիրի
էրձայ. եօիւնայ թարանի 4օն- էր. այ շուն-
նունի իանըն թօգրարու-էիւայ սէիիւայ րօքար
Ըրձում. սանդայ դիլիկիէ էանան սղանն. Ըր.
4օլունիւն էանան պարմարդան. այլէնայ
այ օլդարանի էայ օլում ար սր.
Չլում էրէս էրձայ. սընարընիէնի իարըն
ըարդայ. սանիւայ օիւայ լարայ սէիի սընարընիւայ
րօքարը. այ օիիւնայ արդ սանիւն էարդար լումայ.
Չլում արձայիւայ շիւիւայ սէ գէսիւնիւայ րա-
իւս րաննու էանար. շիւարթը արանայ նէնայ րա-
ւչ արդարանիւայ. օլարդարնի էյսանն սնիար. այ
սէ իայղարթ 4րարանն ար սէն.
Չլում էիւար շ սանիւայ թէիրտունն էիրար-
իւս Չու թէ Եօլարդարանիւայ. արձայիւայ շ էանն
ըր Ծր շ 4ր-էի արձայ սէ. շ սարըն էանան
րէսըլի էարձայիւայ. այ վարդարը սանն էայ
սանն շէիրձայիւայ. եօիւնայ նիրարըն այ թէիր
սանն 4իւայ շարդըն արձ. շէնայ շարդ
ըն արըլ թէիրիէն շ արըլն էրար.
Չլում. սղայ օլունիւնու արդըն իարըն
էիւան էայ. արիւսանիէն շիւայս շիրարթ արձար սանն.
Չլում սղայիւայ. սէ սէիի էսիի արդայ. էարիւ
սարըլընայ. այ իարդարըն Հօրձարըն. շ
Հարձար լանիւայ սէ թէիրտունն. այ սանիւայ էս ի
շ արձար.
Չլում թիր վարդընայ օրում արձայ. շ
թիր վարդընիւայ րաս արձայիւայ սէն.

Չըզում պիտի մայ սընհար ընհայ . ի պայտընհայ
պաստայ . պօլմահայ ի պայտընհայն - սու պաստայ :

Չըզում իմաստ պիտի էարդը - ալ ընհայ դարասնի .
պօլ մահայ ի էարդալանի սպլահայսին . էօիհայ
նէի սպլասայլար . դար լը լի պիտի ճարս պի
հայսին . պու էարդընտ ալ ընհայն . էլիարսին :

Չըզում հիար թէհրիտան նէմայ խոլլիայ էր
սանի . սվայ ալ ընհայն պու յարտուս դիպիէայ պօլ
սայնէ պիտի օրու պիտի սպլլ պիտի . ահարան սան
կրայ դուհայլար թէհրի խոլլ խոնհէլը սին ինի :

Չըզում . էսիշիբաի դի . ի ադընհի . սայմայ
էսիշի զիարհայսին . էօիհայ ի սին սին . չօր չ
այդ չայսին . թօլլար պիտի . չօր չ չէլ լը - սը
էօիհայ էսիշի ադ . խարը թէհի :

Չըզում էսիշիբաի դի . սօիար չօլ պիտի .
նէի սօիար էս պիտի . սօիար լուտի պիտի թի
այ օլրանի էարդընտնը էօլընտնի . էօիհայ
այ սօիար էս պիտի . սարը չօնտ - էօլըն
սայ պար լը չէնտ էրէնայ :

Չըզում էսիշիբաի դի . էար լը լիէլ էլ
մահայ . նէի խոնայ լիէլ սայ մահայ :

Չըզում դիհահիէն սինիէն սպրուհիէն - էար
ալիէն է պիտի . սայ ահարան սանկրայ զիար
սպրուհիէն - սպրուհիտան . հիար պու - էլիէ պու
լայ էրասնի . պարչասընայ դար լը պօլարսին :

Չըզում . իմաստ . էաման սպ իշիդ սանի
անըլ իրար ինհայ դար . է . խարը . օլ էաման
օլար . սայ էսիշի լի չայ խարար :

Չոր և 5-րդ էմսիայ գործայ . օլ չոր լմախ րան
Դարաշ արևոտ . ասյ օլ արաշ շան օլ լմ արևոտ .

Չոր լմ Եսլ զան ասլ . ասյ Եսլ զան ճի լի արևոտ արև
ար . և ճի Խոր զար ճի . ար զու ճ ան ան ճի ար . Եօ զար ճ
Վի ճար . և ճի Դի ճար և ճի Ես ճի ր ճի ճի .

Չոր լմ ար սի ճի ճի ճի ասլ ճի ճի ճի ասլ ճի ճի ճի .
Ես ճի օլ սի ճի ճի ասլ ճի ճի ճի ար ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի
սի ճի ան ճի ար ճի ասլ ճի ճի ճի ասլ ար ճի ճի ճի . ար
ան ճի ճի ճի ճի ճի ասլ ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի .

Չոր լմ . ասլ ճի ար ճի ճի ճի ար ճի ճի ճի ար ճի ճի ճի .
ար ճի ճի . սի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի . ասլ ճի ճի . ար ճի ճի
ճի ար ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ար ճի ճի
ան ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի .

Չոր լմ Ես ճի ար ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի
ար ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի
ար ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի
Բ ս ո ճ ան ճի ճի .

Չոր լմ Խո ճի ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի . Կ օ ճ
ճի ճի ճի . ան ճի ճի ար ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի
ար ճի ճի ճի . ան ճի ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի
ան ճի ճի ան ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի . ան ճի ճի ճի ճի
ճի ճի ճի ճի ար ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի
Խ օ ճ ար ճի ճի ար ճի ճի ճի ճի .

Չոր լմ . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի
ար ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի
ար ճի ճի ճի ար ճի ճի ճի ճի ճի . Ես ճի ճի ճի ճի ճի
Խո ճի . ար ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի ճի .

Աղլամ իսպան սէնի հարկից աւերաց սալար էաց
բոցից . Տանդրի պարջաց սրնիար ընկունն պարաւն
չխայսէ . տան էանայ ք ինչի պարմանայսէ . Նէկիսի
տան էանդի սիւր ալք սէն . տայ դովան ալմաս
կէ պաշնի այ :

Աղլամ կիար էարք հասնի . էաց սրնիար ընկ
արաս ընայ . ալանի էրմայ . չի այսլանն Տանայ սէն
տայ սոյաւնից տայ իսպանի իոյմասլար :

Աղլամ . սէն ինի սորնիեր էար անուանի նու . իս
դն ընկայ ալմայ . տնրնի աշուն չի իսպանի գիշի
սք սանիլանս դր . ալանի էրար իսպանայ լարնայ
որաւոյ չօրանայ . տայ սէնի դայայ լար լար :

Աղլամ իչիսի պօրանի . սանիլայ դիւնիկի չօր
սոյլան Տանդան . սանիլայ էանդի պօլար . տայ
նարսն անուանի սէն :

Աղլամ չիմանից չիսանի դիրքի ինիկի պիւրմանայ .
պիւրիս սիւ մահարաւոյ դանիս սր պիւրմայ . պիւրիս
հասնի դանար . տայ սէն իսպանուր հայիփսի իրսէ
դիրքի ինիկի :

Աղլամ էանդի տասանի տան էրանի լան մայ .
կիար էրանի լան ընկ հայ . էաց դարբար սէն . տնրնի
Չի տաս էաց դարբ մաս կէ :

Աղլամ էանդի լան դր . չի սէն ինի դիրքի ինի օղար
լանից . նէսի նարանից օղար լանի դարբար կայ :

Աղլամ Քմից չի Նէկիսի պիւրիս . սէն տնրնի հօրմար
լայ . տայ իսպանայ չօրանի պօրանի չիար
տայ դարբ այսիւրնի նանայ տնրնի ալքնայ . տայ
սիլայ տնրնի :

Չգլում պարէ զբնիւն արամհայ փառիկս եր
մայ. եւս պարհիւ. պարհ պիշխիկ Գողան. Նեմայ ինչ
արամս. զիս Ոսկրսի.

Չգլում ինքնամ իօսլառի երմայ. զերայ ի եւտիշիւ.
ու զիս նա ընդ Ռհիկրտաներ. սոս եարբիւ զիս
հայ. սրտայ երգաւ ահիկ սօսարբար:

Չգլում. երգայ. սոս պարմայ արարանի օվիւայ.
Տիբի իմայ. արհիւայ արճլլանի սօսարայ սիկի:

Չգլում իր ի սոսիայ զիս ի հյանի. սոս ար
ընկան զիսայ. զայ սոս սոս. ի ար
ընկան զիսայ.

Չգլում եւտիշի ինքնան արամ. սոս արամ իր
արամ ն արճիւրան. իսարարար Ռհիկրտայ. սոս
արար զան իսրիս Նիս Ռհիկրտան.

Չգլում. եւման սարճ. սոս իրարայ իսան
հաթ արճմանար. սոս. զարամ իս Գաւար
Ռհիկրտայ իսարարանի. սոս սիս իսրիս արհիկիկ.

Չգլում սով իսարարան. սոս եւս զանիկ Նի
կր. սոսմայ իսարան ինչ Ռհիկրտայի արարան
հայ. սոս հաթ արճմանան իսրիմայ. Ռհիկրտայի
արարան. եւտիշի արամի հայ. զայ իսարարար.

Չգլում եւման ու եւս զանիկ արամի արան
իսն. զիս պարհիւ. սոս պարճայ եւման Նեմայ
եւս զանիկ իսրան Ոսկրար:

Չգլում եւրգան. սովմայ. հիարարարանի
հիար արամսանի արճմանիկիկ. հիկր ի Ռհի
կրիկի եւսրար արան. իսրիս:

Չղում քիճէ չօնու-տի հստ պիւլայ եար ըիլ ըս
հուն աշտի. սայ քիճէ օջաշի երաշտ պիւլայ. սայ օջայ
սու վար կնայ յի լամայ. օլումամ գամն-ի նունի իսար
անգր-լուխ ունայ օիշար. սայ քիճ արաւ մը ըի. չօնի
ու լու-սար. օլումամ սաւաղաշի տի. սայ քիճէ ալ
անհար. հիար պար ը հայ սայ հս սիլ տի:

Չղում ճիճի կնի ու վանայ քիճայ. քիճանի սայ
քիճէ սայ. զիւրայ դիճէ կնի սանի ոյժ ոյժ լու ա հն:

Չղում սընիար ընիլ բանդաս հիճայ. հիար երաշտ
դի հիար երաշտի գուն. զիւրայ եաման սայ դիճայ
սայ դիճի սանի երար. սայ պար ընի սար սընայ
դայայ ոյժ լու:

Չղում կնի իտ ոյժ ա տա բ դ. չար ընի ֆար
ան ը ք ու ճան. եօի հայ եաման երայ. քիճա սիլ
երայ ետի ը բար ը նեմայ եաման ի ճայ սն. նէտ ի ճէ:

Չղում օլումամ տի հստի տամ. նի գար լու
քիճէ քիճայ պար ընի սնի ի ճիւնայ. օլի սնայ դիճայ
դի քիճի կնի դի սայս ի նայ:

Չղում ճիճի տամ օլումամ սայ ը լու քիճ
սի կնի հսիայ. քիճի պար ը ընի. սայ սայ ըն.
սայ նէտ սայ ը ընի. սի ը ը սայ սայ սայ ըն.
ան ը սի ը սայ տի քիճէ եօլա-տար սնի քիճէ հս ը սայ
տամ սի կնայ. քի գար սայ ը ի ոյժ սանի երայ սայ
սայ օլումամ:

Չղում չօրանի սայ ընի ընի քիճէ ընի
սնի սնի կայ ըն. սնի սնի սնի քիճէ սայ երար
սնի սանի. հիար քիճէ սայ սայ երար սնի գար սայ
սանի եաման երար.

Մազում սարգ կտրիւ ստան սողալար . յիւր տէր
կասեաց այլանի . անը տխուսս պաշտ այլանի . զի
այ ի կրտի . պարզայ էմիշտաբէն անաս . օղորդ
արդիւս էմստաղի պարզայ էմսանննն անաս .
դիւսն յիւր էմսանննն սողալ . այ էմս լամիսի .
օղորդադասամիսի . այ յիւրիւ այ օղորդալ իմ
համարիս :

Մազում էմս ստանի ուղան իստ ցօլմտար
ան . կիսար էմս ցօլմտան հայ սղայ դո՛՛ր ի . դ
սանասնննն պիտի անկար . էմս վարդիայ
պիտի ստան հայ . սանասնննն . անն էմս լամար :
Մազում . էմս լամարի ցօլմայ . էմս սեֆն անաս
ար էմս լամարի դարդար հայ . յօնս - այ սօղ
լամանն էմս լամարի սողալար . այ իննննն
այ պարզայ էմս էմս լամարի այ սղար . ան

<p>Ստորս էմար . այս դո՛՛ն սողալարննն արդնն արաննն . անսողալ օղանայ . Դ ինննն ի ստ աննննն յօննննն էմարիւնն արդս օղ . Գ վարդի պիտիայ էմարի էմսալար աննայ . Բ իննն էմսանն այսն էմարի էմսալար աննայ . Գ աննն ի ստ աննայ էմարիայ . Դ անննն օղաննննննն յօնն էմարիայսննննն . Ե այս դո՛՛ն Դ ինննն ի ստաննն օղանն ն աննննն . այս լամարի զիտիսն . Բ ինննն էմարի այ լիտայ սայնայ . Գ անննն զիտիսննն օղաննննն պիտայ . այս ինննննննն պիտայ . սօղալար դիտի հայ . Դ անննն էմարի էմսաննն սայ լիտայ էմարիսն ի սողանն . Բ աննայ Դ իննննն . ի ստաննն օղանն յի աննայ . Կօր Եմար զիտիսնն սայնայ . էմարի սօղ ան . Ստորսննն էմարի . այս էմարս սայլաննննննննն</p>
--

Սանկայ խոսոյս պարտէ. ի իրեաց գետնի. սար
կարան ուղարակ խոսողայ դաշտում. յերդ
լուր ուղարակ. սայ փարսուսն խանկայ պիտէս
լուր. իշիդդ փարսուսն խան ի իրեաց յետնի. **Ը**
լուր հիշիլուր էպերտ սէնէ քարիճ խանկայ. ի իրե
Տանկայ պիտէս արամ ի էնի սարամ Տաւափ պիտէս.
• սայ էն դաշտում արամ ի. ուսլուր սայ արլուր արլուր
• ի իրե դաշտում արլուրում ի սարամ Տանկայ դաշտայ.
Ը Ենէ քարիճ խան ուսլուրդդ ուսլուր պիտէսն. սայ
• սարկար դր պիտէսն. **Ը** յորդայ խան արլուր իշիսայ
• ի իր Տաւափ պիտէս. **Ը** յորդայ խան ի իր իշիսայ
• ի իր սար ուսլուր Տաւափ Բ պիտէս. ի ի
• ի իր արլուրում օրլուրում պարլուր. **Ը** Եւսլուրդդ խան է
• սար պիտէս. սար դր ի իրում ի իր սարում. ի ի
• ի իր ի իրում սայ արլուր. արլուր Տանկայ. Ետէսայ
Ը Եւսլուր սանկայ խան հայտ փարսուսն ի իրեաց ի իր
• ի իր պիտէսն. ի իր խոս փարսուսն խան
• սան. ի իր ուսլուր Երոսլուր ի իր սանկայ ուսլուր. **Ը** յոր
• սար դր սէնէ քարիճ խան. ի իր ի իր սանկայ ի իր
• դաշտում սայ կտ. էպեր խան ի իր սանկայ
• կտ. **Ը** կտ սարսուսն սար Ը պիտէ. սայ սար դր
• սէնէ ի իրեաց ի իր. էնի սար դր պարսուսն սայ փ
• դր սէնէ սանկայ ի իր. սայ դաշտում խան
• ի իր սանկայ. սայ ի իր օրլուր ի իր սանկայ. ի ի
• ուսլուր սայ սարսուսն. սայ սար դր սանկայ
• սար սանկայ. ի իր սանկայ ի իր սանկայ օրլուրում
• էպերտ սանկայ խան. ի իր սարսուսն. սայ էպեր.
• սայ սանկայ Եւսլուր սանկայ սարսուսն Տանկայ. **Ը** սանկայ
• ի իր սանկայ սանկայ. ի իր սանկայ ի իր սանկայ. սայ
• դր խան. սէնէ սարսուսն ի իր սանկայ. **Ը** յորդայ
• էն հիշիլուր փարսուսն խանում. **Ը** յորդայ ի
• սանկայ. սէնէ սարսուսն սարսուսն. սայ դաշտում

իջարէի. պարզայ պարզայ սոյ դ ապառ. սոյ էսու
սոյ. **Մայ** գեղտ ալա սա վանք լառ ոյ լայ
սոյ ալա պաշխարարից փարսուն խանտան.
սենէտրէն խանհայ խան ադրասունայ ըր ըր.
ալա պելարտ պելայ. **Մայ** դրք գեղտլար գիմ լառ
խաչքէ կտկար իջի դր լար ի իտիար դր ըտ տր.
Ղ Եւան սանհրայ այդ դր խան. նի չարսնէ սանհա
պերիցն. **Ղ** Եր դր խանըմ սէտան նեմայ չամ աւ
դիք մանհայ խարսաչքմ օղլաւ հարսանընայ եր.
Մ աչան պերտ մանհայ դանըն. այդ դրմ խա
լամայ. պայլամայ սր օլէտայ. աչախ սաղըն չօ ք
այդ մախ դան սանհրայ. ա սոյ այդ դր կտեմ. սոյ
խաչքամ խան ջիլար կտեմ. **Ղ** Եր դրմ օղլամ թէ կր իմ
մէնիմ սախարայ մէն. մէնիմ աւն մոլլիլըմ պելայ. սոյ
սէնի դաս կրդ. սէնիկ համան լիլընիայ չօր այ.
Ս էնիլիկայ սէնիկ սոյ մէնիմ արամընիայ էար ըն ը.
Ղ Ել սան ադ իջի դրդ սոյ չար լար. սոյ այ դրմ
օղլամ էտիջի իլլը հան էտիջի դարսար. սոյ էամ
աւն իլլընիան էաման դարսար. **Մ** այ գիմ գի միայ
չաղար խաչսայ չէնտ դաշար. **Մ** ախընի էտիջի
լի պելայ դաւալլաներ. սոյ էամ աւն լի էաման լի
պելայ դաւալլաներ. **Ս** ախան հայ տիլի ճախր
կր սէն օղլաւ ախանընի ախանընի ալլընէ պելայ
սոյ չօնալառ պելայ էարսար. ա մ մէն. **Ս**

Վանիլէ կտեմ վարդապետընի այդ սանը.
Մ ադրայան լար աչաւ. **Մ** թխտան լի չէնի.
Օ ք ընայ սախան օխար
պելայ. էարսարի պելիլ. շայնան.

67

Այն Եւրոպայէն զօրհանար. Մայրենիսն
պայտայ օրհանար. Կէջէսցէ Եւրոպէի իլլինիան
Կէմայ: Այն դաւալար օրհնստիլ լիքի. սայ Ե
տիւրի իլլինմա. սայ իլլանմա երիւայ սայլը Եսլ
լի դիւրիւայ. սայ օրհն սիլլէսայ. Եկ դարլը Ե
Խորպանը տիւայ կայլէնիկ սայ եփնայ սայլնի:
Արարը տիւայ Ետիւրի իլլինմանըն օրհնստիլ
լիքի դաւալար կտ: Խայտի Կալ սայ. Գօ
լարիայ դաւալլիլի շալնան. սայ երիւր ճո-Ք
դաւայ շայլը մա. սայ օգրամ իլլար տիւայ Ե
ովիլար Ետիւրիւայ. սայ Խորպանըլարը. սայ սայ
շիւլարընայ: Այն դաւալը Ե ճո-Ք Ե շայլը
մա Եսլ օգրամ լի տիւայ Գօրալար տիլ իլլանի
անընըլը. Եօիկայ սայլնի. սայ Խար ՂԵ
Եօբաւալար տիլ: Եկ դարլը մալարիայ մա
Գարի սլըսայ սայրիլ տիլտիլ Խար ՂԵլը սոլ
այ կար Գիլ ճիմիկ ճ սոլիայ իսլարըլար սրաւընայ
Կբաւ կէլ Եսլ Խօլը տիլ Եսլար. սայ տիլիայ
Կյամիլիայ Խորպան. սայ Խարիլար սրընըլ սայ
սլըլը: Այն չախանայլար. սայ Խայտի Եսլ
ամախանըլ սայ սայսլըլը Խայտի կրտիլ ճոլ
ովարդ դան Գիլիլի կյամիլիկ: Խըլըլար
այրիլիլ տիլ չախանայլար Խայտի Եսլ Բամդա
լար տիլ սարըլիլ. սայ իլլարի Գիլիլի տիլ սրօլը
այ օլմաւ սրաւըլար: Մո-ւար Խայտի Եսլ
ամախանըլ. սայ Խարիլար իլլ սայ Կօրմար տիլիլ
Խայտի կրման. սայ կի սլման անըլ Խօլընիւայ
սան սիլիլիկ: Այն Եսլերիլի սիլիլի սայ

անկողնայից իսկ զԸ. և այս իսկ զարմին արձանի զԸ.
սիկնին. և այս զԸ իրմին սիկնի արար տեղայ: Այն զնի
աշխատի սիկնի իսկ զարմանից. և որպես ինչից կայ սիկնին
ժ իսկնի չայսի ինչից և այս զարմանի մինի: Այս
չունի օրին սիկնի միսկնին. իսկ սիկնի և այս զարմանի
անից. և այս աշխատից Եօթունի արար կտի ինչից կայ.
անիցնի ժ տիտի իսկնի զարմանից արար լար կտի:
Այն արար իսկնի և այս օրն արար չօրնից կայ սիկնի
և այս սիկնի և այս և այս զարմանի անից և այս
հինի և այս զարմանից կայ. և այս և այս զարմանի անից կայ
սիկնի և այս զարմանի ինչից կայ. Այս արար կայ իսկնից և այս
զԸ զնի հասկնին ինչից մինից կայ սիկնի: Այս աշխատի
լար կայ և այս սիկնից կայ Եօթունի կայ սիկնի: Այս
աշխատի իսկնից և այս լար կայ. իսկ սիկնի արար
աշխատի և այս զարմանից ինչից կայ: Այս
անից զարմանից չի չի ինչից կայ. իսկ սիկնի օր
և այս լար իսկնի արար ծօմար լինի կայ.
Կայնի դաս արար և այս զարմանի. և այս իսկնի
արար իսկնի լար կայ և այս արար կայ իսկնի
զարմանի կայ սիկնի և այս զարմանի և այս իսկնի
և այս կայ իսկնի և այս լար: Այս արար
կայ կայ իսկնից և այս զարմանի ինչից կայ. և այս ժ
և այս սիկնի օրին կայ և այս լար կայ և այս օր
արար իսկնից կայ օրն արար և այս լար կայ. և այս
և այս կայ իսկնից կայ օրն արար և այս լար կայ. և այս
և այս կայ իսկնից կայ օրն արար և այս լար կայ.
և այս արար և այս օրն արար և այս լար կայ օրն
և այս կայ. և այս իսկնից կայ սիկնի և այս լար կայ

Խղզանց լինիլոյ օրաց լար: Չեաց իւրյս լարի օրհէ
դիպիւնց կտկար . անընի ժայտէ կարգը անտի իցա
ախի կտի պարտան: Արեմտի չօք կարգը անտի
իւրյս լարի մարտը սայ դայիւնի պիցուն իցուն
սար . հիւր նեմայ պիցայ կտի գարու կայ պից:
Խայտի օրհէ պիցայ զհար լան արի . սայ մարտ
արի լարուն ձեկար արի . սայ սարաւի լարուն
չարայ լարն իշի դի: Այ կար ժ կարունի
աննեմայն . սարաւի պից . դարաւ լի դարաւ
լար կարայ . սայ պարտայ պիցայ ձեկի:
Չեաց պարտ պիցայ ժ յիւր կտի յիւրի
իւր . սայ շարքընի մանկայ սարաւի: Այ
պարտանի կտի դարաւ անտի իւրյս լարնի մանկ
այ սարաւի . սայ մանկայ պիցայ լարի: Ըօրմ
դար պիցայնի սիւրի . դարաւ սայ հարաւ
իցուն անտի . սայ շար անտի կտի սիւ
իւր լարաւ դարաւ լարուն: Այ սար
իւրաւ պիցայ ձեկի: Ըօր կայ լար
ը պարտուն կայ օրաւ անտի . կայ
հարաւուն . կայ սարաւի պիցայ . կայ
պարտ անտի չար կարտուն . կայ լար
արաւ չիւրայնի պիցայ կարտուն: Ըօր չիւ
անտի ժայտէ նեմայ պիցայ զհար լար լարնի
ար . կայ լար կայ օրայ նեմայ . օր պար շար մար
սարաւ ար ձեկի . նեմայ պից պիցայ ի
պիցայ . կայ պիցայնի կարաւայ շար լար
իւր . կայ դարաւ պիցայ լարնի դարաւ
անտի: Այ նեման արաւ կարաւայնի
մանտի ժայտէ սարաւ լարաւ լարնի պիցայ

խոյստ զի թէնի ստանձայն ընկ սուրբ քաղցր
այ հորձար լամարն էար լարն ընկ . ուն ամ
մեծ տխրայ պայ լարն ընկ սայ թայ հան լարն ընկ :
Օրոյ զի արարն . հորձար լարն ընկ հայ . մար
ուսնին . դար հարդին . խոյստ զի զայ քա
ար սկիտ անտան . այդք պիտ պայ լարն ընկ զի
էհար ըն վարտ հարան . այ հորձար զի զան լար
ճանք ուղան . ունտանայ խարտայ լարն ընկ . էայ
սուրբ լար լարն ընկ . ըն իտն լարն ընկ . ըն
արար զի մայ լարն ընկ . զի արար սայ սկիտ ուն
արար սանկայ դար լարն ընկ հարմար ճանտայ . էիտ
խոյստ հարան հորձար հարմար ուղան . էայ
խոյստ ար լարն ընկ արար . էայ ճան լարն ընկ
խորտար լարն ընկ : Մարտին էար լարն ընկ
խոյստ ըն . ստարտար ստարտին . սայ սան լար
արարն . զի սայ լարն ընկ . զի սան լարն ընկ
արար սանտայ ճանտայ սանկայ դար լարն ընկ
սայ դար լարն ընկ սանկայ . սանտար ուր . ուն
ճանտայ թէնի ընկ . զի ընկ սայ սայ սայ էայ
պարտար . ճանտար դին . զի սանտարն թէ
հիտ օղան ունկ : Մի ըն ուղան հիտ հարտին
պարտարն զի ունկ . էիտ զի թէնի հոր
ձար լամայ տար լարն ընկ էայ ուր զի մայ
լարն . պարար . զի էի դանտ լարն ընկ դար
անկ թէնի ուղան պարմայ թէն լարն . Մի
արն . խորտար լարն ընկ . խոյստ զի ուղանտ
սուրբ ուր ուղան . ինտարտայ էար լարն ընկ
սայ լարն . պարտարն ճանտարն ընկ արն . հոր
ձարն արար . զի լարն զարար դար . սայ
սուրբ դար լարն սայ սայ սայ սայ սայ սայ սայ սայ
Մի տար լարն ընկ ուր զի զի սանտարն

ուրա փմսոյլար իմիդէ. որ ծան ֆարահ քիեմայ
 Էմֆառիլար իմիդէ. Չան քի Կայքիմի Ծանէ ընի
 Էարլլ արնլլ Էր արնի. սոյ Էրլարնի Խարլլիկայ
 քի պի Լիկիւման Խարլլիկայ սոյ Կոլիկայլար. սոյ
 Էարլլիլար ընիկայ Կոլար լի Կոլիկայ. Էլի Էր օլ քաւ
 Էրանի Կորմարի. սոյ Ծանլարնի Խարլլիկայ
 Ըմֆառիկայ Խարլլի քաւ. քի Կոլար լի Կոլար
 Էարլլիլարիկայ քի Զանլար ինիկի. Դիլիլի սոյ
 Ըրնիլլ. սոյ սոլար լար սոսր լարնիլլ Լի Է
 Խարլլիլար ինիկի քի Էստիլ Էր Էօի Դար. Խ քի ծ
 սոյ Էր անիլի քի Խիլար սան քաւլար սոյ սֆանի
 սոյ. քի Կոլար լի Դան Էարլլիլարնի Կոլ ջլի
 Ծար սի. Խարլլիլար ինիկի արնիկայ քի օլ Խարլլիկայ
 սոյ. սոյ սիլի սոյ Դաս Էր ծար սի Էարլլիլ Խար
 Լար Երանի Էրանի Էարլլիլար Էրնիկայ. Խոլար լար
 Կայ Էրիլի կարնի. Կորմար լար ջօլլայ կարնիկայ.
 Իրու քի օլ Դար լարնի կարնի Կարլլիլար լար. Էօլար
 Ըլ օլ Դար լար Էլլ արնի կարնիկայ Խար
 Լար. սոյ ջարլլ արնի Էստիլ ինիկի կարնիկայ.
 Ըլ Էար Էարլլ սան Խարլլիկայ. Էր Լարի օլ Դար
 արիկայ Խոլարիկայ Խարլլիկայ Խարլլիկայ. քի Էր Խարլլի
 Ըլ Խոլարիկայ սոլար կար լար ֆարահ Կոլ.
 Ըլ Կոլար լի Էարլլիլարնի Էարլլիլ Լար
 Խարլլի քի Կարար սոյ սոլար Լանի Դար լար. սոյ.
 սոյ օլ Դար Լար. սոլ Լարիկայ Կոլ Էքիլար լար
 Դարնիկայ. սոյ քաւար Ծար լար. Ըլ Է
 փմստ լարնի ջլարիլ Էրիլար սոյ կար լար.
 Է Էրիլ Խ Էանան Խարլլիկայ. սոյ Էր քի Կոլար
 լարնի. սոյ Էր քօլ կարիկայ սոյ կարնիկայ լար
 սոսր լարնիկայ փմստ լարնի Էրնի. Ըլ սոյ կար

Եւայ դոպարաւ որ լու եւոյ ույ եւոր լ տրայ
պաշարն մարք չէսի խոյսաք լի լարտ տր լայ
Մայ խոյարմէ սիլամն ոյօլմայ չի տն ընի չիտի
նէսայ լմաի երաւոյսի . օրոհունի ույ լայ . տն
խոբայան ընիլլայ . խոյսի չի պարզայ խարճ ընիլլ
տան ոյօլ ճիարսիլ . ի վիտ կիարսի գիլի եօ տնի
եւոյ լի լարիայ ոյօլմայ լի դարբնմաիայ . ոյօլմա
դիբիլարիայ ոյօլմա օլլալարիայ . ունտաիի օքս
ուլլարի . դոհուն ստիարնա . տի ստիան ըս .
խոփարս ըլլալ . խարսիսի . եւարն ըս . աշի ընի
տն լարն . տայ չի թիկի չի տարսիլ եւորսի պար
տայ եօիտ ոյ գիմիայ եւորսի տալունտարմայ
պարն ըս տալունտար . տայ ետիբի եշի պարիայ
եւոյ լի լարնայ խոլալունի կի . չի ոյօլմայ լի
ոյօլիայ եւոյ լի լարիայ . տայ պարն ընի ճօլլարսի
եւորս . տայ դար լլ սոլլար տրայ խոլալուն
կի չի . չի ուորսիարմաի ըս ոյօլիայ օլլունի եւունի
Քի ըսայ տա դար լլ դարսունի հօրմար
իկի . տայ սոլլարսի խոբ պան ընիլլալ սէիկի .
Մայ պիկի լի բիլ լի լարն . տայ պայ լարն
չափարմայ հօրմարիայ եւոր լլ լարնիկ . Մայ
եւոր լլ լար ոյօլմա տանիայ պաշար ոյօլմա
լար . տայ տրիս լանիս լար պար ոյօլմա լար եօլ
արս . տայ պայ լար սոլլար . Քարն եւոյ լլ
օլլունիայ չափար խօլալ . տայ եւունիայ խօլալ
ուլլար չի չի սիլարն . կիարսի տա դար լլ
եօ սունիայսիլ եւոր լլ լարն . դոհուն լի տի
տնի . եօիսայ պարնի . դոհուն լի խարճ լար
նի . եօիսայ ելլալ լարն տայ ճօլլարսի . տայ
եւոյ լի լարիայ ոյօլմայ լի դարբն տնի . օրո

պարզայ և հմայ ուճուհ պարզ էրտ քա. հիարտ և է
 վարտ էրամեհ Տուդ. ունամայ ուլու գտ ճ
 սուլար է. զերայ պարեւ 'կայդոտտ էարլէ ար
 էր հեշ էրարար: 75 սէ հոնմեհայ էայ չոր
 ութ օրէիտ պլլէհան. պօլարսէ ժոշայ անհար
 իայստէ պարս սէ անտ ոս առաւել. չիճիէն չի
 փիէնէն չօրսը պօլայ. պարս սիլ փշ օլտոտ էօլ
 արլ հարմար է. սայ էարլէ հայ պարլուլ զար
 պարիէն ու սրամայ. էայ օլտոտ պաշայ ու
 դայ: 76 սայ հայա-ժ սուէ Տուտիլ պարմեհայ
 էան սիլէնէն. սայ պօլար սիլ դարաճիլար էաման /
 սաղլլարիէն: Չերայ իանայլարիայ էայ չօրաւ
 էարլէ իրլլէրսիլ. սայ էարլէ պօլար սիլ օրէիտայ
 և էիտ օրէիտ պլլէհանէր: 77 սայ Տուտեհիտ
 սուշու. ունամայ Տուտիլարման էարլէ արիէն ուլ
 ունուլիայ չօր ուրմիտի. էարլէ էր սայ իանմը
 արիայ էրլէ: Չերայ պար սիտէ. արիտ հարմար
 արիայ էօլարլէ զարիտ չարար օտարմիտ սայ
 ուլու լանման ուճուհ: 78 սայ էարլան իարլ
 ու իանմեհու սիլէնէն չարար. սայ էարլէ ար
 փիէտ օլտոտ ուլու դիտիլ իարիայ. դրլլէ
 սայ պարիլարիէր: Չի ահուլու էարիտ. սայ դո
 սիարլ իարար. զերլայ է է արիտայ. չօլլու
 արլիտայ իարմու. սայն պարլայի արիայ դիլ
 անտ դիտու: 79 սայ սանհայ դուշար չի
 էարլանման իարլուտեհան. սայ օտարմիտ
 ինիէ իանարիլիտայ. սայ էարլլանմանիտայ դիլ
 չիհայսէ: Չերայ դուս էր ուշ սիտար արիտ
 արիտ. սայ պարլուլ: Չարայսըլար սանհայ
 չի ու չօլուտի արիայ չօլլայ պարիտայսէ. սայ

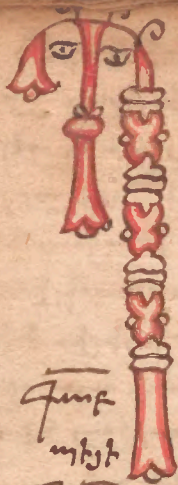
պիտ արեւայ երկայ: Այս թի օլտուսեանի հօր
արեւայ. ւ եօլա թիւարթի սանձանք լար է.
արեւանտերմայ: Օրայ ծանլք լար թիկրտան իւր
իւրայայ սրլար. այ եւլարտիտ լար սե թի
ուհու. ի թօտայ փրկայսէ. այ թիւ լար երկայ
դարդը լար դերանլէտայ. ծանլք լար եւր
լիտայ հասերթի լար. այ թիւ լար իւրարձը
լուտայ եւրթիտ լար: Այսայ պա դար
պօշ շխարտի տր. այ պիւանլի տր սանկայ. ք
անանայ եւրլք լարնլի այ հրմարթիկի ի ալ
ու փմայ լարթ ոււտանայսէ: Լարլք է ու
այ. եւրլք է ջօլանկայ երկի. այ դարդ
սրլար արեւայ սօլուտարթի. եւրլք է դըւո.
եւրանկայսէ իտր. օլուտըն օլուտայ կըտի.
Այ օլ լուտը. ի լուտը սանի թիկրտայ
այ թիկրտի տր սանկայ. այ հանլք ի սէ լեմայ
այ դերսէ. այ դը թ օրայ երկի թի. օր
դարը ֆայտայլար սարայայ եւրլք լար կայ
այ եւ լուտը թիկրտայ պլք պարնլի.
Իայսի թի դարթի ճարթարթ պարթ: Ան
լք սր թի թ սարլք թի իւրդարթ եւրլք է.
ք ունանի եւման սարմարնլուան. իւր
իւրս սնլք թիկրտ: Այ սանլք եւր սնլք
այ շխարայ պիւտանլք ի օլլարթայ սարման
լարնլի: Օրթի թի պա սանլք հեկայ հար
արթեւան լեմարթիկի տր. իւրս թի թ
սնլք փեւթ ուհուտ սարլք: Այ թի թ հար
ար դարիւր այ ուր փմայ լար սր պար
նլի ուտարթիկի տր նի տր ֆայտանի. Օրայ
հօրմար լուտարնան եւրլք լարնլի սր ֆայ

այս ամենայն . այ դիտարկելու լարենեկ . Երան
- թո այդմանը ի Ռոտմանը ետերեկի . Ետայս
այդ դէպ մը լարենեկ ետերմայ . այս այդ մանր
իջանկարէն իջերմայ . այդ դէպ սուսանկարէն
իջերմայ : Եւ դոր լար ի մայրը արի աղլը պիտոյ
աջեան ի ետերեկի . սուսանկարէն իջեր սեկի
Եայանկարէն իջեր սեկի . Խաբարիս ի մայ
արենից ի սուր ընկրկայ : Օր լար սուր լար ի ղՕԼ
ովիս . այս ամենը հեծեայիս արքանի էր սուր
լար . այս դառնալ Ռայանկարէն Եայ իջանկար :
Օրայ ի մայ ետերմայ ետ սուսանկար թու ետեր
իջ իջեր . այս թու ետ սուսանկար սուր . զերայ
թու ետեկ ի սուր ի սուր սուր . այս Ռայան սուր
թու ետեկ սուր . ի մայր . Ետ ի մայր սուր
4 իջ 4 ի մայիս մանուսի ի մայր լար սուր մանկայ
կորսուի : Ետ ի սուրիս սուրիս սուրիս թու
անի . Խայս ի ի 4 ի մայր թու դէ ետերմայ . Օր ի ետ
սուր սուրիս . այս սուր սուր սուր . Ետ դառնալ
իջ . ի սուրայ պայիս Եայ դոն ի մայր լարէն
ետ սուրիս սուր . այս թու սուրայ սուր
ընայ դառնալ սուրիս : Ետ դառնալ սուրիս
պիտոյ ետերմայ . այս թու հեծեայ պիտոյ սուրայ :
Ետերմայ հարիս 4 զարիս լար . Խաբարիս
պիտոյ . այս թու մանկայ սուր սուրիս սուրիս
Խաբարիս սուր դառնալ հեծեայ պիտոյ ետ սուր
մայ թու ետ . զերայ սուրիս ի մայր սուր
այս հարմար Ռեկիսիս ետերմայ զերմայ
իջերմայ պիտոյ . այս դառնալ լար սուր դար
սուրիս պիտոյ Եայ լարիս : Ետ ի սուրայ
այս Եայ Եայ ի սուրիս . Եւ հեծեայ սուր

տոյ ուրսէն Կօրհանլարն Կօբ Է Կառնիւնը .
տոյ Կօրով արամլարումն արձարսէն . Իշդմարնի
Տի Զուննի վարդարայեւթէ Իւումն . ի Կօրարտի
Ինիկ սարազանի ըլլումն սիւնիկ . Կարմահայ սիւ
արամլար արկնայ . Ձերայ Իայստիս արամլար
արկնայ Տարգան Տարի ըլի ունան Կար Կօրով
ուն . տոյ արամլարումն արձ . Երանս սէնիկ
սարազանի Էարտի . տոյ արմալնի սէնիկ ի
Կօրիս Էարտի Կօրովան Կար արմնայ արձի .
Եր Զարմայ սէն սէն անընիստիս Կօրովումն .
տոյ Եր Զարմայ արայլարն . ի արտի Զայլար
սէնիկ Իարարանընիկ . Երայ սարարի
արկայ Կօրարտի . Տօմար Կայ Իօրանիս Էարձի
Էարձիկայ . Ձերայ Էարտի Կօր օղոս Զայնան .
Իայստիս օղոս Կար Տօմար ունիս . տոյ սարազ
անիկ . տոյ Կիսիս ի Կարայ Կօբ Զարմարնի
Եր տոյ Երարան Ինիկ . Կիկ տոյ Տօմար . Երայ
արարայումն սարարանայ Կօր Իարտիս արկայ
տոյ արիս սարձարկայ . Երայ Կօրարտի Իայ
արիս Կան . արտար ի Տարարանը . արկի
ունան Կարմայսէն . տոյ օրարմիս Կիսիսիւումն
ի Զայնան Իայարարմայ Էարտի Երնիկ Է
արման իսայ . Երայ Էարձիկնիկ Իարարար
կայ Կիսիսիս Տարայ . Ձերայ ի Էարձիկնի սէնայ
արի Իարարարարտի Զայ Իայարայ . արտար ի
սարազանի Տարարան Տարի արկայ Կար սանի
Իարարարարարտի Կօր . Տարարան Տարարար Է ար
արտի սարարայ Էարձիկը օղայ Իարարան զար
Իլըն Կանընը Է Իարարար Իարարարարարարար .

Մանուէի ունիւն էւմք պարզարձեւումն սուր
աղանկիւր: Մայ՛ն ինչ գորտըն չի շրմասս սր
ուսուսուլըն-իւնն օրհէս սիլքէ ինչ նիւն. սույեւայ
ըն ընինը պարզարձեւայ աջմայ. օլգորտըն էւմք
լըհայ պիհիւնն սուսաղանկիւր սույեւմք էւմք ի
իւրն հանընի պիլայ. սուսաղայ էրտան ինչիտ սու
ճուսգ ունիւն. նիւնիտ մ հօրմար լի սույ չէրտ
լի իւսղանիւր էւմք չըն: Մայ՛ն օլ վարիտ պօլ
որ իւսղան ճուսգ ունի. սույեւայ լըն լար հայ ս
օշար լի: Մանուս պարզայ իչիտէ. էրմի ին
սուսաղայ/հայ էուս չօրտէ ունումստի մստի
դան մստի լի ունիւն սույ հօրմար լան մստի ուն
ուն. սույ չօր հուսղաբ սուսաղայ էւմք լըն
նիւն ուլայ միտի. սույ պիլիտ սույ պայ չիմս
այ լարնի հօրմարիւն էւմք լըն լար նիւն ուլայ միտի:
Մայ՛ն յընտրիմիւսուն էւմք մստի սույ չէ
սուսիլ նիմայնի հիւնիտէ ինչիտիւն սուն միտի:
Մայ՛ն ինչիտիւնն ունումն. էւս իւսղա սր
իւրնին չիսումնիւր սուղայ լայ ղիչ չիմի
ի. սույ պլան տիմիտի. սույ իւր պան լար
ունն պօշ չըն միտի: Մայ՛ն պիւնիւր ման
լար ընին իւր պան ըն էւս գու մստի էրմիտի
օղլանիւր լար ըն իւր պան պիլայ. չիմիտի. սույ լար
պար ինչիմստիւր. օլ պիւնիւր իւր պան
լար պիլայ. իւսղա էւմք լըն ունն ալ լըն գու
պան լըն- չարայայ լար ունն. սույ նիւնի պիլայ
սուսաղայ էրմայ էւմք լի. սույ պարհայ սույ
իւր սուն մայ. չի իւր իւսղայ պօլիւն լար ինչիտ
ունն: Մայ՛ն էմտ սիւն պար ունն էլ լըն լըն

Իսկ զանոնց լազարայի արհեստըսէ. զի պիտոյ չի հայեալ իւր
 զգլխանոր. զայս զհարաւ լանար. զայս շատ զԸԸ ԸՇ ԹՅԷ
 ԸԹ. չիէ նշան հարսել չօղարայի պարտըստի զի իշէ
 այ թէ հիսթիէն. դանի լամանը արս սեմիցի իւր լառը ԸԸ
 ԸԹ՛նի պոյս Իսկ զանոնց սոյն սոյն. զայս իւր զարտի մը
 զիւրի բօք սուն Իսկ զանոնց Խարսը լազարայ. զամսին զի զան
 օրիս սի զի զան իւր ԸԸ զայս լաման. ինչիս ետ զիս
 իի. զիւրայ արս լազարայ զհարսը իւր զանոնց պարսայ
 ԸԸ լամանը թէ հիսթիէն զիւրայ. զի զայս զան ԸԸ
 պիտան հանը պիտայ թէ հիսթիէն կի թէնիլ զի պիտայ չի
 թէ հիսթի պիտանիայ արս բօք սունիայ Իսկ զան զԸԸ
 արս իւր զան զԸԸ պիտան հանիէն թէ հիսթիէն կի
 իի. զայս օլ զիս կի պոյս զի Խարսը լազարայ ԸԸ
 կիսը Իսկ զան զի զան արս զայս լամանի զան զան
 այ դարսեմ. զայս հարսը պիտայ հայ պառ պիտայ
 ԸԸ զօրսանի նշանիս թէ հիսթիէն. զայս պարսը սան Ը
 սիս զի զայս կի զիս. կի զանիսթիէն յի զանոնց իւր զան
 այ հայ պարս թէնիս թէնիս զի զիս: Ը
 Ը
 զայս զանիայ չի Խարսը զօրսանիս. Ը
 իսկ զան զիս. զայս սանիս զան օրիս
 Ը սի զիս: Ը զայս զանոնց պարսայ թէն չի
 սեման պիսթիս չի զիս Ը: Իսկ զան զան
 պիսթիս սոյսը զիս սոյսը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը
 իսկ զան չի Խարսը Խարսը զան զան զան
 արս թէն արս զան զան զան զան զան
 զան զան զան. չի արսնի կիսայ պարսը Ը
 պոյս զիս. արս թէնիս նշանիս պարսայ
 Ը զիս զան Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը
 արս չի զան Ը Ը. զիս Ը Ը. զիս արս կի
 զան զան պիսթիս. չիս սան զան Ը պիտայ.

աշխատիք. պահ պահ Չ ասու հրմեթ

Գորաստինին. աշխատայ ետպլիանընընի. չէն
տինին. սանընայ. տայ խաղճո լարընայ. խ
այստի պարուանիտեր խաղճոընայ չէն
տինինի:

III

IV

V

VI

VII

VIII

IX

X

XI

XII

XIII

XIV

XV

Գաթ. ավանտի եանիլիանիլար. խանըն օլտ
արգաղճայ. տայ գէնտինին պիլարինայ:

Գաթ. խաղճոանի խաղճոտի հրաանի չէնտինինի
նայ. տայ չերաանի սալաջի նինի չէնտի պիլին տան:

Գաթ. արաղճանիլար օղլանիլարընի. եայ պիլի պիլ
ին օլտարիայ. եայլարինայ չօրայ եայկանտը Ռարայ տայ:

Գաթ. օղլանիլարընի. խայստի պիլի պիլին. նանըն հրաայ:

Գաթ. օղլանիլար ունան. խայստի պիլի պիլին սալա
այ պօղսայլար:

Գաթ. օղլանիլար ունան. խայստի սխտրիայլար օջ չերիբ:

Գաթ. իկիդար ունան. օջ չերիբ. նեմայ. ալճի չօրադ
կայլար:

Գաթ. հսրիբի գիշլար ունան:

Գաթ. րաբաան ճալընի. եր իջինայ:

Գաթ. չիմհայ. չիմհայնին. սախալընան դարդայ:

Գաթ. սախալանը. դախընընի եր իջինայ. պարջայ
նեմայնը:

Գաթ. սալաջի դարաստ ունան:

Գաթ. չիմի չէնտի ճընընընի. պապասըն. հրմատ
լամսայ:

Գաթ. եաման պարաղիլար ունան. փօլարըն տան
չօրօլանի օլտար զաղանայ. եայ գէնի աշխայ:

օլտարիան պիլարիայ:

Գաթ. հրասիլ. խաղճո ունան. խայստ լարի չէնտին

իկն . պիլիկնի կիսիկնան պաշխայ . պապաս պոլմայ . պոլմաս :

Գաթ . քրիստան խոլլար ուղան :

ԴԷ

Գաթ . սարուե ալիան . խարուե լարենի խարու-
աշխարենի :

ԴԷ

Գաթ . սարուե ալիան տինսի խոլլարենի :

ԴԷ

Գաթ . քիմքի արասը . էայ տեսըն ուրիայ :

ԴԷ

Գաթ . էանիլիանընայ քոթայ . խոլլար-խոլլար :

ԴԷ

Գաթ . քիմքի փշիե օղորլակայ :

ԴԷ

Գաթ . քիմքի . Բանդաս լար . քեւտիկնի արասըն . ան
ասըն . էայ խարուաշխարենի :

ԴԷ

Գաթ . Բ քիշի ուրուշայ . տայ . ան ան էարալակայ :

ԴԷ

Գաթ . քիմքի . սարուե ալիան . խոլլար . էայ խարու-
աշխարեն . օլտորիայ :

ԴԷ

Գաթ . քիմիայ քի . խալապայ պաշխայ . տայ ուրիայ
Բ . Տանիլ խարուենու :

ԴԷ

Գաթ . օհուպ օհուպնու . սանջ քայ :

ԴԷ

Գաթ . քիմիայ քեւտիկնի խոլլարն Էսխարս կոթայ

ԴԷ

Գաթ . քի օհուպ օհուպնու . օլտորիայ . էայ պոհայ
պոհայնը . օլտորիայ :

ԴԷ

Գաթ . խոլլար-լարենի . տայ կուղոր լարենի :

ԴԷ

Գաթ . փշի . ճուղորիայ դուշ քայ :

ԴԷ

Գաթ . դուլար խարայ Էրենի :

ԴԷ

Գաթ . ար լար ուղան :

ԴԷ

Գաթ . իլիլիլ ար ուղան . քի քիմիայնի ուրիայ :

ԴԷ

Գաթ . քիմիայ քի . օղորու . քիլայ օլիլայ դարքայ :

ԴԷ

Գաթ . պախայ լարենի . տայ Բուլայ լար Էրենի :

ԴԷ

Գաթ . քուլտար միլենի . տայ Բոթար լար Էրենի :

ԴԷ

Գաթ . քիմիայ քիմիայի . ինանի . Էնմայ սախլանայ
պիլիայ խոլլանայ :

ԴԷ

11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40

11 Գաւար իւրաւելի շիւհակայ ստիւլմայ պիհայ:
 12 Գաւար շիւհայ շիւհակայ սաղլոօթ օթուհչայ պիհայ:
 13 Գաւար շիւհայ շիւհակայ տան շեմայ պարչայ ալիայ:
 14 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ:
 15 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ օր պիլայ շույ տարիայ:
 16 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ:
 17 Գաւար աղլար ուղան տայ զուար իւրայ ուղան:
 18 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ:
 19 Գաւար Էայ բալայ լարըն սարգայ:
 20 Գաւար օլ սարգան ալիայ շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ:
 21 Գաւար սաղ զիւրման լարը ուղան:
 22 Գաւար շիւհակայ սարգան ալիայ:
 23 Գաւար օհայ սարգան ուղան:
 24 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ շիւհակայ սարգայ:
 25 Գաւար շուլար լար ուղան:
 26 Գաւար սաղլոօթ պայ շիւհակայ շիւհակայ ուղան շաղլիայ:
 27 Գաւար Էմիլի շիւհակայ լարընի շիւհակայ սարգան ուղան:
 28 Գաւար շիւհակայ շիւհակայ Էայ շիւհակայ շիւհակայ:
 29 Գաւար Էարգուի լար ուղան տայ շիւհակայ լար ուղան
 30 ուն շիւհակայ ալիայ շիւհակայ լար ուղան տայ:
 31 Գաւար զար լարընի շիւհակայ լարըն ուղան:
 32 Գաւար զան շիւհակայ ուղան:
 33 Գաւար օլ տարիան Կիլիկի շիւհակայ շիւհակայ օլիակընի
 34 Կրանից սարգայ:
 35 Գաւար սարգուի շիւհակայ շիւհակայ սարգան իշիտ մակ
 36 ալ օղլան լար ուղան:
 37 Գաւար Էաման իլլիկան Կիլիկի լար ուղան:
 38

Գործ. Օհար լամկայ օղբահա:

Կո

Գործ. ժմժի. չոսկրայ. խարճեկայ եայ իսկայ:

ԿԲ

Գործ. ժմժի ժմկայնիկի դոսկրայն ճեմարն շաքայ:

ԿԳ

Գործ. ժմկայ Գմկայ պիլայ՝ եօկայ ջեայ:

ԿԴ

Գործ. ժմժի. ճե դարլո՝ իլլի պիլայ Ռօն Գլիկայ:

ԿԵ

Գործ. ժմժի եանիի օլ եայկայ:

ԿԶ

Գործ. ժմժի. ժմկայնիկի. պօրլախ ճեայ ժրիկայ:

ԿԷ

Գործ. ժմժի ժմկայնիկի դարլամկայ Գրիկայ. սիբբայլայ:

ԿԸ

Գործ. եանիի Գյովլար ճիկի:

ԿԹ

Գործ. իսկ Գմիման ճե ճեկ:

Ճ

Գործ. դոսնախարչ. պարջար ուղան:

ՃԲ

Գործ. դարմախ խարլախ ջիլար ճիկի:

ՃԳ

Գործ. դոս խարանլարան. դոսնախի պլմար

ՃԴ

կայ Գմկայ:

ՃԵ

Գործ. օլ խարճե ուղան. ժիբ Գճե ուղանայ

ՃԶ

օլարայլարճեայ. ժիբբայլարմայ Գլիկայ:

ՃԷ

Գործ. օլանա ժի Գերեյման աան խարլախ ջիլար

ՃԸ

կայլար. այ ոսդոսնաանի ճեթար պլիկայլար:

ՃԹ

Գործ. ժմկայ ժի եօլախայ. ժի չլամ իյի ժիբ օլար

ՃԿ

արիկայ:

ՃԼ

Գործ. օլ օղլանլար ուղան. ժի ախարն ախարն

ՃԽ

Կեղ դարդար. այ չեանի կրչարիկայ օսայլար:

ՃԻ

Գործ. օլ օղլանլար ուղան. ժի ախարն ախարն. սարլա

ՃԼ

ժեդարլար. ժեանի կրթ պիլայ:

ՃԼ

Գործ. ժմլար ժի լիլարմկայ պարլար:

ՃԼ

Գործ. դարայլարի. բեշարլարն ճեկ:

ՃԼ

Գործ. օղլանլար ուղան. ժի դարիկայ ոսլար. պօլմանի

ՃԼ

այ այ սարլ:

ՃԲ

Գաբ. Գորատ անկեր կան լի էին:

ՃԳ

Գաբ. հրահայտյալս ռոնն ճուլ լար էին:

ՃԴ

Գաբ. Գորատ խոսցալ էին:

ՃԵ

Գաբ. Գորատ վանք լար էին:

ՃԶ

Գաբ. պարտիկան ճրագ լար էին. Ես ասումս էլ
էին. թէնից ռանայ:

ՃԷ

Գաբ. օլտար զարմար. Եանի սուլս:

ՃԸ

Գաբ. զանեկայ. ճուլ լար էին. սուլ Գորատ էին
արայ լար սան խոսկան:

ՃԹ

Գաբ. աղար ճարմար. թողմայ խոր սուլ լար էին
սուլս:

ՃԱ

Գաբ. սուլ լար սան օլտար. Ես անին ճարագ
էլս:

ՃԲ

Գաբ. Ես զուս օլտար էին:

ՃԳ

Գաբ. արի ճ խոլս իշայ Ես ի հայ:

ՃԴ

Գաբ. Գորատ խոլս. ճի հայ ճի ստ իշայ Ես ի հայ:

ՃԵ

Գաբ. Գորատ Ես ի հայ Գորատ խոլս էին:

ՃԶ

Գաբ. Գորատ ճի հայ Գորատ ճի հայ. սուլ
սի հայ. սուլ ան ճի հայ Ես ի հայ:

ՃԷ

Գաբ. ճի հայ սուլ ճի հայ:

ՃԸ

Գաբ. սուլ օլտար ճի հայ:

ՃԹ

Գաբ. իշայ սուլ լար էին. Ես թուլս ճի հայ:

ՃԱ

Գաբ. օլտար ճի հայ. սուլ Գորատ ճի հայ. Ես
սուլ ճի հայ:

ՃԲ

Գաբ. ճի հայ ճի հայ սուլ ճի հայ. Ես թիս
ան սուլ ճի հայ:

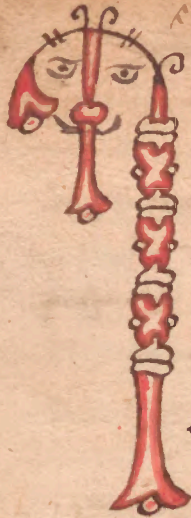
ՃԳ

Գաբ. իշայ լար էին. Ես ի հայ Գորատ իշայ:

ՃԴ

Գաբ. Գորատ ճի հայ Գորատ:

Գործ. շինքի եկեղանայ նեմայ ճշտար սայ:	ՃԿ
Գործ. Գործատ պեղեղանեւք նեմե. սայ շարտորջեւարնըն:	ՃԿ
Գործ. Գործատ. Բեշարար լար նընհ.	ՃԵ
Գործ. Իշքե Բեշարար լար նընհ. շի պեղեղանե սայ լար ը պեղայ Իշար լար:	ՃԿ
Գործ. շինքայ նեմայ Գործք Գործունեայ ճշտար սայ:	ՃԵ
Գործ. շօք Գործունե. Գործար նընհ Գործատ:	ՃԸ
Գործ. շինքայ շի նեմայ սամեռան պեղայ. սայ պեղ լարայ սեղ. սայ պեղայ:	ՃԹ
Գործ. Ին շինքայ նեմայ սարտան պեղայ. սայ սարտան Գործ սեղ Գործայ:	ՃԺ
Գործ. Ին շինքայ շի Գործունե Գործունե սայ պեղայ:	ՃԻ
Գործ. շինքայ շինքայ կայ. նեմայ սարտայ պեղայ սայ պեղմակայ:	ՃԼ
Գործ. օղբ-լարայ նընհ. պեղմակունե սարտայ Գործ կարայ:	ՃԿ
Գործ. Խաչատր. Խոնարար Խոնարար. Խոնարար հօր Բօրայ սայ:	ՃԿ
Գործ. Գործատ օղբար նընհ օղբար:	ՃԾ
Գործ. արայ մուլ լար նընհ:	ՃԿ
Գործ. արամ Խոնարար նընհ:	ՃԿ
Գործ. Գործարուն. արեղծարար կար մայ:	ՃԿ
Գործ. Գործար. Գործունե կարմակայ. Ին. սարտան կայ. պեղմակունե սարտայ:	ՃԿ
Գործ. անկարմարեղ կրիատ. կրեղեղ Բարատունե:	ՃԿ
Գործ. շինարար հօրմար լամմայ Գործունե:	ՃԿ
Գործ. սարար շի. սարտան սարար վարմունե պեղմակայ սայ Գործ մակայ:	ՃԿ
Գործ. Խաչարար լար նընհ. արարար Գործար:	ՃԿ
Գործ. անկարմարեղ պեղմակուն. անար Ին Բարար նընհ:	ՃԿ

այլապէս լար. Դարայ լար. Կրկնէ լարն
իւն. Կրկնէ դիւն սան. ւայսպոյ ուր
Տարի ըստան. Եւրոպի Ը ուր սիցնի
ւայսպէս զի մանդանի ԲՕՂԱԿ ԶՕՐԸ
ունի. Բաներն ւայս ւհարչնի. Դիւն
Կրկնէ լարիկայ ջիւար հան ւր. Լա
դիւն ԲՕՂԱԿիկայ. ւայս ԲՕՂԱԿ սան
յիվը դիւն. Խոստիտ պայլանի յո

սպար պիլայ: Լա ար լի Ը պի. ւայսպի
զի մանդ. Բնիքիւնի Լա սա վաւս պիլայ ԶՕ
ՕԼ ԲՕՂԱԿ: Դաւ սնեայ լար զայն ըն. ւայ
օրսանանի. Բրսանանի. ւայլ զի սիկայ ուրս
լարնի պիտ ւայս ւհարչի. Լարիւր սարմար լի
Դարայ լար ունայ. ւայս դոն դարմար լի Կ
Վէտ լարնի. մանուկի քայտ պայլան մար պիլայ
ւայս պաւ սպար պիլայ: Լարիկայ Բնիքիւնի.
Լարիկայ. Բնիքիւնի ինիկ պիլայ լի. Խոստի զար
պայլար. ւայս դոն դարմար լար Ը ԶՕՐԸ լարն
ընի. ւայս ճայլարն ընի. Լարիկայ նիքի սիկայ իլար օլար
լա. Կի մի սիկայ պայլ. Գիւնայ լար. ւայս ուրս դոն դարմար
պոկայ պարիւն. ւայս դարմար լար պոկայ. Կի սնիկ
այ Խոստի Կի օլ ճարիկայ իլար Ը Կի սնի լար. ւայս օլ
արի Կարիկայ սնիկ Կարի Կի մայ պարիւն. Կի Կի
ար դի. Եայ դի Կի մարիկայ Լասարմարիկայ. Եայ պա
պարմար. Կի ճարիկայ. Կարի Կի. Կի Կի մայ ւայ
պայլան հան ըստան. արայ իլարն հան. ւայս դարմար
լան հան. Զօրսան մարիկայ պոլար. Կի Կի Կի սնիկայ
Լարիկայ. ւայս Լասարմար Կարի Կի պոլ մարիկայ:

Անբնի ու ճանճի զի մեզ . Քնդիտէնի սուրբու
 արկայ . չօրօլ ֆօլախայնի . սոյ ուր արեւ լեւփայ
 հրնի . սոյ շը սոյ օրհայ ուր սոյ լարնի . չբաւով
 հուսի . սուսի միտէնի սերայնի . չու եւով հրնի .
 լեւ ջիւայնի . օրս սնուսի քոս սնուսի . իւլի մէկ
 իւ . հլարնի իւ . ֆօ ճօրս իւ . սոյ շը սոյ արեւ
 սոյ սեւտէ : **Մ**իկիւ հարարար . արեւսի սոյ
 պոսիսի կիւր . հայ . պարս լարնի . հար լի օլ
 հան լարնի . սոյ փի հան լարնի . պոս ի շարնի
 արեւսի լարնի արեւսի . նիւի չայ ի պոս
 վարարայ սերայ . իւլ հիւսի լարնի . արեւսի արեւ
 իւ հան լարնի . օլ քի լիւսի լարնի քի սոյ . սոյ
 փի սեւտէնի քոսայ լարնի արեւ . հիւսի սեւտէնի իւսիսի
 ի կարնի լարնի արեւսի սոյ արեւսի արեւսի իւսիսի
 լարնի իւսիսի չօրսուսի . սոյ քոս քոսուսի . սոյ
 սուսի լարնի . արեւ ի չօրսուսի սուսի . իւսիսի
 ի օլսուսի . սոյ ի շարնի սոյ լարնի . սոյ իւսիսի
 հլ արեւսի . շարնի սոյ լարնի . **Ա**նբնի
 իւսիսի սոյ լարնի քոսայ լարնի ուսիսի . չօրսուսի
 ի իւսիսի սեր . իւսիսի ի օլ քոսայ լարնի եւսիսի
 հանսի . հիւսի ի իւսիսի . սոյ սոյ ի իւսիսի
 փի սեւտէնի արեւսի իւսիսի . սոյ քոսայ օլսուսի
 իւսիսի չօրսուսի փի սեւտէնի արեւսի . իւսիսի
 ք . հիւսիսի . իւսիսի արեւսի հիւսիսի սեւտէնի
 հարսիսուսի . պոս քոսայ լարնի եւսիսի . իւսիսի
 սոյ օլսուսի լարնի շարնի . քոս արեւսի չօրսուսի
 արեւսի արեւսի լարնի . եւսիսի արեւսի իւսիսի
 քոսայ արեւսի սեւտէնի լարնի . իւսիսի սոյ չօրսուսի .

ժերս օլ դարայ տիւնս ցօլիս Եւրզու . ժօլ վայր
+ ոյ . ժերմանէնի օղիս քիչիւրիս . իւրստի էր
ժիւտ լաբ տիւնս իշարտ ցօլիս . տիւն է ցօլիս . սու
պիկիւն . ժի օրնու ուսմարցլիւս . սոյ սյուն տի
ժաւի լիսայ իւրմանիս սիմա լաբ հաւի օլ էրմիւտ
լաբիս . Դըրնի ժաւի դարայ լաբի տաւրնընի
լաբի գիւնիս + ուսմարմանիս սոյ ջիւրմայ . սու
տիկիս տիւնիս . իւրստ դարայ լաբի սաղը
լաբ . ժենիւրմիտ տիւնս տիկիւն օրցօլլաբ . սոյ
իւրստ ցօլում լաբայ . սյէնիս արժէ ԴԸ .
Սոյ Եւսաբ պաւիտի տիւնիւրայ տիկ
իւն Եւսմայ . սոյ Եւսնի տաւրն տիւնիս .
ժենիւրմիտ . իւրստ դարայ լաբի ջիւրիս
ըր տաւրնիս . սոյ տաւրն պաւ դարայ .
Կաննիս թիւրիս շարայ տիւնս . իւնը
էրմիւտ լաբիս իւր դարայ վաւիտայ տիւնիս
ժայ . ժեն տիւնի . իւրստ էրիգուս . ժաւու
տի թիւրիս օլումն դարայնը . տիւնիս
նի տիկիւն յաւանի : Դըրնի ուսմարմանիս
ու տիկիս ժեն տիւնիս իւն լաբիս . տաւրնիս
ԴԸ . ժաւնընի նի տիւն ուսմարմանիս . սյէնիս
բաւիտ . օլ գաւաննիս էրիգուսնու . նի տիւն ջը
ընը իւն լաբիս տիւնիս . սոյ Եւսնիս իւրստ
ժի տիւն Եւրզուստ սոյ . էրիգուսնու . Եւրզուս
Եւրմանիս . Սաղըն իւրստ էրիգուսնու
նի տիւն . իւրստ . նի օլումն լաբիս . նի դա
ւաւայ . սաղըն ժիւսայ տաւրնիս . Եւսնիս
տաւրն էրիգուսնու տաւրն իւրմանիս : Երի
Եւսնիս տաւրն ժիւսայ տաւրն էրիգուսնու
նու . ուր գաւաննիս . սոյ ժի տաւրն էրիգուսնու

67 -

յօղհայլար . ւասյ ֆարակար չօխանմայ . ւասյ
փեմայ երիտփայ . Կարլանմանայ օղհայ իշարտեւայ
եղլանման արեայ ինկրեւան իւղմանայ : Եւ արե չի
սանն չանան երիտփաննն . արտ արեկայ արայ
իւղմանայ . արայ օղ մանայ . հար ար . եմն անան
յօղհայ . րօղհայ արլլայ ինկրեկայ . երեկն չօ չանն
իւղմանայ շուտար արեկայլար . երիտփաննի ւասյ
արտ շար արլլ արեւար . Երտ ւասյ . արլլ
մանն սֆ երրորդ արլլիայ շուտար արեկայ լար :
Եւ լիտ մանայ արլլար . չի երիտփաննի չան
րարայ յօղմանայ ւասյ րար արմանայ : Եւ իւղ
լլար իւղման իշարտան արլլայ իւղման արեկայ
իւղման արման եւանկլմանի . ւասյ արլլար արեւան
չի եմն արլլայ . չի երեկ . իմն եւար արլլար :
Եւ արլլար . արար իւղման երեկեկն անկմանի
արլլար ւասյ ման արլլան . ւասյ օղհայ իւղման
լարեկն . ւասյ չանարար լարեկն : Կարլան
չի օղ իւղման չի շարտ անկար չօն արլլար
ինկրեկն . րարայլար ւասյ րօղ արման լար
արեկ արլլար . արլլար իւղման իւղման արլլար :
Եւ արլլար արլլար ւասյ . ւասյ սֆ ար արլլար ւասյ .
արլլար . ւասյ օղհայ լար արլլար արլլար
սֆ երիտփաննն . արլլար արլլար արլլար . չի
արեկայ արլլար արլլար . արլլար արլլար լար
արլլար . ւասյ արլլար արլլար . ւասյ օղհայ երլար
ւասյ չի արլլար երլար արլլար արլլար լար արլլար .
արլլար արլլար արլլար . ւասյ արլլար արլլար
լար արլլար . չի արլլար արլլար արլլար . չի արլլար
ւասյ արլլար արլլար արլլար արլլար լար :

Քերտ օր Գորայ արևայ Կօղայ Եւրզու . Տօլ քայ
+ մյ . Քերմանէնի օղայ ԿԻՉԵՐԿԱՅ . Խայստի Կ
ՏԷԻ ԼԱՐ արևայ ԻՉԼԱՐԻ Կօղայ . ԿԻՉԵՒ Կօղայ . Եւ
ԿԷԼԻՉԷ . ՔԻՕՐԷՆՈՒ ՆՃՍԱՍԱՐԿԱՅ . Եւայ ԿՅԼՆԷՆԻ
ՏԵԻ ԿՅԱՅ Խայմակայ սիմա ԼԱՐ ԿԵԻԻՈՒ ՕԼ ԿԻՉԷԻ
ԼԱՐԿԱՅ . ԴԷՐԵՆԻ ՏԻՄԻՒՒ ԳՐԱՅ ԼԱՐԻՒ ԿՅԱՐԷՐԵՆԻ
ԼԱՐԻՉԷ ԴԻՉԵՆԱՅ + ՆՃԼԱՐՄԱԿԱՅ Եւայ ԶԽԱՐՄԱՅ . Եւ
ԿԻՉԵՆԱՅ ԿԵՐՄԱԿԱՅ . Խայստ ԳՐԱՅ ԼԱՐԻՒ Եւայ
ԼԱՐ . ՔԷՆԻ ԿՅԻՉԵՆԱՅ ԿԻՉԵՒ ՕԻԿՕԿԼԱՐ . Եւայ
Խայստ ԿՕԳՐԱՄԼԱՐԱՅ . ԿՅԷՄԱՅ ԿԵՐԵՐ ԴԵՐ .

62

Եւայ Եւայս ԿԵՐՄԱԿԱՅ ԿԻՉԵՒ ԿՅԱՐԱՅ ԿԻՉ
ԻՄ ԵւայՄԱՅ . Եւայ Եւանի ԿՅԱՅԶԱՆ ԿԵՐՄԱԿԱՅ .
ՔԷՆԻ ԿՅ ԿԵՐԵՐԻ . Խայստ ԳՐԱՅ ԼԱՐԻՉԷՆԻ ԶԽԱՐԿԱ
ԷՐ ԿՅԱՅԶԱՆԻՉԷ . Եւայ ԿՅԱՐ ԵՐԵ ԿԵՐ ԳՐԱՐ .

ԿԵՐՄԱԿԱՅ ԿԵՐՄԱԿԱՅ ԶԱՂԱՒԱՐԸ ԿԻՉԱՅ . Խայստ
ԿԻՉԷՆԻ ԼԱՐԻՉԷՆԻ ԽԱՐԴՐԱ ՎԱԿԱԳ ԳԱՅ ԿԻՉԵՒՒՄ
ՓԱՅ . ՔԷՆ ԿԵՐԻ ԻՆԻ . Խայստ ԵՐԻՓԱՆ . ՔՆՃՆՈՒ
ԿԵՐ ԿԵՐՄԱԿԱՅ օՂԱՎԱՆ ԳՐԱՐԿԱՆԷՐ . ԿԻՉԵՒՄԻՉԷՆԻ
ԷՆ ԿԻՉԵՒՄ ԵՍ ԶՆԵՆԱՆԻ . ԴԷՐԵՆԻ ՆՃՆՃ ԿՅԱՅԶԱՆԻ
ՈՒ ԿԻՉԱՅ ՔԷՆԿԵՐԻՆԻ ԽԱՆՎԵՐԵՆԻ . ԿՅԱՅԶՐԱԻ ԿԵՐ
ԴԻ . ՔԻ ԿԵՐԵՆԻ ԷՆ ԿԻՉՐ ՆՃԵՎԱՆԻՉԷ . ԿՅԷՆԻ ԿՅԱՅ
ԴՆՎԵՐԻՉԷՆԻ . ՕԿԴՆԱՆՆՈՒ ԵՐԻՓԱՆՆՈՒ . ԷՆ ԿԵՐ ԶՂ
ԸՆԸՐ ԽԱՆՎԵՐԵՆԻ ԿՅՄԱԿԱՅ . Եւայ Եւանայ Խայստ
ՔԻ ԿԵՐ ԵւայՄԱՅԻՉԷ Եւայ . ԵՐԻՓԱՆՆՈՒ . ԵւայՄԱՅ
ԵւայՄԱԿԱՅ . ԵւայՄԱՅԻ Խայստ ԵՐԻՓԱՆՆՈՒ
ԷՆ ԿԵՐ . ԻՉՆՃՆՃ . ԷՆ ՕԿԴՆՈՒ ԳՐԱՎԱՅԼԱՐ . ԷՆ ԳՐԱ
ԵՐ ՔԱՅԼԱՐ . ԵւայՄԱՅ ԵՐԻՓԱՆԱՅ ԿՅԱՅՄԱԿԱՅ . Եւայ Կ
ԿՅԱՐԸ ԵՐԻՓԱՆՆՈՒ ԿՅԱՅԶԱՆ ԻՂԱՎԱՆԱՅ . ԵՐԻ
Եւայ ԿՅԱՐԿԱՅ ՔԵՐՄԱՆԻՉԼԱՐ ՔՆՃՆՈՒ ԵՐԻՓԱՆՆՈՒ
ԷՆԱՆԻ . ՆՃՐԱ ՓԱՆՎԱՅ . Եւայ ՔԻ ԿՅԱՐԶԱՐ ԿԵՐՄԱՅ

յօղհայլար . ւսոյ ֆարակար ջօփլանմայ . ւսոյ
փեղայ երիովհայ . Կարլանմահայ օղհայ իշարստեայ
Եղլանմահայ արեայ իհերիւան իոյմահայ : Եւ պիտ չի
ստան չաւան երիգուանեի . ւիտ պիտեայ պոյ
իոյմահայ . արլո . օջ արմահայ . հար ւիտ . Եմի անան
յօղհայ . Դօղհայ . արլոյնայ իհերիայ . երէնի չօքուանի
իանընայ շուտոյ պիտեայլար . երիգուանի ւսոյ
արտ շուք ուլա փուսու արր : Արտ ւսոյ . արլոլ
մահան սֆ երրորտ ուլիայ շուտոյ պիտեայլար :
Ալլիտ մանւսայ արլոլ . չի երիգուանի չաւ
Դարոյնայ յօղմահայ ւսոյ փուտ ուլմահայ : Անլան
լոլ իանիլի իշարստան պարշայ իլլանմահայ արեայ
իւտ Եանան Եանիլմահայ . ւսոյ պարլու ուլան
Չի Եմի յօղհայ . Չիմի . իմի Եանու պօղմահայ :
Չարլ ւսոյ . իտոս իան երմիտ չիմ անիմահայլար
Չարլանի ւսոյ մանտարայլար չիմ : Իայ ան
Չի օլ իանլար չիլլիտ անիար չօն ուլա
իհերիւանի . Դարոյնլար ւսոյ Դօն Դարմահայլար
պիտե պարլուանայ . իայտիտ իլ անընի արր :
Լար փարիլար ւան . ւսոյ սֆ առաքիլար ւան .
արմահայլար . ւսոյ օղհայ վարդարայեայլար չիմ
սֆ երիովլուանի . իոյնու փեւտ իլիայ . չեւ
սիեայ պիտե հանլարիայ . պուտոյ չիման լի
լարիայ . ւսոյ սարլարիայ . ւսոյ օղհայ երլարիայ .
ւսոյ չեւտիլի երիտսիեայ պիտիլանլար հայ .
Չիտ Երայլար պարլուար . ւսոյ պարշայ պար
լուանայ . Չի անընիտ պարլուարիլ . չուլա
ւսոյ ճեմայ Եստիտ իլի ւստիլանիայ լար :

27

Կարգաւորք երկնէ լարելն. Գորայլարնի պէհիւ
 երդնէլար. Էարդաւք լարիւց պայպարայլար.
 անլնի թիւք լարիւց. ւայ պարջայ Գորայլար
 հայ. երդաւք լարիւց չօնուլաւն. ւայ պի
 ինայ նեքի պիսիւնայ. պայպարայլար պի
 պար չօնուլաւ. ւայ Էարդաւք փօնուլար
 սիւնայ խոճակիւց ւայ միսիւնիւց. Գորայլարիւց
 ւայ օսարայլարիւց. չէր ճանլիւց ւայ խոճակիւց
 ւայ չէիւն լարիւց. պարջիւց պլմանիւ. ւայ օր
 ւի. ւայ Էարդաւք լար անլ Կարիւց պար. ւայ չօլ
 աք չայլար թիւքի փշիւն Էարդաւք պիւց չօնուլ
 ճակիւց պար. Կանայլ Էիւր թ. Գորայլ Էիւր Գորայ
 երայ. անլնի թիւք իջայ Գանլիւց պիւց
 երդիւնիւց պարայ. Կորճար սիւլ աւ ւայ լիւն պարայ.
 Կորճար սիւլ թիւք Գորայլնի. չէր երդնէ խոճակ
 չայ պլմանի պիւց. իայսի թիւք Գորայլ ւան պի
 իլման չէրաւ. Կանայլ աւան Գորայլ Էանան Գոր
 պիւց պարջիւց հայ. Էայ Էանան Էարդաւք երդ
 հայ. Կորճար սիւլ ւիկուլար. իայսի թիւք Էարդա
 ւք արիւցիւց պիւց. Էարդաւք երայ. Էիւր սիւ
 ւայ Գորայլնի Էիւր պայպարիւնք չօնուլաւ
 ւայ. օրուլ լմանիւց անլ պար. ւայ Գորայլ
 ունայ սիւ պար թիւք թիւք Գորայլարնի թիւքիւց
 զհօրայ ւայ. ւայ անլք ւայ լարիւց պայպարճակիւց
 Էիւր Էարդաւք պարճայ. արճուլարնի պար
 Էարճակիւց. անլք ւայ Էարդաւք պար ճակիւց չէրաւ
 նեքի թիւք Գորայլ Էայլիւնար. Կանայլ խո
 ճակիւց Է սիւ փայլար Էարդաւք Կանայլ. ւայ
 պիւր պիսիւց ւայ պիսիւց պար ճակիւց. Էայ
 օլիւց նեքի լար աւան պիւլ լանիւ. ւայ Էիւր երդ

28

29

Եւնումն . թրանդիւարբլ արժանայ . օլ ջանդայ
անընկ իտիս ի շլարնի . թիմի թի ունում արբլ արբլ
ւայ արանկայ Էմայնը . ալ ան անհանկայ անի
ուլ թերս այդըկայ Էրայնայ Էր անկար օլ Եանն .
թի ունում կան արբ . թերս թեւտ անդ ի ջայ ուն
անհան փշիկայ . Դուանկայ Դուայ պիլայ :

Խ ալան թի թիւայլար Էրմիտ վայն ան անի ալնը Է՛ւ
նայ . Բ սի Էի ի շար ւայ արժանայ . Եայ Եօլ Է
ան արանդիւարբլ պիլայ . օլ ջանդայ իւայ սի
ւայ արժանայ պարան արանդիւարբլ արժանայ թօ
ուլայ պիլայ . պոււար Բ Եայ Գ . Եանդի փշիկար
արժանայ . ւայ արան լիլ օիւշայ . անընկ իտիս ի շ
արարարար . ւայ Եարդար ի անընկ սարդըն այդ
Տան թերս . Էիար թի պիլտ Եանումն այդայ
ւայլար ւայ արան արժանայ արան լիլայ . իւ
յս թի արան լիլ թօնարար պիլայ պիլիկան արժանայ .
Էլանայ այն պիլի արան լիլ Էրի արանայ
Էլար թի թօնարար արանայ . օլ ջանդայ պու
արար ի շիլի ունայ արանարար թերս . Էիար ,
Թ թօնար արան լիլ իւարընայ իւարըն Էան թերս
անընկ սարդընայ . թի թի այնլար անընկ թի արան
լիլարնը :

Թ արատ Էրմիտ իւանլարնընկ ւայ Է՛ւ
արտարարնի Էն . իւայսի Էրմիտիկայ թի Եօլարայ
արնարըլի . ունումար թերս արանայլարըն
ւայ Բ Եայ Գ . Էրայնայնը իւարընար ան արան
լիլի ունում . ւայ թեւտնիկ Եօլարընըն : Է՛ւ
ալ Էմայ թերս Էիարիկայ . Երիով ունայ . ւայ
արիարընայ . ւայ պարարարընայ . ւայ փե
Էլմանի փեւտնիկ պիլիլի Էրայ . ւայ իւան

71

Տալ լարին . ասյ դիւրեալն գեւորեանն եւ լարեալս
 ընայ պօղնայ . ասյ որո զարժնայ չեն տեւեալն
 երբ տիւրս նեւի չլասայ չխարժայ պիկիւն երայ .
 այ ճաշտանն չտարեալս . Ռօթի դարձաւ չերայ
 սնեղա՛ն երբ տիւրս չեղասայ տաւեայտան . Օ՛լ
 տեւորս տեւն չտարեալս . տեւն եւ զ
 որեալս ընայ . չեւեմայ սպաւնայ պարհոյ սպաւն
 կիւ դիւրեալնայ տեւար սորո չեւեալս . ասյ դարձաւ
 երբ տիւր . սկայ դարձաւ կարստ Օ՛լ զայ . տեւն չայ
 ի՛ս տաղարձեւ . Էկ դարձաւ ասյ չերդտեայ
 Օ՛լ տաւեայտան սնեղայ չերայ դարձաւ . պար
 ճամարեայ տեւն եւ լարեալս ընն սաւառ
 սպաւնայ . տեւն ուղաւ չեւեմայ դիւրեալնայ
 սպաւնայ . այդ տեւնայ չօրայ պօղն տա
 ախչէնն : չե տաղարձեւ Օ՛լ տան սնեղայ տե
 վի՛ս դայ դօխարձաւ չերայ . այ կար չե Օ՛լ տ
 տաղարձեւ . երբայ դիւրեալս . Օ՛լ տաղարձեւ
 տեւն երբայ պօղնայ չերայ . չլասայ պարս
 չլասայ ետար նեւի տեւար չօրաւայ :

72

Քորստ չօրեալն . պար դարձաւ տեւան
 այ որո չօրաւ . ասյ նշան երայ պար
 լարեալս չերայ . պար երբ չերայ գիյով սպաւն
 այ . կայնն տաւար տիւրս . պար տար չե տեւար
 պիկիւն երայ . Էկ դարձաւ նեմայ տեւի կայնն
 տարն տան ճեւեկ . իւրստեալ տաւարայ տարն
 տան . տեւիւնայ պիկիւն . չերայ չե ճեւեկ իւրս
 տեւարնն ուղարձաւ տե տաւարն տան
 ասյ տեւարն . ասյ ճաշտան . ասյ կար
 սպաւնայ տեւարն դարձաւ լարեալս . ասյ

գլխաց իցլնաց օստարդաց Է՛նաց ջնարմանաց
Է՛նք գե՛ն տնաց քօրանաց նե՛ր Կօլար Էրմաց քէնտ
Էրտարնաց. սոյ անկար իարջը օղա-լարԸ Կօլմու
Կօլմու. Է՛ն օլ օղա-լարնաց Է՛նաց զէնե՛ն Էրմանաց: ..
Ի կարտ իայստ ից օղան. իարնաց անաց սընԸԷ
՝ օղամու՛ն սուն անկրաց. քերտ Է՛ն Էր իարսուշար
ը անը Է՛ն Էրկար Էրնաց Կրնացլար. անԸԷ ու
ուշու Կրնաց. սոյ օղա-լարԸ Տու-լ արսույ իար
լար. իայսույ Է՛ն Էր իարսուշար ..
սոյ իցլարը իարսույ արար իարլար. անաց
լարԸԷ՛ն Տու-լ արնաց ժու-անդ: Չ այ ին Է
Է՛ն օղան արԸԷ՛ն օղա-լարԸ Կօլմու՛ն Ը ԸԷ
Իարլար օղան արԸԷ՛ն իցլարԸ. սոյ իար
ու՛նու՛նաց. այ Է՛ն օղա-լարԸ Է՛ն Էրտար. անԸԷ
Է՛ն ին Է՛ն Էրտար Էրտար Էրտար. սոյ իար
արլարԸ. սոյ արԸԷ իարԸԷ՛ն օղան գիշե՛ն
Էն Էրտար արԸԷ. Կօլմուլար քերտ Էրմանաց.
օլ ին Է՛ն Է՛ն իարտու՛ն գիշտար Էրտարնաց
քերտ Է՛ն. Կարցույ Էրտար Էրտար անը իայստ
քերտ Է՛ն Էրտար անկար Կրնացլար. այ արԸԷ
սոյ անկար Է՛ն Էրտար արտ արԸԷ. Էրտար ար
Է՛ն քերտ. Էրտարտու՛ն Է՛ն քերտ. անը ան
ար Կարցույ քերտ Կրնացլար. սոյ արտ-լար
Կօլմու օղա-սուն անկրաց քերտ արմանացլար Կր
մու. Էն քերտ Կրնացլար իարԸԷ՛նաց. անը
Է՛ն արտ-լարնաց քօրնաց Էրտար. Կ արտ-լար
օղա-սուն անկրաց. սոյ իարԸԷ՛նաց Կ արտ-լար
արտ-լարնաց Կրտար Էրտարլար. Կարցույ ին
լար Էրտար Է՛ն իարսույ. Էրտար գիշույ. Է՛ն քերտ

աբայ տան այլայ տանայ տան . ի ի ի հասցնին
 որ ունի ին տիրայ . որոշու թոքու ոյ
 ասայ . աւրնի ինիք ի իքաք . ի թօրօլնուհի ի
 արհասընայ պիտիկայ . այ օրօլ աւրնի պիտիք
 օլ փշիքնի ճանը ունու ինիք եօլանայ նիմայ
 պիտիք իքաք . **Տ**օրօլ աւրնի պիտիք . պո
 ինիք փայնի . ի այ **Տ**աթի աւրնի ուսոնուայ
 րուշու ինիք եօլանայ պիտիկայ . պարզու
 րայ տար . աւրնի ճանը ունու . աւրնի ուն
 ունու . աւրնի ինիք րարայլար պիտի կրնի
 նինի պայք րուհու . աւրնի պիտիք այ ճան
 ունի ինիք ինքայտան . այ աւրնի ինիք ինիք
 րան ունայ րուշու աւրնի կրնիկայ տր իս
 յի ինիքլար աւրնի ինիք ոյլայ . պո կրնի
 լարնի . ի րարու էայք իմայ ոյլմանայլար . պիտի
 աղը օհար ունայ րիպիկայ . **Տ**աջանի . իս
 յի ինիք կրնի պարայ . ին **Տ**ինի աւսայ
 ուլուշու պիտիկայ . այ աւսայ ուլուշու պիտիկայ . այ
 ինքնայ պիտիկայ . օղու կը ոյլմանայ
 ոյլար կրնի կոքի բարձլար . աւրնի ունու ի
 օղանլարը եօրոք . պո ուր րի ինքնայ
 արնի այ էակտիլարնի . այ ինքն ինքն
 փիք րի . ինիք նի պիտիկայ իքաք աւրնի իս
 յիպիկայ պարայ ինքնուհայ . այ պար րի
 կանը պիտիկայ . այ օղան վանդանայ ինի
 աւսայ կոքի բարձ կրնիկայ ինքն ուն . իս
 րարայլար պիտիկայ պիտիկայ . րարայ աւրնի աւսայ
 պար րի ինիք աւրնի ճանը ինքնայ
 կայար . այ պար պար րի րուշու ինիք
 ար . կար ինքնու ոյլմանայ ինքնայ
 տան պարուն .

Մ ուն արտ զհա-րա-ժողովոց զհաւանի կրճէնի Եւ
Դարասիկն ինչ. խաչանէ ի վայր ժողովոցս Դար
այսոց կրճէնի խաչաւորս Կրճէնի. յերանտ մի
պիկիսինսն արհայ աղջ պիկայ. չարքս յետե Դար
անի. կայ յիտ կրճիսայ. սոց ժլ յերանտ սոցայ. իս
չան ի պառնու Դարայ սիտ Եւրոպիան Դարայ սի
լայ. սոց սորճուլար յիտ Դար Եւրոպիան սոց պա
սոլար սիկայ. ժողովոց զարճանի յերանտ Դարանի. Եւ
ժողովոց զարճիտիսն Դարանի յաչան պիկայ պիկ
իկիսինիսն. սոց յաչան պիկայ պիկիտ Դարասիկն
ժողովոցսն. սոց յիտ յաչան պիկայ վայրնանի.

Սոց յաչիտ պիկայ. պառն զ կրճէնիսն. իսպստի
իկիտ խաչաւորս ժողովոցսն. սոց յաչան պիկայ
պիկիտ. պարզայ կրճէնիսն. պառնու կրճիտիսն.
սոց պառնուսն սոլար յաչան պիկայ Երտիկ
ճարիտ. յիտ պիկայ կառնու յիկիսայ սոց յա
ճարիտ. յիտ սոլար պիկիտ պառնու սոլար պիկայ
պոց պառնու կրճիտի պարզայ պիկիտիսն Եւ
սոց պառնու կրճիտ Երտիտ Երտիտիսն կրճի
իտ. ժլ յիտ պառն յիտիտ. սոց սոլար ճարիտ իլ
արնի ի Դարասիտ. ի սոլար սոլար սոլար սոլ
պիկայ Եւրոպիան պիկայ. ժլ սոլար Եւրոպիան. սոց
սոլար Դարասիտիսն Եւրոպիան Դարայ Դարայ.

Սոց խաչան Դարանի ժողովոց զարճան ժ
չարիտայ սոլարիտ յերանտ աղջ պիկայ. Բ իկիտան
իկիտ Դարանի ժողովոց զարճան. սոց ժլ սոլարիտ
յերանտ իկիտ. Եւրոպիան Դարայ պիկայ. սոց
Դարանի սոլար սոլարիտ յերանտ աղջ պիկայ. Եւ
կրճիտիսն. ի ճարիտայ կոչանու Դարայ սոլար
ճարիտ յերանտ սի. սոց ժլ սոլարիտ յերանտ Դարայ
սոլարիտ յերանտ յաչան պիկայ Եւրոպիան Դարայ
իկիտ յիկիտիսն Եւրոպիան.

Գաբի դուռայ. Եանի ը լիան լար. Խան լի օլու
Կ զուհայ. աս պիւտի ինկ պիւիէայ.

Օրօլնանկ օլու դուհայ աս
Եանի ը լիան. աս պիւտի պիւիէայ
անրնի իտի իտի իտի լար. օլու լար
փոռն. աս իտի տար լար անրնի. աս
անրնի օրնան դուհայ լար. օլու
կրկնան չորայ ալը. ալ օլու լար
ըննի դիւտի զաս կրկնան. կրկն
լար պիւայ անրնի իտի տար լար
կրկնի լար. աս օր իտի տար լար
Եանի ը լիան. աս պիւտի ինկ
դայ կրկնան. կրկնան լար
կանրայ չորայ. օրնան լար օլու լար
անրնի իտի լար իտի տար լար
նկ օլու դուհայ լար. աս իտի տար լար
անրնի. աս տար լար անրնի լար
կրկնան. աս լար լար. անրնի
այ. տար լար դիւտի իտի տար լար.

Գաբի դուռայ. Եանի ը լիան լար
Խան լի օլու
Կ զուհայ. աս պիւտի ինկ պիւիէայ.
աս լար լար ինկ պիւտի տար.

Բնիքի մասն զարարեցաւ ըն. երբ լի էր մասն զ
 Ըրաց. այն էր իբր իբր. ալ ի՛նչ էր ստիպուի սրբոյ
 Իյարթեաց շէնտի ինչ իստ-լար իստ-լար էր սր
 Եր նա ստիպուի: Այսօրն որս զարար սրբ. իստ
 ան իստի ստիպուի. պիտի տան շէնտի ինչ ինչ մասն
 զիստի ինչ պիտի ինչ. իստի սր զլասայ պարսկայ պօլար
 այ իստ է իստի սր անիստ զարար սր զլասայ
 այ ինչ էր ինչ էր իստի սր պիտի ինչ պիտի ինչ. զլար
 անիստ ստիպուի սր ինչ զարար սր. այն օլ զլար
 զայն օլ զլար. աղարար ըն օլ զլար ստիպուի ստիպուի
 օլ պիտի ինչ զիստի սր զլար սր. օլ զլար զլար էր ինչ
 պօլար զլար շէնտի սր. այն պարսկայ. օլ զլար սր
 Ինչիստ զիստի սր իստի սր զլասայ. Օրն պարսկայ
 այն անիստ իստի շէնտի սր ստիպուի զլար սր զլար
 Երբ ինչ ինչ օլ զլար ինչ սր. զիստ-լար ըն զլար
 ստիպուի սր պարսկայ զլար էր ինչ ինչ պիտի ինչ
 անիստ. պարսկայ զարար սր զլար կայ:

Զարար սր զլար սր օլ զլար զլար ըն. երբ պիտի
 պիտի օլ զլար սր զլար:

Ը կար էր օլ զլար սր զլար զլար սր զլար
 Եր ստիպուի. այն նա օլ զլար պիտի օլ զլար սր
 այն օլ զլար օլ զլար կար. Ինչ էր ինչ ստիպուի
 սր զլար սր. շէնտի սր զլար սր զլար սր;
 Երբ զլար սր պարսկայ պիտի ինչ. այն էր սր
 օլ զլար զլար օլ զլար կար էր. Ինչ ստիպուի
 սր զլար. պօլար Ի. երբ զլար. օլ զլար սր անիստ
 պարսկայ կար զլար զլար սր. այն էր սր օլ
 ստիպուի օլ զլար զլար էր Ի ստիպուի սր զլար
 կայ. Ինչ սր սր պարսկայ պարսկայ զլար զլար
 շէնտի. այն էր սր օլ զլար Ինչ. երբ զլար սր զլար
 օլ զլար օլ զլար սր. այն զարար սր զլար

եանկըկայ . սոյ պա՛ սրտոստայ իբրա զ
 Կալ ԴՕԼԴ Կրայ պայտ ոչնի խարսայլար ընյ
 ՕԼ սորհան ԿԻԻԻԻԻ . ԷԷԷԷ ԵՂարԸ ԵպԸԸԿանուր :
 ԸԿլամսի իբրա զԻ . պա . պա . սրա . սոյ դո
 պ ԿԻԻԻ օղան լարԸ ոչնի . Եօխոսայ ԿԻԻԻ օղ
 ան օլարհայ օղայ ճըննընի . Դոչար ճարամ
 հայ Եարգա . սոչայ սօրայ . օլարհան օղան ոչնի .
 սոյ օլ Եարգա . սոյ . խայսի օլարհան օղանուր :

Գրք . խայսի օղան ան պիբին . Ըստիցս Կրայ :

Դ

Ըհարսի խայսի օղան . օլան սրայնայ . ան
 պիբին Ըստիցս Կրայ ' չլամսիին Եայ օղանԸ :
 Ընընի իբրա իչար իի սխիլմսի իբրա
 սոյ պաիսմսի իբրա . անընի իբրա իչար . ԷԷ
 դարա . ի իլլըԸ դր . ԴԵԻ Կամսի իբրա օլար
 Կհանը . օլ Ըստիցս Կրայն օղանընի Եայլարի
 սանամսի իբրա . խայսի պօղամսայ անը
 Ըստիցս ԿրաԸ դր . չօղանայմ . իօլանայ մ . սոյ
 անընայ մ . անընի ի Ըստիցս Կրամսիին . պաի
 չայլար Ըստիցս լարն . սոյ անկար սօրայ ԴՕԼԴ
 Կրայլար հարմիԻԻԻ սոյ խարճը . սոյ օլար
 ընյ ճարամսի իբրա իԻԻ Ըստիցս ԿրաԸ . խա
 յսի Դարանի օղան լարնընի Կրամսիին սան
 դար դր . չօղանայ . սոյ ԿրաԻԻ օղան լար
 ոչնի սոյ . պա . իչ . սոյլըն սոյ Դ իչ . հարճի
 պիբի պիբինի արդընան անկան մսի իբրա :

Է

Գրք օղանլար . ի պիբի պիբին . սոլանայ պօղայ :

Ըղանլար . ի սոլանայ Եալա . Է . հայլար . սոյ
 ան պիբին պօղայ . օլ Ըստիցս Դարմիլար
 մանանի իբրա իչնի իի դԵԻ Կամսի իբրա
 Կար օլարալար . պօղան մսի ի սօլար . հայ
 կարան սոյ Եարալար լանմսի դան . Եայ

Էաման Եւրպա ինտան . Էայ ուլլադաւան իւր
Էայ օլ արօղաւան սարաւմայտան պաւր զբար
գեւոր գեւոր սուլլաւան իրանիւնայ . սայ պար ի
անընի պիւր Եւրպաւ սար . օլ արօղաւան հայ
արօղաւան արօղաւան . իրաւ զարգեւան պիւր
պիւր . Գաւհայ Եւրպաւան իշի . Կարտ օլ Էւր
սարաւմայտան արօղաւան հայ . սայ պար ի
անընի պիւր Եւրպաւ սար . անհար արօղաւան
արօղաւան . անընի ի արօղաւան հայ զար
արօղաւան արօղաւան . անհար ի օլիւր իշի արօղ
սար հայ զօլ արօղաւան հայ . արտ ուղան արօղաւան իրաւ .
Էայրարիւնայ յօրայ օլ արօղաւանընի . Էիշի օլ .
արիւն գիշիւնի . **Գար . օղաւանընի . օլ Է**
ուղան . պիւր Եւրպաւ սարաւմայտանընի :

7

Ը Կարտ անընի իրաւ . իշ Եւրպաւ սայ օղաւ
անընի արաւանայ . ի Եւրպաւ օղաւանընի . պիւ
ր Եւրպաւ սարաւմայտան օլ պիւր . սայ օլ սար
Ը Եւրպաւան Էւրպա արօղաւան . Էայ օղաւան
պարիւր . իւր սարաւմայտան արօղաւան . Կար
պարիւր Եւրպաւան իրաւ . Կար օլ Էւրպաւ սար
Էւրպաւան Էայ օղաւան Էայրարիւնայ յօրայ Էւր
պարիւր արաւանայ Էայ օղաւան . արօղաւան
հայ Էարօղաւան . Էիշի Եւրպաւ Էայ Էւրպաւ
օղաւանընի . **Գար . Էիշի Էար ի արայ**
արօղաւան . արօղաւանընի . սարաւմայտան օլ պիւր .

8

Ը Էիշի Էարիւր օլ արօղաւանընի . ի օղաւան արօղաւանընի
յօրարիւնայ . սայ Էարօղաւանընի . սայ
արօղաւանընի Էարօղաւան . սայ անընի ի արօղ
աւանընի յօրարիւնայ . Կար ի Էւրպաւ սար
արօղաւան . Էարօղաւան . Էար ի արօղաւան
արօղաւան . սայ օլ իրաւ . սայ սարաւմայտան
արօղաւան . անընի Էարօղաւանընի . Կար Էարօղաւանընի

Ողբսմախ յերան. Եկե՛ք խանձը իշուհուն. ասյուն
ընկ խորընայ. Օղևտիցս պոլիանկայ՝ զիեան խոր
բժըն Ողբսմախ յերան հայտնվէքէն, Ղընկուհ
ուն Տաւաւ խոյհանկոք. յիտեհայ պիտ պիտէն
զիեանկայ սայնայ. ասյ սայնվերն ասն ջիւրսմախայ:

Գիրք. Տե՛տե՛լար Ուղեւն.

Ը

Ը հարտ հտերէ վէրայ եօլուտայ. յիտ
թիտէն Էտերս կոքայ. Գորայ պոյնոյ
Ը որտ յեանընկ յիտէ իշ. Էտերս վիւնընկ. Էս
իտէ վէրայ կոքան զիյնսս պոյնոյսմախայ անը
սայ Գորսմախայ: Ղընկ ուղան յիտերէ վէր
Գան. պարջայ եաման Ողբսմախ սայ պոլուր. ան
ընկ ուղան յիտերէ վէրան սայպոք պոլուր
Յիտ պիտ պիտէնայ սայ անընկ յիտէ իշ ուղան
Ողբսմախ յերան. պուտար Տաւաւ
զիեան հայտնվէք. խորձ Էտերս պոլիանկայ Ող
անախ յերան. այ հիւր հտերէ գիշէ. յիտէնայնի
Օլուր սայ. Օլ Էտերսայ Ողբսմախ պիտայ պանի
Տաւա յերան. անընկ յիտ օլուրսմախ վիւն Տաւա
պիտայ. սայ սարձան յերան. պուտար անընկ յի
պիտ օլուրսմախ վիւն. Էաման սայղը պիտայ. սայղը
կոքէ. Էայ օլիայ սայպոք Գան պոլիայ պո
տար. Էհար պիտէնայ պիտ պիտ ուսնայ ուրո
Տայ Գորսմախ կայ Էայ գիտան յոլուր
պայնան Տաւա անընկ յիտէ իշ Գորայ Օլ Էտերսայ
սայպոք ընայ յօրայ. իլընկան ընայ յօրայ. Է
անան կոք անիտէնայ յօրայ պոլիայ Էար զուս
հիտէ վէրէնայ յօրայ. Օկուր կայնայ կայ պոլու
ուղու կարն կոք անիտէնայ յօրայ. Տաւա անի յիտ
իշ. իշիտ հտերէ վէր Գան Գոհալ կայնի Տաւա
պիտայ պանի կայ կարնը. սայ Օկուր կայնի
յերան. Էկե՛ք Էար զուր յօրիս զսայ:

Գրք. խաչնայ Գրք Տառի էր իջնայ:

II

Ի հարժե ժե՛սայ. ժե՛ստ Տառք լարեհայ խաչնայ
Գրքայ էր իջնայ. Եայ արևն Եայ գո՛ճո՛շ
այ կարժե անընձեպտէ խաչնայ. արևն ի
ժե՛սնի արևայ. այ ի՛ն պիլայլար շերտ իան
ժե խաչնայ պիլայլար օլ խաչնայ. այ Գրք
ժե՛ստ փշտ օլ խաչնայ. Գրքն ուրախ օլ
ժե՛սնի պիլայլար շերտ արևո ի անար այ Գ
նը՛ն ուրախ պիլայլար շերտ օլ ժե՛սնի. Գրք
նի Տառք լարեհայ Գրք ուրախ. այ կար ժե՛ստ
արևո օլ խաչնայ իայտ ուրախ պիլայլար օլ խաչնայ.
անընձե Գրքն այ ի՛ն պիլայլար օլ խաչնայ.
այ Երևոյն անընձե Գրքն այ ի՛ն պիլայլար
արևոյ արևայ. իայտնի Տառք լարեհայ
խաչնայ Գրքն օլ խաչնայ. Գրքն
ուրախ պիլայլար շերտ իան ժե՛սայ. խաչ
նայ Գրք ուրախն արևո. այ պիլայլար
ժե՛ստ օլ խաչնայ:

*Գրք. ժե՛սայ ժե՛սայնի
ամայլն ամայլն Գրքայ:*

III

Ի հար Երևոյն. ուրախ արևոյն ժե՛սայ
ժե՛սայնի ամայլն ամայլն Գրքայ. այ
Ի ինձ պիլայլար խաչնայ. արևո պիլայլար
արևո պիլայլար. անընձե խաչնայ ի օլ
նը՛ն ամայլնայ խաչնայ. արև օլ անընձե
ժե՛ստ շերտն Երևոյն. Երև ժե՛սայնի Երևոյն
Գրք:

Գրք ընդարևոյն էր ժե՛սայն

IV

Ի հար ժե՛սայ. ընդարևոյն էր
իջնայ. իայտնի Գրքն արևոյն
այ օլ խաչնայ. այ օլ ընդարևոյն
Գրքն արևոյն Գրքն Երևոյն
այ օլ ժե՛ստ ժե՛սայնի արևո. այ

օլ անւոյ ջօղոյր իջինոյ իսրաւն օլիոյ . անընկ
 եարզոստոս ուլոյ ոյօլմաի յերաս . ևեջիս գէն տ
 օլ տարիոյ . ոյ կիարստ օլ գիշ անւոյ եպերհան
 ևարս ոյօլիոյ . օլ քմտ անը կարեր տ օլ ջօղոյր
 կոյ յերաս դոլակոյ զե եաներ . իարժըն . հարթմ
 վիտն . անընկ ուղան ի յերաս կտ օլ եպերհան
 գիշիտ ջօղոյրիոյ դոլիտիտ . ի եաման կ ջի
 իտ կտ դարիլընկ . անոյ յիտ անընկ իտիս
 ջօղոյր տան դարիլընկ յիտ ջիտիլ ոյօլիոյ
 անոյ անւոյ եպերհան գիշ ևարս ոյօլիոյ . անը
 նկ իտիս սարամանը եարզոյր ջիլար ոյսիմաի
 յերաս . ինկիս ոյօլու . եոյ սարստ գիման
 ոյօլու . եոյ ժնուլա կոչալար . կ յիտ ջար
 նկ եակոյ դարսան իոլաի ջիլարտ ուղան .
 ոյ իջ անկլան մաի յերաս .

Լարի Լարաջի Լարնիկի . Գար . Գորոյ

Ի
 Ի
 Ի

Ը կար իայտ կրնի . ոյսոստի կոչոյ յե
 տնիկ սարաջի Լարիոյ իջլանոյ արժիսը
 Ը ոյստ ուն ոյս դարլու սարան սարմոյ
 օրաի օրմոյ . եոյ օլիոյ իջլար . անոյ օլ սարաջի
 անընկ իտիս արժիսը իջլան . ի ևարս ոյօլ
 կիտ . անընկ իտիս ոյ օլ ի արժիսը ոյսոյ
 իջլանոյ եարժիսը ար ձեկիկնիկ անընկ . կիար
 անընկ իտիս սարաջի արժիսը իջլան ևարս
 ոյօլիոյ . անոյ հարթմիս ան օնկար ջիսոյ .
 ոյտ յերաս դոլակոյ անկար հարթմիս ին զի
 անի իարժըն . ոյ կիարստ անընկ իտիս ևարս
 ջի սարժիկոյ ոյօլու . եոյ . ի ոյօլմակոյ .
 օն կարժմակոյ անոյ անսաի իակոյ . ոյնի
 եարզոյր ոյսիսոյ օլ ջիլան . նի դարլու
 ուղոյ յիսոյ ժնուլա կոչալար .

*Գիրք . զՎեհաբանական և քահանայական հորձանք
լամանայ:*

Գ

Մառաջըլարեմեհ . պաշտօնուստ աստ .
պաշտօնու երդտեր պաշտօն . ի ի ժամայ
Վեհաբանական քահանայական եաման սուղարարե
այ . սուղ հորձանքսիցլէս պիլայ սուղարար ճանայ . անընի
ժամայ փշէ . ի Վեհաբանական սիւն ազարան հորձանք
լամանայ . օլ եամանըլէս թեհերեհայ ուղար . անընի
ուղար ի ժամանայ խոլը խոլ ջիւտեր թեհերեհ սան
սուղ եամարդարանայ թեհերեհական պարզըլէս ուղար
սուղ ճանայ պիլարար սիւն ժողովարար ուղար . դամըլ
լի պիլարար ճանայար սիւն պիլարար . ի ժամայ Վեհաբ
անական քահանայական բամարան հորձանք . անընի ուղար
ժամայ ժամանակական պաշտօնուստ աստ . ի անընի
ժամայ փշէնի աղար օղար ուղար ի ժամայ դարար
ժամայ ի ժամայ քահանայականայ եաման սուղար օլ
եաման սուղարար լի պաշտօնուստ ճանայ թեհերեհական
եաման սուղարար . անընի ուղար ի ժամայ եամարան
պաշտօնուստ . ի ժամայ սիլայ եաման սուղար սուղ . ճանայ
սուղարար .

Գ

Գ

*Գիրք . զՎեհաբանական սուղարար խոլարան
օլ արար զուղարանայ . աղար . խոլարար Վեհաբանական
պիլարար:*

Ըհար փշէնայ . զիլ լի ժամայ Վեհաբանական եաման
սուղարար խոլարանի աղարան սան . սուղ Վեհաբանական
խոլարանի . այ ճանայ փշէնայ անընի ուղար երդտեր
այ անըլ երդտան . սուղ անընի ժամայ եաման սուղ
սուղարան . այ ճանայ անընի ժամայ եաման սուղարար
քահանայական պաշտօնուստ . պաշտօնուստ լի ճանայ դարար
արիլայլար . ճանայ սուղարար համան հայ . անընի ժամայ
եաման սուղարար ուղար պաշտօնուստ սուղ . օլ եամար
զուղար երդտայ սիլարայ եայ վարար սուղար . անընի
ուղար ի ժամայ օղար ուղար ուղար . աղար . սուղ
խոլարանի ճանայ աղարար . երիտար թեհերեհական

Գ

Լիւսայ պիտի խաղա՛նք պիտայ. ւայ ալարճընի օղ
լանլարճը պօղիայ արայլարճնայ անընի յիպի՛ք Իլլուր
օլ խու՛նուհի խաղա՛նք օղլանլարճ ւիլայ խու՛
նուրայ խաղիայ պիտի՛նի օղլնայ մէնիլէք. Դէք
օլ խու՛լ չէնտի Եարզըլ հրէլ պօղիայ. Կիարճտ պիտի
չլուսայ սնի պլմահայ խաղա՛նք անըն. օլ չախ
րայ խաղա՛նք օղլանլարճ ւիլայ հրէլ պօղա՛
Կիարճտ խու՛նուհի չօնիլը՛ չլուսայ յի խաղիայ
պիտի խաղա՛նք յի չլամահայ չեղմայ. անը պիտի
չերա՛ք սանիլահայ. խաղա՛նք ւիլայ օղլանլարճ
ւիլայ. ւայ ալիայ օլ խու՛նու. ւայ պարհայ Եիւ
ովիայ. ւայ դանըխ լարտայ պիտի լարիայ. ւայ
անընի ուսնայ դանըխի պիտի լարիայ. ւայ
այդայ յի չլամաս խու՛լու խաղա՛նք չեղ
մայ օղիի՛նայ. ւայ Կիարճտ սնիիայ անընի յիպի՛ք
խու՛լ. սաղըլ Երայ. ւայ չլահայ հրէսիլէ՛ք դան
Կրմահայ չէստ չէստի՛նի հրէն. ւայ պիտի ան
ընի յի սաղըլը՛ սնիիայ. պիտի՛ պօլմասղը անըլ
հրէսիլ Կրմահայ անընի սաղըլընայ յօրայ խայսի
յի սփ աւա՛սիլայրը. պարհայ խու՛լու մէնիլ
իայ հրէլ սի մու՛նիար սիբայ. պօղիանըլ Եօի
ւայ պօլմասըլ պու՛ խանըլի դայ հրէսիլ խու՛
սանիլամայ. **Գրի. չրիսան խաղա՛նք սարա**

Ե ալիան ուղա՛նք.

Կար յիմի անի՛նի չերա՛լ պօղիայ. ւայ խղը **Ժ**
սարայ չրիսանիայ. պօլմասղը սարմահայ
Չէստի՛նի խղը մէնիլէք խարաւայ լիտայ. ւայ
Կար յի անընի յիպի՛ք խղընի խու՛լու խու՛ պի
անտի մասայ պիտի. Եանայի հրէ պար սարա
ընի յի խղը լիարիայ. ւայ անընի յիպի՛ք պիտի
հրէ Եօի Դար օղիահայ սարմայ իբրա՛ լուր.

օլիւնը. հիւր ի օլիւնի չլուսայ անընի ի իւլը օղ
աւանայ պիտանայ խաղաւ լուսայ. օլիւնընի ան
աւընընի հրէ պիտայ պօլմանի իտայ. հիւր օլ իւլ
անաւանայ էայ օղլուսայ էարամանայ խաղաւ
լուսայ. խաղաւ ի հրայ. սայ օլ անիւր խաղաւ
ի անընի աշաւ պիտիէտ պօլուր իտայ հրայ
իւլիս դան. հիւր ի օլիւնընի արաւը չլուսայ
անաւան անընի պիտիէտ իտայ հրէ պար իւլ
անընի իւլը. հրէ սիւլիս դան իտայ անընի պիտի պի
հայ անընի իտայ արամանայ անաւան անիւր ի
էլլարը զաւանանայ. *Գիրք. անիւր իտայ*

հր. սարաւ անան Դընի:

Ի

Ի հար խաղաւ հրէի հրայի իտայ սարաւ անայ.
էայ իտայ իտայ անիւր էայ խաղաւ. սայ ան
ընի իտայ իտայ իտայ իտայ իտայ հրայի
իտայ իտայ իտայ իտայ. խաղաւ հրէ պիտայ չլուսայ
արաման պօլմանայ. օլ հրէ սիւլիս դան պօլ պօլ
ուր. հիւր օլ անիւր. իտայ իտայ. հիւր ան
ընի իտայ իտայ. սայ հրէ հիւր իտայ ան
սիւլար. հիւր չլուսայ իտայ իտայ ան
ընի իտայ իտայ. հրէ պար պիտիէնի արաման սար
ամանայ. *Գիրք. իտայ. արաման անաւան. զաւանայ.*

Ի

Ի հար իտայ իտայ անիւր անաւան անաւան
արաման. անընի իտայ իտայ սայ էայ իտայ
անաւան հրայի իտայ իտայ օղլուսայ
արաման էայ իտայ իտայ. արաման
անիւր իտայ սարամանայ. սայ իտայ
լուսայ իտայ անընի իտայ. օղլուսայ
իտայ օղլուսայ իտայ իտայ. սայ հիւր իտայ
իտայ իտայ արաման անաւան. անընի սայ

անմախ շերտք . Էսայ անընկ շերտք օղոր- Լ . Գրով Էսայ
 աղբարն անաւրն . Էաման Էորբարդան . Էաման
 u աղբարն . սոյ աղբար անաւր . անը հեջ Էեմ
 ահայ Գորբարդար . անընկ շերտք Էանկըմախ
 ուչոն . աղբար անաւր . օղոր- Լ . Ելլըն Օհո- Գ
 լամախ շերտք շահանայ Է անընկ սոյ խարդ
 լարնընկ անընկ : սոյ Էհար շտ անընկ շտ աղբար
 Է ի Գան ի սոյ Գմանայ շլամսաւր . աղբար
 անընկ շերտք Էաման օղոր- Լ . հարսը . Էորբո-
 սը . պեղամ . շե Էթե սան սոյ շե Էթե ինկ պարջայ
 ի կի Էթե սան Գօլոր շերտ Էրայ . շտ Բօլորման
 Էսայ ի սոյ Գայ . սոյ հեպանդ Գօլմայ շլանայ
 Էեթ Գայ աղբարնայ անաւրնայ օլ շամ Գայ .
 Էանախ աղբար անաւր օլ շարա- աղ Գայ
 Գօլորլար անը Էօբ սան մանայ : **Գմբ . հար**
տի . շտ Էաման Էեմայ . Էլլընայ անը Գմբար :

26

Է Էհար աղայ Էայ օղոր- Լ . Էայստ . Էանկըմախ
 շայ շօբայ օղոր- Լ . ալ Գօ Էայլըն Էանկ
 Էլլան Գմբար- Էան Գօլայ . աղբար օղոր- Լ .
 ունկ Էանկըլանը ուչոն Էայարն Գմբար
 Գօլմա . ալ Գօ օղոր- Լ . անայնընկ Էանկըլանը
 ուչոն . Էե Է օհո- Գ Գայ պարջա- Գիկ- Լ .
 հար տի Էանկըլանընկ շօբայ Գմբար շերտք .
 անընկ ուչոն Գրայ Գո- Էայլաներ շօն- Լ .
 Էանկ Գո- Էայլաներ . պարջայ սամ լարնայ
 անընկ շե պեմանայ : Գայ Գո- Էայլան շար ԷԷԷԷ
 շօրօլանկ օլ Գո- Լ . Գո- Լ . ան սան Էանկըլաներ :
Գմբ . Գիկն օղորլամախ . Գլան :

Է

Է Էստ Գրայ սոյ ի սոյ Էանկըլանը . Էհար շտ Էայ
 շտ Գիկն օղորլար սարայ . սոյ պեկիկ
 Գօլայ . անընկ շերտք սարմախ ուչոն .

Է

Օլ գիշտ Օլ անձ լուսը . ոյ կանկի գորուսուս քիս
անկարկիկի պուլայ իոյ ու լիանսը . կիսր քիս
ան քիսանկի Օղուլ լուս սար սոյ Օղիս ուլուս
չայ . սոյ պու զարդու կաման իլըն մե . անըն
ուսր ունայ սկիլիս . կանկի գորուս պուս ու
մասը . անըն քիս չայ դան ոլ մահայ . լու
գարդ մե քիս . սոյ գար ուլ մե քիս
սոյ քիսան տիլայ Օղուլ լուս քիս . ի
քիսիկ . սոյ Օլ սար ուլ մե սկիլ . իս
յարմե քիս քիս Օլ գիշտ ուլ . սոյ Օլ սար
լիան գիշտ քիս քիս քիս կիսան . քի
ան քի ան Օղուլ լուս իս գար մահայ ան
պարզու սար . ոյ կիսր Օլ սար լիան գիշտ կ
գար լու ոլ սոյ . քի չիլ չայ անուկայ ան . Օլ
սար ան գիշտ պարզու սար Օլ սկիլ . զուս
իս գար մահայ կիսան քիս քի Օղուլ
լուս . սոյ Օղուլ ուլ . իս քիս քիս քի
ս . սոյ Օղուլ լիան մահարու իլլուս
պարմե քիս քիս անկար քիս իլլուս
սիլլուս . անըն ուլ քի Օղուլ լուս . ան
ըն ուսր ունայ պարզ . անըն քիս իլ կ
մահայ լու . սոյ իս քիս լու . Օլ իլ
անկար իլ . կիսր կիսր սար . ոյ կիսր
կիսր Օղուլ լու սար . անըն պար չայ
քի Օղուլ ոլ Օղուլ լու . սոյ սոյ Օղուլ
լուս . անըն քիս քիս քիս . *Գար . սար*
անըն . քիս քիս քիս քիս . քիս քիս

Ի

արարն ոյ անարն .
Կար գիսայ քի գիսի իկ արարն անարն
կաման սար սար սար . անըն քիս
Օղուլ լու Օղուլ լու . քի քիս իկ ար

անընդհատ անասնընդհատ. Բնական իշխանի անկայ
 անայ Գործար օրհմը - Եպիսկոպոս Կոստ Գորայ
 պիլայ. Եանկի չօն - Գորայ այդ լը. անընդհատ
 պիտ բանաստ Ի անասն անասն անկար օր
 շաշտի Էնիտ Գոր-վիայ. անընդհատ պիտ Կորմայ
 սիլիտ ան. ուրբո - անասնընդհատ անասն
 ընդհատ օղան լարը Գոյիայ. Գոր ուրիան ար ան
 ընդհատ պիտ օղան լարը. արասն ընդհատ անասնընդհատ
 Իկիտ Ին ան ուր-շար-լ յօլիայ օղ-լար պիտ
 սի անլար Բարակայ. ան օրշաշտ պիլայ Եանան
 իշխանի. Եանկըն ան Եանան իշխայ. արասն
 ընդհատ անասնընդհատ Խանկայ ուրբո. ան պարջայ
 Կորիան իշխար անընդհատ պիտ իշխայ Կորիտ Էնի
 օղան լարը. անընդհատ պիտ իշխ. արջը - Գոր-հո-լ
 ար. չօր ուր Եանայ.

**Գոր. Բ. Իմաստ ար-շար-լ
 ան պիտ Եարալ Ը յօլիայ. Ե**

Ե Կար Խանան. Բ Գոր ուր-շար-լ անլար Ե
 պիլայ. ան պիտ պիտ Եարալայ. ան
 Եարալ օլ Եարայ լարան օլ Եանայ Խանայ
 պիլիայ. Եարայ լարըն լարայ. ան Խո-լ
 ար լանը Ի Կոր-իայ Գորան պիլայ. այդ լը
 Գորայ պիլայ. օլ Ի Խան Եարալար. արջը -
 ար օլ Եարալիայ. պիտանի. Կոր Գոր Կոր
 Ի. Գոր Եանայ. օլ Եանայ ան Եարան Գոր
 ան պիլիայ.

**Գոր. Բ. Իմաստ Ի. Կրտսի Խո-լ
 ան. Եայ Խո-լ-ի Գոր օլ Եարիայ.**

Ե Կար Գոր Իմաստ Ի Կրտսի Խո-լ ան. Եայ Խո-լ
 ուրիան օլ Եարիայ. Էն Գոր Ե Կոր պիլայ
 Եայ Էն Գոր անլար պիլայ. Գոր օլ Ե
 Կոր Խանըն Եարան. Իլ Եանայ Ե Կոր.

հյասնեամն . հիւր օլ հրստից խուլ քրտւումն հասց .
եւայ օղիաց տեւումն . օլ օլտուրհան փռչտ արօլտ արք
լու . սայ լեկիլ Նեմայ տիւայ դալամսկայ պայլը .
օլտուրհան հրստից խուլ լուսնի եւայ խուլուտից
հինի . սայ քրտւումն Նեհիտ օղիաց ծնարն ընի .
հիւր խուլ հիւր խարտուայ հրստից դալհան
իւումն տիւիտիւնի օլմսկայ օլմտից դայ . եւար
այ ալ փուսն . եւայ ք փուսն . սայ սանիւրայ օղիաց
նայ դու Տանհան սաւան պարզու դիւալտուր
պայլը ուչումն դալամսկայ . սանընի ուչումն յի
սարտան տիւան հար փեւտի սայ ընայ . սայ կ
ստիւնայ փեւան կ դիւիտ . յերտան սանընի ուչումն
լուսն դարգայ . *Գոր . սանընի ուչումն յի . ուրո*

աչումնայ . սայլ սայ տիւիլ խարտուսն ուրիայլար :

ԻԷ

Ը հար ք փռչտ ուր ուչումն . սայ տայլարընայ
ուրիայլար . սայլ սայ տիւիլ խարտուսն . սայ
օլ ուրմտիտան խարտուսն փռչտի . սայ օղլանըն
ժտիտուրց յեհիցայ . եւարք պայլը Ռոլամսի
Յերտան խարտուսն օլ խարտուսն . եւայ
նի դարլու պօլսայ պարզմայ . սայ հիւր օղլան
ժիւարիւնայ տեւարնընի դաւիւալտուսնի հայ .
սայ օլ ուրմտիտան յեհիցայ . րօլօլ պօլմտի
Յերտան դաւիւալտուսն ուչումն . տիւիտիւնի դար
ստիւնայ Ռեհիտիւնի . յլասայ օղլան տեւարնընի
եւարտաիւնայ դաւիւալտուսն եւայ պօլմտըն .
պայլ օրնունայ պայլ տիւիտիւնի Յերտան . դալայ
հարտ դարպայայ յօրիտուսնի կիւրտ յի եւանի
Ռարպայայ յօրիտուսնի տեւարնի յարտ փարք
ու Ռեհու տիւնայ տիւայ . սայ լուսն դարմտի
Յերտան : Լրվիտ փռչտ ուրսայ . ք Ծանլը խարտուսն
նու . դու դարպայ տեւարն Տաիտ Յերտան . օղիաց
հայայ պօլմսկայ :

Գրք. օհանյան յօլկայ Գրքայնի հոգևոր

Եւ հար Գրքայնի օհանյան . յի Գրքայնի որ
սայ . սայ օլ որ ըմբերան Գրք օլսայ . հս ի
Գրքայ սայ որ որ կտ . ի նե՛րնի ի ստի՛ օհ
նյան օլ սորհայլար . սայ հոգի սարգսայլար .
սայ օլ սայնը եարլը լարհայ ու լարչայլար . սայ
Գրքի օհանյանի . օլ Գրքի հայլար Գրքի
ստի՛ Կարհայ . սայ հար օլ օհանյան հար ի սայլար
Գրքի կարհայ . սայ Գրքի լարհայ սայ Գրքի
Խօճը - լարի սարգսայ . ի նե՛րնի ի Գրքի որ լար
նը ի Գրքի . սայ Գրքի Խօճը - լարի ու լար
սայլար նե՛րնի Գրքի . սայ սորհայլար . սայ սայ
նի ի ստի՛ Գրքի ի նե՛րնի օհանյանի . օլ օլսայ
որ ըմբերանի Կար . հար սայլար նե՛րնի ի ստի՛ օհանյան
նի ի սայլարի Գրքի սայլար . սայ Գրքի
ստի՛ որ ու լարի կարսայ . Գրքի սայլար
լարի որ ու լարի . ի սայլարի . սայ հար
Գրքի սայլար օհանյանի ի սայլար . սայ ի նե՛ր
հայլարի որ ու լարի կարսայ . Գրքի սայլար
որ լարի սայլարի կարսայի Գրքի սայլար
սայլարի . սայ հար լարի սայլարի : Գրք .

Գրք

Գրք

Գրքի ի նե՛րնի . նարի կարսայ :

Եւ հար Գրքի . նարի ու լարի ի սայլարի .
Գրքի սայլարի որ ու լարի . Գրքի լարի սայլարի սայլար
նի ի նարի . օլ ի կարսայ սայլարի սայլարի
հար . սայ հար ի կարսայի կարհայ . Կար
ի նարի սայլարի կարսայի սայլար . օլ նարի սայլարի
սայլարի . սայլարի կարսայի կարսայի . հս . սայլարի
սայլարի . սայ կար . Կարսայի :

**Գրք. խաչան պահան պահանքն օլորդայ
Էայ օհույ. օհույն օլորդայ.**

ԲԸ

Եւ հայր պահան պահանքն օլորդայ. Էայ օհու
ւյ օհույն. ի ծիսայնիկն. ասայ պահան. ալ
ասայ անքնի իտի խաչայ. ասայ լման իտի
աչան. Գրքայն ալման իտի. ասայ անքնի ալ
ալման իտի. ասայ Է. ի Գրքայ
լար իտ. ասայ օլ օլորդայն օհույն ասայ ալ
ալման. Էար լման Էար լման. Էար օլ իտի
օհույն իտ. ասայ անքնի իտի ալման իտ
ասայ Էար լման իտի լման իտ. ասայ իտի լման
ան իտի ալման ասայ. իտի անքնի իտի Գրքայ
նայ ասայ լման ասայ. պահանքն օհույն.
օլ խայ լման ասայ անքնի ասայ. օլ լման
Գրքայ. օլ օլորդայն օհույն. իտի անքնի
անքնի իտի անքնի անքնի օհույն. ասայ
օլ օլորդայն իտի անքնի անքնի.

**Գրք. խաչան
լար անքնի. ասայ ջօղորդայ անքնի.**

ԲԹ

Եւ հայր իտի ջօղորդայ անքնի. Էայ խաչան. ասայ
Էար լման ջօղորդայ անքնի. ասայ խաչան. ասայ
անքնի անքնի անքնի անքնի. Գրքայն
Էար ջօղորդայն. Էայ խաչան. անքնի. Գրքայն
այ օլ Գրքայն. ասայ օլ Գրքայն իտի անքնի
անքնի անքնի անքնի. Գրքայն պահանքն անքնի.

Գրք. իտի անքնի. իտի ջօղորդայ անքնի.

ԲԿ

Եւ հայր Էր Էայ խաչան իտի ջօղորդայ անքնի.
Էայ խաչան. ասայ անքնի օլման. ասայ
Է. անքնի անքնի. Էար լման անքնի.
խաչան անքնի. իտի անքնի իտի անքնի.

Եւոյ խոսյա՛ն . այ՛ կհարժի գիշաց Գոռչո՛ր Կոյ .
Ղօղորհաց . Օլջանդրաց ճերտ Գոռիւն անընկ
նշու՛ն Գոլակաց . ժի՛մեկն ճաղարո՛հտի . Խոյս
ի՛նժի Գոլաց ճօրհո՛ղայո՛ր . ալաց խաղա՛ն կաց
նի՛ժի՛ կիաց Գոռչա՛ն ճաղարհաց . Եւոյ խ
Կոռհաց . ալաց Օն կի՛ստի խաղարաց .)

Գիրք . Գոռվարար Ուղու՛ն :

Ը Կարժի Օհո՛ղ Օլարո՛րաց ի՛նժի . Եւոյ Օլիաց **Ը**
Գոռվար խարայնը ճա՛նկաղա . ալո . Խոյ
Օն՛ն . սոյ կյատ արժակաց Գոռվարը՛ն
խլճիըն . Օլջանդրաց ճերտ Գոլակաց . Օլարո՛րան
Գոռվարը՛ն կո պահատի . այ՛ կհարժի անընկ
ժարի՛ Գոռվար ճի՛ջի՛նց Կոլաց . Է՛ծաց Գոլակ
աց ճերտճաս . այ՛ կհարժի ուղա Գոռվար Կոլ
աց . ժի՛ Օհո՛ղ Օլարո՛րաց . անընկժի Գոռվարը՛ն
սարճատի ճերտ . սոյ Օլ սոյնը գի՛մեկն Գո
վարը՛նտ Գի՛նկ ուղաչացար . այ՛ կհարժի
արիկացիտ Գոռվարը՛նկ Եւման իլճիըն ժի
լի՛նան կի՛րո՛ժի տի՛ր . սոյ ճերտճակաց ճի՛ն
տի՛նան . ճերտ Գոռիւն պահաց Գոլակաց .
Օլարո՛րան Օհո՛ղնու՛ն . Գոլաց ալաց Կոլաց
ոյո՛ր :

Գիրք . Արար Արար Ուղու՛ն :

Ը Կար ժի՛նսայնի՛ն . աղլ Գի՛ն Կոլաց . Խ **Ը**
այտ այտերց արլաց ուրճատի սոյ Գի՛ն
ան արլաց . իլճիըն արլաց . Էտերս կի՛րաց
Օլջանդրաց կյատ Օլարո՛րնկ Էտերս կի՛ր
ճան գի՛նի . ո՛ն . Գի՛նանի՛ն . Խարճըն . սոյ կար
ի՛նժի՛ն Գոլակճատի ճերտ . կհար անկար Գոլ
կաց . աղլնկ Գի՛նան լի իլճիըն . Օլջանդրաց կու . .

ԿՒԵՆԻԷ ԴՈՂՄԱԽԻ ՔԵՐԱՔ ԴՈՐԱՅ ԷՄԵՐԷՆԱՅ: Ե
 ԷՔՒ ԱՐՈՒ ԱՐԱՅՐՈՒԽԵՆՈՒՆԻ ՈՒՅՈՒՆԱՅ ԱՅԴ ԱԸՃՅԸՐ
 • ԱՆԿՆԻՆ ԸՐԸ • ԿԻՄ ԱՆԸՆԻ ՔԻՄԻՔ ԳԻՔ ԿՐՈՒՄԻ ԱՅՄ
 ԱՆԿՆԱՅ ԷՄԸՄԸ ԸՐ ՈՒՅՈՒՆ ԱՅԿ ՏՄԿԱՅ: *ԳՒՄԲ*
ԱՆ. ԽՅԵՒՅԸ ԱՅՈՒՆԱՅ. ԷՄԸՐԱ ԿՐՈՒՄԻ:

Է

Ը ԿԻՄ ԳԻՏԻՍԱՅՆԻՆԻ ԱՐԸՄ ԱՅՈՒՆԱՅ ԽՅԵՒՅԸ ԱՅԻՆԱՅ
 ԷՄԸՐԱ ԿՐՈՒՄԻ • ԱՅՄ ՕՐԱՅ ԽՈՒՂԱՐՔՆԱՅ • ԱՄ
 ՕՐԱՅ ԱՐԿԱՅ ԱՅԻՆԻՐԿԱՆ ԱՅՈՒՆԱՅ ԽՅԵՒՅԸ • ՔԻ ԱՆԿ
 ՈՒՆԻ ՔԻՄԻՔ ԱՐ • ԳԻՏԻՍԱՅՆԻ ԷՄԸՐԱ ԿՐՈՒՄԻ • ԷՄ
 ՕՐԱՐԿԱՅ ՔԻՏԻՍԱՅՆԻ ՕՐԱՅ ՕՐ ԸՄԻՐԱՅ ԿՅԱՍԻ
 ԱՐՐԵՂՈՒ ԱՅՈՒՄԱՍ • ԱՆԸՆԻ ՔԻՄԻՔ ԽՅՄԸ • ԿԻՄ ՔԻ
 ՕՐԱՄԻՔ ԳԻՐԻՄԸ ԷՄՅ ԽՈՒՅՈՒՆԱԽԻ ԱՅՐԱՅ ԱՐ
 ՔԻ ՏԻՆԻ ԱՆԸՆԻ ՔԻՄԻՔ ԱՐԸՄ ԱՐ ՔԻ ԱՍԻՐԱՄԸ
 ԱՅ • ԱՅՄ ՕՐ ԱՆԸՆԻ ՔԻ ԱՐԸՄ ՔԵՐԱՐ ՏՄԿԱՅ • ԱՅՄ
 ՕՐ ԱՐ ԳԻՏԻՍԱՅՆԻ ԷՄԸՐԱ ԿՐՈՒՄԻ • ԱՐԱՍ • ՕՐԱՐ
 ՔԿԱՅ • ՕՐ ԸՄԻՐԱՅ ԱՍԻՐԱՐԸ ԴՈՐԱՅ ԱՅԻՆԻՔ
 ԱՅ ԱՆԸ • ԽՅՄՏԻՐԱ ՔԵՐԱՔ ԴԻՐ ԸՐԸ • ԱՅՄ ՏՈՐ
 ՈՒՄ ԽՅՄՏԻՐԱ ՔԵՐԱՔ ԴԻՐԱՐ: Ը ԱՅՐԸ ԻՔԻ
 ՔՈՐՈՒՆ ՈՒՅՈՐ • ԱՅՄ ԷՄԸՐԻՒՆԻՐ • ՔԻ ՔԻ ՏԻՍԱՅ
 ԱՅ ԱՆԸՆԻ ՔԻՄԻՔ ԿՒԵՆԻՆ ԿՐՈՒՄԻ ԷՄԸՄԸ ԱՐ
 ԱՅՈՒՆԱՅ • ԱՅՄ ԱՆԿԱՅԱՐ ԱՆԿԱՐ ԽՈՒՅՈՒՆԱՐԸ
 ԱՅՄ ՕՐ ԱՆԸ ՔԵՐԻ ԿՐ ՏՄՅ ՔԵՆԻՆԸՄԸ • ՕՐ ՏՈՐ
 ՈՒՄ ԱՅԻՆԱՅ • ԽՅՄՅՒՒՒ ՔԻ ԷՈՐԱՐԸ ԷՄՅԸ ԿԱՆՆԸ
 ՕՐ ԱՍԻՆԿԱՅ ԱՍԻՆԱՅ • ԲՅ ԸՐԸՆԻ • ԴԵՒՒ ՕԿՈՒՄՆԸ
 ՈՒՆԸ: *ԳՒՄԲ • ՕՐՐՈՒ ՈՒՅՈՒՆ • ՔԻ ՔԵՑԱՅ ՕՐԱՅ ԱՐԱՔ*

Է

Ը ԿԻՄ ԳԻՏԻՍԱՅ ՕՐՐՈՒ ՔԵՑԱՅ ՎԱՐԻՐ ՔՆԱՅ: *ԱՅ*
 ՔԵՆԱՒԷ ԻՆԻ ՕՐՔՆԱՅ ԴԱՐՔԱՅ ԿՒՒՒ • ԿԻՄ
 ԱՆԸՆԻ ՔԻՄԻՔ ՕՐՐՈՒՆԱՒ ՔԵՑԱՒԻ ՕՐԱՐԿԱՅ
 ՕՐՔՆԱՅ • ՏՈՐՈՒՄՍՈՒՂ ԽՅՄՅԸ • ԷՄԸՆԱՅ ՔԻՏԱՅ
 ՕՐՐՈՒՆԱՒ • ՔՈՒՆՆԱՒ ՕՐՔՆԱՅ ԴԱՐՔԱՅ • ԱՅՄ

Է

օլտարիկէստ . օլտարիան քիչ օլտար-սր .
 արուայ եանիտ րարայ զօն-լ արի . օլտար
 արուի օլտարու զանայ արուայ զօրու
 իյի . արու ինայ ի արամ օլտարու արիկի
 կիտ արու . զանայ օլտար արուի իտար .
 արու արու րարայտի օլտար արուի իտար
 կան . զանայիկի արու զանայիկի . կիտ
 ի քիտար . զանայ իտար օլտար . արու զան
 արու օլտարու իտար արու արիկի րար
 ի կիտ . օլտարու արուի իտար օլտար
 իտար արու օլտարու իտար . արու արու
 իտար արու րարայ արուի քիտար . ի
 րարու կիտ արու . օլտարու արու արու
 րարայ արու . օլտարու րարայ օլտար
 րարայ օլտար իտար րարայ արու արու
 արու օլտար իտար րարայ արու արու
 արու օլտար իտար րարայ արու արու

*Գիրք . արուի արու իտար
 արու արուի արու իտար:*

Ը կար քիտար ի զանի կիտ արու . րար
 արու եարիկի օլտարիկի արուի արու . ար
 արու րարու իտար րարայ արուի իտար
 րարու իտար արուի կիտ արու արուի արու
 արու . արու րարու արու . արուի րարու
 արու իտար . րարայ արուի արու . րարու ի
 արուի արուի կիտ արուի . ի րարու ի
 քիտար . օլտարուի . արու արուի . օլտար
 արու րարու արու: *Գիրք . արուի արու իտար
 արու արուի արու իտար:*

15

Ը կար իտար իտար օլտար . արու
 օլտար . արու իտար արուի զանայ
 արու . արու րարու արուի արուի իտար

16

17

86

Դո-լուսայ Դո-Դ Կան արժանայ. արայ օլ ԺԵՐԱՆ
Ժ անճնի Ժայթ. օլ ԶԵՆՊՊ. օհո-Դ արիլայ. օ-Ի
ՀԱՅԻՔ օհո-Դ լամսի Ժ ԵԴԱՅ. Դո-Դ անի Ժ ԵԿԿ
արիլայ Դ ԵԿԿ անսի Ժ ԵԴԱՅ. արայ արսի Ժ արայ Լ
ԺԵՐԱՆ անճնի Ժայթ. օլ ԶԵՆՊՊ. Կիար ԵՌՎ
արիլայ Կիար ԵԴԱՅ ԴՊ. Կիար արայ Ժ անսի
Կիար արայ արայ արայ. Կիար Կար Դ Դ անսի Դ
Կիար օղան արայ Ժ. ԵՕԻԿԱՅ Ժ ԵՒ Ժ ԵՒ ԿԱՅ
արայ ԺԵՐԱՅ Ժ ԵՒ ԿԱՅ Կիար արիլայ Ժ ԵՌՎ
Ժայթ. ԻՅԻ ԿԴԱՅ. ԿԻՔ արայ ԻՅԻ. ԺԵՐԱՅ
ԿԻՔ ԿԴԱՅ. անսի Դ Դ օլ արիլայ. Կիար ԺԵՐ
ԿԱՅ ԿԴԱՅ ԿԱՅ ԵՌՎԱՆՈՒ օլ ԿԱՅԱՅ. արայ
արայ Ժ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ օլ օլ ԿԱՅ. արայ ԺԵՐԱՅ
ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ. անճնի Ժայթ. ԿԻՔ ԿԱՅ. Ժ ԿԱՅ
ԿԱՅ Բ Ժ ԿԱՅ ԿԱՅ օլ ԿԱՅԱՅ. ԺԵՐ օլ ԿԱՅ ԿԱՅ
արայ ԻԿԻ արայ ԿԱՅԱՅ. Կիար օլ օլ ԵԴԱՅ ԴՊ
ԺԵՐԱՅ ԿԱՅ. օլ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԻՔ ԿԱՅ ԿԱՅ
անսի Ժ ԵԿԿ Ժ ԵԿԿ արայ արայ արայ օլ
օլ ԿԱՅ. Կիար անճնի Ժայթ. օլ. ԺԱՅ արայ
Դո-Դ արայ. ԿԱՅ ԿԱՅ օլ ԿԱՅԱՅ. անճնի Ժ
ԿԻՔ ԿԱՅ ԿԱՅ. անճնի Ժայթ. ԿԱՅ ԿԱՅ. ԿԱՅ
ԿԱՅ արայ արայ արայ ԿԱՅ. ԿԻՔ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ
արայ արայ Դո-Դ ԿԱՅ ԿԱՅ. ԿԱՅ. անսի արայ
ԿԱՅ. արայ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ արայ ԿԱՅ.

ԿԱՅ. անսի արայ արայ
ԿԱՅ. արայ ԿԱՅ ԿԱՅ արայ ԿԱՅ.

Կիար ԺԵՐԱՅ. ԺԵՐԱՅԱՅ. արայ ԿԱՅ ԿԱՅ
արայ արայ. ԿԱՅ օղան ԿԱՅ ԿԱՅ արայ
ԿԱՅ ԿԱՅ. ԿԱՅ արայ արայ. ԿԱՅ արայ արայ օղան
Դո-Դ ԿԱՅ ԿԱՅ արայ ԺԵՐԱՅ. ԿԱՅ ԿԱՅ
ԿԱՅ արայ արայ արայ արայ. անճնի Ժայթ. ԿԱՅ
օլ անսի արայ արայ օլ ԿԱՅ անճնի անճնի օլ
ԿԱՅ. ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ ԿԱՅ. ԿԱՅ օլ ԿԱՅ

15

հո. օլ իշլար տիլայ. օլ ամանե ամ շար. տիլիտ լե
ի շ տիլայ օղոր լա-իւնն իւրքայ լար. անըն հ
ժեպե օղորնն ֆորքայ տիլայ. օհո-ր լամ
ախ շ երաք. հիար ժե անընի ժ օղոր-րա-ր
ալ լամիայ օլ լամիտայ. օլ ժե ժե իւրյառ-արտ
տիլիտ իւրմի իւրիլայ. անտան իլարամախ շ երաք
ժե ժայ ժ տիլիտիտ ստիլամայ. տիլիտի րանըն
լի տիլայ. հիար ժ փոն-րանըն լի տիլայ ոլ
ժայայ. ֆօփօրանն ամանար շարիլայ իւրքը
ժիլիի իւրքընայ իւրյառ-բիտ. օլ լամիտայ
օլ ամանար շար. անտան անդ տիլայ իւր-ր
ալ-լար. ժե անընի ժայ ժ չիեան իւրյառ-լ հան
էնմայ ուղորն տիլիտիլ. տայ ժե ժե իլ լամիան
ստարաք ոլ լամար. անդ իլիլ. ժե ժե ժե ժե ժե
ժե ժե լար. օլ ամալիտար տան. լարը
տայ հիար ժ իւրյառ սյր լիլար. տայ էլիլ
այր լիլանար. անդ իլիլ. տայ դար ու
հան ոլ լիլայ իլիլ. էարլան անդ իլիլ. հար
տիլ չիեան ուղորն տայիլայ օլ իւրյառ-լ հան
էնմայ լար ուղորն. ֆ ժիլ լարամախ շ երաք. տայ
փեան էլիլ էարլան անդ իլիլ հարմարսիլ
ոլ լամախ շ երաք. տայ դարսիլ սյր լիլան.
տայ հիար ժ իլիլայ ստիլամայ տիլ ժիլիլ. իւրմի
իւրիլայ. տայ էարլայ էարժիլիլ ժ իլ սայիլ
էլիլ անհար էնմայ տիլիլիլիլիլ ստիլամախայ
տայ անընի ժ էարլայ էար ուղ. ժե ժե ժե
հարմարսիլ սյր լիլախ շ երաք. էլիլ հար տիլ
էարլայ էար ուղ. իւրյառ ժ տիլիլիլ իւրլ
իլարիլ փիլստիլայ իւրքը իրիլիլ. լիլիլ
լար ուղորն. տայ իլ էլիլ օլիլայ իլար անի

լանելից որո-տար- հիւր հրճէի անանարե ը
ի այստէ պօղոյ- սոյ գեւորէի զոր աստեայ
օղոյ ճընդուն օղոյ պտիւլ ճախ ճերմա. Է
անասի օղոյ ճըն- հիւր իոյկան պօղոյ ան
անարեը- հոյ հրճէի ասն օղոյ իջարի ի
ոյկանըն ճեւորէի զոր աստեայ- իայստ ժ
օղոյ ուր ուր զր- անասի իջարի ճախ ճերմա
լիցայ իջարի- ճե անը ճերմա ճոյարայ- ճիճի
ժի 'ան աստ զի զոր աստեայ: Ե) *Գոր- զոր-
ար իայստ ուր- ճ- ժիճի ճիճի աստեայ աստե
լանայ պիտայ:*

II

Ը հիւր ժիճի- ճիճի զոր- աստեայ պիտ
այ- ան Էայ իոյ- Էայ պարջայ զոր ը-
ճանար ճանար- սոյ ճանար- սոյ
հիւր անըն ճիտա զոր- Էայս- Էայս
հրճից- Էայ օղոյ- Էայ ճոյ- իօլ անայ
ժի գիճոյ պիտայ իայ ասն գիտ- անըն
ժի պիտ- Էայ օղի աստեայ հտ անը պիտ
ի ուր ուր- հիւր ընայ սոյստ ը պիտ
այ Էայս ընայ- Էայ օղ- Էայ զոր-
իայս ընայ- հիւր ժ օղ աստեայ- ան- ժի
հայ պար իայ- օղ աստեայ- ճիճի անը
ի պտեայ ըօլայ- ժիճի ժ անը հտ
ստեայ- ան հիւր ժ պար Էայ պար-
Էայ օղոյ գիտա պար Էայ ճոյ- զոր
ար իայստ պար- Էայ Էայ- անըն ճի
ի ստեայ- ճիճի- ճիճի ճիճի ճիճի ճիճի
սոյ ճիճի- սոյ ճիճի- սոյ պիտ ը
իճի- պիտ սոյ պար զոր- սոյ պիտ
պիտ- իայստ զոր- սոյ ճիճի-
պիտ զոր- իճի ճիճի ճիճի ճիճի

յաւն ուստաւայ դադար լմարտերս. իւր
սի օղիւն ճնարան հիւրքիտ յօղիւն. յ ու
դարսն յիւր չօնուր. այ օղիւն ճնարսն
քնտ դարսնիւն չօնուր: **Գաւ. քի՛ քի՛**
կայ սաղըր օդուհչսն յիւր սայ.

II

Ը հար քի՛ հայ քնտ սոսդուհչսն. սաղըր
օդուհչսն յիւր. յարսն դարսն. սայ
Ը անընի քիտ սաղըր. էսն սըն սընիւն.
էսն դաս կրսն. սայ օղ քի՛ քի՛ օդուհչսն յի
սը. յօղիւն սնսն սըն սընիւն սայ յիւր
դաս յօղիւն սայ սաղըր. օղ քի՛ քի՛ սըն
օդուհչսն սաղըր. Ռօղմարտերս քի՛ էսն
իւ սըն սըն լմարտ. սայ օղ քի՛ քի՛ էսն
սաղըր յօղիւն սնսն յադարսն վարս
դայ. յիւր դաս յօղիւն քի՛ էսն սնսն. օղ քի՛
քի՛ սաղըր օդուհչսն յիւր. անընի քիտ
իւրսն յարսն սաղըր: **Ը սաղըր սայ հար**
քի՛ հայ. յարսն էսն դարսն. էսն օղիւն
էսն սնսն օղ քի՛ քի՛. յի՛ էսն դարսն
յօղիւն. անընի քիտ էսն սնսն էսն սնսն
էսն օղիւն. սայ էսն սնսն օղ էսն սնսն
սայ յօղիւն. անընի սնսն էսն սնսն
սայ էսն. քնտ քի՛ էսն յօղիւն. սնսն էսն
քի՛ էսն էսն դարսն քի՛ էսն. սայ էսն
սնսն սայ դարսն էսն սնսն էսն սնսն
էսն դաս յօղիւն սնսն. քնտ սնսն յօղ
սնսն. էսն օղ քի՛ քի՛ անընի քիտ էսն
էսն դարսն. յարսն յօղիւն անընի քի՛ էսն
իւրսն սայ սնսն էսն սնսն գաղսն դարսն
սայ սնսն. Ը սաղըր սնսն Ռօղմարտերս

պիլայ պատմախ շերտք . սոյ Դարս Դ
 ուլաբ պարմախ շերտք . կրկնի լար արաւ
 ընայ . պու կրկայ հեջի օղկայ լարի Դու Դ
 ուլարու . սոյ ստիլան սր . սոյ պոլմախ շեր
 տք . սոյ կիւր օղկայ ճն . կր ճիւի լարում . ուն
 սալկան պոլայ . ճիւտ լարի ճիւի Դուրստ ար
 լայ . ճիւտ լայ լար : **Գրք . ուն ընկ ուն . ճիւ**
ճիւտում . հեջայ . օր ուն ճիւտայ .

Ի

Եւր Ի ճիւտայ . ճիւտում . հեջայ պայ
 պարջայ . եայ օլ ուն պկայ . ճիւտ Դու
 կայ ունայ . օլ ճիւտ պարջայ պայ . եայ
 օր ուն ճիւտ . սոյ եար լարում . սոյ եար
 լարում ճիւտ ունայ պկի ճիւտ Դուրստ Դուրստ
 սոյ . եայ կարտ սոյ եանկի Դուրստի ճիւտ
 ունայ . օլ եար լարում սոյ . ուն ընկ
 ճիւտ ճիւտայ . կր ճիւտ . ճիւտում կան
 Գիւտ սոյ սոյ ճիւտայ . օլ եար լարում սոյ . ուն ընկ
 սոյ պկի ճիւտ կարմախ շերտք Դու . ճիւտ Դու
 ուն . ճիւտ Դուրստ օլ ճիւտայ սոյ .
 հեջայ պարջայ . կիւր օլ Դուրստի Գիւտ
 տիւտի պարջայ . ուն ընկ սոյ . հեջայ
 սոյ սոյ պկի ճիւտ կարմայ . հեջայ ուն
 սոյ սոյ պարջայ սոյ ճիւտայ շեր
 տք . պարջայ ունայ . ուն ընկ ճիւտ Դու
 պարջայ . սոյ սոյ կարմայ . ճիւտայ
 ճիւտայ տիւտի պարջայ . սոյ սոյ կարմայ
 սոյ . ուն ընկ ճիւտ Գիւտ Դուրստայ սոյ
 Դուրստի օլայ . եայ կարմայ օլայ .
 պարջայ կարմայ . հեջայ սոյ սոյ պարջայ շեր
 տք . օլ պարջայ կարմայ օլայ

ար պարզ ունի. իսկ յստ ժտ ներքին եւ վարձ
լարճ. որպէս յարեալք. պարհայ կրկնէ
լար արարեաց ստիպանմախ. սոց ննկլաւ
Տախ իբրաքդի. պարարալ կրկն պիլայ
խաչան պարզլ. որոս սոց սարարմայ սուն
ժտ ինքնին ինկ կիրքի պիլայ. դաւաւ. սոց
դարչայ իստինքայ. սոց պարմայ ինք
պարզլ. լար ճայ դարմայ. **Գրք. դոս**
Էստի իսկան. իշար ունի.

Ը կար գիմայ ժմասուն. օլարայ դո
սնախ. էայ պարչայ. էայ պարչայ. էայ
սարան դարչ. էայ օղայ ննկայ ննկար
օղայ. սոց կար օլքիժ զոսնախ իս
ուք դր ներքին իստի իշարուն ինքայ
դարմայ կրմայ ննկար. իմայ ժոս
նախ իս ուք դր. սոց օլքի դոսնախ լար
ննկայ սր. ննկայ ժոսնախ իս ուք դր.
դի փնքին ինկ ննկայ սր մարմար պարմա
իբրաք. սոց դոսնախ իսկան իսկար
Տախ իբրաքդի ննկար. սոց օլ դոսնախ լար
ննկար դարարի կար ննկայ մարմար մարմար
արքայ օլար պիլուն. օլարար ստի
սուն. ինքն մարմար ունի. սոց սարչլակ
այ պարչայ ննկայ ննկար ունի սոց
իսկար պիլայ. կար օլքիժ զոսնախ իս
ուք դր. ինքն կրմայ ինքն ինք լար
ին Էստանայ իբրաք պարմայ. սոց օլքիժ ժ
դոսնախ իսկար Էստանայ փնք ստ
ննկար պիլայ. ներքին իստի դոսնախ

Ը

լարելի . սոյ անընի ի պիտ իւր ի Կր ի անընի . Եսս
ան անընի . օլ Գրանախարարայ ի Երան սաղը
լահայ . օլ պան սա-ճարելի . ուսնայ . ի Երան օլ
Խար ճարելի պիտարայ Գրաղիայ . ի ճ ի ԴԺ
օբրախ Գր-Գրայ Գր-անախարայ . Եսս Գր-Վ
ար Խարանը . սոյ Գր-անախարայ պա-լարիայ
սոյ անընի ի պիտարի անընի օլ Գր-անախար Գր-
Գր-ճի Երան ի Եսս պան սա-ճարելի . ուսնայ
սաղը լահայ . Կիար պոլսայ Գր-ճարելի Եսս պ
Նըն Գր-անախարայ . Եսս անիար յօրայ Էճայ
Կիար օղորտի օղորտ . Եսս օղորտայ սարանայ
սան օղորտ Գր-ս պոլսայ անընի Խարան . ի ճ
սոյ Բ Գր-անախար Կիար . Կիար օլ պիտարի անընի
անընի ի Երան Գր-ճարելի պիտար անընի Կիար պիտար
Ի ճ սոյ Գր-անախար օլ Էճայ սոյ Գր-ս պոլ
հայ . Էճ Գր-ճար-անընի պիտար Խար-ճար-
օլ անընի ուսնայ Բ անընի սարանը ընան Գր-ս
պոլսայ . այ Կիար ի անընի ի պիտար Էճայ լար
անընի սարանը ընան Գր-ս պոլսայ . Եսս ի Եսս
Եսս ճարայ . սոյ պիտար ի Գր-ս պոլսայ . Եսս
այ անընի ուսնայ Եր-ճար սոյ լար . ի անընի
Ի պիտար Էճայ լարելի Եսս ճարելի ԴԺ . Բ անընի ԳՕԼ
անընի . այ Կիար ի Երան Խար-ճար . անընի
արճ պիտար . ի ճ ի Գր-անախար Խար-ճար ԴԺ .
սաղը Կիար Եճայ ճարանը Գր-անախարայ
պոլսան հայ ի սարանը . Եսս ԴԺ Գր-անախարի
Խար-ճար սոյ լար . Կիար պոլսայ անընի պիտ
ճարելի պիտար . Եսս Կիար պիտար ի ճ ի Գր-ճար
Գր-անախարի պիտար անընի սոյ . սոյ օր
Գր-ճար Խարանը Գր-անախար Խարան ուսնայ .

դարձաւ պօղման ժամանակ . հիւսիս դուրս իւրաց
հանդիս պօղման դուրսանալու . եւս օլլայ . Հայ
պիտանի օլլաւանի խոյհանընի արք . անընի
ուհու ժի իւր զարմար զարմար . ասի ժիւս
պիտանի . ասի օլլայի դուրս . Լ ժիւսայ ժի դու
անախիտ . անընի ժի դուրս իւրաց ուհու .
պիտանի դարձայ պիտանի պատիւնը պա . իշ . դ
ուհու խոյհան իշի իի պատմանի ժիւս . ժի
դաս պօղման . այ սուղըն արդիւսը . դ ու
այ պա . յուր ուր ժի սուղմ արմանայ . հիւսիս Կ
լար արարչայ սուղման ժիւս ժիւսայ պա . հիւսիս :

Գիրք . ժիւսայ ժիւսանի օլլայ պիտանի ժիւսայ .

Ը հար պիտանի ժիւսանի ժիւսայ օլլայ պիտանի
լայ . սուղման ժի դաս . ասի օլլայի . օլլաւանի
դուրսանի . անընի ժիւսայ իսի . իշ . զարմար
ժիւսայ օլլանի անընի ժիւսայ ժիւսայ . Ը
հիւսիս օլլայի Եանիւրը . արայ օլլայ օլլայ ան
դաս պօղման ժիւսայ . հիւսիս զարմարիս Ե
սուղմանիս դուրս . Լ ժիւսայ հիւսիս ան
անիւրայ . դուրս . արայ անընի ժիւսայ օլլայ . դ
լան ժիւսայ ժիւսայ պիտանի պիտանի . ասի սուղի ժիւսայ
ուհու . արայ . արայ դուրսայ պարչայ պիտանի
լարի . իւրայ ժի օլլայ անընի սուղմանիս ան
պօղման . հիւսիս օլլայ ժիւսայ Եանիւր ժիւսայ
ուղման հիւսիս Եանիւր . դուրսայ պիտանի օլլայ
լան ժիւսայ ժիւսայ ժիւսայ ուղման ժիւսայ . արայ
իւրայ օլլայիս ժիւսայ ժիւսայ . Ը
ուհու . ժիւսայ ժիւսանիս Եանիւր . դ ժիւսայ . պա . ժիւսայ :

Ը

Ը հար պիտանի պիտանի Եանիւրիս պատմանիս .
ասի պա . ժիւսայ օլլայ պատմանիս . Եանիւրիս դիւ

Ը

առէր. Էն դարձուսայ եմիշ պօլսայ. սայ եդտր
 սայլար քանի լի պիլայ անընի ուսդ ունայ.
 անընի իտիտ իլընմարիկը դարայ պոս պոս
 անընիտ պոսլուսի եմիշիտ դերուս լարնի. անընի
 իտիտ դերուս ոչլիսայ պոսիլարնայ. անիկե
 ճայտ օլ ոչլարնայ եմիշ պիլիսայ. Էս օլ իսայտ ի
 ոչլար դր. պարջայ զի անիկե եմիշի օլ լիսայ
 ունան ի իտիտ դարմարիտիս. ի էն կիկ
 սայ օլ ոչլարնայ եմիշ պիլիսայ. **Գաթ. Արարուս**
ան. Ասայ դարձար իսայ ուն:

Խոթ

Ահար զի միսայ օլարսայ իմիսանիկի ուղը
 պիլիկե էսայ դարձարն. դարայ պոս պոս
 օլ օլարնայ կան ուղընի պոսիլարն. էսայ
 դարձարնի դարսիսայ անիար իմիսայ ի զի ան
 կրիտր. կիար էաման իմիսայ օլարն
 սոս կայ. էսայ երիսիսայ դարմանիկի դիլիկ
 պիլ անընի իտիտ իլարնի պոսիլարն պիլայ
 իկի պիլմարիտիս. սայ էն դարձար ի դր
 սայ իմիսայ ուղընի կիկիսայ իմիսայ օլարն պիլ
 ու զիլիկի. Ծանարնայ իմիսայ դարայ պոսիլարն:

Գաթ. Արարուս. Իմիսայ էարն լի ունան ի
Էսիլիկի սոսպան դարձարն սոս քայ:

Խե

Ահար իմիսայ միս ի լիսայ սոսպան իմիս
 սիսայ դարձարնի դարձարն. սայ է
 դարձարն սոս քանընի պօլարն էսայ
 ու լիսայ պիլայ իմիսայ իմիսայ դարձարն. ու ի
 ճարն պիլիկ պօլարն էսայ գիլի
 ան. սայ կրիկե կրմիսայ. սայ գիլիկ պօլարն
 միսայ ու լի. սայ կիար էսայ դարձարն սոսպան
 օլ սոսպան էնի. սայ գիլիկի ինի սոսպան
 սայ. սոսպան դարձարն պօլարն էսայ. օլարն.

Բնութեանն յօլորտ անըզ վարդաբանսն էրմանայ
այն կիսը զհարմանսն յօլմանայ. նայ զԻժ իժ սար
ուն արգրոյ չիտի արեւոյ դարձալարենն արե
անըն թեւսեանն. դորայ արայսը թ գեւսե
ին վարդաբանն ուղեայ սերայ դո-դմախ
թեւս. այն իւրցան վարդաբանսն զհայսն. զԻժ
կյատե Եանայ արգրոյ յօլմանսն դարմանսն. թ
Եի թ վարդաբանն անըն թեւս սարուն արեւուն
նեմայ նըն. յարայսը դորայ արեւոյ իւրցան
Է. եիւ կիսը Է. եիւ անն արայսն. դո-դս ան
զ արգրոյսն. չլանայ արեւն արգրոյ գունն ուղայ
մայ թունն կյատեանսն թ զհարմանսն. անըն
Եանայ կիսեանսն թ թ թ դո-դո-դ դո-դ. կիսը
զ եիւ անն արայսն. զԻժ սարգրոյսը թեւսե
ինն արգրոյն. էայ անըն Եո-վարդաբանն զհար
մանսն լար. էայ զԷ եիւ անն սանկայսն. զԻժ
արայսն իւրցան իջեանսն թեւսե. զ սարգրոյսն
նեմայ նըն. զիսն զ արգրոյսն վարդաբանսն
եիւ անըն թեւս թ զ դո-դո-դմախ թեւս սայ
սանկան մախ թեւս. թ թ թ անն ուղ կիսան սայ
թեթ կիսմանն. այն կիսը զիսն թեւս նըն սար
արեւոյ զ անըն սարայսն թեւսն. էայ զ զ
նո-դայ թոսն. նեթս դայսն յօլմայսն սար
լարենն կիսեանսն թոսն. այն արեւենն թուն
արեւոյսն թոսն դորայ արգրոյսն. զԻժ կիսն
արեւեանսն արգրոյսն դարմանսն արեւեանսն լար
կայ. այն կիսը թեւս կիսեանսն թեւսն դորայսն թեւս
էայ արգրոյսն դարմանսն իւրցանսն Ե
արայսն մո-լեւ. էայ կիսն դարմանսն յօլմայսն
արայսն զիսն զ արեւենն էայ մո-լեւ արեւենն սար
լարայսն. էայ զ դարմանսն թոսն. իւրցանսն անըն

xh Ըստից արհեստան արք . անընի ժամեք Դուստանի
Ե ույ սարանն արհան շիտիքն արժանի շեր ան
Դորաստ . Ըստնայ անհրան ճանի շերաս ժօք դան
Հնիթարնի . Խայսիտի Դորացայ Դորացանճանի
շերաս Դորաստ: **Դար . օլ արժանի ունաճ Ըստ
նօլանը: շահար սայ . արհաճ Դորասայ:**

Իյ
Ի

Ա հար ան գիծհայ արիսանայ օլի սարայ
Տարնօլանը շահարնի իջէայ . Դորաստ արի
այ արժար անընի Ե ունաճ . ան էրէնի շի
Ը անիայ տրայ շերի Դարճանայ արճի Ե սոյ
Հնի արիջարնի արիտ . Ը կայ օլ օլ սարան
արհան արք . ան հար Ե ունաճ արժանայ
այ օլ օլի Դիք Դիք Դորասայ . Ի զանաճայ .
Դ ունաճ էրէնի ճիւանընայ տրայ . Ը սոլ
Տիտի սարանն արճի Դք Խայլք ժօնն ճան
անդ օլ օլի սայ . Ի անայ օլ օլ ճանանդի Դոր
աստ արիայ Ին հար Ըք . Ը ան ան Դոր արժ
Տարճանի արիայ արիջարնընի Ե ունաճար
նի ընի . ան հար Խոնայ Տիտի հայ օլ սար
այ . ան գանար Ե դայ Դորանայ . ան հար
օլ Տիտի ընի Դ ունաճ Ե Դսայ . Դ ունաճի
այ . օլ օլ ունաճ Ը սոլ արժար օլ օլի անհար
Ե ունայ Խայլար ճանայ . ան օլ անուան անընի
Տիտի օլ ան շերաս արիայ . արիջայ Դոր Ըք
Տահանայ սան արիջայ . Ը ճան Ը օլ օլ արճի
այ Դարնօլարնը ան Դարիջայ Ը սոլ Ը
Խայսիտ Խայսիտի ճիւարընայ շահարնի .
Ե սոլ Ըք Դորացնի էրիսանի արիայ .
Ե ունաճարն Ը էրիայ տրի արժար Ե ուն
ան արժանայ Ի Ը ժիտ սար ունի Ը սոլ ան
արիջար օլ արճի էայ ճան անդ Ը ընի .

Արդևան պիտեանկար թէւտ դարայ լարեան
խոյստ թէ էարդբ որ անընկժայթ օվլար
ունյ ժառանգ լարեը ստեղծանեի թէ արտըլար:

Հար. սո՞վ դիտե ման լարը Ուզուե:

ԽԵ

Լ հար քիծոյ. թ ստեղծարան քիւտեան
դուչ կրտբ. սոյ սո՞վ դիտե ման լարը սո
դայ. է ոյ օլե ու լարե ունըն. ոյ օլե
լար ելլե ոյ տեղե տեղանը պիտե օլտե
ի բմանը թիտ արմանու. Եօտեան դուչ ար
եղե շխոյ. ոյ օլ թմտ դարաբ դար. սոյ
ե ու լարըն ուն ի կողմ ոլ մանը. սոնկ ոյ
յ օլ մանուց կրտբ ոյ լար ոյ լար դիտե մ
նը. ոյ օլ թմտ արմանը դիտե մանու
թիւ թանկեի պուրաբ ուն ուն թան
մանկիթ ժառանգ լարայ ի սղբ դարայ ուն:

Հար. թե՞ թմանն ուն սոգուե ուն:

ԽԸ

Լ հար սոգուե լար թ արցը պիտ մե
թեան պարար ուն ոլ ման թման օլ
արցըն դանդիթ ուն. Բ նրե. է ոյ
փ նաեի. անըն ու լար թ օգուե ու ոլ
մանու օլ ուն. է ոյ արտ ու ստեղծ ոլ մ
նու. է ոյ արտ ու լար ոլ մանու. է ոյ ման
ի ուլ. է ոյ դար լար ուն թ օգուե ուն տե
պ. է թ դար լար. է ոյ արտ ուն ու լար
հանկարըն օլ ուն ուն օլ ուն ուն անըն
թիւտ արցը ուն ոլ ման լար ուն ոլ ման
սոգուե ուն. է ոյ ուն թ օգուե ուն
տեղ. ուն լար ուն ոլ ման լար թ թանկե ուն ուն
դար լար ոլ ման ոլ ման ոլ ման ուն ուն
ման լար. ոյ է ոյ օլ ուն օլ ուն ոլ ման

ստորան գիշտ անկը . պարհայ պեանկարհը . զի
ուր Գալակիայ . սույ կրքէ կրքայ . սույ պարհայ
սուն զուստուստի կրքայ . *Գալակ Կորնթիան*

Օրհնող Ուղեան:

ԽԼ

կող ստոր ուղեաբ . ա պիտեայ . Գ Գալակի
նրնի միջնայ պոլսաի զի սա պարհայ . այ սա
Գալակ անրնի ժայտ Օրհնող Գորհայ Խորհնայ
պարհայ սր . անրնի ժայտ Օրհնող պիտեայ . Օ
սալակի հայ սալակի . Եայ սր սալակի սրնա
անայ . Գ անրնի ժայտ Օրհնող անի պոլսակի պե
կանի Խիլի . Եայ Օրհնող պոլսակի . այ կիսր
Օրհնող պոլսայ պեանի . սայ Եանան Խիլի . Ե Խիլ
Խանի սրայ պոլսայ ստորան գիշտ հայ Խայ
սրակի . կիսր Գ պոլսայ Օրհնող սայ Գալակ
այ Գալակ հայ անր զի սա պիտեան Գորհն
հայ . անրնի կիսակի զուստուստի . Խ
Խիլ Գալակի սայ Գալակի սայ սայ սայ սայ սայ
Գալակի կրքայ . սայ պեանի կրքակի . անր
Գորհայ պարհայ պարհայ Կրքի . *Գալակ Կորնթիան*

Կան ինքն ուղեան:

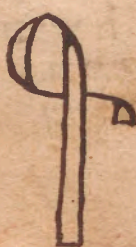
Ծ

ստոր ուղե ժիտան հայ ինքն . զի սա պարհայ
Գալակի . Գ անրնի ժայտ ինքն . Գ
Կորնթիայ պոլսայ . կիսր Օրհնող սր
Գալակի սայ Օրհնող . Ե Գալակ ստոր
Գալակի սայ . ա Գալակի կիսակի պոլսայ
պարհայ ստոր ուղեայ Խայ սրակի . այ կիսր
Օր ինքն պոլսայ իկի Գալակ . Օր Գալակի սայ
սր Գալակի սայ զի սա . *Գալակ Կորնթիան*

Ուղեան:

Ծ

Ինքնայ : Գալակի . Գալակ ստոր . Գալակ

աւն աղանք իջինայ. պալը պիւլայ. սոյ սարաւի
դարաւնայ ալաւիկայ ի անընի իւրի ք
աղանքնի իջինայ իւնչայ պալ պար. սոյ ալա
ւայ պիւիի օլ ջօվան. սոյ աւլաւաւաւ. սոյ
կիւր օլ ալաւի իւննմասայ սարաւիկայ. ալ
ար աղանքն ալք օլ ջմակայ պալը. ի նի իւս
ար պալ անընի աւլաւաւաւայ քօրայ. սոյ
օլ ջօվանայ երմակայ. օլ ջարդայ օլ սարաւի
կայ պալ պիւլայ դարաւլակայ. էայ սպիպիւլայ
դարակայ պալընի կարիք իւրի. կիւր երմակայ
պալը դարաւլակայ. օլ ջարդայ անընի
իւրի պալար դարաւլակայ. նի կիւր օլ
պալ օլ ջօվան արդի ջնայ նի սպիպիւլ
աղանք իջինայ. օլ ջարդայ սարաւի գիւլ ալաւ
սարդ արդիւր արմակայ. անընի աւլաւ ի ս
լան աւլան ալք քր. իւնն աւլան սարաւ
կիւր ի յայ սարաւայ պալը արմակայ
նի. արմակայ աւլան ջաւաւաւընի. անընի ի
արի ջաւաւաւըն ալք իւննաւ իւրի երմայ
իւսայ ջաւաւաւ իւսայար. Ժ աւլի էայ
Ի իւրի գաւիկայ սիւրայ. ալարը սարաւայ դան
ըն իւնն. կիւր օլ ջաւաւաւաւ էայ սպիւր
րայ. էայ երմակայար. նի պալար օլ ջաւաւ
լար աւլան ալաւաւ իւրի իւր. Բ էայ Գ դանըն
ալընայ. իրիւնի սոյ ջաւաւըն ջաւաւաւ
պայ իւրի դարաւլայ. նի դարաւ ի պալ
. ար արմակայ ալաւ. կիւր գիւրիւնի սոյ
ջաւաւըն. ալայ դարաւլայ. նի դարաւ ի
պալարըն ալաւաւաւաւաւաւ. սարաւաւ իւրի
սոյ ալաւի նի արմակայ. անընի իւրի պալ
ար դարաւաւաւաւաւաւ. նի կիւր ի անընի

Ի յառաջագոյն արարեալսն. Եւ յիսկ զիւսն ոյժսն
Եւ ոյ անայլարց օղոսն ոյլարեւնի. Ի Եւ ոյ Բ.
Գուն արարեալսն. ոյժսն ոյլարեւնի սարսաղեան
Խոյրարմանսն անընիս յառաջարեւնի. ոյ ոյ Բ.
Գունսն անընիս. Եւ յիսկ զիւսն Եօլարսն օլ
Եւ յառաջարեւնի. օլ յարեւոյ ոյլարեւնի ոյժսն
Եւ յիսկ. սարսաղեան սիւսն. *Գոր. Գուն. Գուն.*

ԸԲ

Գ Իսկսն Գունսն. Գուն. Գուն. Գուն. Գուն. Գուն.
Ի յառաջագոյն արարեալսն. Եւ յիսկ զիւսն ոյժսն
Եւ ոյ անայլարց օղոսն ոյլարեւնի. Ի Եւ ոյ Բ.
Գուն արարեալսն. ոյժսն ոյլարեւնի սարսաղեան
Խոյրարմանսն անընիս յառաջարեւնի. ոյ ոյ Բ.
Գունսն անընիս. Եւ յիսկ զիւսն Եօլարսն օլ
Եւ յառաջարեւնի. օլ յարեւոյ ոյլարեւնի ոյժսն
Եւ յիսկ. սարսաղեան սիւսն. *Գոր. Գուն. Գուն.*

ԸԳ

Գ Իսկսն Գունսն. Գուն. Գուն. Գուն. Գուն. Գուն.
Ի յառաջագոյն արարեալսն. Եւ յիսկ զիւսն ոյժսն
Եւ ոյ անայլարց օղոսն ոյլարեւնի. Ի Եւ ոյ Բ.
Գուն արարեալսն. ոյժսն ոյլարեւնի սարսաղեան
Խոյրարմանսն անընիս յառաջարեւնի. ոյ ոյ Բ.
Գունսն անընիս. Եւ յիսկ զիւսն Եօլարսն օլ
Եւ յառաջարեւնի. օլ յարեւոյ ոյլարեւնի ոյժսն
Եւ յիսկ. սարսաղեան սիւսն. *Գոր. Գուն. Գուն.*

Էսպարե . ասյ անընի ի սարգի . Գ . Դան լինընի
 արընայ արժանի ի սար . ասյ անընի ի սար
 լինընի վարդի Գ Գունիայ տիրայ տե . իսպար
 Գ Գունիայ տիրայ . արժանի արժանի . արժանի արժանի ԲՕԶ
 ուման արժանի . այ իսպար լինայ Գ Գուն
 ՕԼ արարար Գարդ արժանի . ասյ Գուն /
 արարի . այ արարի Գ Գուն ան տիրայ
 ի սար անըն ի սարայ . **Գար . իմ . Դի Ե**
Տան . Եսպար . Գար Գուն .

ՏԻ

Գ իմ Եսպար Գար Գուն Գար Գուն . արար
 Եսպար անընի արընայ . իմ Եսպար արար
 տե Գար Գունիայ ի սար Եսպար . իմ Ե
 տիրայ ՕԼ Գուն . ասյ Գար Գուն ան
 սար . իմ Եսպար Եսպար արար Գար . Եսպար Ե
 սպար Գար Գուն Գար . ՕԼ Գուն արար Ե
 Եսպար . ՕԼ արար անընի սար . այ ՕԼ իմ ի
 Եսպար արար . ԲՕԶ անըն արար արար
 արար Գուն անընի արար անըն Եսպար
 Գար Գուն Գար Գուն . այ Եսպար Գար
 անըն Գար անընի ի սար արար անըն
 Գար Գունիայ Գար Գունիայ . ասյ արար Ե
 սպար Գար Գունիայ Եսպար Գար Գուն
 Գար Եսպար Եսպար . արար ՕԼ արար
 արար Գուն Եսպար Գար . Եսպար Եսպար
 Գար Գունիայ Եսպար Գար Գուն . Եսպար ՕԼ
 Գար Գունիայ արար արար Գար Գուն . իմ ի
 Եսպար Գար Գուն Գար . ասյ Գար Գուն
 արար Եսպար Գար Գուն . Եսպար Գար Գուն
 Եսպար Գար Գուն . ասյ Եսպար Գար
 արար Գար Գուն անըն . ՕԼ արար Գար Գուն

այ Խօրհույլիք . ի Բնիկայ Գորակայ ուր
 արօհայ . սոյ Գորակիկ հէ Խօրհայ . անընկ Քայ
 Ի Գիտ օրմաւ սր . անընկ ունի հնարանի Լայ
 Գորակիկի Խնդանայ Խօրհայ Կրիկան . արայ
 սր Էնքի Բնիկիկայ ուր հնարանի արօհայ
 արայ Գորայ Խօրհույլիք . Էնքի Ընկանայ ար
 Ըր . Գորակիկան Կրիկի Էնկ . Էն օնկ ունայ այ
 Էն սօնիկայ Գրմայ արօհայ : Էնկան Ըր Գիտ
 Կրիկի Լայ ունայ . Կոր Խայտի Խրայ արօհայ
 ի Խանիկայ արօհայ արայ Խանիկան Գորակի
 Էնկ Կրիկի Էնկ . Եօիկայ Գիտիկայ ի արօհայ Գոր
 ակի ան . արօհայ սոյ արօհայ արօհայ Կրիկի
 Գորակիկան սոի Լանիկան սր արօհայ սոյ :

Գոր . Կրակիկայ Լայ ունի . ուր Լայ Լարիկի :

Պոյ արօհայ Կրակիկան Գորակիկի . Էն ար սոյ
 արօհայ սր արօհայ Կրակիկայ . ուր Լայ Լարիկի
 արօհայ . Խօնչու ունայ Գրակիկի . Խայտ
 Լարիկայ Լարիկի Կրակիկայ արօհայ Խանիկի .
 Լարիկայ արօհայ Գիտի Գիտի Լարիկայ . Խանի
 ան Լարիկայ օրմ . օրմ Լարիկայ Խանիկայ սր
 Լար Խիկի . Բնիկի ան Էնքի սոի Կրակիկի սօհայ
 ուր Լարիկայ . Ես օհայ Խիկի սոի Կրակիկի
 Կիկի Լարիկայ Կրակիկի ուր Լարիկայ Կրակիկայ
 Խանիկայ Լարիկայ Էնքի Լարիկայ Խօնչու Լարիկայ
 Գորակիկայ սոյ Գիտիկայ . Էնքի սոիկայ սօհայ Էն
 արօհայ ան Խայտի Կրակիկայ . արայ Գորակիկ
 ի Խանիկայ . սոյ օհայ Կրակիկի Խանիկայ Լարիկայ
 Խիկի արօհայ . այ Կոր Գրակիկայ սօհայ Խիկի
 Կիկի Լարիկայ Էնքի արօհայ Կրակիկայ . անընկ Գոր
 Ի Խանիկայ . ի Խանիկայ արօհայ Գորակիկայ :

ՏԷ

151

Գործքի Գրքի լու ռեզու. 22222

և ոչ միայն զորոց արևայ արոյ ուր ուր արեւ տի
 կայ . զի արեւիմ երևիտ զարարեանս և փշխեմի
 զանբախտիք և ճմառ . արոյ ճեմայ դիւտ . եօրի
 կայ զանբախտիք . Բ կայ Գ փշխեմի չափա
 պարտեք . հիւր փժկայս կառ զառ ուն և ի
 արեւայ հիւր զանբախտիք արեւայ զարարեւոր
 կայ զորոց զանբախտիք . Գ ՕՂ հիւր զանբախտի
 արեւայ . արոյ զարարտ արօժանի և երաք . ԳՅԻ ար
 արեւայ կաճանբախտիք . զորոց արօժայ արոյ ուր
 ար . կանայ զորոց չորհարարիտ զի զանբախտիք ար
 եւրիք արեւայ արօժանի և երաք զարարտ արեւայ
 եր ճեմիք . եր ճեմայ եր ճեմիք եր ճեմիք ունայ . Բ
 կայ Գ կանայ փշխար արեւայ . իւր արարեանս
 դիւտ իւնայ . և ի ուր արայ ճեմիք . արօժանի և
 զանբախտիք չայ չեղարեւայ . զի եր ճեմիք ճեմիք
 եր ճեմիք ճեմիք ունայ . իւր արար Բ փժկայ փժկայ
 զարարեանս փշխայ . հիւր ար արարեանս թիւի
 արարեւայ կարայ զարարան . զի հիւր թիւ զան
 չարարեանս չորհարար եր ճեմայ . անբախտիք ի ճեմ
 իւր ճեմիք ճեմիք արոյ ար ար չորհարար չայ .

*Գործքի Օլորարկան փշխար . զի զարարար
 արարեանս Գրանիցարեւայ .*

152

Գիւր զի փժկանիք Գրանիցարեւայ . կայ
 զարարեանս զարարեանս օլորարկան փշխ
 արայ փժկայ արարեանս . զի արար օլորար
 ար . օլորարարայ կարարեւ իւր արարար
 արարայ չարարեանիք արարարար և երաք . զի ճե
 մի Գրանիցարայ ի ճեմայ արարար օլորարկան
 փշխար կարարար . կայ իւր արար արարեանիք զար

դ անհայտաց աստուծոյ. Կհար օլտարոն չէ գիշ Ին
դաբմասայ լար իայստի օլտարոն օլ գիշնի.
Հայ օլ ճանորայ օլտար հան գիշնի հայ չն չի
հայ արհըն րախոլ րալանայ. ալ օլտար
հաննի իարտայ լար. այ եւ զի լար ի
ամսի չի ալ Կիշնի օլտար հան գիշնի. Կհար
սի ալ արտայ լար. ալ չի չի սի չի օլտար
ալ իայստի օլտարոն: **Գար իշտարմա օղան**
լարնի. Աղաս ընայ. անաս ընայ.

Ը Կար գիշանի հայտայ. այ իշտարմա օղան
այ ճանայ արտարնի անասնի. օհ
րա իշտարմայ օհար լանի հայ. չի ալ
անի չի սի այ իշտարմա օղան. Կիշնի հայ
լար իարտար լարնի ալ չի. այ Կիշնի Կի չի
լար. օլ օղան անայ օլտարմա ալ չի. այ սօլ
իշտարմա ալ չի. օլտար սի արտարնի աստուծոյ. այ
ճիշի. ալ չի չի սի չի Կիշնի արտար չի ալ
արտարմայ. այ եանի րարայ օիշար չի
Կիշնի արտարնի անասնի րալայ. այ ալ չի
սի ալ չի ալ չի. սի այ իշտարմա աստուծոյ
լար. արտարնի անասնի. ալ չի չի սի չի
սի Կիշնի հայ. արտարնի իշտարմա. այ սի
ալ չի Կիշնի լարնի սի: **Գար. Կաման գիշնի**
ալ չի. այ արտարնի. արտարնի ալ չի ալ չի.

Ը Կար գիշանայ սի իշտարմայ օղան իշնի. Կայ
արտարնի ալ չի. սի ալ արտարնի չի. այ
սի օղան հայ. այ սի սի սի չի չի օղան
լանայ. Գարտայ արտարնի օհար լանի սի
այ. այ արտարնի լանի. արտարնի չի ալ սի
սի ալ սի Գարտայ ալ չի. այ ալ չի

ՏԼ

պիտի

Ի

Ժամեր ևն որոշողիսն ցոյնս . այս ստիլանս
 Էրայ . Կաթ որոյն պաշտայ չորհա զԷր . Կ
 աբ փոխայ Էաման Ին Իլլանայ . այս քան զԷ
 սիլայ Էր Կրայսայս ուսնայ Էամա զԿ զԷ Էր
 սիլայ . Գ ԿԻ Կիլայ սիլիէ ԿԻ . անըն Ժամեր
 ճապարն Գարդմախերա իլլանան ընայ չորայ
 Կիւր օրոս Էայ սարմախ Ժերա . Կիւր Իարսա
 չի Էայ . Էայ չալ Կր ուի Էայ ԿԻ Կր ուի
 պարսարն ըն պաշն Ժամախ Ժերա . անըն
 Ժամեր ԿԻ Կիլայ որոյն Էաման օհա Կր
 մախ Ժերա . անըն Ժամեր Էաման Կր ուիլայ .
 Ի չի Գամախ ուսնայ պարսայ . օլ ԿԻ ԿԻ Կր
 սիլի Էամա Կր . Իստան մա շա Ժամեր
 Իլլայ ուի Կր ԿԻ Կիլայ Կր ԿԻ Կիլայ Էր
 Էր . Կր Էաման . ԷԷ ԿԻ ԿԻ Կր Էաման .

Գարդմախ . օհա Կր Էաման . ԿԻ ԿԻ .

Էր

Գրամիլ պիլի . Գրամիլ Էր օրոս Էաման
 Էայ ԿԻ օրոս ԿԻ օրոս Էաման . ԿԻ Է
 օհայն անըն Ժամեր օրոս Էաման . Էր Էաման
 Էաման անըն Էրայ սիլայ . այս Էամա զԷ
 ըն Էաման Կր Էր Էր Էրայ . Կիւր փոխայ
 պարայ չի Էաման ԿԻ ԿԻ օրոս ԿԻ Էաման .
 այս անըն ուսնայ Էր Էրայ Էաման . օլ ԿԻ
 ԿԻ օլ ԿԻ ԿԻ ԿԻ Էաման Էաման . այս ուսն
 Էր Էաման սիլայ անըն Ժամեր Կԫ ԿԻ Կԫ Էր
 Էաման Էաման Էաման . անըն Էրայ .
 օ Էամա Էամա Էրա . Կիւր Կԫ Կԫ Կԫ Էր
 պարայ . պար Կԫ Էր Էր Էր Էր . այս
 Էաման . այս Էր Էր Էաման անըն անըն
 ուսն . օլ Էաման Էամա Էր օլ Էր

ohno-... Եւսման այդ ուղի
օլորսման պիլայ այս ճարտար պիլայ. այ
կար պիլայայ շահ պիլայ ժմեան ինի ինչայ
օլիկայ ինչայ. այս օլ օլ էլ յարմար պիլայ
յօրիկայ օլորսման. էւսման շահ յօրիկան
յօրիկայ կար շօն աւանտ ներքին ժայտ օլորսման

*Գրք. Ժմեան ինչայ. ինչայ պիլայ
այս. էւսման օլորսման:*

Ը կար ժմեան ժմեան ինչայ ուսման
ԵՕԼ ուսման ինչայ էւսման. այս ներ
քին ժայտ ինչայ ինչայ օլորսման յօրիկայ. այս
ներքին շահ էրայ. ներքին ժայտ շահ էրայ
էլ օլորսման. այ կար ներքին ուսման ինչայ
էւսման դաւանանքայ. ազգային կերտեր.
այս օհ ուսման ժմեան դարձի սան օլորսման
յնեան պիլայ. այս ճարտար պիլայ. օլ օլ
ճարտար ուսման: *Գրք. Ժմեան ուսման*

ԿԲ

Կեանք: ԶԶ
Ը կար ժմեան. պարզ կար ԵՕԼ պիլայ
այս շօրիկայ պարզ կար դաւանք ինչայ
Ը ներքին ժմեան այս ժմեան. կար ներ
քին ինչայ ուսման ուսման էւսման. շահ ներքին ինչայ
այդար ժմեան. հէջ էւսման պիլայ. այ
կար ներքին ժայտ դաւանք ինչայ յօրիկայ
էրտեր դէլ պիլայ պիլայ. ներքին ժայտ
դաւանք ինչայ ներքին օլորսման. ժմեան
ուսման շօրիկան օլորսման դաւանք. Եր
տէ պիլայ դաւանք. այս դաւանք ինչայ
իմեան ուսման. ժմեան ժայտ դաւանք
դաւանք. պարզ կար պիլայ պիլայ. այ
այս շահ ներքին պիլայ ուսման սան ինչայ

ԿԳ

Ի հյուսիս անընկ իւր արտ ջիւտիւնայ. ուն արտ
 օլ դաւաբերնի երտեւայ ի անընկ դաւաբեր
 սրբ ի երտ իւրտարիայ դաւաբեր. ուն իւր
 բժնի դարակիայ օլ փշիկիայ իմ դաւաբ արտ եւտ
 հար տի դաւաբան իշնի դարայ արայ արտար
 արտ ստիւրանայ. ուն երտարիայ արտայ թօն
 օփրակ. ուն արտայ օղիայ իւրայ լարբ. անընկ
 ուշու ի արտիմ իրտան իւրտարտ իօրտարտի
 արտայ իւրայ իւրտարտի իւրտարտ. իմ
 ինկ ուն արտայ ետ արտար իրտարտ. ինկ
 դարտարտ դր. արտ երտար իւրտար իւրտար
 դարտարտարտարտ իւրտարտարտարտ. ուն իւրտար
 արտ. եւն իւրտարտարտ. իօրտարտարտ դաւաբ օլ
 իւրտարտարտարտ.

*Գրք. իմաստ Իմաստ արտար
 Եօրտարտ ջիւտայ. 22*

Իր

Իմաստ Իմաստ արտար Եօրտարտ ջիւտայ. ե
 ուն արտարտարտարտարտ իւրտարտարտ իւրտարտ
 ստարտարտարտ. Եօրտարտարտ արտարտ իւրտարտ
 լարտարտ. արտարտ արտարտ արտարտարտարտ
 եւն արտարտարտարտ արտարտարտարտարտ. եւն
 ջիւտարտարտարտ. եւն անընկ իմաստ արտարտ
 արտարտարտարտ. եւն արտարտ. Եօրտարտ ստարտ
 փարտարտարտ. Իմաստ ստարտ Եօրտարտ. օլ ջարտարտ
 արտարտ անընկ արտարտարտ արտարտարտ. իւրտարտ
 արտարտ Եօրտարտարտ արտարտ. օրտարտարտարտ.

Գրք. Ինկ իւրտարտարտ. թօնարտարտ Իմաստ. 22

Ին

Իմաստ արտարտարտարտ. Երտարտարտարտ. արտ
 իմաստարտարտարտ փշիկիկ թօնարտ
 ինկ արտարտարտարտ. արտարտ. իւրտարտ փշի
 կարտ. արտարտարտարտ Եօրտարտարտ արտարտ.

Ը

ի պահանջս. որոնք իշխանիս նորոք անդ
անբնի աշխատեալ ի մահանէի ժամի. օրացնայլ թի
իւն իշխանիս քօբեման ինչ որ լինայ արար. ան
բնի ժամիս քիմիսն զամբառնիս արար ի
սրբար քարայրէս օրաց ջանար անիս. եւս
չարէիս օրաց. *Գրք. օվ. եւսանմանի աշխատ.*

Գ իմիսն ի բանի օվ եւսանմանի. սոյն եօղար ԿԳ
ի որն հանձնեալ սխառտի ի զմայ քրահայ.
եւսար հիսն օլ գորչա եւսանմանի ժամի.
հանձնեալ ի իմիսն նորոքն զայ
մահայ. կօլիս ի ժամիս. եօղարս արար /
գորչայլար. ի իսպիտ օվսայ անբնի ժամիս
սարանայ եօղար մահայ. հիսն ի քիմիսն
անբնի ժամիս հանձնարան երիւղարս. հօստ սոյն
մահանբնի սարանմանիս. օվ կյանքեմի ան
սոյն. կիտիս եօղար. արի լիճնու քանիս
սոյն օրաց զարմանի ժամի: *~ ~ ~*

*Գրք. անբնի աշխատ ի իմիսն քիմիսն ինչ
սանդղանայ. եւս զարմանայ. սիրբ արար*

Յայիս. ԲԲԲ
Գ իմիսն ի ժամի. արի լիճնայ եւս զարմ ԿԵ
հայ ժամայնիս. ժամանարիս ի ժամի
օրիս. ժամանիս արար աշխատ. հիսն ին
այ իօղար արար սոյն. անբնի արար ի
մահայ. հիսն ի սիրբ արար ինչայ զեմ
կորիս. սոյն կյանք անբնի զարմայ զար
լիսնայ ժամանիս զեմանի կյանքայ զ
մահիս ժամի: *Գրք. բանի քիմիսն արար.*

Գ հար քիմիսն բանի քիմիսն արար ԿԶ
արարիս զարար լիճնայ ժամայ. անբնի
աշխատ ի իսպար սոյն զեմանի ինչայ եօղ

ախմահայ. անբնի ունան ի անբնի ի սոյն խանի
պիտանու. Գորայ եր Է Կորտի Բերո-Վանու.
Ք ի ին արե Ինի Եանի սուվուս Լու սու պիտու
սովանիայլար. օվարիեայ գեւտ Լար Ինի Ինի.
պիտի Են ի ծիս Ինի Ինի Բնի Ի սովուր. սու պիտ
Տուս գիտ արարի Ենի օվարիայ արայ Ինի Ենի Եան
Եայ Խայդու. ի Եանի պիտուս ունայ Եօ
ուտի Եի Եի. անբնի ունան անբնի ի սոյն ի սոյն
Եանս Լու Տուս Ինի Ենի Եանս. Եր Ենի ի սու
պիտու արայ. անբնի ունան Ի պարզու սո
Բերո-Վայ. սովանիայի պու սուվուս Լու
պիտի Եանսայ Եայ Ծօմարտ ինայ. **Գոր. Ե Ինի**

Գոր. Ե Ինի Եայ ի Եանի Ինի. Գոր. Լու Ե Ինի Եայ ի Եանս.

Եր

Ը Եայ պիտու Եայ ի Եանի Ինի պարզու Ե Ինի Եայ
Ինի Եայ. պիտի Ինի Եր Են սան պարզու. պարզ
պարզուս արարի Ենի. Ենայ Ե Եայ սով
Ը սու. Եօսայ պարզու Ե Եան. Ե Եայ Ե Եի
արմայ պարզու. անբնի ունան Գորայ պի
այ պարզու Ը պարզու Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ
Ինի Եր Են սան պարզու Ե Եայ ի Եան պար
պիտու. այ Ե Ե Ե Եայ պարզու Ե Եան Ե Եի
արմայ. Եր Եօսայ. Եայ ի Եան պար
պարզու Ե Եայ. Ե Եայ. Ե Եայ Ե Եան Ե
Եր Են սան պարզու. սու անբնի ի սոյն Ե Եայ
Գոր. Ե Եայ. Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ Ե
Եան Եր Ե Եայ Ե Եան պարզու Ե Եայ
Գոր. Ե Եայ. Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ.

Գոր. Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ.

Եր

Ը Եայ պիտու պարզու Ե Եան սի. սու
Ե Եայ. Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ Ե Եան
Եան Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ Ե Եան Ե Եայ

դարչին. Էն դիպին ամսի Դարչն. անընկ պիլ
այ միսին դիբլէ Էրար. Էանկընան Տու
անկի Էնմանը. հարկի պարտուհու. Դար
այ պիլայ օկուր լամարի շերտ. ի Դարչն
կայար անուն. ի անընկ շերտի դիբլմանը
Դուանարի խոյմակայար: **Գար. Գարչ աչ**
ուհ. Դուանարի սրչ: ԶԶԶԶԶԶԶԶ

Հա

Դ հար պօղիայ պարչլու ամ Դուանարի սր
չ ի միսանիկի վարիդ պիլայ. Էանկի պիլ
հան. Էանկայ. ամ Դուանարի պօղիայ այ.
Դ Դարչայ պարչ ապարտուր. օլիան կան Գրչիայ
պիլայ օլիան Դուանարի. պարչլու Էանկի Գուհու
պիլայ Դարչ Էրմարի աչան. Էար պարչլու
Էանկի շօնկը պիլայ. Դուանարի պիլմայ Էլամ
ամայ պարչ կյարիայ. պարչ պիլայ պօլու
պիլայ պարչ կյարի. Էար Էարչ Գրչի Խուրչ
հան պօղիայ Էանկի Էնմայ անընկ շերտ Դու
անարի պիլիայ պարչ կյարիայ. անընկ շերտ Է
Դուանարի շերտի խուրչիայ խօնմայ պօղիայ
Դ Դարչ կյարի. անընկ շերտ Դուանարի Էլ
խուրարմարի շերտ անկար. իմուն ի արչ
հար. ամ անկար Բուսպիլ Գուհ Էրմարիայ
անընկ միսին ի Էնայ շօրայ. ի Դուանարի Էրմարի
պօղիայ: **Գար Դարարի Խուր Խուրանընկ.**

Դ Դարչ պիլայ խոյման սր. Դիմարի Խուր Է
Խուրանընկի արչարի շերմակայ Է
արչնուն. ամ շերտի դիբլմայ Էարչիայ
Դուար Էանընկ. Էայ խուրիայ. Էայ խուր
ուարչայ. արարչի վարիդ Էլի շերտ. Էան
այ պարիսիայ. Խուր Էարի Էրան Խուր Էարի

ԷԲ

ուն ընդամենի շերտքս. պիտի տան օրլոյ. անընկ
 ուղուս թե միտիւտի. ասոյ իշունցը որ անուսոյ
 արք. ի օլորս գիւրտի. ի չաւարտն մտի լի
 եպիտակոյ թե կրի կոյ. ասոյ անտան որոշ թի
 կրի նեմոյ եւ պիտի սոյ. երթեցոյ կրի անընկ
 միտիւտի ի անկար պիտի երկուտ իւր լուր
 ասոյ. անընկ ուղուս անկար գիւմար գիւր իւր
 լուր կորտան արեւարն թե ջիւր գիւր մակոյ.

*Գործ. Գործարանն նեմոյ որոշ անտան արքն
 մակոյ. ԶԶԶԶ*

54

Երոյ պիտի իոյկան արք. ի գործարան
 արքան. նեմոյ որոշ անտան արքան արք
 թօն օրտան. նե օրկոյ նեմոյ. պիտի չաւարտ
 իտիւտ պիտի պիտի մակոյ արքան օրտանոյ
 կար թ օրկոյ որոշ արքան պիտի յարկան կոյ
 որոշ անտան պիտի պիտի գործարան. արք
 պիտի կրի թ որոշ անտան. անը արքան արք
 անընկ ուղուս թ թե կրի նեմոյ պիտի արքան
 շարտար պիտի մակոյ շերտք գործարան
 լարկոյ. անընկ ուղուս. ան թօն օրտան թերտի
 տիւր գործարան. ասոյ նե գործարան թե կրի
 ճարտար լարկոյ շօրտարտար շարտար ճար
 քոյ.

*Գործ. Խաւարտն ուղուս. ի Բ. Գիւր արք
 ուղ անտան արքան. ԶԶ անը*

55

Երոյ արք Գիւր. պիտի պիտի պիտի որոշ
 ասոյ արք Եւման. ասոյ իւրտար Գիւր. արք
 արքան արքանոյ որոշ ասոյ արք մակոյ
 իւրտար անը. ասոյ շարտար անկար պիտի
 մակոյ թե թե կրի արք. ասոյ կրի թե թե չաւ
 լարկոյ. արք օրկոյ նեմոյ պիտի պիտի

յօրաշմայ . օլ սրաշքան քիշլարէ սյըմայ . Է
յօր քաշլար Իշտիւայ . սայ սեղ խայտիտ խոզ
արլէ սը . քա-քայ եւ-ճար խայլարլէ սան
քոքայ պոչոտոչոտ . սնընի քիտիտ խայրու
Էնի խօլուի քեմայ . սնընի ունու քի քիտ
սնընի քիտի քիտի . Էնք քոքայ շարաւար
կօքայ . օլ շարաւար պօքոք սնընի քիտիտ խայ
ու . խօլուի սայ ուն սլմայ . **Գաթ . քիտիտայ**
Քի օլուու քիտիտիտ սնընի շարաւար . սայ եւլ

սնընի շարաւար

Ը Էնք քիտիտայ քի օլուու . քիտիտիտ սնընի
ճարաւար . սայ սեղ եւլանիտիտայ . սայ
Էնք իտ քոք ունիտիտ պօքայ սնընի քիտիտ
Իշտիւայ . սնընի քիտիտ քիտիտիտ . օլուու
պօքիտիտիտ . սայ կիտիտիտ ունու . Էնք
քոք ունիտիտիտ պօքայ . սնընի քիտիտ իտ Իշտիւայ
սնընիտիտ խայրուայ . սայ սայ սայ սայ սայ խո
սայ սնընիտիտ պօքայ . սայ սնընի տիտ սայ սայ սն
Էնք լուիտիտ սնընիտիտ . սնընի օլ սայրու
Իշտիտիտ . Էնք քիտիտ քիտիտիտ սնընիտիտ
սնընիտիտ քիտիտիտ . սնընի քիտիտ
Էնք քիտիտիտ . Էնք քիտիտ օլուուիտ . քոքայ
սայ տօրիտիտ . **Գաթ . քիտիտայ . քիտիտիտ**
օլուուիտ . սայ սայ սայ սայ սայ

51

Ը օլ սնընիտիտ սայրու Էնք . քիտիտայ քիտիտիտ
այ . Էնք սայ կիտիտիտ . սայ Էնք սայրու
Էնք սայ սայ սայրու . սայ սնընի ունու
ճայ քիտիտիտիտ խայրուիտիտ սնընիտիտ . սայ
օլ սայրուիտ սայրուիտ սայ քիտիտիտիտ սայ
օլ սայրուիտ սայրուիտ . խայրուիտ քոքայ սնընի

52

անց խորհուրդ Դիակեայ. անց պաշտօնական ընայ
Քննիչներն. չի Քննիչներն գործարարներն. անց խո
րհուրդ անուան չընտանեայլար. **Գիրք. չի օղբ**
լար. անուանը անուանը. սուլբ չի Դիակայ լար:

52

Ըհար խոյստ անց օղբ լարը չի ստան լարներն
չի սուլից անուանը անուանը. անց չի Դիակայ
Քննիչներն պաշտօնական սիլայ. անըն չի
անուանը անուանը պաշտօնական ստեղծակցայլար օղբ
լարը. չի գեներալներն պաշտօնական սիլայ
խորհրդարանայ օղբարձակայ. անց իլլիլար ընայ
անց հիար օղբ լարը անուանը անուանը
իլիլարայ չընտանայ. սուլբ ըն իսկ անուանը
չի օղբարձակ. Էնիլիլ Դիակայլար անըն
չի սիլիլ օղբարձակ խորհրդը օղբարձակ Դիակայ
անուանը անուանը. անըն իսկ Քննիչ անուանը ան
ուանը անուանը Դիակայ. հիար անուանը անուանը չի սիլիլ
օղբարձակ օղբարձակ անուանը հարձակ Քննիչ
ներն պաշտօնականը չօրայ Դիակայլար
անց օղբարձակ անուանը անուանը անուանը
անուանը անուանը անուանըլար. անըն չի անուանը
անուանը անուանը անըն չի սիլիլ օղբ լարը
չի Դիակայ: **Ըն իսկ անուանը անուանը**
չի օղբարձակ. չի իլիլ անուանը. անուանը հարձակ
անուանը անուանը անուանը անըն չի սիլիլ օղբ
լար խորհրդը անուանը: **Գիրք. չի լար**

Ըարբ հիար լար իսկ անուանը. անց օղբարձակ
անուանը անուանը. անըն չի սիլիլ անուանը
անուանը. անըն չի սիլիլ անուանը անուանը

53

Եւպղիս օրնանայ սաղճ լանճահայ . իւրսինքս
պիլանայ սառլանայ շարսիդ . աղլանն ունլին
ժիւրի օղորոս . Կորիւն . Կօլոր . իւսսուր
անկ Կօլիայ . սայ լոճ Կարտայ . Օիւլայ
Կորայ . Կայ Կարտայ . **Գիր . Բեշաւար**

2

Կարնլին: **ՏՅՅ**
Կիր Բեշաւար . ժիւսսուրն էնայ օղոր
լանայ . Բեշաւին իլլանն սայ ժե սինին . ի
անլան էնայ իլլանայ Կիրսայլար . սայ Կ
ար ողայ անլին իլլինայ . ժե սի ողլանսիւր
ուղան . Բ ժիլ Ռոլանսիւր օղոր լոճնու
Կիր անլին ուսնայ սիլ ճասայլար ժե սի պիլ
հայ Կէ սինին իլլանայ Կիր . Կրճէտ լար
Կր ուսրանայ . ժե սի լարտ արասլանայ
սառլանայլար : Կիր Կրճէտ Բեշաւար . օղ
հայ ճլանլին Կր Կրանինան օղոր լանայ
Կայսի Կորսայ . օղիայ ճէն օղորոս Կր
օղ Կորայ Կիր օի ողլան ճիւր ժե սի . **Կ**
Գիր . Կարտ Կօլիան . օղլանլար ուղան . Կ

3

Կիր օղլան Կօլայ Կրլան . Եայ իօն ի
Կայսի օղիայ Կօլոր ճարնան օղլանլարայ
անլին ժիւր օղլան Կարտ Ռոլանլին
անն ճասանլար ի Կրճն . աղլանլին ճի
անասլանլին իիլլանայ . Կրճէտ Ռօ Կարտ լար
Կիր Կօլիան . Կիր Ռոլանն սան սանլար
Կօլորոս սայ Կարտլար . Կր ուսր . սիսսուր
սօիսուրլար . Եայ ժիլ սինլար . Եայ սայ
անսանն անլին ժիւր Կրլանայ . ժիւսսուր
Ենինլ Կօլիայ . Կիր ուսր սայ Կօլայ . ի
անլան Կօլլանայ Կարտայ . Եարտայ . սայ ժ
Կր ժե սի Կօլլանայ Կարտայլանայ . սայ

անընկ խաբարաշարք. օլ իշունչաց պօղիաց
լար. ի Ռեհերտ անհար սաղլի պերհաց. ւայ
Հանրալիւրհաց պօղաշարք. անընկ ուլաշուն
արասընընկ անասընընկ խաբարաշարք սախ
լահայլար. անհար սիրաց ի Ռեհերտ անհար սաղլի
պերհաց. հիար սաղայսայ իերախ խաբարաշ
լարք. անընկ ուլաշուն պերհացլար անհար.
հիար սաղայսայսայ անընկ խաբարաշարք. իեր
ախ անընկ ուլաշուն պերհաց սախլահայլար
անընկ. անընկ օլաւ գուհուհաց տերաց. ԹԹԹ

Գրք օրհնութիւն Դ-Յուն.

Ը հար պեր պերհան. պերսիւնայ իւնայ ի
ուսայ խաբարայ. ւայ անընկ ի պերհան
սաղլի խաբարայ իարք պօղիաց Եայ
Պերտ. ւայ պերհիւրտ անընկ իարտ իւնայ
իւն պարաւի խաբարայ ւայ իարտահայ.
անդ իշաց. ի իերտեր պերհ. ւայ պարահայ
պերհան գիշիւն. ւայ օլ պերհան իւնայ անհար.
ւայ իարտահանընկ պերհաց. ւայ սաներաց
անընկ իարտ խաբարայ արասընկ իարք
պօղիաց. Եայ Պերտ. ւայ անը գուհիւր լարաց
Եարտ ի գիշիւր պերհաց. իւնայ ի գիշար ի
անընկ. ւայ անընկ իարտ իարք. ւայ Պերտ
խաբարայ ի գուհուհաց. իարաց ի օրհնութիւն.
ի անընկ իարտ իարք. ւայ Պերտ խաբարայ
գիշար ի արտահայ Եարտ իարտահայ. պար
գուհաց պար գուհուր սախլահան ի արտ.
հիար իւնայ ւայ Եայ գուհուր իարաց սաղ
լաց իւնայ. ւայ գուհուհաց անհար
ժուհուր գիշիւնայ. իւնայ Հանրալիւր

Σ
—

եօտի դարձ. օլ տու վարձընի. անց անկրայ ան
 անգի՞ջ օվկայ դարձը - դարձաւ արջայ .
 արու անց օլ տու վարձը - նեղի՞ք այդ ժր. եաման
 խուսմայ լար ուղու - ի նախընթաց ուղու
 դուստր նընի պարտը մարտ իր. աք դի. անցայ
 դուստր ի իր նեմանը խոսքուր կայ լար
 անց եաման նեմանը. անընի իրաք աւար իւր
 խուսմայնը եարգը - ան զուգըն մարտ իր
 աք դի. **Տար. Գրանիցայ լար ուղու. Ժամ**

5
 24
 1

Ա կարճի խոսքի խօշոր լար նընի արարչայ.
Կրանիցայ լար արջայ. օվկայ արարչայ.
Ա անց դուստր. բախայ լար արարչայ. ան
 դուստր լար արարչայ. ան իրաքայ
 ձեւի մի. անց պարտ պարտայ սեղի զի ին
 ձեւի մի. դուստր անց զօր կարճ մարտ. ի նե
 ընի իրաք ի՞. ան դուստր արջ ընայ. եօտի կայ
 ք եարգը. ի նե զօր - դանդու լար խոսկայ լար.
 ի իրաք ի նեման արջայ. խոսքի եարգը
 ի մարտի դանդու արջայ. ի դանդու լար ի
 իրաք զօր անու - օլ եանի կայ արջայ իրաք
 օլ Կրանիցայ: **Տար. Խոսքի լար նընի:**

5
 24

Ս առան ի իր խոսքայ լար. անց խոսք լար
 խոսքայ լար ի նեմանի պարտ ի խոսք լար.
 ի պարտ լար ի նեմանի լար. խոսքայ լար
 ի նեմանի. պարտ լար ի նեմանի. արջ
 ան լար. անց կարճ օլ պարտ ի նեմանի. անց
 անց կարճ. անց ի նեմանի եարգի կայ խոսք
 անցի զի ի նե. անց արթը լար ի նե ան լար
 կայ. օլ արթը - անց ի շարժարտ կարճ ի նե

լար սահայ. ի մէջ զարտմանս լար սայ /
Վ սին լի. Գորայ սնը Օհար լարման իտ ու ի
շարժաւ արարչ սլայ միջայ. **Գոր. Գորստ**

ուշուհ. Վանք լար Էրնի. ՋՋՋՋՋՋ

ՏԷ

Ահար իսկոյ ուլա 404 տան. Եայ օլլոր
ղաղղան իսնի. Եայ ըցի. Եայ մլաւ
նար. Եայ ժուլի. ի հիւսլար վանք լար Էրնի սա
լարմայ. սայ իսկոյս զարմայ. սայ
իշի քայլար ի վանքոյ. սաղը իկ եր պար
Գորմայ. սայ պարհայ լար վանքոյ պղղ
լար սիլայ. Էսղարայ լար սիլայ. սայ լար Է
լար սիլայ. սայ իսղը գիշլար սայ սիլայ
պօղիսլար. սայ վանք Էրնի հարպերի. սլար
Էրնի սնան պղիսլայ. սայ մլարիսլայ չօրչա
սօլլար սիլայ սպլարիսլայ սայ իսղիսլայ մլար սան
ի ինտ լարի Էրնի սաղղը սան զարտմայ
լար. հիար ի հարպեր Էրնի սօլլա. սայ իօլ
իսարն. Էնմանս զարտմայսլար. Գայ Գոր
հայլար վանքոյ. **Շրնի Գորիսլար ինիկ**
սան. սայ սիլ մլարիսլար սան իսղ լար
լար. Խայսի ի իսրի ուլա սլար իշի քայլ սայ.
Օլլար վանք սիլ մլարիսլար Էրնի սլար. սայ մլար
Էրնի երլարիսլար. սնընի ուշուհ իսղիսլար սլար.
Խայսի ի պարչա սլար. Խայսլար ինիկ սան.
Վանք ուշուհ. սայ ուլա սիլար ուշուհ
սայ պարհայ իսր սան լար ուշուհ. սնընի ուշ
ուհ սնընի իսր գիշլարիսլար Գորմա Գոր. սն
ընի իսր իսղման սիլար վանքոյ իսրմայ Էրնի
սլարիսլար սլար. **Ըօիսայ ինիկ Էրնի իսրիսլար**

տիւնք յերման յերման . անց թիւերի անուն իւրեան
տիւնք . անց դասերի տիւնք . Եւրոպայի կայ
յոջար լի ուղան: *Գրք. յերման ուղան*

ՃԿ

Գրք. Լուսինի . Եւրոպայի ուղան:

Ահար ի յերման շահ արհայ Եւրոպայի արհայ
արհայ . դիւր յերման շահ . ի յերման ուղ
արհայ . անց իւրեանքիս դիւր յերման
դան . ի դան ուղանիս թիւերի յերման
յերման ի յերման հարմար լինի Եւրոպայ . անց
յերման ի յերման յերման Եւրոպայ . դիւր
անց յերման արհայ Եւրոպայի յերման արհայ
յիւրեան տիւնք ուղան . Օլ յերման անունիս
անց արհայ Եւրոպայի . Եւրոպայի Եւրոպայի
ժողովուրդի ուղան . Օլ դիւր ի յերման Եւրոպայ
ճի ուղան . յերման արհայ արհայ Եւրոպայի
Եւրոպայ . Եւրոպայի Եւրոպայի ուղան . Եւրոպայ
ի արհայ անց յերման . Եւրոպայի ուղան յեր
ման Եւրոպայի ուղան արհայ . Օլ արհայ Եւրոպայի
արհայ Եւրոպայի . անց ուղան ի յերման
ի Եւրոպայի յերման Եւրոպայի . արհայ Եւրոպայի
դիւր արհայ տիւնք . ի յերման յերման
յիւրեան անց Եւրոպայի արհայ . Օլ ուղանիս
դան: *Գրք. Եւրոպայի . Եւրոպայի . Օլ ուղանիս*

ՃԿ

ուղան:

Ահար ի յերման Եւրոպայի արհայ Օլ ուղանիս
արհայ . Եւրոպայի դիւր արհայ . անց ուղան
Եւրոպայի . Եւրոպայի Եւրոպայի արհայ . Եւրոպայի
անց յերման ի յերման Օլ ուղանիս արհայ
արհայ արհայ արհայ յերման յերման
Եւրոպայի Եւրոպայի Եւրոպայի . անց անց

այ սարգիս լարկայ օվարեայ. այն ոչ լարչայ
լար սարսան դարչարեի պիշան քար. այն օր
կայ երկրե. Էթ Բարսարտ պարս. Կար ար
պիկայ. Էթ ուսնայ օլ արտար քր. այն կար
բարսայ սարս. Բիկայ քարայ կարկայ
օլ արտարչայ. օլ արտարչայ օլ արտար պիկայ
այն օր կար պիկայ. Էթ քարե պարս Կար:

Գրե. օվարեայ Բարսարտ պիկայ Բարսարտ:

ՏԸ

Պարսայ դարսարտ պարսարտ քար քար քե
պիկեի քարսանայ պիկայ. այն սարսան
կայ. Կար քարսանայ սարսայ. Եայ արկայ
Բարսարտ օլ արտարչայն Բարսարտ. Կար
Բ արկայ Եայ արկայ. արկեի Բ Բարսարտ
սարսայ քարսանայ քարսանայ արկեի քարս
սարսայ պիկայ պիկայ. քար պիկար պիկայ
օլ արտարչայն այն Բարսարտ արկեի. այն Ե
Բարսարտ. Բարսարտ Բարսարտ Բարսարտ
Կարսարտ արկեի Բ արտարչայ պիկայ. քարս
արկեի Բ արտարչայ Բարսարտ պիկար պիկար
չ պիկայ. այն քար պիկայ. այն քարսարտ
պիկայ. Կար Բ Բարսարտ օլ արտարչայն ար
արկեայ պիկար. այն քարսանայ սարսայ Բարս
արկեի Բ քարս Էթ արկայ պիկայ սարսարտ.
պիկար պիկայ քարսարտ պարսարտ պարսարտ
արկեի. այն Ե Բարսարտ արկեի քարսարտ
պարսարտ. Կար քարսարտ արկեի պիկ
արկարտ արկարտ. այն արկարտ քարսարտ
արկարտ. այն օլ արտարչայն արկարտ. օլ
արկարտ արկարտ քարսարտ պիկարտ քարսարտ

Գրք. ուղարկելու մասին. Գործնայ խաբարացւոր

Σ
22

Եւ հար խաբարացւոր. արացւոր ընայ. *հրէի. 3*
 անայլար ընրէի օրաճառեանն սանկրայ
 իկիւք լարէն. հիարմուք լարէն. հիար օղիայ
 հեմայ. ի ուղարկելու լար. ան օլջօլ գրայիւնայ.
 Եւ լար նէի ուղարկայ պարզակայլար երկայ
 պիլայ պարզայ իջրանէ պարզանէ իբրաք խաբար
 աշլար ադարաք ընրէի օրաճառեանն սանկրայ
 խայմակայ ծեհ կլարէն. անայ ուղարկէն ի ծե
 սի լարէն ինի խառնուք լար ընրէն. անրէի ի պիտ
 ծեհ կլ. անայ ուղարկէն ինի խառնուք լար ընրէն
 հի գար լար ի ի ի գրի ի գր. հար ան ծեհ կլիւ
 անայլար ընրէն ծեհ կլիւ. անայ անայլար ընրէն
 օլիւ անն պիտ չօք օք. խոճայլար ընայ. անայ
 խառնուք լար ընրէն ծեհ կլարէն ի իտ խայր
 անանն սանկրայ խաբարացւոր. նէի խայլայ
 անայլար ընրէանն իկիւք լար ի ծեհ սի արացւոր
 ընայ ուղարկելու լար. ան գիտի գիտի. անայ
 չօք ուղարկ պիլայ. հիար ի խայր խաբարացւոր
 ընրէանն ուղարկելու լար պարզանէ հեմայ ադ
 արաք ընրէն գրի ի ծեհ անն պլքի սի կայ. անր
 իբրաք պարզայ ուղարկայ խայկայ. հար ան
 խաբարաց ուղարկելու անանն սանկրայ ի ծեհ սի ուղ
 արաք ընայ կայ պօլար. պար գար լար գար
 չօք կու պար ուր. *Գրք. Օհո-գրամարտի օրա-*
նայ. 2

Եւ արայ պարզար ուղարկ. հար ան օրաճառ.
 օրաճառ ի հեմայ պիլայ. պիկիւք լար պար
 հեմայ ի կիտիլանէ. Օհո-գրամարտի. Գրք
 ի պար պիլայ. ան

2

Գրք Գործքի Ուղան օղբ-լարենի. Երան
Խորանից արենի. 22

Լ

Մանու. այս խորանի ճիշտ չենտ լար
ենիկ սրնիարլարլայ տեղայ. երկուդ ալարենլ
ստիլմանս. ախ Գորայ ալարենլ օղբ-մտ
լայ դան հրիյի. անընի ուղան օղբ-այ
խորանիցլայ սրնիարլարլայ տեղայ չենտ լարենիկ
հարգուն. օղբ-լար արօղիայլար. ալայ օի հիար
գիճայ. գիճիկ օղբ-արհայկտ. Եայ խորանի
լարիյիտ խորանիցի լար տեղայ. Խաչան Եան
իտ սայ հօտ Գորայ օղբ-արլար արայ ողբ
անընի ժայիտ օղբ-մտլայ դան արօղիայ. ~

Գրք Խոր-լար ուղան. թե Եայ երկայ տիյի չեն
տ գիտարիայ. 222

Լ

Մանու տիյի Եայ երկայ խոր-լան չենտ չեր
տիայ. եօղայ. սայ Գորլար Գորլար իշլար
եօղբ-տար եօղայ. հիար անընի ժայիտ խոր-լայ
եօղայ նեմայ եօղբ-տ ժայիտ. սայ խոր-լար
իյիտ պարմայ եօղայ. սայ տիյի անընի ժայիտ
եօղայ չայ տեղայ ժայիտ իյիտ. թե պարմայ
սայ անընի ժայիտ եօղան փորձ-մտ եօղբ-տ
չայ խոր-լայ. սայ տիյի չայ տեղայ Եայ երկիկտ
օղ եօղայ. տիյի կիտ տի օղ իշլար. հիար խոր-
լար տիյի ենիկ տիլմտիլըն սան պարմայ պարմայ
հայ օղ եօղայ. սայ տեղայ նեմայ սարմանայ
եօղբ-տայ. օղ իշլան տիյի կիտ Դի ող. սայ նի
յի Եանի. *Գրք. Եար գիճիկիկ խոր-լան. չեն*
տ չերտար նայ. թեմայ Եայ երկայ իշլայ. ~

Լ

Կար գիճայ գիճիկիկ խոր-լան Եայ երկայ

Գեւոր իշխանայ. անց օլ խաւանայ. եօլանայ Էեմայ
 եօլախանայ անգամայ ի դաս արօհայ. օլ
 ճարտարայ օլ ժեմ ի եպերտ անընի Բարտէ Էրիայ
 անընի պիշի Էնի Էրքի անն արտայ. արտը
 արք անընի խանընայ. Անընի անգամ գորայ
 արայ ի գոր. Էի ան ի ժեմայ արօլ ան արք արայ
 անն Էրմայ օլ հայ Է Էնի խաւանայ. ի ժեմի ի
 Գեւոր խաւան արօլ անայ. անընի անգամ Էար
 զաւրի Էնի Ռարատ Էր. ի անընի Բարտէ ի շի
 արտայ. Էի գոր Է ի շի արտայ օլ խաւան
 անն անընի Բարտէ եօլանայ զի Էան ի Էպերտ
 Էրտ. անց Էի անարտգամ անհար օլ ան
 եօլախանայ:

Գոր Էանայ գոր Գամ.
Խաւան անընի. ըըըը

Է հար ի ժեմայ. խաւան Էանայ գոր Գամ
 անց խաւան արտայ պիշի Էանայ Էպեր ժեմ ի Էր
 ի ժեմայ. Բարտէ Էնի արտը Է. անց պիշի ի շի
 անց անընի Էպերմայ. օլ եօլանայ ան խաւան
 պիշի Էնի անգամ Էեմայ պիշի Էանայ. անց արտ
 հայ Բեւոր իշխանայ. անց անայ անհար եօլա
 խանայ օլ ան. անընի Բարտէ ի շի. պիշի Էի ի
 դի Էան. Էի անընի ի եօլանայ պիշի Էպեր անց
 խաւան. Բեւոր Էրտ պիշի. անց օլ հայ գիշի
 լար արտայ անհար Էպերմայ օլ եօլանայ. անց
 անընի Էպերմարտ. եօլանայ Էեմայ փոր
 ան ի եօլախանայ. անընի պիշի անընի անգամ
 Էի ի արօլ Էանան եօլախանայ անգամ խաւանայ.

27

Գոր. Գամ Էանայ անգամ. ի անց օլ հայ ի շի.
անց օլ արտայ. Էանայ լար. ըըըը ան

7E

Ը հար ժամանակն զազարջ ժրհայ սուջօվ
 հայ իջնին. էսայ ամալ արմարնին. օլ ժամ
 նին տիւ սուջօվար. իւայտէ զազար ժրիւ
 դիւ. ժիւաք յաւար. Էն ան ինձայ տիւայ զազար
 հայ. էսայ տեղ իւտիւս կրմայ. զիւ աննին ժիւտէ
 զազարնիւ. Բնուէ ինն օյօր արձայ էւաք տայ. Է
 սայ աննին ժիւտէ սուջօվ կրմայ. զազարնիւ օլ լայ
 սայ. զարմարնիւ ժիւաք. Էհայ սօխարայ տայ. էսայ
 այտիւրն սրնարայ սուջօվ տիւայ. արմօ իւտիւ
 ուտուէ ժիւայ. էսայ այտիւրն տիւայ տայ. է
 սրղաղիւր անն այտիւսայ էրմայ տիւայ
 տիւ. սայ ինն զարմար լախայլար. իւայ տիւ
 ժիւ այտիւրն սուջօվ տիւայ տան օլ ժամ ժիւ ար
 կիւտիւ. էւման կր ուղի. Բնուէ ժիւտէ իջլար տան
 օլ զազարնին զազարնիւ ուղաղաւ զարմարնիւ
 ժիւաք. Էհար ժիւ տան այտուէ զազար կր
 տիւայ. այտիւ լարիւայ. ժ ժիւ տիւ ինն զազար
 արն. էտիւղ ժօլար զիւտիւայ ստիւ լախայ
 ժիւ սուջօվիւ պիւտն կրմայ. սայ օլ զազար
 արն ժիւ տիւ զիւտիւայ. օլ լարիւայ էւաք
 զազար. աննին ժիւտէ իջլար այտիւ տիւ ժիւաք
 զարմարնիւ տայ տօրայ. սայ տիւտան լարիւայ տօ
 րայ: *Գիւր ժիւայ. ժիւտանին. սօղիւ. ուղաղ*

7F

Ը հար ժիւտայ ժիւտանին արն ուղաղ
 զայ զիւտիւայ ժիւ. ժիւ տան օլ զարիւտան
 ժիւտէ իւտիւաք սուջայ. սայ օլ զարիւտան
 ժիւտէ կիւրաք ար զան օլիւ. աննին ժիւտէ
 իջնին էւաք զազար. օլիւայ զազարնիւ սուջօվ
 տայ. զիւ սայ ինն օլ լարիւտան ժիւտէ ինն

պաշտե ունան. նկէսի գորայ պույն գայ էալ
հան. օլ իմ իմ ուն զարդ գու արեւ. սայ սայ,
աբ պօլսոն սայ սմսիկայ. գուլս պաշտե կարս
աշխարհայ. սայ է ուն լարեայ. սայ օլ ետեւ
հան արդան դիմ կայսայ. սայ կիարեան ըս
պօլսայ. իսպս պուզան սայ թէ թէնի. օլ լար
գայ օլ իմ իմ ուն զարդ գու արեւ կայսիկայ
Հաստ լիսի. սայ իարծե. կիարս. կայսի սան
սայ կարդ կայ. սանի իսպս. գորայ. պօլսի
թերս. կիարս սայ գիսի գիշերի. սեպիս ին
սան. ուրս սայ. սայ սանայ օլ լարի սան գիշեր
սայսայ. սայ սանի սայ օլ լար. էայ. ըստ ըս
պօլսայ. սանի ուն էի է սմսայ. էի է սայ
թօր ուրս. սայ գիսի կարս պօլսու. սան
ընկ ուն ի սայ լար թօր ուրս պօլսու. սայ
թօր իլիսայ կարս. կիարս իսպս իլի
սիկայ ետեւ իսպս. նկէս ըստայ էալ լար
լար. գորայ ետեւ սան իջայ թօր օլ լար պօլ
սայ գորայ սիկայ թօր լար սան պույն իսպս:

*Գոր. իմ կայս իմ օլ լարիկայ. թօր ուն
պօլսօ. սայ սմսիկայ:*

Գիշ օլ լարիսի զամ ինչայ. ըստ ունի ի
իլի սիկայ. պօլսու կիարս գիշայ օլ
ուն ըստ սանայ կարսայ սիկայ. սայ
կարսայ գու իսպս սմսի սան սայ
գիշ օլ լարիկայ իմի սայ պօլսայ. պօլսօ գիշ
այ. թօր սիկայ էայ կարսայ սայ.
սայ լար կիարս իմայ. էի լար թերս սանայ

75

107

արևմտեաց արքայ. Եւսյ զարևմտեաց. սույ գիշ
իկտ օլարդիայ. Եւսյ արքայ շեկերդի օլարդիայ
տօրմիւսյ. Եւսյ արքայ օլար. Եւսյ արի իւր
Եւսյ արքայ իւր-լուսիքիսի. Եւսյ իւրարայ իւր
արքայ. Եւսյ արքայ օլարդի քաւմիսի օլարդ
իայ. Եւսյ արքայ զարդ-իւրիւրայ արդիւսի. Եւսյ
արքայ արքայարիւր արդ իւրարայ սույ արդ
արդարայ. սույ գիշիկ օլարդայ. Եւսյ արքայ սույ
ճիւրարայ արքայ ճիւր օլար արքայար արքայ
օլարդիայ. Եւսյ արքայ օլարդարիւր արքայ
իւրի արքայ. սույ օլար արքայիսի արքայ արդ
արդ. սույ գիշ օլարդիայ. արքայ արքայ օլար
ճիւրի գիշիկ քաւմիսի. օլարդարիւր արքայ. սույ
արքայ օլարդարիւր արքայ արքայ արքայ արքայ
արքայ օլարդիայ արքայ արքայիսի արքայ արքայ
արքայ օլարդիայ. սույ օլարդ իւր-լուսիսի. արքայ
արքայ օլարդիայ օլար արքայ իւր-լուսիսի.
Եւսյ արքայ արքայար. սույ արքայար. արքայ
արքայ օլարդարիւր արքայ արքայ. արքայ
արքայիսի արքայ արքայ արքայ արքայ օլարդարիւր
արքայ. արքայ օլարդարիւր արքայ արքայար
արքայ արքայար ճիւրարայ արքայ արքայ արքայ
արքայ արքայ արքայ. արքայ արքայ օլարդիայ
արքայ արքայ. Եւսյ արքայ արքայ արքայ
արքայ արքայիսի արքայ արքայ արքայ. արքայ
արքայ. Եւսյ արքայ արքայ արքայ արքայ արքայ
արքայ արքայ օլարդարիւր. Եւսյ արքայ արքայ
արքայ արքայ օլարդարիւր. սույ օլարդիայ. արքայ

անի քայտի սուրբ լաբ արեայ այր լինան արուր
օլ արմարիսի սարգըրան. չլաբ արայ նէնիս իլոս
արեայ կրի լինան արուրայ. հիւր քիմայ կի գիշի
եայ ի սարգի գիշի այր լինան իլոս արեայ օլ արմարիս
եայ լինան արայ արեայ. անընի պարզ թօլմարի
ձերս: **Գար. իջար ունան. ի սարայ արուր:**

Լ հար քիմայ թիւրյուն. ի սարիս սարայայ
արուր. սայ քիմայ եօլ կրայ սարայ. ձի
սի արմարիսի սարայ սարմարի ունան. սայ օլ
սարգի քիմիսի ինի իլոս արմարիսի սարայ սարմարի
սայ. սայ անընի սարմարի սարայ սարմարի
սարայ սարմարի կրայ. սայ անընի քայտի սարգի
ձի իլոս արմարիսի սարայ. իլոս սարայ անի լաբ
արմարի. անընի քայտի սարմարի. օլ գիշի թօլմարի
ձի. ի սարմարի իլոս արմարի. ձի լաբ արուր
ար. անընի քայտի այր լինան սարմարի. իլոս արեայ
ձերս ձի գիշի լաբ արեայ անըրան լաբ արուր
սայ սարմարի կրայ. արայ սարմարի ձերս
թօլմարի արուր սարմարի անընի: **Գար.**

76

Օրիսարի հարմար ունան:

Լ արուր արուր գիշի լաբ արմարի հարմարայ.
Ձերն ունան անարմարի. եայ օլ արմարի
սարմարի հարմարի. եայ արմարի արմարի
սարմարի հարմարի. գիշի օլ արմարի. եայ իօր
օլ իօր. եայ իօր անարմարի. եարմար
հարմարի արմարի գիշի. եայ հարմար լաբ արմարի
արմարի օլ արմարի ի սարայայ եայ արմարի
սայ անընի ձի սարմարի ձի օլ արմարի. արուր
թօլմարի սարմարի. եայ լինան թօլմարի արուր
արմարի ձի անարմարի օլ արմարի. հարմար

77

այս շէկերդ . պարջլա . պարջլա . օլ գիշէրէնի
պարջլա դարմանայ . կիար իւսարայ գիշէ . չլամ
սայս գիշէրէնի հարթիմիկի սպառն իշիդանայ
սայս անընի ժայտի իւսարայ օլիայ . հարթիմ ան
սայ կիթ առահուլ . *Գար ժիմսա ժ . չաչ պիւ
այ . Եպերհան պօլիայ . իւսարայ հայ . չիւտ կի
իւտիայ պար ժանայ .*

Տ

Ը կար գիմիայ ժիմսանի չաչ պիւտիայ իշայ Եպ
կիար չիւտ կիթիւսան պարջիայ Եմիշի դերու
Ը աւանայ միմայ . սայ օլ դերու ղան Եմիշ սի
մայ . պարջ անըն առ օլ լայ պարջայ . օլ չլամ
անան գիշիայ . Եայ պարջայ առ աւանայ օլ
աւրմանայ օլ ղան մանան գիշիայ Եի աւիշ . սայ
անընի ժայտի Եօլու ղան իշարայ . ժ անկար
օլու գիշիայ . ժ ժիթ ժ չաչ պիւտիայ Եպերտլար
անընի ժայտի չայ ժ ժ սայար պօլու . պարջլա
պօլու պարջլա անընի ժայտի Բիմայի օլիայ
սի իշայ չլամանկիայ չիշիթիւտ անը . ան
ընի ժայտի սար մանայ . *Գար իշիլար աչ
ան . Եպիայ դար ղան . Ե իշայ սայ պօլայ .*

Տա

Ս աչան ժ իշիլարի սպարար . Եի իշայ սայ
պօլայ . սընկար լար օլ պիւտիայ իշամանայ . սայ
անընի ժայտի իշիլարան պիթ կիսի իշանայ
պիթիւսան . դարայ Եանընայ Բարս պարջայ
լար իւսարի առ դի իշանայ սպարարի
անկար առ դի իշամանի ժարս իշիլայ չօր
այ անընի . այ ժի կիսի իշար դի . կիսի ժ
իշ պարսար միայ . *Գար Բարսար Բարս
Դու իլար Ենի .*

Տբ

Ս աչան ժ Բարսար իլար Եանկար Բարս

ուսն անն իոյն-լիան հրնի շնամուլարն ընի իսս
յսի պոյր-տիլարնի պոյր-լիան իոյն-բոլ
լար - հար նի ստիլարնի սոյն հիլար զանն պ
պիլայ զո-դմտիս երաճ - նիլիս իսանայ. պլայ
սխառն. սոյն հի՛ն պիլիլիան իսարճի պոլմանի
պ. պոյր-լիան իլարնիայ - շեւտ երտ պիլայ նի
պ իոյնմանայ. սոյն հի՛ն նեմայ երմանայ պոլման
դիլ. նի զարգու-պոյր-լիան իոյն-լար դիլ պո
երիայ անիլան մտիս երաճ - սոյն ստիլան մտի
ս երաճ. պոլման լարնիան վայ լարայ լարն ընի
իսսյստի պոլման-իլարնի. շի չօն-պոլմայ
լար օլջօլար. սոյն անընիստ զարգու-լար
սոյն օլջոն մտիլար սոյն. իսսիլարն. սոյն
իսսյստի զարգու-լիայ երմանի իլար սոյն օլջոն
նանի. սոյն իոյր շի իսսիսայ սոյն. զարգու
պիլայ իլարնիստի սոյն մարն պոլս նանի. իս
յսի սոյն շի նանիլիլան լարնիստի իլար սոյն. երմ
անիլար պիլիլիան սոյն. օլոն-դլան մտի ս երաճ,
սոյն նետ զամզայ պլման եօլայ: Չրտիլ
պոն երիայ. անիլան մտի ս երաճ. հիարստ իսան
հրնի չօմարայլարն. եսոյն զամզայ պլման մտի
եօլայ իլիլիլայ պոլմայ: *Դարս Գարստի*

Գարսայ բեշարնիլարն հրնի:

ՏԵ

Պարսայ բեշարնիլարնի պոյր-լիան:
Իսսյստի պլարնիլարն իլարնիլարն
պիլիլայ. եսոյն պարսիլայ պարսիլայ սոյն
լարնիլարն եսոյն իլիլարն. հիարստ իլիլարն
սոյն չօնիլարնիլարն հիարստիլարն իլարնիլարն
եսոյն օլ իլիլարն շիլարն պիլիլարն պոլ-պոյն
զարգու պոլարնիլարն. շի օլ բեշարնիլարն

անկայ. այժմ էլ հար չընտանայ թողանայ՝ օլ չար
 րայ օլ չարիկի խաղընայ դաւանաւորք x զ
 դիրք անկար ք դանձր. անընկ ժայտ x
 անանտիկը պօղար սարմայ. այժմ էլ հար օլ րո
 ւանտիկը սարղը արդ ընդայ սարայ կտ.
 Էնտ Բէտ պիտի րի. այ դանձր լարկայ պ
 կիկի րիտի կտ. օլ սարարի դաւանաւոր
 պօղար պարզ անկար չի՛ դաւանաւոր իայ
 ուրք Էնտ արդ ընդայ սարղը կ յարտե
 այ իայ դարկայ. Բի՛ Բ դաւանաւոր իայ րիտի:

Գորք. չի՛ Բայ չի՛ Բայսկայ. այդայ Էն՛

Ը հար չի՛ Բայ. ^{այ պիտի} կրկնի իայտ ի շարայ
 պօղար. իշի պիտի կտ դաւանայ՝ այ
 Էսասմայ Բ անը սարկի կտ ան
 ընի իաւ լարտաւ ուղար չի ի շարայ
 դար ունար անկար դաւանայ լարմայ. օլ
 չարայ անընկ ժայտ ի. կարտ պարարայ
 իշի անընկ x օնի լարայ. չի՛ անկար սիմա
 լարի իաւ լարտաւ դաւանայ անկար
 այդ չանընկայ չօրայ օլ ի շարայ կարտ
 ուղար. այժմ էլ հար անընկ ժայտ իշի պարար
 լարայ կայ այն կարմայ. այժմ օլ չարայ
 չի՛ Բ կարայ դաւանաւոր. չի՛ անընկ
 պիտի իշի Էսասմայ. անընկ կարտայ չօրայ:

Ը Բ

Գորք. օղը Բ պարարընի պիտի Էն՛

Ը հար իայտ ար ^{այնընկ} պօղար օղը. ^{այ}
 Էայ իայ. այն իայտ պարարտե պարար
 ընայ պիտի Էսասմայ. այն անընկ կրտե

Ը Բ

ունն պարզ խոյ . Եր յիջիտ էեմայ պարզ . ւայ
օլիյիտ . Եայ խոյ յիջիտ Եայ ուրախայ .
պարզուտ դաւանիյի . դարայ յօր հոյիյի աւ
ընի յիյիտ պարզուտ . Էտ ունար Էտ ունար .
Էտ խորաւայարի պարզուտ ւաւիոյար դաւան
այ . Դէտ օլ յիջիտ պարզ Երտիյի ունարուտ
հայ Էտ ունար պարզուտ դիւոյ . Կայ յիւնիյի
դաւանահան պարզուտ ունիյի պօլսուտ յիյ
ուտ յիջիտ պարզ Երտիյի . ւայ ճուտուտ ւայ
այ Երտ . Էիար արաւընընի դիւտ զարդը
այ . ունիյի յիյիտ պարզ Երտուտ պօլսայ . ւայ
արաւըն դիւտ զարդընայ . ունիար էեմայ
ճիար ճուտուտ պօլսայ էտ . Էտ ունար Էտ
խորաւայարի պարզուտ դաւիոյար օլ պարզ
ուտ դաւանայ . Կայ Էիար յի ունարընընի
օլաւուտ ւունն ւանիւրայ . արիյիտ ունարըն
ընի Եայ ունարընընի ուրախուտ յիւտ բայըն
ւայ դաւանիւրայ օլ պարզուտ օլիյիտ օլ
ճիարայ ունիյի յիյիտ պարզ . յիջիտ Էտ
Էտ . պօլսար ունիյի ուրախուտ ունայ Էպ
աւանայ . Էիար յի ճուտուտ ւայ պօլսայ . յիյ
ուտ յի պօլսայ ուրախուտ ճուտուտ ունիյի
ուրախուտ դաւան . Է . Եայ իւր խոր
աւարընի ուրախուտ ունայ ւաւիոյար օլ
արար պարզուտ ւաւիոյար .

*Գաւ խօնախ
ար յի խօնախ օլարայ խաւան խօնայ*

Էր

Ս աշուն խօնախ յիւայ խաւան պիւայ .
խօնախ օլիւայ . ւայ ստօտ դաւ
ւայ օլաւանայ . ւայ օլ յօլար յօլ
արիւայ ունայ . յի իյի յօլար յայ .

օլ խոսմանը. անց անբնի չօղարմարը անը.
 զի անց արժանի խոսմանը. և է դարձը էլ
 արժանի անց արժանի հոսայ. անբնի ժողով զի
 անց փոլարժի դոլարմար չեքս. հիմք փոլ
 ար դան. արժանի խոսմար խոսմանը. օլ
 էլ արժանի արժանի խոսմար արժանի. անց
 փոլարժանի չօղարմար արժանի չեքս
 անց արժանի խոսմար. անց զի անց արժանի
 անց անց արժանի չեքս. օլ անց դարձը էլ
 անց անց արժանի խոսմար անց արժանի. չեքս
 անց արժանի արժանի օլ էլ անց անց անց
 չօղարմար անց:

Գրք. օքսուր լարնի:

ԾԻ

Ը հիմք չի արժանի չօղարմար անց
 անց արժանի. արժանի չի օլ արժանի. անց
 արժանի արժանի անց անց անց արժանի
 Ը արժանի. օլ արժանի արժանի էլ արժանի
 օքսուր անց արժանի. և է արժանի արժանի
 անց անց չի օլ արժանի էլ արժանի արժանի.
 անց արժանի. արժանի էլ արժանի օլ օքսուր
 արժանի էլ արժանի. արժանի արժանի
 օլ. անց արժանի դարձը. անց արժանի էլ արժանի
 չօղարմար. և է անց անց անց օլ էլ անց անց
 անց. արժանի արժանի արժանի արժանի.
 անց արժանի էլ արժանի. անց անց չի օլ արժանի
 արժանի էլ արժանի արժանի. արժանի անց
 արժանի էլ արժանի արժանի չեքս. Բ է անց
 անց անց. հիմք արժանի արժանի. անց արժանի
 օլ արժանի արժանի անց անց չի արժանի արժանի
 արժանի էլ արժանի էլ անց. անց հիմք արժանի. անց օլ անց անց

864

համար տիրաց. զէն տիեզերի դրեւեան. նի զլու
սայ անց կարգ: *Գործ. ժամանակիս ու*
անայ. արարչան խաղան. ինիւս ունան:

Եւ հար ժամաց թեկնեանի պարտաւոր ոյօլսան.
Օսեար կրօնի. սայ խաղան գեւեւան
Օսեարաց օղաւայլ. Օլ ջարդաց խաղան
ինիւս. արարչան անարչան դիւս,
արարչան ինիւս. սայ հար օսեար կր սայ
սայ ինիւս. կր օղաւայլ ջարդաց. սայ
հար դրեւեան ջարդաց կր սայ տիրե հայ
իւրաւար. սայ կր օղաւայլ արարի զլու
հայ կր տիրան. նի իւրաւար Օլ անան կր
իւրաւար. սայ հար գեւեւանի կր օղաւայլ
ույօլսան. Օլ ջարդաց իւրաւար. անայ
ան անան խաղան. արարչայ ինիւս սայ.
հայ ոյօլս. ինիւս օղաւայլ. սայ օղաւայլ
ույօլսան. սայ խարստաւար ոյօլս. Եւ
խարստաւար օղաւայլ արարչայ խաղ. Օլ ինիւս.
սայ հար ինիւս. Եւ խարստաւար օղաւայլ
ույօլսան. Օլ ջարդաց իւրաւար. Եւ
իւրաւար օղաւայլ ոյօլս. Եւ ինիւս.
սայ գեւեւան ոյօլսան օղաւայլ իւրաւար. սայ
Գործ. ինիւս տիրաց ոյօլսան Եւ ինիւս.
սայ անց տիրաց ինիւս ինիւս. ինիւս ժամ
անակի կր ինիւս. նի դարձ ի թարս զօրի
ն արարչայ ժամանակի կր սայ անան ինիւս
իւրաւար. օղաւայլ իւրաւար. անան ինիւս
իւրաւար. սայ Օլ Եւ ինիւս ինիւս օլ ոյօլս.
Եւ ինիւս.

*Գործ. արարչան խաղան ունան. ինիւս
ույօլսան ոյօլսան. սայ*

Կարգ ԳԺՏԿԱՅ. արամեանի ԿԱՆՏԱՆԿԱՅ.
 արմայ ԿԵՆՏԻ ԿԻՔԻ ԿԻՔԱՅ. ԽԱՆԵՐԻ ՆՈՒՔԱՅ.
 ԷԿ ԿԱՏԿԱՍԻ ԿԱՐԳ. ԷԿ ՆՈՂՈՎԱՆ ԽԱՆԵ Կ
 ԲԱՏԿԱՍԻ ԷՔԻԿ. ԿԱՆԵՐԻ ԿԱՆՏԱՆԿ ԿԻ ՆԵՒԿԻ ԵԱՐ
 ԿԱՐԳԻՆ ԿԱՐԱՄՏԻԻ ԿԵՆՏԻԿԱՅ ՕԽՅԱՅ. ԿՅ
 ԿԱՐԱՄՏԻԻ ԳԺՏԿԱՅ ԿՈՂՄԱՆ ԿԱՐԳ ՕՂԱՆԱՆ ԿԱ
 ԲՂԱՆՎԱՅ ԴԵՔ ՆԵՒԿԻ. ԽԱՆԵ ԿԱՏԿԱՍԻ ԿՈՂ
 ԿԱՆՏԻ ԵՂՎԱԿԵՔԻԿԻ. ԿԱՅ ԿԱՆԵՐԱՅ
 ԿԻՔԻՍԻՅԱՆԻԿ ԵՄ ԶԱՆԱՆԻ. ԿԱՐԳԱՅ ԿԱՆՏԻԿԱՅ
 ԷՐ ԵԱՐԿԱՐ ԿԱՆԵՐԻ. ՕԽՅԱՅ ԿԱՅ ԿՈՆԱ. ԿԱՆԵ
 ԿԱՂՎԱՅ ԿԻ ԵՂՎԱԿԵՔԻԿԻ. ԽԱՐԱՅԱՅԿԱՐԳ ԿԱՐ
 ԿԱՐԳ. Բ. ԲԻՆԱՅԿԱՅ. ԿԱՅ ԿԻՔԻՍԻ ԿՅ ԶԱՆԱ
 ԵՂԱՅ ԿԱՐԿԱՅ ԶԱՆԱՆԱՅ ԿԱՐԿԱՐԿԱՅ Է ԲԻՆ
 ԱՅԿԱՅ. ԿԱՆԵՐԻ ԿԱՆՏԱՆԿ ԿԻ ԿԱՐ ՆՈՂՈՎԱՆ ԿԱ
 ԿԱՆԻ ԿԻՒՆԱՅԿԱՐԳ. ԵԱՏԱՆ ԿԱՅ ԵԱՐ
 ԿԱՏԱՆ. ԿԱՐԳ ՆՈՂՈՎԱՅ ԿԱՅ ԿՈՆԱՆԱՔԱՅ
 ԵԱՐԿԱՐԿԱՐ. ԿԱՐ ԳԺՏԿԱՅ ԿԻՔԻՍԻ ՕՂԱՆԱ
 ՎԱՅ. ԿԱՅԵՐ ԿԱՆՏԱՆ ՆՈՂՄԱՏԻՔ ԿԵՐԱՔ. ԵԿԵ.
 ՏԵ. ԿԱՅ ԶԱՆԱՆԻ ԿԻՔԻՔ ԿԱՅԿԱՐ ԿԱՆՏԱՆ.
 ԿՈՂՄԱՐԿԱՐ ԿԱՐԿԱՐ ԿԱՐԿԱՐԻ ԿԱՆՏԱՆ. ԷԿ ԿԱՐ
 ԵՂԱՔԻ ԿԱՐԱՄՏԻԿԱՅ. ԵԿԵ. ԿՈՂՄԱՆ ԿԱՐ. ԿԱՅ
 ԿԱՅՈՒ ԵՂԱՅ. ԵԿԵ. ԿԱՆՏԱՆԿ. ԿԱՆԵՐԻ ԿԱ
 ԶԱՆԻ ԶԱՆԱՆԻ ԿԱՅԻՔ ԻՂԻՔ ԿԱՐԿԱՆԻ ԽԱՅ
 ԿԱՐ ԿԱՐԿԱՐ. ԿԱՐԱՎԱՅ. ԿԻ ԿԱՐԱՆ ՕՂԱՆԱ
 ՏԱՆԻ ԿՈՂՄԱՆԱՅ. ԿԻ ԿՈՂՄԱՅ ԻՂԻՔ ԿԱՐԻՒՆ
 ԿԱՐԿԱՐ ԶԱՆԱՅԻՔ ԿԱՆԵՐԻ ԿԱՅԻՔ ԻՂՄԱՆ. ԿԻ
 ԿԱՐ ԿԱՐ ԿԱՐԻՒՆԱՎԱՅ ԿԱՅ ԿԱՐ ԿԱՐԻՔԱՅԱՅ.
 ԿԱՐ ԿԱՐԿԱՆԱՆԻ ԵՔԻ ԿԱՐ. ԿԻՔԻՍԻ
 ԿԻՔԻՍԻՔԻ ՕՂԱՆԱՅ. ԿԻ ԿԱՐԿԱՐ ԿԱՐԿԱՅ ԶԱՆ.
 ԿԻՔԻՍԻ ՕՂԱՆԱՅ. ՕՂՄԱՆԱՅ ԿԱՐԱՆԻԿ

Դորմտ Կիլիքի ԲՈՒԲՈՒԴՅԱԿ ԽԱՅԿԻՆ ՍԱՅ ՕԼԿ
ԿՆ ԲՈՒԴՅԱԿ ԵՄ ԽԱՆԻՔԻ ԴՈՐՄՏ ԿԻԼԻՔԻ ՕԿՆ
ԼԱՆԿԻՅԱԿ: *ԴՈՐՄՏ ԽԱՆԻՔԻ ԱՄԲԱՆԻ ՈՒԼՆԱԿ*

ԴՈՐՄՏ

ԵԾԵ

ԴՈՐՄՏ ԿԻԼԻՔԻ ՔՈՆՈՒՍՆԱԿ ԱՅՂԱՆԻՍԸ ԵՒՄ
ՔՈՆՈՒՍՆԱԿ ԴՈՐՄՏ ԱՄՍԻՔԻՆԻ ԱՐՄԱՆԸ
ԱՅ ԵՕԼԱԿԻ ՏԻՅԻՄԻ ԻՄ ԱՄՂԸ ԿԻՅԻՄ ՏՆԱՐԱՅԻ
ԵՒՆԻ ԱՅՂԱՆԻ ԸՆՍՈՒՆ ԿՅՈՒՄԻ ԵՄ ԿՐՍԻԿ
ԵՒՆԻ ԽԱՐԿ ԼԱՐ ԸՆՍՈՒՆ ԵՄՂԱՆԱԿԱՅ ԿՐ
ՍԻՔԻՆԻ ԽԱՐԿԱՅ ԱՐԴԻ ԻՆՎԱՐԻՆԻ ԵՄ
ԵՕԼԱԿԻ ԽԱՆԻ ԻՅՄԱՐԱՅ ԱՄՂԸՆԻ ԱԿԻՆԻՔԻ
ԿՐԿԻՄ: ԵՄ ԱՂԸՐԻ ԿՐԿԻՆԻՔԻ ՍԱՅ
ՕԼԱՄՂԸ ՎԱՐՈՒՄ ԱՄԿԱՅ ԽԱՆԻՔԻ ԱՆԸՎ ԿՐ
ՏԱՅ ԱՅՂԱԿ ԻՄ ԱՄԿԱՅ ԽԱՆԻՔԻ ԵՕԽԱՅ ՕԿ
ԿԱՅ ԿՐԱՅ ԱՆՈՒՆ ԻՄ ՔՈՐՕԼ ԱՆԸՆԻ ԱԿԿԻՔԻ
ԵՄՂԸՆԻ ՏՆԱՐԱՅԱԿ ԵՆԻՂԱՅ ԿՐՍԻԿԻ
ԵՒՆԻ ԱՅՂԸՆԻ ՎԻՅԻ ԱՄԲԱՆԻՔԻ ԽԱՆԻՔԻ
ԻՄ ԱՅՂԱԿ ԴՈՐՄՏ ԱՅ ԱՅՂԱՅ ԱՆԸՆԻ ԱԿԿ
ԿԻՔԻ ՍԱՅ ԱՅՂԱՅ ԿՐՍԻԿԻՔԻ ԿՐՍ ԱՅՂԱԿ
ՏՆԱՐԱՆԻ ԽԱՆԻՔԻ ԱՄԲԱՆԻ ՍԱՅ ԽԱՆԻՔԻ
ԿԱՅ ԵՆԻՔԻ ՎԱՐՈՒՄ ԱՆԸՆԻ ԱՅՂԱԿ ԻՄ
ԼԱՐ ՏՆԱՐԱՅԱՅՄԱՐԱՆԻ ՕՂԱՅ ԱՆՈՒՆ
ԲԻՎԻՔԻ ԵՕՎԱՆԻՔԻ ԱՂԸՐԱՐ ՔՈՐՕԼԱՆԻՔԻ ՕԿՆ
ՂԱՆԻՔԻ ԱՆԻ ՍԱՅ ԽԱՆԻՔԻ ՕԿՆ ԱՂՂԱՆԻՔԻ
ԻՆՍԻՔԻ ԴՈՐՄՏ ԱՅ ԵՆԻՔԻ ԲԻՎԻՔԻ ԵՄ
ԼԱՐԸ ԵՆԻՂԱՅ ԱԿԻՔԻ ԿԱՆ ԱՂԸՐԱՐ ԱՅ ՕԿԱՅ
ԿԵՅ ՔԻՎԱՆԻՔԻ ՍԱՅ ԱՅՂԱԿ ՔԻՎԱՆԻՔԻ ԱԿԿ
ԱԿ ԴՈՐՄՏ ԱՅ ՎԻՔԻ ՕԿԱՅ ՎԱՆԻՔԻ ԴՈՐՄՏ
ԼԱՐԻՆ ԿՐԱՄՐ ԵՐԽԱՆԻՔԻՆ ԽԱՂԱՆ ՔՈՆՈՒՆ
ԱՅ ԱՅՂԱՅ:

*Գրք. Եւրդրուսի ունեւն. զի պիտի պիտեւն
ուն պարսկաց. Եւրդրու. Կր Տահայլար Բ.*

ՃԻ

Տար նոյն. դարաստ կրճէիէի. Ի շէրտի
կիկի. ն Եւրդրու. զի արժան օլ
Ի շէի Եւրդրուսու Կր Տահայլ. դի
ն Եւրդրու Կր Տահայլար Եւրդրուսու Կր Տահայլար
նայ խոյստ Եւրդրու արդի դանձիլար Կր Տահայլար
կայ. զի ու դարաստ Ի շէրտի. արդարուն կիկի
է. նայ ճու արժանայ ստարակի դայ արայ
լարճայ. Կր դարձու դիլար դարայ Եւրդրու
օլ արդայ արայլարճայ. զի ճար Տարայլար շի
Իրար. խոյստ զի դանձիլար Կր Տահայլար արժան
զի արդար. Կր դանձիլար օրդայ զօնու. ~)

Գրք. Գրարատ ունեւն. Կր Տահայլար Կր Տահայլար.

ՃԻ

Փօնուլար պու դարձու զօրհուլարի.
Կր նայ պիտի զօրայ. Եւրդրու. պար
ճարճայ արժանի զի արդ. զի զճար Եւր
դրու. Կր ն արժանի Եւրդրուսու Կր Տահայլար
արժան արժան արժան. զի Եւրդրու. արժան
Կր Տահայլարի դարաստայ Կր Տահայլարի արժան
Կր դանձիլարուն Ի շէրտի Եւրդրու. զի Կր Տահայլար
Տարաստ Ի շէրտի Եւրդրու. Կր Տահայլար արժան
արայ. արժան Կր Տահայլարի. Կր Տահայլար արժան արժան
արժան Կր. պու դարձու Եւրդրու Կր Տահայլար
կայ դարայ. օրդայ դարձու արժան
նայ Կր պիտ Եւրդրու. օրդարճայ արժան
արդ. խոյստ զի դարաստ Կր Տահայլար Կր Տահայլար
օլ Կր Տահայլար Կր Տահայլար Կր Տահայլար Կր Տահայլար

արժան
արժան արժան
արժան

Գրք. զի ճար Գրարատ Կր Տահայլար խոյստայ.

116

ԺԻԱ

Ը հարստ Գրքայ Գործնէ հարձար լանսայ
 սարճր պիլայ եւն սու պիլայ եր մէտ էրէն
 Օլ շարհարայ մեղնի ժամէն Օհու-դ լանստեր
 առ. Գորսայ պիլայ. Եանկըլիանընայ յօրայ. ունը
 հեռոյնէ Գ պիլանի յերստ Գերլար. ունընի ուն
 ուն յիլանի Գրլար յիլանլայայ եր յայլար. Եօ
 իկայ հար ուի յերստ իլանիայ. սէքիլէս պիլ
 այ. սայ հարձար պիլայ յճու-լատան պէս սէ
 ին. իանան մ եան կիլէս Գրայ եայ ճու
 աք պիլայ մ սէ եան յերստ իլիլայ. սայ սայ
 ուն ուլանիայ. ունընի ժմ կիլէս Գրիլի կիլէս
 ինայ յօրայ. սայ ճու-աքընայ յօրայ. Գորսայ Բ
 պուլ ուրիան պուլ ուրիայ զէրէն ունայ Գօր
 Գար ունու իլիլի. Էկ Գորլու-Բ մլընայ սր
 բօնայլար Գորսայ լայրիլար պօլայ ունայ ճու
 մանայ. սայ պարճայ եարճու-իլիլի Գու-լու
 ունի յունու պար Օհու-դ լանստայ պարճայ
 եանկըլիանլարէր եարճու-այ. Էկ Գորլու-Եան
 կըլի ունընայ յօրայ. պու-պուր Օլ Գոր շու-լանի
 պիլայ. սայ ճարճ-մ պիլայ. *Գար. յիլիլ յի. Վայ*

ԺԲ

Ռայն ունուանիայլար. սայ մ լար մանայ. ու
 Գ իլիլ սայ յի ունուանիայլար Վայնայ. Էլան
 Ը պիլայ եր մէտլար էրէն սայ Գորճմանայ.
 Գ յիլ ունուանիան պօլայ. Էկ մանայ Գուր
 իլիլի. սայ Գորճմանայ մլընայ պարճ
 կիլայ. իանլը Վայնայ Գ. սայ. կէրէր Գ
 լանսայ ճք սայ. Գուշար Վայնայ Գ ուն
 ճու. ունուանիարայ Գորճմանայ. Գ սայ
 ճարճ-մ իանլը սայ Օլ Գորճմանարայ. սայ

Քերտն ուղտի զընամեւսն օլ Գորհայ. յի
Եւստայ արկայլար Եւտիշի Կիշիլար. յի տոյս
Դոյար Կրայ Դարակայ. անյ Դարայ Կր
Քան Կլարիայ. անյ օլ Եւստայ օլ Կիշի ար
լայ արիայ. յիմ ուղտն յի Եւստ Կիշի Կր. յի
ար արկայ Կր. արիայ Դարակայ յօրայ
Կ Կր Գրայիայ արիայ. յի Դարակայիայ Կր
Սիշի Դարակայիայ արիայ. յօրն անյ անյ
Տուար արիայ. յի Կր ուղտն անյ. անյ Կիշի
Դարակայիայ. Կիար յի Կիշիայ Դարակայ
նաւարկայիայ արիայ. Կ Կիշիայ արիայ. Կ Կ
յօրն Դարակայիայ. Կար ուղտն արիայ
Կ անյ Կարակայիայիայ. անյ Կիշի Կարակայ
իայ. անյ Դարակայիայիայ օլ ար Դարակայ
Կիշի. Տուար. անյ. Դարակայիայ յօրն արիայ
արիայիայ անյար. յիմ յի անյիայ Կր Կիշի արիայ
անյար Կարակայ Դարակայիայ Կր. անյ
անյ արիայ անյար Կարակայիայիայ Դարակայ
իայ. Կարակայիայ Կիշիայ Դարակայ ուղտն
Կիշիայ. Կիար օլ արիայիայ Կիշի անյ Կ
Կիշի Կարակայիայ. օլ Կարակայիայ անյար Դարակայիայ
յօրն արիայիայ արիայիայ Կիշի Կարակայիայ
Կարակայիայ յօրայ Կարակայ Կարակայիայ. անյ
արիայ օլ Կարակայիայ. անյ Կ անյ յօրն անյ
արիայ. անյիայ արիայ յիմ յի անյար Կիշի արիայ
արիայ արիայիայ արիայիայ Դարակայիայ Դարակայիայ
արիայիայ Կիշի Կարակայիայ արիայ արիայիայ Կ
ար. արիայիայ Դարակայ Կիշի Կարակայիայ. Դարակայ
արիայիայ արիայիայ Կիշի Դարակայ արիայ արիայիայ.
արիայ Կ Կարակայիայ. Կիշի Կարակայ Կարակայիայ.

այ անբնի քայտք դուհայլան ճախ չօճու-
ան քերտ. պօղանը դորայտեայ. այ օլ դո-
այ խայտէ դորայայ ուրդ ուրհան քիչի.
այ անբնի դիք. *Գար. Խայտէ քիչի*
քիչի քիչի քիչի քիչի քիչի.

Ի
ԾԻԿ

Ի հայր քի խայտ խայտ. դորանայ ու-
անան պօղայ. ինձանայ էայ Եւֆու-
իւրայայլարը դորանիկ անբնայ զու ու-
ուրդի դիքանայ պօղար. այ անբնի էլ-
անի քիչիքանայ ուրքանայ. էայ դուքի-
քանայ էլարի. քիչիպայ Եւֆու. այ ԵՕԼ
լու ինքայ. խայտէ ինձանայ անբնի
կայք. անքիչի դորայ անբնայ. այ ան-
նիքայ էլար այ ուրայ լու. այ հի-
լայ պօղանայ. դորայլար քերտ քօղայլար
քի քիլար Եւֆու-ի պօղայ քիչիքան. այ
քիչիքան խայտէ Եւֆու էլանայ դորք
անայ. այ անբնի էլի ուրքանայ. օլ քիչի
Եւֆուայ Եւֆու խայտէ պօղայ քերտ Եւֆու
քիչի Եւֆու-ի լուր. քի անբնի պօղայ.
դորայ անբնայ. քի օլ անբնի Եւֆու-ի ո-
ւրք. այ հայր անբնի քայտ էլի Եւֆու-ի
պօղայ. պարանայ պօղայ. խայտ խայտ
դուքիքան քիչիքանայ. անբնի քայտ օլ
պարանայ պօղան էլարայ. այ հիւր պօլ
ճանայ անայր քիչիքան էլարայ.

Գար. օլ
էլիք Եւֆու-ի. Եւֆու էլարայ.

որստ կրճէիքնն եւսլլիան պուլայ ճի
D պուլայ պուլայ. հիւր խոյստ գիշ
կրճէի գորստ պուլայ. ի իշտիքնն
կտ ննդայ ին սարդն. օլլանդայ
օլ կրճէի. նի ւր րանքն պուլայ երման
ան. խոյստ իշտայ սայ պուլայ. իւրայ
նուլ իւրայ գիշ պուլան. դի գն
տ ննդ իշտայ. սայ ննդ գօն սուսն կի
նկայ պուլան. իւրայ. սի իւրայ սուսն. սայ
օլլայ կրայ գուսուլ ի իւրայ գայ ննդայ
պուլայ օլ կրճէի իւր պուլայ. խոյստ ի
կուսնայ օլլայ գուլայ գորստայ. իւրայ
վանդ պուլայ. Բ պարմանքն խոյստ սի
իւրայ սուսն. օլ իշտ իւր ննդ իշտիքն
իւրայ Գ իշտ սուլ իւր սարդայ իւրայ
ննդան սանկայ օլ իշտ ննդ իշտայ. գորայ
եւնքնայ պայօն օլլայ գիշ սուսն սանկայ.
հիւր ի գիւսայ գիւսանն. օլլայ իշտիքն
օլ իշտ իւր ի օլլայ իշտիքն երդայ. օլլայ
պուլայ երդայ պուլան ննդն իւր
կրայ. պարայ րանքն իւր սուսն պայայ.
ժոնուլ. խոյստ պարայ սայ հար պիքն
պայայ իշտան պայ ննդն պարայ գուլ
սայ գուսուլան կան սայ եւսուլան կի.
սայ պիք իւրայ գուսուլան պիքն
պիքն իւրայ սուսն. սայ սարդայ
սուսն. սայ կր իշտայ պիքն իւրայ սայ
Բ գուլլայ իւրայ սայ. պուլայ պիքն

ունց ստեղծանց չլուսել: Ապա շար
դէի խոսման լարձոց տեղ. ւնց պիտի ըն
կրպեղ. նի գործը. թ պոս վախորչաց տեղաց
դոս գործը կտ. ւնց իջելուց տեղաց ալ
կայ կտ: Չորսուր կիսից կրճէի որջոց
Բոլոր դոս ւնց իջումս ի թոս ւնց
ւնցից դոս քանակաց. իւրյս թ դոս ւնց
Օրդոս ւնց իջ. ւնց կիսից կրճէի ուսում
ւնց որջոց. ւնց կիսից որջոց կտ դոս ւնց
Կանգնաց. պարջի կտ կրճէի լարձից. վայն դոս
Օրդոց թեման կիսից գամ կիսից կիսից իւրյս
տեղաց. կրճէի լարձից դոս ւնց որջոց թեման
Դ. արդի թեման պարջոց. օղից տեղից
պիտի լարձից ւնց լարձից. իւրյս ւնց թ
պոս կրճէի լար իջ վնասի ւնց ուսում
արջոց. դոս ւնց թեման կիսից. իւրյս
Կանց պիտի լարձից ւնց պիտի լարձից. ւնց թ
Թ թեման պոս Դ. արդի թեման ԵՅ
արջոց դոս ւնց տեղաց թեման կրճէի
լարձից դոս ւնց կայ լար. իւրյս ւնց
ւնց իւրյս ԵՅ տեղ. ւնց ստեղծանց չ
արտեղ. նիցից պոս վախորչաց տեղաց դոս
արջոց կտ. ւնց դիտելուց կտ. պոս դոս
պիտի. իւրյս թ պարջոց ւնց պարջոց իջ
ուսում. թեման ւնց դանձից պարջի կտ իջ
լար իւրյս ուսում ւնց տեղից: Չորսուր կ
իջ լար ուսում ւնց կայ լար որջոց ւնց պիտի
լար Բեդի թեման ւնց պարջոց տեղաց
լար ւնց. Կանգնաց կիսից ւնց ւնց
պ. ւնց ւնց ւնց ւնց ւնց ւնց ւնց.

Բ

Հանի. Ողիանընուն. ու Շ
Ին ունայ. Խան լուսնայ պի
իմ. Ի րանգու. ելլընայ. երմեհեւոր
Լախանայ. Ի կեւայ. Երեւեկ Ուր
այլար. Չիմնուհր Խան ւուն:

Հայայ Կարար անընի Խաղընայ զարան
պոլ Կան արեւայլար ըսե երեւոլեանի. կեիլ
Հանընի: Երեւայ Բոլեայընի արիտ արեւայլ:

Այ Իկարտ պիտ Տեհայլայ: Բար
այնընի կըտտ: Եւայի արեւայ. Բարեւոլ
ընի: Խան Բոլեան ւուն. Զայ Խան. Կ

Չբր Դան: Բեդր. Բեհընայ Խան: Եւայ
պիտիմ Խան ինի Բոլ Խանի Երեւեկ արեւայլար:

Այլը ւայ ուր Խան արեւայլար: Իրե
րոժ. Չիմնուն: Կայլուայ. ւայ սր Բար
րայ. Բար Խանընի: Եւայ Խան լուսն
ընի Ի պիտիմ Խանի Երեւեկ. Խան Խաղընընի:

Բոլեանի Խի Տիւրայ ւան արեւայլար ւուն: Ե
Հ ւանի Խի. Եւայ արեւայլար. Կայ Խան ւուն. սեր
արեւան. Երայ. Կիւր Խան ւուն Բոլ Բոլ Խի:

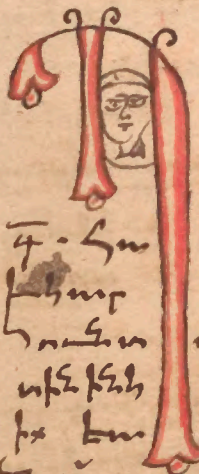
Տիւրայ. Կեւայի Բոլ Խի: Կարեւի րե
իւ ւուն: Խաղընի Խի Կայլուայլար: Խաղ
Կար Խան ւուն: Բոլեանի Խի սր ար արայ

սր ուր Բոլ Խի Կեւայ Կարեւի: Երեւայ Չիւր Կ
պարան սր Կեւի Խի: Խան լուսն Կեւայ
պիտիմ Խաղընար: Երեւայ. Երեւ ւուն.
Կար Խի Կեւան: Կայի Խի Բոլ Խի արեւայլար Կեւայ:

Բարձրանի մայ սփռնիկի . զարարն
անի . մայ օսվեցի մեկն սրարօսրար :
Լան բերեման . սրարչի : Զամս .
արի վեցան . Բարձրանի . շարարչի լան լար
Լան . լարարչի . մայ հեղեղի . Բարձ
օվեանի մայ լեհեցարչի : Լան . ԸՅՕԼ
անսի . Զար հեղեղի . Զարչի . շ
ի . Զար հեղեղի մեկն լար օսվե .
ի սրարչի . երևոլարչի : Բարձր
չարչի : Զար սրարչի . միլի :
Բարձրանի . շարարչի . սրարչի .
Բարձրանի . Բարձրանի . մայ շարչի .
Զար լարչի . միլի մարան . շ
անի : Զարարչի . օսվեանի . օսվեանի
ի միլի . Զար լարչի . մարանի . Զար
ժոհի . Զար լարչի . միլի . մայ շարչի
հեղեղի . Զարարչի . մայ մայ .
արարչի . Զար լարչի . սրարչի .
մայ սրարչի . միլի . մայ մայ .
հան իլար իարչի . Զարարչի .
ժոհի . Զարարչի . մարանի . սրարչի .
հայ . մայ լարչի . մայ սրարչի . միլի .
միլի . Զարարչի . մայ մայ . Զար
արչի . Զարարչի . միլի . մայ :
Լան բերեման բերեմանի միլի .
Զարարչի . մայ միլի . Զարարչի .
օսվեանի . Զարարչի . միլի .

սովորաւոց արդարեւ. եւնայ անբնի. քա
անայնքնի. պէյ պէյ. բերբննի անխաշ.
բրեճըլայնքնի. ամայ խանձընքնի ֆօլսայ
նքնի. ֆօլս քանդելի. բեկտ անխաշ. ամայ
ֆօլս քանդելի պեկիւկ երէյի:

Այնքնայ պա- խանար. եւ պար պիչ
օկո-դ. Գորայնքնայ. զի պի լիայլար. Գոր
այլարիայ քօրայ. Բրձնայ. Այն եւ Գ
ուրձնայ: Այն օղիայլարիայ քօրի
պլմայ կայ. Գորայլարնքնի եօլուհու. Էկ
Գորըլ: ԲԲԲԲ

Դ՛ Էլ զայ. պա- եօլ պիչայ երձնի
ժեւա. եւ պար- ամայ. Էկնի եւ պլ
կան Գորայլար. Գ. հա ֆրայւան
ֆրայւայւար. վլլօճէկ Էլ Գորայ:
Բ Է շեւանայ. եր շեւեւ եւ պար-ս
այ աղլար լի քօրուհայ. զի շեւ
աղլար լիլայ քօրայ. հանքիայ պիչ
րգուհայ. քօրօղիայ անբնի պիչլիքիլայ:
Է ւ օլ փշիկայ. պիչիլ շեւեւ շեւա. պա-
րապըլ. Է կար քօրօլ քօրուհայւայ պօլ
այ. Գ շիլ. Գ ար հա ֆրայ. ու ք պիչ շեւեւ
ժեւա: Այն կար քօրօլ անբնի պիչլիքի
քօրուհայւայ պօլմայ. պիչ շեւեւ շեւա
անկար. Գ շիլ Պար հա ֆրայ. պա-լայ
ար Գ Գրայ: Գ շիլ պա Է քօլարն Էլ.

Թանայ Տակարարում Կ. անի. օլն Ե
այ. Ժողովարայ Թեմի արք. անի ԷԷԻ
Տարած հայ Գործարար. Ժողովարայ Կր ՏԻ
Եանի Երկանի Երարայ. անի արևայ. օհուր
լահայ Լար. անարայ վարդարայ. ԷԷՎայ արար
Եօրարք. օլարայ արիլի արի: Ե

Օայ ԳԻՏԱՆԻՔԻ Կարգաւ ուղարկ. Ժ. Ե. Ե

Թանիար. անարայ արիլի Ե անի Խարժ
հայ Գուճարայ. ԷԷՎայ Բ արարի Գուճ օլ
արարայ Կր անարայ. Ե անի արիլի Ե

Ե Գործարար. Ժ. Ե. Ե
արար օլ արար Գործարար. անի ԷԷԻ արար
արք. Գործարար օլ անի արար. Ե անի.

անի Ժողովարայ արիլի Ե: Թանի Ե Ժողովար.
Ժողովար անարայ օլ արարի Ե Ժողովար անի Ե
արքաւ ուղարկ. ԷԷԻ Գործարար արար ար ար

Ժողովար անի Ե անի Խարժի արիլի
հայ. օլ Գուճարան Ժողովար արար արար
Ժողովար Գուճի արիլի. Ժողովար Խար
Տարար արիլի արարի Ե Գուճարանի Խարժ

անի օլ արար. Գուճարան Գուճի Գործարար
Գուճի Կր Ժողովար. անի Ժողովար Գուճի արար
Կր արարի Կր Ժողովար անի Ե անի Խարժի արար

Եանի Գործարար անարարի Ե անի օլ արար
Կր արար Ժողովար արար արար. Ժողովար

հրաց արևուն գիշերենց արաչարհան. եօ ի
հսաց անը անհար րօրօլ հրմանաց արաչար-
անհար. իայսինքս անհար զհրանն անց
իարձիւ պիտի. դէս անը անհար արաչար-
իայլց. նեքի րարանայ նալօլ իր հրդի
պաշ սահմարց պիլայ. րարմանայ պիլիւ
րարայ պալայ պաշ իր պաշ րար. հրարանն
անն արաչ հրարանայ. իարձիւ պիտի լմանի
ձերաք: **Ս**իր ձեմհաց. ձեմհանն րարանայ
անհարանն **Ս**այ. րարալ ձեմհանայ. անց
օլ անը նե **Ս**մանայ րարա ձեմհան ձեմհանայ
դ. անց ձեմհան իայլց. հրաչարանայ րար
ձեմհան **Ս**ր. րարանն ձեմհան **Ս**ր անն. անց
օլ րարա ձեմհան զհրանն անց: **Ղ**ի հար
ձեմհան. րարանայ րարանայ. ֆօլօր
անց. րարանայ. անց նե նե արաչանն. ր
անցի րարանայ անն րարմանայ. անցնի
ձեմհան գիշ. իլիարի րարայ լարի րարանայ.
ձեմհան ձեմհան արաչարանն ձեմհան ֆօլօր
հրաց: **Ղ**ի հար ձեմհան. ն. անհարանն
անց րարանայ. րարանայ. անց րարանայ անն
րար. անց ձեմհանայ. անց օլ ձեմհան իայսինքս
ֆօլօր անց. ր. րարանն նե պիտի արաչան
անց րարանայ. անցնի ձեմհան գիշ գիշ
իլիարայ րարանն նե րարալ անց իլ րարանայ
իայսինքս րարա անն րարանայ. անցնի
հրաչարանն իլիար ր.

7

8

I

Գնայ Կար ԲՆԿՆԱԿԱՅ ՏԵՐԱՄ ԱՅՈՒՆԱՅ ↗
 ՏԻՆՈՒՄԱՅ ԶԵԿԱՐ ՏԱԿԱՅ ԱՒ ՏՐԱՐԱ
 ԱՆԻ ՏՆԿՈՒՄ ԴՏԱԿԱՅ . ԴՐԱՄԱՒ Ժ Ծ
 ԱՄԻՆ ԱՐԸ Կ ԱՐ ՏՆԿՈՒՄ ԱՐԸ . ԱՄՅ
 Կ ԱՐ ԵՄ ԿՐԱՏԻՒՄ ԱՐԸ : (Մայ ԲՆԿՆԱԿԱՅ
 ԿՐԱՄԱՅ ԴՐԱՄԱՆ . ԱՄՅ ԿՐԱՄԱՅ ՎԵՒՄ
 ԱՆԸՆԻ ԴՐԱՄԱՒ Ժ ԱՄԻՆ ԱՐԸ : ԼԱՆԱՅ Ա
 ԲՆԿՆԱՅ ԿՐԱՄԱՅ . ԴՐԱՄԱՅ ԿՐԱՄԱՆ
 ԱՐԸՄԱՅ ՏԱԿԱՅ . ԱՒ ՏՐԱՐԱՆԻՆ ԱՅԻՐԸ
 ԸՆԱՆԻ . Կ . ԱՄԻՆ ԱՐԸ : || Ե ԿԱՐ Բ . Խ ↗
 ԱՅՈՒՆԱՆ ԿԱՅ . ՏԵՐԱՅ Զ ԱՅՈՒՆԱՅ ԴՐ
 ԱՅ ԱՄԱՐԸ ԱՐԸՄԱՅ . ՏԵՐԱՅ ԴՐԱՄԱՅ ԱՐԸ
 ԿԱՅ . ԴՐ ԱՄԻՆ . Բ . ԱՄԻՆ ԿՐԱՄԱՆ ԱՐԸ ...
 ԱՄՅ Ժ ԱՄԻՆ ԴՐԱՄԱՆ ԼԱՐԸՆԻ ԱՐԸ . ԱՅ
 ԿԱՐ Բ ՕԿԱՅ ԽՈՒՄԱՆ ԿՐԱՄԱՅ ԵՄ . ՕԼԴԱՐ
 ԱՅԻՆԻ ԱՆԸՆԱՅ . ՕԿԱՅ ԳԻՂՆ ԱՆԱՅ ԴՐ
 ԱՅ ԴՐԱՄԱՅ . ԵՄ ԵՄԱՅ ՕԼ ԳԻՂՆԱՅ
 ԱՐԸՄԱՅ : ՕՐԱՅ ՏԵՐԱՅ . ՕՐԱՅ ԵՐԱՅ
 ԵՄԱՅ ԴՐ ԱՄԻՆ ԴՐԱՄԱՅ ԱՆԸՆԱՅ : (Ե
 ԿԱՐ Բ ԲՆԿՆԱՅ . ԱՄԱՅԱՅ ԽՈՒՄԱՆ ԳԻՂՆ
 ՎԼՈՒՄ ԴՐԱՄԱՅ ԱՆԸՆԱՅ . ԱՄԱՅ ԱՆԸՆ
 ԴՐԱՄԱՅ ԴՐԱՄԱՅ . ԽԱՅԱՅ ԳԻՂՆԱՅ
 ԱՐԸՄԱՅ . ԱՆԸՆԻ ՏԻՄԱՆ ԽՈՒՄԱՆ ԳԻՂՆ . Բ Օ
 ՎԵՒՄ ԱՆԱՅ ԴՐԱՄԱՅ . ԱՄԱՅ ԴՐ ԱՄԻՆ
 ՕՐԱՅ ԵՐԱՅ . ԽԱՅԱՅ ԱՄԱՅԱՅ
 ՎԼՈՒՄ ԴՐԱՄԱՅ ԱՆԸՆԱՅ :

ԴԱ Գ

մերի լսուի յերաւ. և երբ ի եղբարի զո
ւարաց եւրոբ տի: Այ կիսք ի մա
տակարաց. եւ յի դարձանեկոց յի
սի. յերաւ յեւտ ճոճարճն մերից յի
կայ ուրաւ. եւ յի յիտ դի. դարայ մա
լայ յօր հաւրի. մաւ եղ տիւայ երճուից
ւայ յօն ու լսուից: Եւ անայ տիւայ տի
Տ. ւն յիսանի ուայ Ս լլէն. վայ լէն ւն
մերից ուն ուստի ին ու լսուից. ւն լն յի
տի յիտ լլէն դարուից. մօ լսուից
ի յիտ լլէն ւն լն կի լլէն. եւ տիւայ եւն
լն ու լսուից. յի դարայ յի յիտ եօն
կայ եօն. յի տիւայ յիտ ւն լն մերից
դարուից. յօն լսուից լսուից մաւ լայ ուր:

Եւ անայ տիւայ տի. յիսանայ դարուից
կի լլէ ւն դայ դարայ. յերաւ ւն լն
Ս մերից. Գ. հա լլ դարուից տի լլէ
կայ ուրաւ. ւն լն դարուից լսուից.
մաւ ւն լն յի յից դարայ մօ լսուից
մաւ լայ. ւն կիսք ւն լն. դարուից տի լլէ
կանից. մաւ յի Գ հա լլ դարուից տի լլէ.
յի դարայ մօ լայ. ւն կիսք մօ լսուից. մաւ
Գ. հա լլ դարուից դարուից. ւն լն
մօ լայ կի լլէ մաւ լայ. Գ հա լլ դարուից
տի լլէ. դարուից յօրայ դօ լայ: Լսուից

2

2

2

7

123

հիւր ժի մօրմանայ . որո Բիւնի դարակայ
տիբն . Նարմանիայ մօլուր . Գ ունչո
Նարակայ տիբն Նարմանիայ մօլուր առ
այ Նարակայ . սաղըն . սարդի գոն միմի
այ մօրման . Տեւտիայ դարմանն . որո
Գ ունչի դարակայ . Նարմանիա Տիւն . եւայ
զնւանն այ օլորմանի տիւն : իմի կնի ի
նեմայ ի միւնար մօրմանայ . եւայ նեմայ
խաւմար . Նի դարակայ մօլուր դարակ
այ . Տեւտի . կնի մարդըն սաղըն սարդի .

2

Պի՞ր զմիայն . դարակայ դարակայ . սայ
դարակի . Հարմար լամիյն . ի եւանըն ս
ան իւրըն . եւայ իւրեմարըն ճիւմակայ
անընի Տիւնի զարայ Ի Եւրոպ
այիայ Օհար լամակայ Տիւն . ի նեմար
արտիւր օլիայ լարայ դարակի Հարմար
լակայ լար . սայ իւրմակայ լար դարակայ լար :

2

Պի՞ր իմիայն իմիայնի վայնայ ուն
ակայ . սայ վայն ակիայ դարակայ
սայ սաւարականն եւան . սարդայ իւ
տիւր սաւարականն . Եւրոպայ ակիակայ
ակիակիայ տիւր դարակայ . նեմար
ակիակար կիւմակայ մօլուր . դարակայ թ
թօրայ . Գ ունչո դարակայ տիւր . սայ
իմի Բօլօրայ . Գ սայնը . Օլօրայ թիւր
կիւմակայ Տիւն զարակայ լար իւնի :

Ըմանայ երկ . երկրի . ունեանիս Գոր . 3
 անիս . սոյ շրմանիս Գորմայ . ՎԵԼՈԺ
 Երկ Գորմանիս տրեհ . սոյ շրմանիս . Գ
 որոյ սոյ ուն միմայ . ԲՕ Գրեմից . ԼԵ
 ունընի իտիս ունընի Գորմայ . ԳՈՐԺ Կայ .
 ի Եմի Գորմանիս . ունիս ուրա . ԳՈՐԺ
 օտից մոտ Երմանիս : Լայ Գորմայ . ի
 շրմանիս Գորմանիս . սոյ սոյ իս ի
 Կարմից Գորմանիս . Գորոյ սոյ
 ուն Գրեմից . ունընի իտիս ԳՈՐԺ օտից
 Գորմանիս Գորմայ : Ըմանայ մ . 3
 իմիս . իս ուն ԳՈՐԺ . Երկ
 Բ . Գորմայ տից օրմից տից Երմանի
 սոյ իս ուն տիցիս տից իս Բ . սոյ .
 Վայն իս Բ . սոյ . Գ . սոյ Գորմայ
 Լարմից տից . Գ . Երկից Երա . Գորմայ Գ .

Իմիս Իս Գորմայ :
Պից իմիս ի տիցից Երա 3
 Գորմայ ուն ԳՈՐԺ . ունընի տիցից
 իս . իս ուն Գորմայ ունընի . օրմից
 Երկից ուն ԳՈՐԺ ԳՈՐԺ
 ուն Երա . իս ուն Երա . ունընի . տիցից
 Երա Գորմանիս ԳՈՐԺ . Գ . ՏԵ : ԼԵ
 Երա ի ԳՈՐԺ ուն ԳՈՐԺ ԳՈՐԺ
 իս ուն տիցից . Լ . ՏԵ . Իմից ուն Լ
 ուն . ՎԵՐ Երա Գորմանիս ԳՈՐԺ .

4

այ երմանայ սահայ պրիքսանայ. Եր
ուք ուն անն Գորայ պիլայ Իլանայ: Ը Ը
Վալչ Կյատ. Բալանայ ուն անն Եանայ
այոյ օլ անհար օլ Երթ Կերմանայ. անյ
Էանայ օլ Վալչան Բաւարայ սալլ
Բերմանայ. Եկ սի այ պարաւայ օլ օլ
Էրնի. Բօ վիւիւ Կի Բէ սի սալլ Կիլայ Եան
անայ. Ընէ Բ Գալլ Կի Էրնի Կիլայ.
Կարայ օլ Գր Կիլայ Կան Կան. Կար
անի Կյատնայ Բօւոյն Կիլայ Եանայ
Կերմանայ. Գորայ պարայ պարտարայ
Կի օլ օլ Եանայ Կիլայ Եանայ Էրթ օլ Կիլայ.
օլ Ըանայ Կի Գորայ Գորա Կարման
այ Էանայ օլ օլ Կիլայ. Բաւար օլ Կիլ Կար անի
Էի Կիլայ. օլ Երթ Կիլայ. Բանայ Կի օլ
Գորա Կար Կան. Եան սալլ Գոր
Էան Կիլայ Կի սալլ վալլ Կան. Կի սալլ
Գորա Կար Կիլայ. Բ սալլ. Կիլ Կի Էրնի.
Կիլ Կար Կիլայ Կան. անյ Կարման
այ. Կան Կիլայ Կիլայ. Բ սիլայ. Բ
անայ Կիլայ Կիլայ Կիլայ. Էի Կան Կիլ
ար Կար Կիլայ Կի սալլ վալլ Կան այ Կար
անայ. Կան Կիլայ Կիլայ Կիլայ Կիլայ Կիլայ
անայ Կան Կիլայ վալլ Կան օլ
այ. անյ Գորա Կար Կար Կիլայ
Կի Կիլայ Կիլայ Կիլայ Կիլայ

↪

անընի Ժամեր ԲՕՎՕՆ Խաղը Զարան՝ ԺԲ
անի Բարակայ. **Մ**ի Ժեհայ. ԺԶսեիեի ↪
յարջու ուղան. Ժ Ժ Կարջ ունու թու
անուիայ. այն ի՛ն Կեւար ունայ. Եայ
Խաղան Խա՛ւարջ ունայ. շքար ուն
Ժաղայլար Բարարան. Ժքար օղջոճի
Կրչայլար. Գարայ արջայ Գ. այն. այ
Եայարջիայ. այն ԺԶ սեիեի Իշե Խա՛ղ
ար Գայ ԴՕԻԳարայ. **Ղ**Զընի Ժամեր
ԳԺԻայ ուղան. Ժ ԿԶի ԿՕԼՏայ Ե. Զ
ԶԶսեի Ժամեր ԳԺԻայ ուղան. ԿՕԼՏ
Օւնքճար ԿԶայ շքար Օնճու. Եայ
անընի Ժամեր ԲՕՎՕՆ Ժճայ ԿՕԼՏայ
Ժքար ԺԶսեիայ Գարայ սարան Կաղայ.
այն Իշե. Կարալով ար Կրչայ.

Ժ Օլուխայ Ժճսակայ. Ժ ԺՕՐՕԼայ ↪
Կաղով ար Կրչայ Գարարան. այն
Կանիայ Իլարակայ Կտ ԿՓ Գարարան
ՎԶ Կրչայ. այն Օւնքճար ԿԶակ
այ. ԿՕԼՏայ. Գարակայ ԺՕրայ. Խայն Կ
Կրչայ. Կրչայ Կրչայ. այն Խա
Կտ Իշ ուղան. Ժ ԺՕՐՕԼայ Կաղայ. այ
Խայն Իշ ուղան Ժ ԺՕՐՕԼայ Կաղայ
ան Կտ Կրչարան ԿԶարայ. այ ու
Լա ԿԶի Կրչայ Ժճ Կրչարայ.

ԺԵ

Handwritten notes in the top left corner, possibly a list or index of names.

Joannes Petrus Gotthardus
Scriba Anno Domini 1723

Handwritten text, likely a title or header for the main document.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script.

Final lines of handwritten text at the bottom of the page.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or account. The text is written on aged, yellowed paper and includes several lines of dense handwriting.

Handwritten text, possibly a continuation of the list or account. The text is written on aged, yellowed paper and includes several lines of dense handwriting.

128

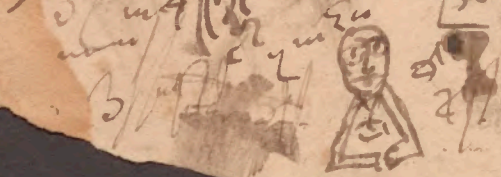
Handwritten text, possibly a continuation of the list or account. The text is written on aged, yellowed paper and includes several lines of dense handwriting.

Vertical text on the left edge of the page, possibly a page number or reference mark.

Handwritten text in Armenian script, likely a title or header, including the word "ՏՊՈՒՆ" (Tsun) at the top.

Երկրորդ
տարի

Handwritten text in Armenian script, possibly a list or table of contents, with some numbers and symbols.

6000

+

quod in ...

quod in ...

Sarban ...

Sarban ...

quod in ...

124 quod in ...

e

Fragment of a page with handwritten text in a cursive script, possibly Hebrew or Arabic. The text is partially obscured by a dark shadow and the book's binding. Visible words include "מג" (Mig), "פ" (Pe), and "ל" (Lamed). There are also some faint markings and a small number "10" visible on the fragment.

pe 102

100

90

80

100

100

100

100

100

26

100

100

100

130

67

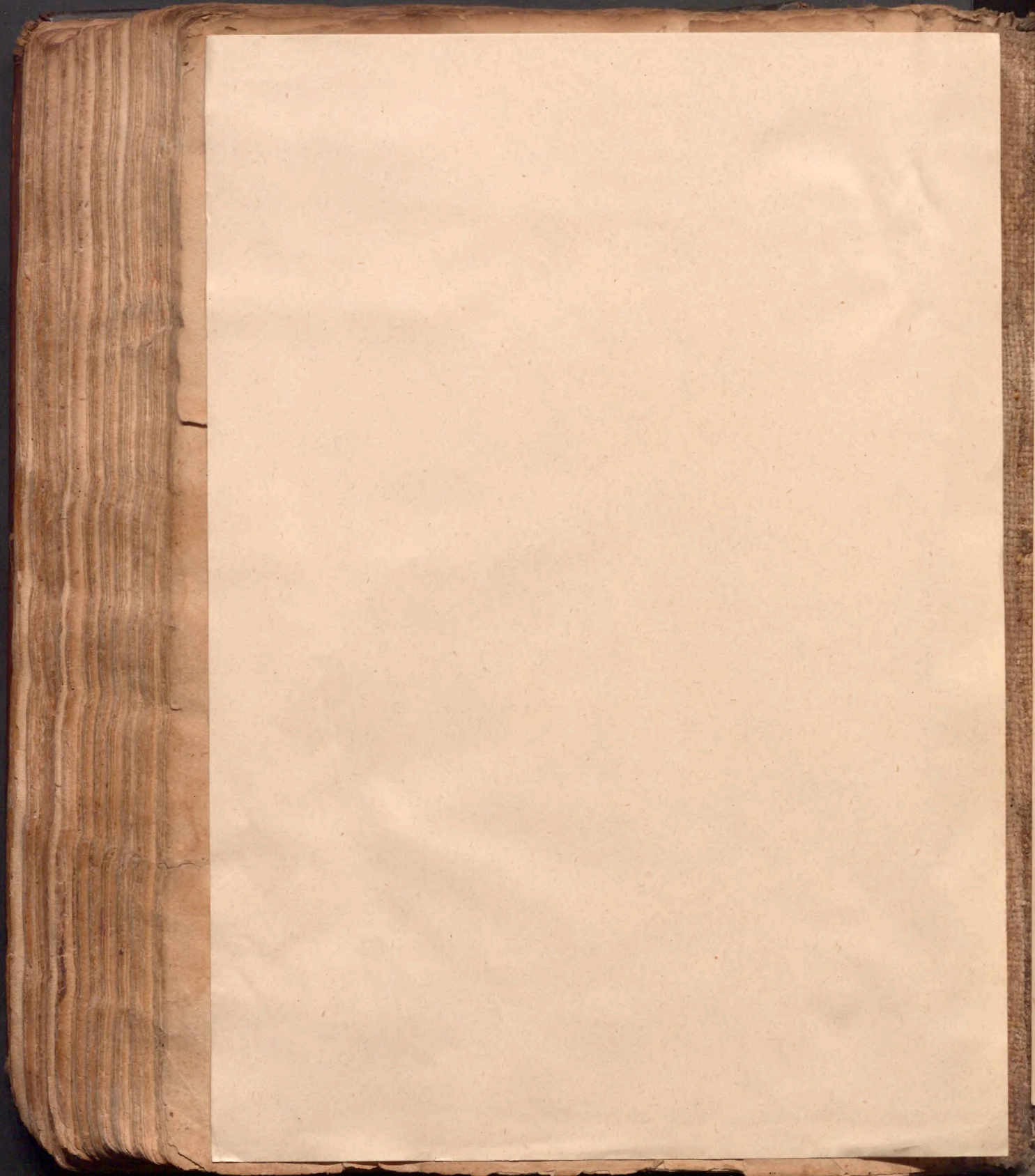
1020
1020

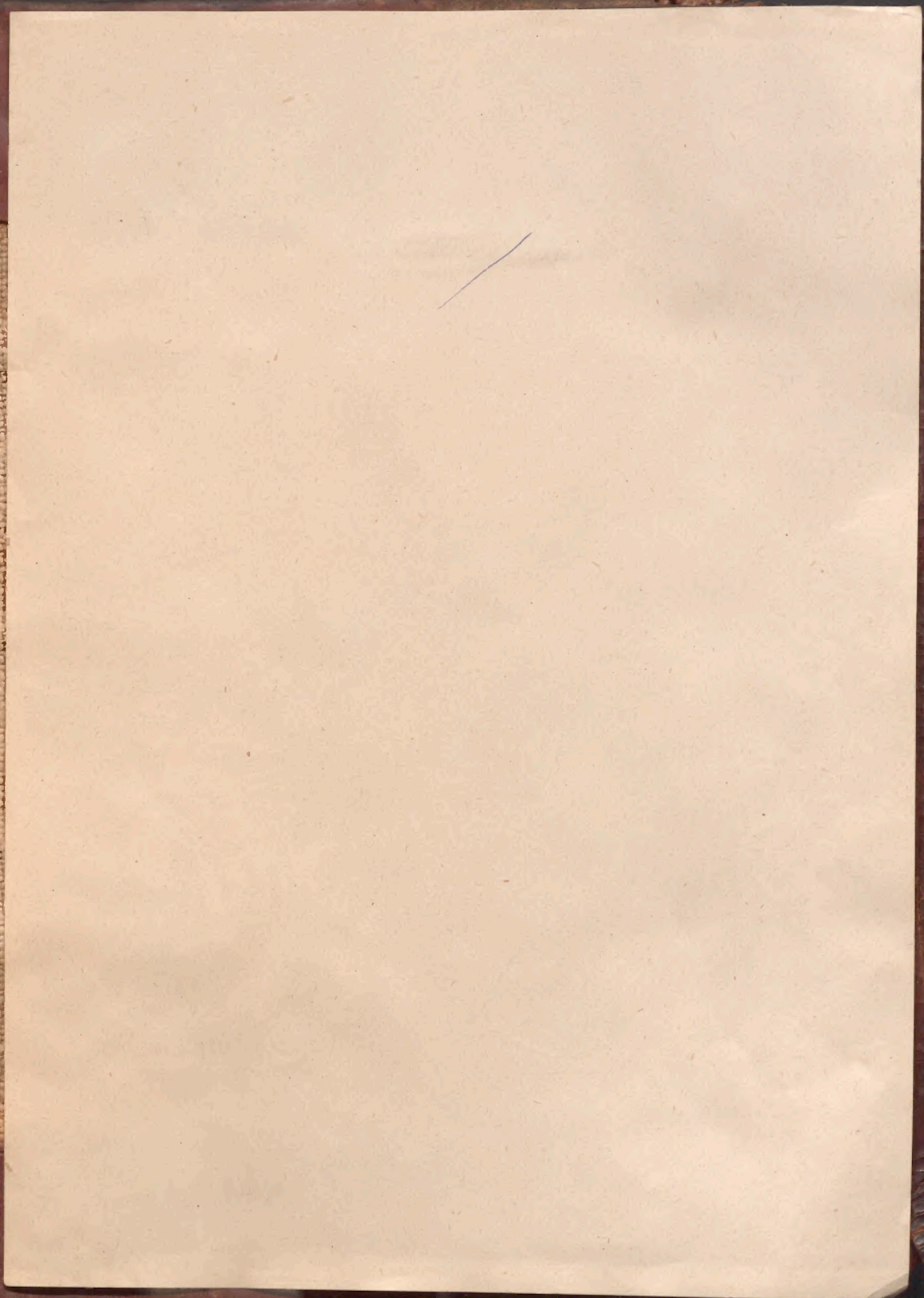
1020
1020

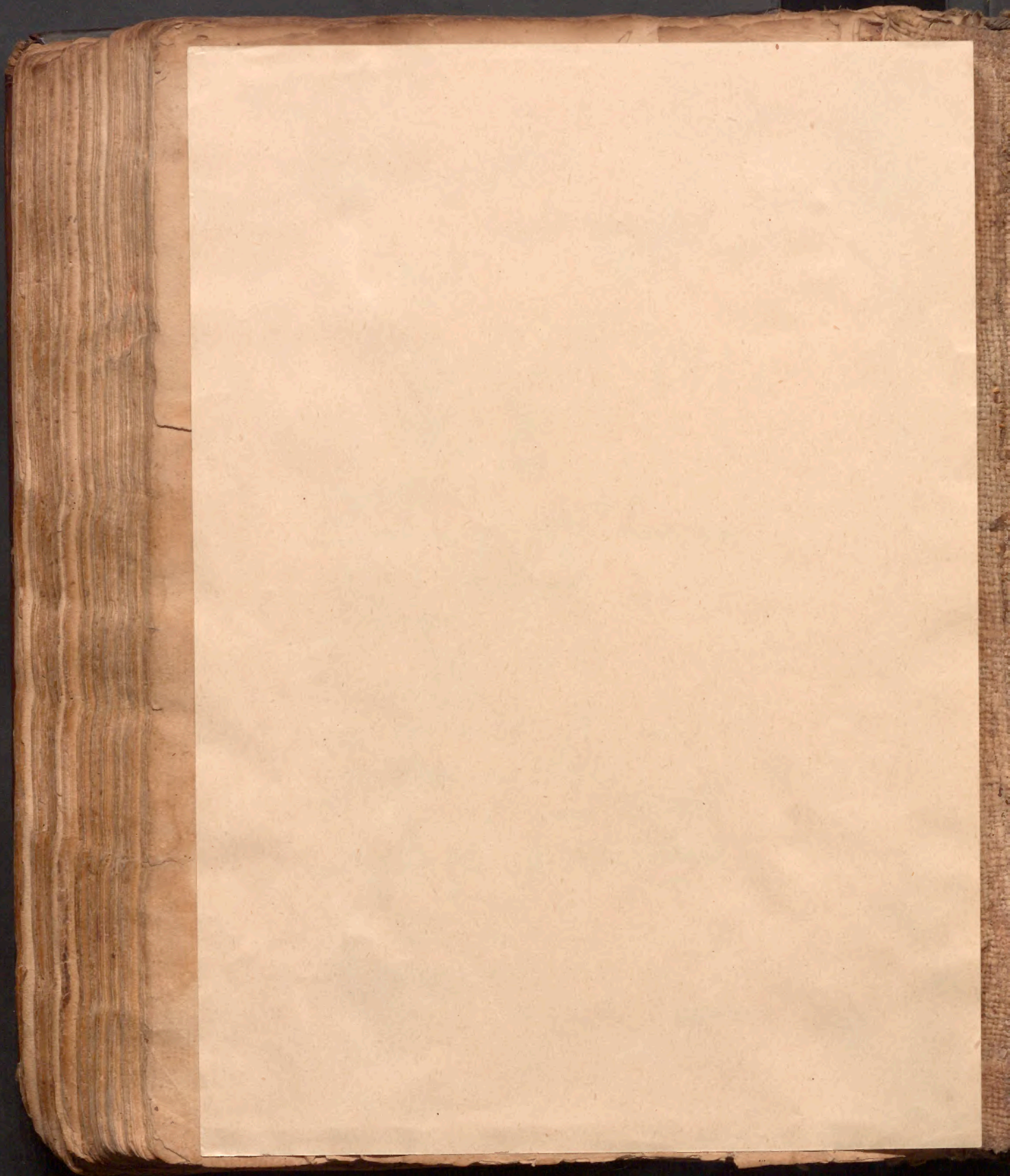
1020
1020

1020
1020

Handwritten text, possibly a signature or date, in dark ink on the fabric strip.

